

Årsredovisning 2017

LUNDS UNIVERSITET

Väsentliga uppgifter

	2017	2016	2015	2014	2013
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	26 567	26 765	27 370	27 717	27 605
Kostnad per helårsstudent ²	94,6	86,9	83,0	83,3	85,0
Totalt antal helårsprestationer ¹	22 361	22 810	23 348	22 446	23 232
Kostnad per helårsprestation ²	112,3	102,0	97,3	102,9	101,0
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	732	630	580	477	388
Totalt antal nyantagna doktorander ³	439	453	484	492	530
– andel kvinnor	49%	48%	42%	50%	47%
– andel män	51%	52%	58%	50%	53%
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	2 772	2 919	3 112	3 196	3 215
– andel kvinnor	47%	47%	47%	47%	48%
– andel män	53%	53%	53%	53%	52%
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	1 140	1 245	1 348	1 424	1 461
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.)	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid ⁴ för licentiatexamen	3,1	2,8	2,6	2,6	2,8
Genomsnittlig studietid ⁴ för doktorsexamen	4,1	4,2	4,2	4,1	4,1
Totalt antal doktorsexamina	441	461	381	408	369
Totalt antal licentiatexamina	36	48	48	52	56
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ⁵		5 016	5 381	4 840	4 690
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation ⁵		1 088	985	1 025	1 012
Personal⁶					
Totalt antal årsarbetskrafter ⁷	6 637	6 647	6 777	6 908	6 796
Medelantal anställda	7 391	7 442	7 565	7 680	7 546
Totalt antal lärare (årsarb.)	2 056	2 071	2 072	2 114	2 134
– andel kvinnor	38%	37%	37%	36%	37%
– andel män	62%	63%	63%	64%	63%
Antal disputerade lärare (årsarb.)	1 832	1 749	1 812	1 777	1 861
– andel kvinnor	37%	36%	35%	35%	35%
– andel män	63%	64%	65%	65%	65%
Antal professorer (årsarb.)	655	677	675	700	717
– andel kvinnor	27%	26%	24%	23%	24%
– andel män	73%	74%	76%	77%	76%
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr) ⁸ , varav	8 245	8 113	7 501	7 501	7 231
utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2 531	2 396	2 442	2 430	2 357
– andel anslag (%)	83%	85%	83%	81%	81%
– andel externa intäkter (%)	17%	15%	17%	19%	19%
forskning och utbildning på forskarnivå(mnkr)	5 715	5 717	5 059	5 071	4 874
– andel anslag (%)	42%	41%	38%	44%	45%
– andel externa intäkter (%)	58%	59%	62%	56%	55%
Kostnader totalt (mnkr) ⁹	8 046	7 993	7 792	7 517	7 308
– andel personal	62%	62%	62%	63%	63%
– andel lokaler	12%	13%	13%	13%	13%
Lokalkostnader per kvm (kr)	1 908	1 844	1 757	1 836	1 747
Balansomslutning (mnkr)	7 181	6 774	6 540	6 784	6 665
– varav oförbrukade bidrag	3 839	3 626	3 536	3 386	3 138
– varav årets kapitalförändring	201	124	-279	-16	-77
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	1 660	1 457	1 331	1 609	1 625

1) Exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning.

2) Kostnader per helårsstudent och helårsprestation kan inte summeras. Båda innehåller totalkostnader. Uppdragsutbildning och beställd utbildning ingår inte.

3) Uppgifter avser nyantagna, ej nybörjare.

4) Medianvärde netto.

5) Uppgifter för 2017 redovisas inte. Preliminära siffror redovisas i kapitel 4.6.

6) Ögonblicksbild över personalsituationen oktober månad respektive år.

7) Heltidsekvivalenter (HTE) exklusive lösa timmar.

8) Exklusive uppbörd, transfereringar och resultat från andelar i hel- och delägda företag.

9) Exklusive uppbörd och transfereringar.

Hela tidsserierna avseende forskarstuderande uppdateras årligen på grund av att det sker viss eftersläpande registrering i doktorandregistret.

Om årsredovisningen

Lunds universitets årsredovisning regleras av förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Årsredovisningen ska ge en rättvisande bild av verksamheten och av hur universitetet arbetar i enlighet med principerna tillförlitlighet, relevans, jämförbarhet, begriplighet och transparens.

Innehållet i årsredovisningen består inte enbart av uppgifter som universitetet enligt lag ska åiterrapportera, utan även annat som universitetet valt att berätta om sin verksamhet i allmänhet och 2017 i synnerhet.

Kvantitativa uppgifter om volym och utveckling hämtas främst ur universitetens verksamhetssystem. Kvalitativa uppgifter om utveckling och händelser kommer från beslut, protokoll, nyhetsbrev, kalendarier etc.

INDIVIDBASERAD STATISTIK

Enligt regleringsbrev och förordning för universitet och högskolor ska individbaserad statistik i årsredovisningen redovisas för det totala antalet och uppdelat på kön, om det inte finns särskilda skäl som talar mot det. Universitetet redovisar i princip alla uppgifter uppdelat på kön. Dock kan samma statistik även visas uppdelad på annan bas än kön. I dessa fall framgår ibland inte könsuppdelningen i undergrupper.

UPPGIFTER OM STUDENTER PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

Uppgifter om sökande till program och kurser vid universitet hämtas från det nationella antagningssystemet NyA genom verksamhetssystemet Kuben.

Största delen av uppgifterna om studenter hämtas från Ladok. Uppgifterna hämtades den 14 januari 2018 med data som rör 1 januari till 31 december 2017.

Helårsstudenter: En helårsstudent motsvarar registrering omfattande 60 högskolepoäng under ett kalenderår, gjorda av en eller flera studenter. Antalet helårsstudenter räknas ut genom att alla studenters registrerade högskolepoäng läggs ihop och delas med 60.

Helårsprestationer: En helårsprestation motsvarar godkända resultat under ett kalenderår som omfattar 60 högskolepoäng, presterade av en eller flera studenter. Antalet helårsprestationer räknas ut genom att alla studenters godkända högskolepoäng läggs ihop och delas med 60. Registrerade individer: omfattar studenter registrerade på kurser VT 2017 och HT 2017. Omregistreringar ingår inte.

UPPGIFTER OM FORSKARSTUDERANDE

Data om forskarstuderande hämtas från Ladok. På grund av att det sker viss efterregistrering så uppdateras även tidigare års siffror. Uppgifter om doktorandanställningar hämtas från personalsystemet Primula.

Prestationsmättet kostnad per forskarstuderande: Det är svårt att särskilja kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå från varandra. Prestationsmättet beräknas genom en schablon för hur mycket en forskarstuderande kostar avse-

ende lokaler, handledning, utrustning, utbildning, resor, andra projektkostnader samt indirekta kostnader. Beräkningarna baseras på en grov uppskattning av de kostnader som tillhör utbildning på forskarnivå.

UPPGIFTER OM PUBLIKATIONER

Universitetet använder sig i enlighet med Sveriges universitets- och högskoleförbunds rekommendation av den lokala publikationsdatabasen LUCRIS. För 2017 är siffrorna preliminära på grund av eftersläpning i registreringen.

Prestationsmätt kostnad per publikation: Mättet beräknas på antal sakkunniggranskade publikationer dividerat med den totala kostnaden för forskning och forskarutbildning, exklusive uppdragsforskning. På grund av eftersläpningen redovisas uppgifter fram till och med år 2016.

UPPGIFTER OM PERSONAL

Uppgifter om personalen hämtas ur personalsystemet Primula. Antal anställda redovisas som heltidsekvivalenter under oktober månad respektive år. Uppgifter om personalens vetenskapliga och pedagogiska kompetens är emellanåt ofullständiga. Därför har uppgifter om doktorsexamina kontrollerats bland annat mot Ladok.

Heltidsekvivalent: Beräknas på individnivå utifrån omfattningen av en persons anställning med hänsyn tagen till omfattningen av eventuell tjänstledighet. Exempel: om en person med anställning omfattande 50 procent är tjänstledig 50 procent blir heltidsekvivalenten 0,25.

UPPGIFTER OM EKONOMI

Ekonomiska uppgifter har ekonomisystemet Raindance som källsystem. Information till årsredovisningen hämtas från Raindance med hjälp av till exempel Kuben eller EOS.

Styrelsen

Lunds universitets styrelse har till uppgift att besluta i viktigare frågor avseende verksamhetens övergripande inriktning och organisation. En betydande del av styrelsens arbete består av att ge stöd och råd till lärosätets ledning samt att tillse att det finns en betryggande intern styrning och kontroll. Universitetet har under året fått en ny styrelse.

Styrelsen är universitetets högsta beslutande instans. Styrelsen vid ett universitet eller en högskola ska kunna göra strategiska prioriteringar och fatta svåra beslut. Styrelsen är kollektivt ansvarig för verksamheten inför regeringen. Enligt högskolelagen ska styrelsen ha inseende över högskolans alla angelägenheter och svarar för att dess uppgifter fullgörs. Enligt myndighetsförordningen ska styrelsen se till att lärosätet bedrivs effektivt och enligt gällande rätt.

Universitetsstyrelsen består av rektor, åtta externa ledamöter utsedda av regeringen varav en är styrelseordförande, tre lärare samt tre studenter. Ledamöterna utses för tre år förutom företrädare för studenterna, vilka utses för ett år. Nuvarande

mandatperiod för externa ledamöter samt lärarrepresentanter är 1 maj 2017–30 april 2020. På sidan 110 går det att utläsa vilka personer som var ledamöter fram till sista april. Inom styrelsen finns ett revisionsutskott samt ett riskutskott.

Universitetets styrelse sammanträder sex gånger per år. Exempel på frågor som diskuterats och beslutats av styrelsen under 2017 är rekrytering och anställning av ny prorektor, revidering av arbetsordningen, remiss om universitets och högskolors styrelsesammansättning, förändrad ekonomisk rapportering och en omvärldsanalys. Därutöver fastställer styrelsen årligen årsredovisning, budgetunderlag till regeringen, totalbudget, verksamhetsplan och resursfördelning samt revisionsplan.

Övre raden från vänster: Ingrid Bengtsson-Rijavec, Annika Winsth, Tommy Andersson, Anna Stelling, Jonas Hafström (ordförande), Johan Reimer, Gunnar Wetterberg, Torbjörn von Schantz, Magnus Mandersson.

Nedre raden: Ann-Katrin Bäcklund, Björn Sanders, Jens Oddershede, Wanja Lundby-Wedin, Amanda Bjernstedt (fd ledamot), Anne L'Huillier.

Saknas: Linn Svärd

Linn Svärd har ersatt studentrepresentanten Amanda Bjernstedt.

Rektor har ordet

Lunds universitets ekonomi är stark. Forskningen är framgångsrik och de externa medlen fortsatte att öka under 2017. Verksamheten har dock inte hunnit växa i samma takt som inkomsterna.

Men situationen ser inte likadan ut på hela universitetet. Det finns institutioner, forskargrupper och ämnen som har en annan utveckling, bland annat beroende på att vissa ämnesområden har svårare att attrahera externa medel. Detta förhållande gäller även inom utbildningen. Fortfarande ökar lönekostnaderna årligen mer än vad de statliga anslagen skrivs upp, vilket leder till ett starkt tryck på att jaga utbildningskostnader. Detta är ett konkret hot mot vår utbildningskvalitet. Styr- och resursutredningen (STRUT) arbetar på regeringens uppdrag med att utarbeta förslag till ny resursfördelningsmodell. Förhoppningsvis leder detta till en förbättrad situation.

2017 har präglats av samverkan. De nya samverkansinitiativen har mött stort intresse inom universitetet. Även ansökningarna till fakultetsövergripande tema inom Pufendorfinstitutet möter ökat intresse hos våra forskare. Detta ser jag som något mycket positivt och som

ett tecken på ökad vilja att ställa breda forskningsfrågor där olika ämnestraditioner bidrar till svaren.

Under 350-årsjubileet har medarbetare från alla fakulteter medverkat i hundratals arrangemang. Allmänhetens intresse har varit enormt. Donationskampanjens målgång visar det stora intresse som finns för att bidra till universitetets verksamhet och på det förtroende som universitetet åtnjuter i samhället. Jag vill rikta mitt tack till våra donatorer och till alla som arbetat med jubileet.

Under 2018 kommer vi att behöva fatta avgörande beslut om framtida etableringar vid Science Village Scandinavia samt finna den bästa grunden för samhällets nyttjande av MAX IV. Jag tror att fortsatta framgångar byggs ur förmågan att dra nytta av Lunds universitets unika fördelar. Vi är bland de mest kompletta universitetet i Norden. Starka fakulteter och starka ämnen är en förutsättning. Kan vi öka och fördjupa interaktionen mellan våra ämnesområden, tror jag på ökade framgångar i både utbildning och forskning – och att vi ännu bättre kan bidra till att lösa samhällsutmaningarna.

Torbjörn von Schantz, rektor

Studenterna har ordet

Beredd till bådadera; pompa och ståt; forskning och utbildning; fest och samverkan. 2017 har varit ett år av festligheter. Firandet av Lunds universitets 350-årsjubileum sträckte sig över hela 2017, över fakultetsgränser och byggde en bro mellan lärare, ledningar och studenter. Samma år firade studenterna en mycket fin tradition av studentinflytande som fyllde 150 år den 20 maj. Det har funnits mycket gott att glädjas åt.

Lunds universitet har tillsammans med studentkårerna formulerat en studentbarometer med syfte att kartlägga studenternas studiesociala miljö i en insats att angripa de problem som många studenter ser i sin studiemiljö. Vi har med spänning och stort engagemang följt arbetet med att implementera nya rutiner för kvalitetssäkring av utbildning efter det nya kvalitetssäkringssystem som Universitetskanslerämbetet sjösatte 2016. Det har inte varit utan kritik: kombinationen av utvärderingar på ämnesnivå med externa bedömare är någonting som uppskattas vara för dyrt. Studenterna anser att ett kvalitetssäkringssystem måste vara kvalitetsutvecklande och inte bara konstatera problem. Ett bra kvalitetssäkringssystem måste smaka mer än det kostar.

Det har inte alltid varit glada miner under året. Återigen har studentrörelsen pekats ut som någonting som hämmar den akademiska friheten och vill försämra ut-

bildningskvaliteten genom förenklningar. Vi fortsätter att stå upp för hur studenters deltagande i kvalitetsarbetet är, om något, ett perspektiv som är nödvändigt för att man ens ska kunna tala om kvalitet.

Under hösten 2017 tvingade #metoo hela akademien att öppna upp ögonen för den förfärliga verklighet av sexuella trakasserier som förekommer även i våra gamla salar. Uppvaknandet är nödvändigt. Det går inte att understryka hur viktigt det är att stötta alla de utsatta och modiga studenter som i olika sammanhang delat med sig av sina historier. Vi står fast vid att Lunds universitets vision om ett jämställt lärosäte fritt från trakasserier fortfarande gäller: Nu ser vi hur arbetet med att förbättra universitetets rutiner, bryta tystnadskulturen och uppnå ett jämställt universitet 2020 måste fortsätta i ännu högre utsträckning än tidigare.

När festligheterna från 2017 nu lägger sig behåller vi de broar som byggts och ser mot framtiden med öppna ögon. Jämställdhetsarbetet fortsätter: tystnadskulturen och snedrekryteringen måste brytas. Samarbetet mellan fakulteter, universitetsledningen och studenterna måste fortsätta fördjupas och tillsammans fortsätter vi förbättra utbildningskvaliteten på alla nivåer.

Lunds universitets studentkårer

Innehållsförteckning

VÄSENTLIGA UPPGIFTER	2	5. SAMVERKAN OCH INNOVATION	71
OM ÅRSREDOVISNINGEN	3	5.1 Innovationsverksamhet	72
STYRELSEN	4	5.2 Donationskampanj	76
REKTOR HAR ORDET	5	5.3 Alumnverksamhet	76
STUDENTERNA HAR ORDET	5	5.4 Uppdragsutbildning	77
1. INLEDNING	8	5.5 Samverkan	77
1.1 Lunds universitet i korthet	9	6. KOMPETENSFÖRSÖRJNING	78
1.2 Året som gick – händelser 2017	10	6.1 Strategiskt arbete inom HR	79
1.3 Hållbar utveckling	14	6.2 Jämställdhet	81
2. ETT UNIVERSITET – MÅNGA DELAR	15	6.3 Arbetsmiljö och hälsoarbete	82
2.1 Ekonomihögskolan	16	6.4 Kompetensutveckling	83
2.2 Humanistiska och teologiska fakulteterna	19	6.5 Personalstruktur	84
2.3 Juridiska fakulteten	22	7. EKONOMISK ANALYS OCH	
2.4 Konstnärliga fakulteten	25	FINANSIELLA RAPPORTER	85
2.5 Lunds tekniska högskola	28	7.1 Ekonomisk utveckling	86
2.6 Medicinska fakulteten	31	7.2 Intäkter	87
2.7 Naturvetenskapliga fakulteten	34	7.3 Kostnader	87
2.8 Samhällsvetenskapliga fakulteten	37	7.4 Utbildning	88
2.9 Universitetets särskilda verksamheter	40	7.5 Forskning	89
2.10 MAX IV	44	7.6 Finansnetto, likviditet och upplåning	90
2.11 Kultur- och museiverksamheterna	46	7.7 Myndighetskapital och oförbrukade bidrag	91
2.12 Lunds universitets bibliotek	47	7.8 Möjligheter och utmaningar	91
3. UTBILDNING	48	7.9 Donationsmedel	92
3.1 Lärarskap och pedagogisk utveckling	49	7.10 Resultaträkning	93
3.2 Organiserat studentinflytande	49	7.11 Balansräkning	94
3.3 Kvalitetsarbete	50	7.11 Balansräkning	95
3.4 Internationalisering	52	7.12 Redovisning mot anslag	96
3.5 Likabehandling och service till studenter	54	7.13 Tilläggsupplysningar och noter	97
3.6 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	55	7.14 Stiftelser med anknuten förvaltning	106
3.7 Integrationssatsningar och bedömning av reell kompetens	62	7.15 Redovisning av takbelopp	107
4. FORSKNING	64	7.16 Anslagssparande och överproduktion	108
4.1 Ett dynamiskt forskningsuniversitet	65	7.17 ALF-ersättning	108
4.2 Utbildning på forskarnivå	66	7.18 Utveckla klinisk utbildning och forskning	109
4.3 Strategiska forskningsområden	68	7.19 Upplåtelse av lägenheter för bostadsändamål	109
4.4 Europeiska unionens ramprogram för forskning och innovation	68	UPPGIFTER OM STYRELSEN	110
4.5 Forskningsinfrastruktur	69	INTERN STYRNING OCH KONTROLL	111
4.6 Vetenskapliga publikationer	70	STYRELSEBESLUT	111

EHL= Ekonomihögskolan
 HT= Humanistiska och teologiska fakulteterna
 J= Juridiska fakulteten
 K= Konstnärliga fakulteten
 LTH= Lunds Tekniska Högskola
 M= Medicinska fakulteten
 N= Naturvetenskapliga fakulteten
 S= Samhällsvetenskapliga fakulteten
 USV= Universitetets särskilda verksamheter
 LUKOM= Kultur- och museiverksamheter

Figurförteckning

1. INLEDNING

1.1 Ekonomisk utveckling	8
1.2 Studenter på grundnivå och avancerad nivå	8
1.3 Studenter på forskarnivå	8
1.4 Personal	8
1.5 Rankingresultat	12

2. ETT UNIVERSITET – MÅNGA DELAR

2.1 Utbildningsprofil EHL	18
2.2 Nyckeltal EHL	18
2.3 Intäkter EHL	18
2.4 Största bidragsfinansiärer EHL	18
2.5 Utbildningsprofil HT	21
2.6 Nyckeltal HT	21
2.7 Intäkter HT	21
2.8 Största bidragsfinansiärer HT	21
2.9 Utbildningsprofil J	24
2.10 Nyckeltal J	24
2.11 Intäkter J	24
2.12 Största bidragsfinansiärer J	24
2.13 Utbildningsprofil K	27
2.14 Nyckeltal K	27
2.15 Intäkter K	27
2.16 Största bidragsfinansiärer K	27
2.17 Utbildningsprofil LTH	30
2.18 Nyckeltal LTH	30
2.19 Intäkter LTH	30
2.20 Största bidragsfinansiärer LTH	30
2.21 Utbildningsprofil M	33
2.22 Nyckeltal M	33
2.23 Intäkter M	33
2.24 Största bidragsfinansiärer M	33
2.25 Utbildningsprofil N	36
2.26 Nyckeltal N	36
2.27 Intäkter N	36
2.28 Största bidragsfinansiärer N	36
2.29 Utbildningsprofil S	39
2.30 Nyckeltal S	39
2.31 Intäkter S	39
2.32 Största bidragsfinansiärer S	39
2.33 Masterexamina	42
2.34 Helårsstudenter och helårsprestationer	42
2.35 Anställda IIIEE	42
2.36 Utbildningsprofil USV	43
2.37 Nyckeltal USV	43
2.38 Intäkter USV	43
2.39 Största bidragsfinansiärer USV	43
2.40 Nyckeltal MAX IV	45
2.41 Intäkter MAX IV	45
2.42 Största bidragsfinansiärer MAX IV	45

3. UTBILDNING

3.1 Fördelning per fakultet	48
3.2 Universitetets utbildningsprofil	48
3.3 Söktryck: Program, grundnivå	48
3.4 Söktryck: Program, avancerad nivå	48
3.5 Internationell mobilitet	52
3.6 Intäkter och kostnader studieavgifter	53
3.7 Antal studenter som har fått särskilda stödåtgärder	54
3.8 Helårsstudenter och helårsprestationer	55
3.9 Kostnad per helårsstudent och helårsprestation	56
3.10 Sökande: Program, Grundnivå	57
3.11 Registrerade: Program, grundnivå	57
3.12 Sökande: Program, avancerad nivå	57

3.13 Registrerade: Program, avancerad nivå	57
3.14 Sökande: Fristående kurser	57
3.15 Registrerade: Fristående kurser	57
3.16 Intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsutbildning	58
3.17 Kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsutbildning	58
3.18 Examina	58
3.19 Examina per examenstyp	58
3.20 Ekonomisk utveckling för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsutbildning	58
3.21 Utbildningsprogram och fristående kurser	59
3.22 Programnybörjare, helårsstudenter och examina för vissa utbildningar	60
3.23 Sökande, helårsstudenter och helårsprestationer i jiddisch	61
3.24 Kompletterande utbildning för personer med utländsk akademisk examen	62

4. FORSKNING

4.1 Intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå inkl uppdragsforskning	64
4.2 Kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå inkl uppdragsforskning	64
4.3 Ekonomisk utveckling för forskning och utbildning på forskarnivå inkl uppdragsforskning	64
4.4 Universitetets största bidragsfinansiärer	64
4.5 Forskarstuderande	67
4.6 Examina på forskarnivå	67
4.7 Forskarstuderande per finansieringsform	67
4.8 Kostnad per forskarstuderande	67
4.9 Forskarstuderande med anställning utanför universitetet	67
4.10 Antal projekt samt kontrakterade medel per år och totalt, Horizon 2020	69
4.11 Kostnad per vetenskaplig publikation	70
4.12 Publikationer	70

5. SAMVERKAN OCH INNOVATION

5.1 Innovationsresultat	71
5.2 Innovationsverksamhetens flödestal	73
5.3 Fördelning av medel till Innovationskontor Syd	74
5.4 LU Holding AB:s portföljbolag 2012–2016*	75

6. KOMPETENSFÖRSÖRJNING

6.1 Antal anställda	78
6.2 Personalomsättning för vissa befattningskategorier	79
6.3 Professorer per fakultet	79
6.4 Andel kvinnor bland nyrekryterade professorer	79
6.5 Sjukfrånvaro	83

7. EKONOMISK ANALYS OCH FINANSIELLA RAPPORTER

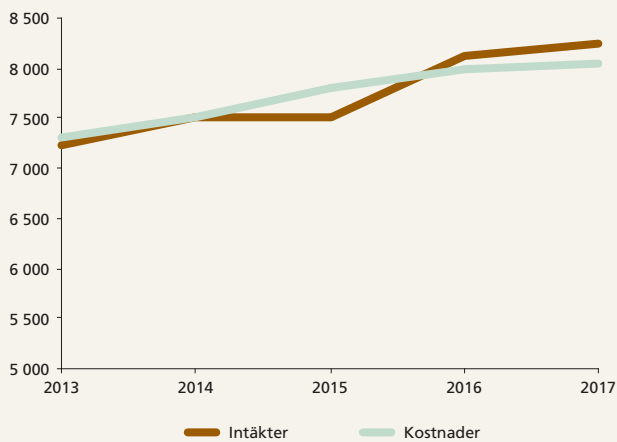
7.1 Ekonomisk utveckling	86
7.2 Verksamhetsutfall totalt	86
7.3 Intäkter	87
7.4 Kostnader	87
7.5 Verksamhetsutfall för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	88
7.6 Verksamhetsutfall för forskning och utbildning på forskarnivå	89
7.7 Finansiella intäkter och kostnader	90
7.8 Likvida medel och upplåning	90
7.9 Myndighetskapital och oförbrukade bidrag	91
7.10 Erhållna nya donationer	92
7.11 Placeringar av donationsmedel	92
7.12 Förmögenhetsutveckling av donationsmedel	92
7.13 ALF-medel	108
7.14 Uthyrning av bostäder	109

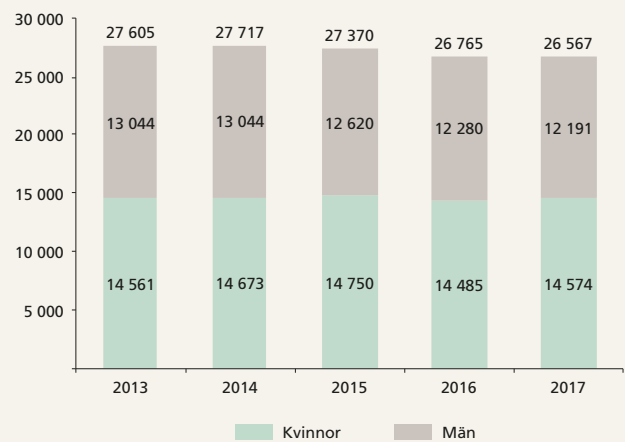
1. Inledning

I detta kapitel introducerar vi årsredovisningen. Årets resultat sammanfattas och ett axplock av de nyheter som publicerats under 2017 presenteras.

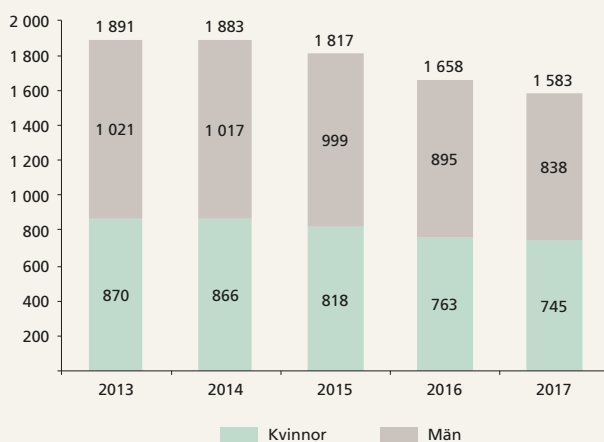
Figur 1.1
Ekonomisk utveckling (mnkr)

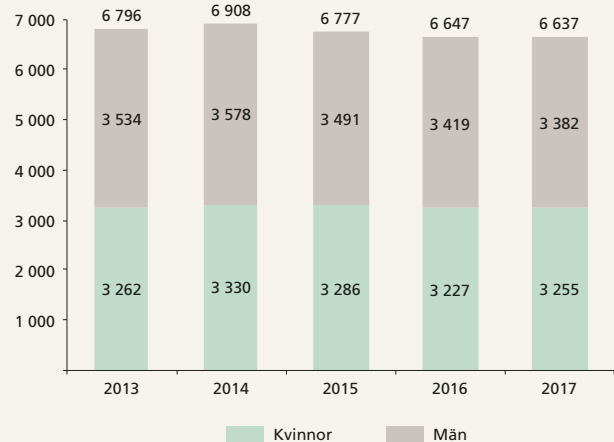
Figur 1.2
Studenter på grundnivå och avancerad nivå (HTE)

Figur 1.3
Studenter på forskarnivå (HTE)

Figur 1.4
Personal (HTE)

1.1 Lunds universitet i korthet

Universitetet bedriver utbildningen och forskningen främst i Lund men har även verksamhet i Malmö, Helsingborg och Ljungbyhed. Det finns en stor och väletablerad samverkan med näringslivet, regionen, kommunerna, andra lärosäten och myndigheter, kulturinrättningar och övriga omgivande samhälle. Lunds universitet är inte bara det största lärosätet i landet utan även det med flest fakulteter och ämnesområden. Bredden är vår styrka.

Vid universitetet finns 80 utbildningsprogram på grundnivå, över 150 program med examen på avancerad nivå och drygt 2 000 fristående kurser. Söktrycket till universitetets utbildningar är fortsatt högt, även om en mindre nedgång skett. Universitetet är ett internationellt lärosäte där över hälften av magister- och masterstudenter och 40 procent av doktoranderna kommer från ett annat land. Universitetet omsatte drygt 8 000 mnkr 2017.

EN DEL AV SAMHÄLLET

Vårt samhälle står inför svåra och komplexa utmaningar. Hastigheten i olika förändringar runt omkring oss är snabbare än kanske någonsin förr. Den enorma mängden information gör det allt svårare att överblicka, sortera och göra riktiga prioriteringar. I förhållande till de stora utmaningarna har universitetet en central roll i att överblicka, ställa de rätta frågorna och söka svar på dem.

Under året har det fattats beslut om en ny fakultetsövergripande satsning, LU Futura, med målet att möta de framtida samhällsutmaningarna. LU Futura ska bli en sammanhållande plattform för framtidsfrågor där universitetets bredd inom utbildning och forskning används. Målet är att Lunds universitet ska identifieras som en motor för formuleringen av samhällsrelevanta frågeställningar samt bidra med relevanta beslutsunderlag och sammanställningar i aktuella samtidsfrågor och därmed bidra till samhällsutvecklingen.

Lunds universitet påverkar även sin närmiljö. På Brunnshög, mellan och omkring de två forskningsanläggningarna MAX IV och ESS, byggs ett helt nytt område upp – Science Village Scandinavia. Detta område ska bli ett kompetenskluster med global attraktionskraft där universitet, forskare, studenter och företag kan mötas för att tillsammans formulera och lösa problem.

ATT MÖTA EN FÖRÄNDERLIG OMVÄRLD

Universitetet har för andra gången genomfört en sammanhållen omvärldsanalys. Målet med omvärldsanalys är att hjälpa oss att ta ett steg tillbaka och se hur större trender och förändringar kan påverka oss samt väcka diskussioner hur vi på bästa sätt kan möta dessa utmaningar. Omvärldsanalysen belyser bland annat konsekvenser av brexit, den ekonomiska förskjutningen mot Asien och digitaliseringens fundamentala påverkan. Det konkluderas att universitetens samlade betydelse växer men också att förväntningarna och uppdraget blir alltmer komplext.

Utifrån omvärldsanalysen rekommenderade universitetsstyrelsen rektor att särskilt uppmärksamma att universitetets roll som motkraft till kunskapsresistens är viktigare än på länge, att universitetets unika kraft ligger i dess bredd vilket behöver fortsätta att utvecklas samt att universitetet behöver fortsätta att anpassa sig till och utnyttja digitaliseringens möjligheter, inte minst inom grundutbildningen.

Ett exempel på att universitetet har engagerat sig i att möta den tilltagande kunskapsresistensen är universitetets medlemskap i The Conversation. The Conversation är en internationell nyhetsplattform där forskningsbaserade nyheter publiceras som är fria att använda av alla journalister och intresserad allmänhet.

STYRNING OCH STRATEGISK VERKSAMHETSPLANERING

Målet med universitetets strategiska plan 2017–2026 är att uppnå en gemensam förflyttning där fakulteterna och förvaltningen gemensamt arbetar med att uppnå de definierade målen. Universitetets verksamhetsplan definierar årligen vilka delmål i den strategiska planen som ska prioriteras och särskilt uppmärksammas. I verksamhetsplanen vävs den strategiska planen, den årliga riskanalysen och omvärldsanalysen samman. Verksamhetsplanens övergripande mål är att stärka kvaliteten i utbildning, forskning och samverkan samt öka sammanhållningen och samarbetet inom universitetet.

I omvärldsanalysen lyfts det fram att när motstridiga tendenser ska fogas samman kommer ledarskapets roll allt mer i fokus. Att leda, styra och hålla samman ett universitet blir allt mer komplext. Utvecklandet av det kollegiala ledarskapet har vid universitetet varit fortsatt i fokus, bland annat genom olika former av ledarskapsutbildningar. Även utbildningsdepartementet har under året särskilt uppmärksammat styr- och ledningsfrågor. Regeringen har under året tillsatt en statlig utredning, *Styrning för starka och ansvarsfulla lärosäten*, med uppdrag att utreda, och lämna förslag, hur landets högskolor bör styras och hur ett nytt resurstilldelningssystem kan utformas. I ett inspel som universitetet gjort till utredningen poängteras inte minst vikten av att universitet tillåts ha en hög grad av självständighet samt att det måste finnas rimliga ekonomiska förutsättningar för att kunna bedriva en högkvalitativ och internationellt konkurrenskraftig utbildning.

1.2 Året som gick – händelser 2017

På Lunds universitet händer det dagligen spännande saker. Här presenteras ett litet axplock av det som hänt under 2017.

Jubileumskurs. Under året hölls 36 föreläsningar som en del av en jubileumskurs, som var öppen för alla intresserade. Jubileumskursen hade som mål att ge en unik inblick i forskningsvärlden och lyfta fram vetenskap och kunskap på ett underhållande sätt. De deltagare som gått på en föreläsning från varje universitetsfakultet – totalt nio stycken – tilldelas ett diplom av rektor Torbjörn von Schantz.

Medicon Village-avtal klart. Lunds universitet, Mats Paulsons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande samt Region Skåne skriver i januari under ett gemensamt konsortialavtal. Avtalet tydliggör och formaliserar det triple helix-samarbete som parterna startade i samband med att Medicon Village etablerades 2010. Konsortialavtalet specificerar vilka områden som parterna ska samverka kring framöver, däribland fortsätta att utveckla Medicon Village till ett ledande forsknings- och innovationscentrum inom medicin och andra livsvetenskaper och vidareutveckla innovationssystemet på Medicon Village, framförallt genom inkubatorn SmiLe.

Lunds universitet än en gång populärast bland utländska studenter. Universitetet är även 2017 det populäraste valet bland utländska studenter som vill läsa en utbildning på avancerad nivå i Sverige. En tredjedel av alla sökande i den senaste ansökningsomgången valde en utbildning från Lunds universitet. Av 74 620 studenter som sökte till utbildningar på avancerad nivå vid svenska universitet till höstterminen 2017 valde 26 223 Lunds universitet. Det är en ökning med 22 procent jämfört med de 21 448 studenter som sökte till Lunds universitet 2016. De sökande kom från 180 länder.

Skissernas Museum öppnar i ny skepnad. Efter ett omfattande förnyelsearbete slog Skissernas Museum upp portarna igen den 28 januari. Lokalerna har fått en ny tillbyggnad med entré, museibutik och restaurang. Dessutom har den tidigare innergården byggts om till ett stort öppet rum för kreativa möten, Birgit Rausings sal. Museet, som grundades 1934, består nu av sammanlänkande byggnader från sex olika epoker.

Jubileumshögtid. Den 28 januari var det dags för Lunds universitets årshögtid, som firas i samband med Karlsdagen, som var den dag då universitetet invigdes. I år var det ett extra storslaget firande med anledning av universitetets 350-årsjubileum. Bland besökarna fanns Kungaparet.

Mångmiljonsatsning på havre och diabetes. Stiftelsen för strategisk forskning anslår 100 miljoner kronor vardera till två forskningsprojekt vid Lunds universitet. Det handlar om biomarkörer för diabetes och hur vi ska maxa nyttan med havre. Ett nytt industriellt forskningscentrum ska maxa nyttan med havre och Leif Bülow, professor i tillämpad biokemi vid LTH, blir samordnare för detta. Genom att ta fram en ny klassificering av diabetessjukdomarna och identifiera markörer som kan utgöra grund för nya behandlingsstrategier ska man bättre kunna förutse vem som befinner sig i riskzonen. Maria Gomez från Diabetescentrum leder det arbetet.

Wallenberg Clinical Fellow. Emma Niméus, specialistläkare i bröstcancerkirurgi vid Skånes universitetssjukhus och forskare vid Lunds universitet, har utsetts till Wallenberg Clinical Fellow 2016 (vilket presenteras i februari 2017). Syftet med

T.v: Maria Gomez leder arbetet med ny klassificering av diabetessjukdomarna.

T.h: Invigningshögtid på Skissernas Museum 28 januari i närvaro av kung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia.

forskarprogrammet Wallenberg Clinical Fellows är att stimulera svenska läkares kliniska forskning och att identifiera morgondagens forskningsledare i en klinisk miljö. Programmet vänder sig i första hand till yngre läkare.

Kanadensiskt statsbesök. Den 22 februari besökte Kanadas generalguvernör David Johnston Lund tillsammans med Kung Carl XVI Gustaf. Det var en del av programmet för ett stort kanadensiskt statsbesök. I Lund fick de bland annat en presentation av de båda forskningsanläggningarna MAX IV och ESS. Kvällen avslutades med en officiell middag som Lunds universitet och rektor Torbjörn von Schantz stod värd för.

Första vetenskapsveckan invigd. 6 mars invigs jubileumsårets första vetenskapsvecka med temat *Blir världen bättre?*. Under veckan var det nästan 20 öppna seminarier, aktiviteter och debatter.

Ny bok om Lunds universitet och omvärlden. I mars kom jubileumsboken *Beredd till bådaderna. Lunds universitet och omvärlden* som innehåller nio historiska studier om allt från forskningssamverkan och internationella kontakter till spirituella Fråga Lund-panelister och allmänhet som vill donera sina kroppar till vetenskapen.

Miljoner till biologiforskare. De två biologiprofessorerna Dennis Hasselquist och Eric Warrant får dela på nästan 50 miljoner kronor i prestigefulla forskningsbidrag från Europeiska forskningsrådet. Det ena forskningsprojektet handlar om åldrandets gåta och immunförsvarets attacker på kroppens egna celler. Det andra projektet utforskar små insekters förmåga att navigera med hjälp av jordens magnetfält.

Prorektor Eva Wiberg utses till rektor vid Göteborgs universitet. Regeringen beslutade i april att anställa professor Eva Wiberg som rektor vid Göteborgs universitet. Tjänsten tillträdde hon 1 juli och därmed lämnade hon också posten som prorektor vid Lunds universitet.

Vetenskapsveckan Det digitala samhället. 24–30 april tog vetenskapsveckan Det digitala samhället upp digitaliseringen och hur den genomsyrar hela vårt samhälle genom en rad seminarier, debatter, föreläsningar och familjeaktiviteter.

Kulturvecka i Lundagård. Kultur i form av konserter, föreställningar, utställningar, upptäckardag och mycket annat blev det när jubileet drog igång sin första kulturvecka *Live i Lundagård* 8–14 maj.

Hållbarhetsveckan. 15 till 20 maj var det Hållbarhetsvecka, den andra av 350-årsjubileets vetenskapsveckor. Den var ett samarbete mellan Lunds universitet och Lunds kommun tillsammans med en stor mängd företag, organisationer och offentliga verksamheter i arbetet för ett hållbart samhälle. Veckan innehöll över 40 programpunkter.

IDAHOT-dagen. Den 17 maj hissades regnbågsflaggorna på Universitetshuset för att uppmärksamma det våld och den diskriminering som hbtqi-personer utsätts för i alla länder. Under dagen var det en lång rad aktiviteter för att uppmärksamma dessa frågor.

Doktorspromotion. Vid den årliga doktorspromotionen promoverades 292 nya doktorer – varav drygt hälften kvinnor – och 19 hedersdoktorer. Samtidigt kreerades 25 jubeldoktorer.

Lunds universitet bäst i Sverige i QS rankning. QS utvärderar 700 av världens bästa lärosäten och rankar 400. Totalt finns omkring 26 000 lärosäten i världen. Lunds universitet har under flera år hamnat bland de 100 främsta och kom 2017 på plats 78.

Miljoner från Crafoordska stiftelsen. Crafoordska stiftelsen anslog i juni 50 miljoner kronor till forskare vid Lunds universitet. Bland annat gick ett stort enskilt forskningsbidrag på 8,8 miljoner till en professor i fonetik.

T.v: Dennis Hasselquist får tillsammans med Eric Warrant dela på nästan 50 miljoner kronor i forskningsbidrag från Europeiska forskningsrådet.
T.h: Per T Ohlsson och Stellan Skarsgård blev hedersdoktorer vid Humanistiska fakulteten den 2 juni.

Mångmiljonstöd till cellterapi i Lund. Skånes universitets-sjukhus och Lunds universitet spelar centrala roller när Vinnova och Vetenskapsrådet satsar 48 miljoner kronor på ett nytt nationellt forskningscentrum. Målet är att Sverige ska bli världsledande på att utveckla avancerade terapier. I centrumet ska flera av Sveriges största läkemedelsföretag arbeta tillsammans med mindre företag, universitet och högskolor och aktörer inom hälso- och sjukvården, inom forskning, utveckling och innovation. Centrumet som bildas, Centre for Advanced Medical Products, CAMP, omfattar 25 olika parter från hela landet.

Kemist får ERC Starting Grant. Peter Jönsson, docent och biträdande universitetslektor vid Kemiska institutionen, Lunds universitet, får Europeiska Forskningsrådets, ERC, Starting Grant. Bidraget ska användas i hans forskning om kroppens immunförsvar.

Nytt universitetssamarbete med Chile. Den 17–18 augusti gick startskottet för en satsning på svensk-chilenskt forskningssamarbete. Cirka 120 forskare, rektorer, dekaner och myndighetsrepresentanter från bägge länderna kom till Lunds universitet för att under två dagar lyssna på föredrag och delta i workshoppar med fokus på ett hållbart samhälle.

Vetenskapsveckan Den fantastiska hjärnan. Lunds universitets tre strategiska forskningsprogram inom hjärnforskningen – nervsystemets sjukdomar, neuronanovetenskap samt tänkande, lärande och kognition – samlar forskare från många olika fakulteter i kreativa forskningsmiljöer och tanken med vetenskapsveckan Den fantastiska hjärnan den 4 – 10 september var att visa denna bredd genom en rad föreläsningar och seminarier.

Nytt WHO Collaborating Centre. WHO Collaborating Centre for Surgery and Public Health är ett officiellt samarbete mellan Världshälsoorganisationen (WHO) och Lunds universitet som invigdes i september. Uppdraget är att bidra med metoder och data som hjälper länder att utvärdera och planera sin bemanning för kirurgi och anestesi. På många ställen i världen finns det en sådan brist på läkare att kirurger måste rekryteras från andra yrkeskategorier i samhället och sedan genomgå en snabbutbildning i att operera.

Kulturvecka. Under kulturveckan Konst i tid och rum 11–17 september stod Kungshuset i fokus genom en ny utställning och rundvisningar. Universitetets historiska handlingar och dokument visades upp på Arkivcentrum Syd med möjlighet att höra om universitetets 350-åriga historia och dessutom var det en lång rad andra aktiviteter som avslutades med Kulturnatten, där universitetet bidrog med en rad arrangemang.

Personal- och studentfest. 15 september var det en stor student- och personalfest i Lundagård med anledning av 350-årsjubileet. I Lundagård var det en stor scen med en lång rad artister som uppträdde. Totalt var cirka 7000 personer anmälda till festen.

Lunds universitet på topp 100-listan i Times Higher Education ranking. Times Higher Education (THE) presenterar sin senaste ranking där Lunds universitet hamnar på 93:e plats.

Figur 1.5 Rankingresultat

	2015	2016	2017
QS world University ranking	70	73	78
Times Higher Education	90	96	93
Shanghai rankingen	101–150	101–150	101–150
Taiwan rankingen	87	91	88

Bok om lundensisk litteraturhistoria. I september utkom boken En lundensisk litteraturhistoria i vilken drygt 100 skribenter har tagit sig an författare och teman för att fånga in universitetets relation till den svenska litteraturen. Det är en annorlunda sorts litteraturhistoria som visar på universitetets roll som litterärt kraftfält och som en plats med betydelse för vårt lands bildning, kultur och litteratur.

Drygt en miljard till MAX IV. Vetenskapsrådet beslutade om att stödja svenska forskningsinfrastrukturer med cirka 4 miljarder kronor. 1,1 miljarder av dessa går till MAX IV. Beslutet innebär att den enskilt största svenska infrastrukturen, MAX IV, ges stabila villkor.

Ny prorektor. Sylvia Schwaag Serger får uppdraget som prorektor vid Lunds universitet. Det beslutade Universitetsstyrelsen 20 september. Hon tillträdde uppdraget den 1 januari 2018. Schwaag Serger arbetade tidigare på Vinnova som internationellt ansvarig och är professor vid Ekonomihögskolan i Lund.

Stora forskningsbidrag från Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Två projekt vid Lunds universitet får sammanlagt drygt 60 miljoner kronor i bidrag från Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Det ena forskningsprojektet är knutet till LTH och ska utforska möjligheten att på atomnivå påverka ett materials elektriska egenskaper och leds av Kimberly Thelander, professor i materialvetenskap. Det andra projektet, som

Den 15 september 2017 firades Lunds universitets 350-årsjubileum med en stor fest i Lundagård.

leds av Peter Christiansen, docent vid Fysiska institutionen, sätter fokus på universums födelse och är kopplat till Naturvetenskapliga fakulteten.

Ny ledamot i Svenska Akademien. Jayne Svenungsson är den första kvinnliga professorn i systematisk teologi i Sverige. Hon efterträder författaren Torgny Lindgren på stol nummer nio i Svenska Akademien. Hon intog sin plats vid Akademiens högtidssammankomst den 20 december.

Vetenskapsvecka om framtidens universitet. Vetenskapsveckan 16–22 oktober fokuserade på att gemensamt diskutera framtida utmaningar och möjligheter för utbildning och forskning.

Ravensbrückarkivet. Den 20 oktober öppnade webbportalen som gör Ravensbrückarkivet fritt tillgängligt för allmänhet och forskare. Här finns upplevelser och lidanden från de som överlevde nazisternas koncentrationsläger dokumenterade för eftervärlden i ett världsunikt arkiv vid Universitetsbiblioteket i Lund.

Samarbete med Japan. I oktober samlades forskare från sju svenska och åtta japanska lärosäten i Lund för att utveckla nya samarbeten inom forskning och utbildning. Cirka 170 forskare, rektorer, dekaner samt representanter från myndigheter, forskningsfinansiärer och forskningsanläggningar både i Sverige och i Japan kom till Lunds universitet, som stod som värd för seminariet.

Miljoner från Riksbankens jubileumsfond. Håkan Johansson, professor i socialt arbete, får drygt 35 miljoner kronor för att leda ett projekt som handlar om eliter inom civilsamhället. Pengarna delas ut av Riksbankens jubileumsfond.

Ny jubileumsskulptur. Den 21 oktober avtäcktes universitetets nya jubileumsskulptur, skapad av Charlotte Gyllenhammar, som en del av firandet av lärosätets 350-årsjubileum. Skulpturen

Meteorit är i svartpatinerad brons och har fått sin plats till höger om Palaestra, från Universitetshuset sett. Skulpturen är inspirerad av den meteorit som slog ner i skånska Ekeby 1939 och som numera förvaras på Geologiska institutionen vid Lunds universitet.

77 miljoner kronor cancerforskning. I november beslutade Cancerfondens forskningsnämnd vilka forskare som får forskningsbidrag under nästa år. 77,3 miljoner kronor, varav 31,65 miljoner kronor i nya beviljade bidrag, går till forskning vid Lunds universitet.

Skissernas Museums utbyggnad får arkitekturpris. Det är den nya utbyggnaden som belönas med Kasper Sahlin-priset i arkitektur 2017. Priset delas ut till "hus som skapar mervärde i sin omgivning, antingen en ny eller förbättrad funktion eller startskott för nya stadsdelar." Arkitektkontoret Elding Oscarson har ritat den nya utbyggnaden som stod klar hösten 2016. Den nya byggnaden innehåller museets entré, museibutik och restaurang med möjlighet att sitta utomhus. Dessutom täcktes innergården för att skapa Birgit Rausing's sal.

Bidrag från ERC. Fem forskare vid Lunds universitet som tilldelas ERC Consolidator Grants från Europeiska forskningsrådet (ERC) i 2017 års utlysning. De fem forskarna bakom all denna spännande forskningen är kemisten Ingemar André, medicinerna Martin Englund, Malin Parmar och Björn Nilsson samt Oksana Mont som forskar kring hållbar konsumtion.

Tre nya Wallenberg Academy Fellows. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse har utsett 24 unga och framstående forskare till Wallenberg Academy Fellows. Utnämningen innebär ett forskningsanslag på mellan 5 och 14 miljoner kronor per forskare under fem år. Av de 24 forskarna är tre verksamma vid Lunds universitet: mikrobiella ekologen Johannes Rousk, historikern Johan Östling och biomedicinteknikern Hanna Isaksson.

T.v: Jayne Svenungsson tar plats i Svenska Akademien.

T.h: Den 20 oktober öppnade webbportalen som gör Ravensbrückarkivet fritt tillgängligt för allmänhet och forskare.

1.3 Hållbar utveckling

Under året har arbetet med att utveckla Lunds universitets hållbarhetsarbete fortsatt. Arbeta med att ta fram en långsiktig hållbarhetsstrategi har påbörjats och beslut om en miljöhandlingsplan 2017–2019 för Lunds universitet har tagits. Hållbarhetsforum har genomfört flera stora arrangemang under året med utgångspunkt i de globala målen, bland annat Hållbarhetsveckan i Lund.

Ett arbete med att ta fram en universitetsgemensam strategi för universitetets långsiktiga arbetet med hållbar utveckling har påbörjats 2017 och ska slutföras under 2018. Hållbarhetsforums föreståndare fick i uppdrag att med stöd av Hållbarhetsforum ta fram en långsiktig strategi som bland annat beaktar FN:s globala hållbarhetsmål.

Under året inleddes också ett arbete med att se över hur universitetet arbetar med hållbar utveckling i utbildningen. Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har genomfört en nationell utvärdering av universitets och högskolors arbete med att främja en hållbar utveckling. Som underlag lämnade Lunds universitet en självvärdering. UKÄ bedömer att universitetet har kommit en bit på väg i sin process med arbetet för hållbar utveckling inom utbildning och pekar på flera goda exempel i universitetets självvärdering. UKÄ konstaterar samtidigt att ett utvecklingsområde är att systematiskt följa upp och utveckla detta arbete för att öka integreringen av hållbar utveckling i utbildningen. Framtagandet av den universitetsgemensamma strategin för hållbar utveckling görs i dialog med den universitetsgemensamma utbildningsnämnden. I nämnden kommer också framöver diskussioner att föras hur hållbar utveckling kan integreras i våra utbildningar och kurser samt hur vi kan bli bättre på en systematisk uppföljning.

NYA MILJÖMÅL I FOKUS

Beslut om en miljöhandlingsplan 2017–2019 för Lunds universitet har tagits under året. Beslutet har inneburit ett omfattande förankringsarbete i universitetets verksamheter och resulterat i mål och aktiviteter för de miljöaspekter som identifierats: tjänsteresor med flyg, lokaler, hälso- och miljöfarliga ämnen samt miljöanpassad upphandling. Inom ramen för miljöhandlingsplanen har universitetet drivit projekt för resfria möten, verkat för fler miljöklassade byggnader och tagit fram förslag på kontrollprogram för att minimera risker för utsläpp till vatten. Universitetet deltar även i regionens projekt *Klimatväxling i Skåne*. Syftet är att hitta en möjlighet att klimatkompensera utsläpp av klimatpåverkande gaser, enligt miljöhandlingsplanen. Miljömål enligt en tidigare miljöhandlingsplan har slutförts och universitetet har tagit fram enhetliga dekaleringar för olika sorters avfall. Dekaleringarna ska tydliggöra och förenkla för medarbetare, studenter och besökare att ta hand om sitt avfall på ett miljömässigt bra och säkert sätt.

Vid universitetet finns flera laborativa verksamheter med kemikalieanvändning. Inom kemikalieområdet har beslut tagits om en handlingsplan för kemikalieutbyte i samarbete med verksamheter. Särskilt fokus har riktats på riskminskning av

CMR-ämnen (cancerogena, mutagena, reproduktionstoxiska ämnen) samt fortsatt kvalitetssäkring av kemikalierregistreringssystemet KLARA.

För att säkra en löpande hållbar verksamhet behövs stöd och ständiga kompetenshöjande insatser inom miljö, arbetsmiljö, säkerhet, strålskydd och brandskydd. Ett antal nya föreskrifter, checklistor, mallar samt utbildningar via Kompetensportalen har tagits fram.

HÅLLBARHETSFORUM

Hållbarhetsforum är en universitetsgemensam satsning som binder samman och stödjer universitetets klimat-, energi- och hållbarhetsforskning, samt utgör en bro mellan samhället och akademin inom dessa områden. En röd tråd under hela året har varit att skapa inkluderande och engagerande event med ett tvärvetenskapligt synsätt och de globala hållbarhetsmålen som en gemensam grund. Möten över gränser har varit ett ledord för Hållbarhetsforums arbete med att bygga broar både internt och externt.

De globala hållbarhetsmålen, klimatförändringarna, en bio-baserad ekonomi, hållbar matförsörjning, stadsbyggnad med människan i centrum, hållbart företagande och universitetets eget hållbarhetsarbete är några exempel på frågor som har varit i fokus under 2017 för Lunds universitets Hållbarhetsforum.

Under jubileumsåret 2017 genomförde Hållbarhetsforum flera större event. Hållbarhetsveckan i Lund genomfördes i samarbete med Lunds kommun och ett stort antal föreningar, företag, myndigheter med flera. Genom totalt ett femtiotal olika arrangemang uppmärksammades det engagemang och den kunskap som finns i Lund i dessa frågor.

Workshopen *Framtidens hållbara universitet* var ytterligare ett unikt arrangemang under året med syfte att uppmuntra till samtal mellan ledning, förvaltning, forskare, studenter och andra vid Lunds universitet i frågor som rör Lunds universitets eget hållbarhetsarbete. Principen "att leva som vi lär" är en kärnfråga i universitetets policy kring hållbar utveckling och något som workshopen syftade till att stärka. En viktig fråga vid detta tillfälle var att diskutera hur Lunds universitet kan utveckla sitt arbete med hållbarhet i utbildningen.

2017 avslutades för Hållbarhetsforums del med flera större arrangemang för att lyfta klimatfrågan och hur vi alla kan bidra till att de mål som beslutades i Paris 2015 kan nås.

Universitetet har en mångfald av olika verksamheter. Stommen för universitetet är de åtta fakulteterna. I detta kapitel summerar fakulteterna sitt 2017. Utöver fakulteterna redovisar universitetets särskilda verksamheter, MAX IV, kultur- och museiverksamheterna samt Lunds universitets bibliotek viktiga händelser under året.

2. Ett universitet – många delar

2.1 Ekonomihögskolan

Att förena affärstänkande med hållbarhet – det är den största utmaningen för morgondagens ledare. På Ekonomihögskolan rustas studenterna för att skapa ett bättre samhälle. Utbildningen de får är tätt kopplad såväl till praktiska problem från näringslivet som till forskningen som bedrivs på fakulteten.

Ekonomihögskolan siktar på att ge relevant, forskningsbaserad kunskap där kontakter med näringsliv och samhälle är en självklar del. Utbildningens rötter sträcker sig tillbaka till 1750 då den första lärostolen i ekonomi inrättades vid dåvarande filosofiska fakulteten, och via juridiska fakulteten växte ekonomiämnet för att under en kort period bli egen fakultet 1961. Under fyra decennier var ekonomiutbildningarna sedan en del av samhällsvetenskapliga fakulteten – för att återigen, år 2004, samlas i en egen ekonomisk fakultet: nuvarande Ekonomihögskolan.

LYCKADE SATSNINGAR PÅ INTERNATIONELLA UTBILDNINGAR

Kandidatprogrammet International Business, som riktar sig till studenter som vill arbeta i internationella miljöer med att lösa avancerade affärsproblem, har sjösatts. Över tusen sökande, såväl internationella studenter som svenska, konkurrerade om de 60 utbildningsplatserna. I den internationella sökomgången knep programmet platsen som det mest sökta i hela Sverige.

– Det här programmet har lagts till vår utbildningsportfölj eftersom vi har mött ett stort intresse från internationella presumtiva studenter och såg behovet av att förbereda studenterna för en internationell karriär, säger Fredrik Andersson, rektor för Ekonomihögskolan.

Studenterna på International Business lär sig avancerad problemlösning, att tillgodogöra sig teoretiska modeller och använda forskningsmässigt utvecklade verktyg. Under utbildningens gång kommer de, precis som flertalet andra studenter på Ekonomihögskolan, att få möta komplexa affärsproblem hämtade direkt från arbetslivet. Den så kallade case-metodiken har en viktig plats i undervisningen och 2017 var det återigen

ett lag Lundastudenter från Ekonomihögskolan som vann Sverigefinalen i en av världens största internationella casetävlingar för ekonomistudenter på universitet och ekonomihögskolor.

Ännu en nyhet i kursutbudet är den helt och hållet nätbaserade kursen Digital Business Models – Ekonomihögskolans första mooc (Massive Open Online Course). Den riktar sig till beslutsfattare som vill förstå sin roll i en ekonomi som alltmer förlitar sig på digitala affärstransaktioner.

– Världen har förändrats, och de varumärken som var stora före digitaliseringen är inte samma varumärken som studenterna kan identifiera sig med längre. Många vill veta vilka affärsmodeller Instagram, Google och Amazon bygger på, hur de fungerar, hur de kan ha blivit så stora, och varför det är så svårt att duplicera deras framgångar, säger Fredrik Andersson.

Digital Business Models har under 2017 haft deltagare från världens alla kontinenter och över 4000 aktiva studenter har tagit del av kursen.

Ekonomihögskolan har under 2017 samordnat och genomfört regeringsuppdraget att bygga upp kompletterande utbildningar för personer med utländsk utbildning i ekonomi. Fakulteten har även samordnat regeringsuppdraget att genomföra kompletterande utbildning i systemvetenskap och informatik. Här handlar det om att komplettera utbildningen för att göra det lättare för målgruppen att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden i paritet med sin kompetens och utbildningsnivå.

FORSKNING MED FOKUS PÅ VÅR OMVÄRLD

På Ekonomihögskolan bedrivs forskning över breda fält, fördelade på de sex institutionerna i statistik, informatik, företagsekonomi, nationalekonomi, ekonomisk historia och

handelsrätt, sida vid sida med de fakultets- och lärosätesövergripande forskningscentrumen som arbetar flervetenskapligt med att belysa och beforska vår samtid.

Inom ramen för Svenska nätverket för Europaforskning i ekonomi som drivs på regeringens uppdrag av Ekonomihögskolan, arrangerades en konferens om internationella handels hinder. Den samlade forskare och beslutsfattare i näringsliv och förvaltning såväl på nationell som internationell nivå.

Ekonomihögskolan fick också uppdraget att koordinera det tematiska samverkansinitiativet BISS – Big Science and Society – som samlar forskare från fyra fakulteter och tretton externa parter från privat såväl som offentlig sektor, däribland de stora forskningsanläggningarna MAX IV och ESS, European Spallation Source.

Forskning om entreprenörskap och företagande har en viktig nod på Ekonomihögskolan. Här hölls såväl en konferens som ett policyforum med mer än 300 forskare, entreprenörer och politiker som tillsammans penetrerade frågan om forskning och praktisk relevans.

– I många fall letar både politiker och entreprenörer efter svar på frågor som det redan finns en hel del kunskap om bland forskare. Här finns ett gap som måste bryggas, säger Marie Löwegren, föreståndare för Sten K. Johnson Centre for Entrepreneurship som bedriver forskning och undervisning i entreprenörskap på Ekonomihögskolan.

Hållbarhetskonferensen Sustainable Business, Reporting and Assurance (SUBREA) arrangerades i Lund på Ekonomihögskolan, och förde samman hållbarhetsexperter från universitet och näringsliv i Sverige, USA, Belgien, Storbritannien och Nederländerna. Målet för konferensen var att skapa ett forum där ledande forskare, praktiker, politiker och andra beslutsfattare kunde samlas för att diskutera utmaningar och framtida kunskapsbehov som hänger samman med hållbar verksamhet, rapportering och försäkring.

STOR EFTERFRÅGAN PÅ FAKULTETENS EXPERTIS

Hållbarhet var i fokus även för en av de vetenskapsveckor som universitetet arrangerade som en del i 350-årsfirandet. Ekonomihögskolan stod i detta sammanhang värd för en halvdagskonferens med hållbarhet som tema, med universitetets Hållbarhetsforum som medarrangör. Där möttes medverkande

från akademi, näringsliv, offentlig och ideell sektor. Såväl Länsstyrelsen Skåne som företagen Ikea, Volvo och Tetra Pak fanns på plats, liksom regeringens nationella miljösamordnare för näringslivet.

Under jubileumsfirandet har Ekonomihögskolan vidare deltagit med många jubileumsaktiviteter, inte minst genom sin föreläsningsserie *Ekonomihögskolan gör skillnad* där dryga dussinet föreläsare medverkat. Ämnena har varierat: välfärdsstatens framväxt, klimatförhandlingar och utsläpp, finanskriser, entreprenöriellt lärande, tillit och migration, digitaliserad handel, EU, ledarskap, de svenska alkohol- och spelmonopolen – för att bara nämna några.

Jubileet har också omfattat ett antal forskare som talat i universitetsövergripande sammanhang, exempelvis *Jubileums-kursen* som varit mycket välbesökt. Här bidrog Ekonomihögskolans forskare med föredrag om funktionell dumhet och vad den kan orsaka i organisationer, om vetenskap och kunskap i praktiken, urbanisering och tillväxt under årtusenden samt en genomgång av Sverige från 1750 fram till idag med fokus på huruvida vi är världens jämlikaste land.

På hösten arrangerades bland annat en historisk exposé där publiken fick höra mer om de lundensiska nationalekonomerna under de 350 år som universitetet funnits. Trots sin relativt korta tid som egen fakultet, har Ekonomihögskolan stolta historiska traditioner: bland nationalekonomerna som varit verksamma i Lund finns bland andra Samuel von Pufendorf som gett namn åt universitetets tvärvetenskapliga Pufendorfinstitut, den starkt socialt engagerade religionskritikern och preventivmedelsförespråkaren Knut Wicksell och

Från chefsjobb i Aleppo till skolbänken i Lund – och in på den svenska arbetsmarknaden. Under 2017 har Ekonomihögskolan vid Lunds universitet samordnat och genomfört regeringsuppdraget att bygga upp kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen i ekonomi och systemvetenskap.

samhällsvisionären Ingemar Ståhl som konstruerade vårt moderna studiemedelssystem.

– De var samhällsekonomer som var ute i debatten, i politiken, djupt intresserade av sin tid, säger professor emeritus Lars Jonung.

Utanför akademien har Ekonomihögskolan bland annat funnits representerad på Bokmässan i Göteborg och på Almedalsveckan med ett dussintal forskare, där merparten deltog i arrangemang i någon annan än fakultetens regi. De är efterfrågade experter i det offentliga samtalet – bland annat från riksdagspartier och rikstäckande dagspress – och omvärldsenagemanget är stort.

Under året som gått har Ekonomihögskolans expertis anlitats av åtminstone två statliga kommittéer och utredningar. Tillitsdelegationen som ska arbeta för en mer tillitsbaserad styrning av offentlig sektor hämtar sin forskningsledare från Ekonomihögskolan. Vi har också medarbetare på plats i referensgruppen hos Kommunutredningen, som har till uppdrag att skapa en strategi för att stärka kommunernas kapacitet att fullgöra sina uppgifter och hantera sina utmaningar.

Ekonomihögskolan fortsätter att bygga nätverk med såväl alumner som de företag som valt att gå in som medlemmar i Stiftelsen Partnerskap. Stiftelsen är ett samarbetsforum öppet för företag som vill utveckla sin kompetens och sitt nätverk inom områden som exempelvis affärsutveckling, ledarskap och ekonomi. Med hjälp av partnerföretagen får studenterna möjlighet till tidig karriärträning och kan ta sina första steg i den professionella världen, medan företagen å sin sida får tillgång till aktuella kunskaper och ny forskning genom kontakten med Ekonomihögskolans studenter och forskare.

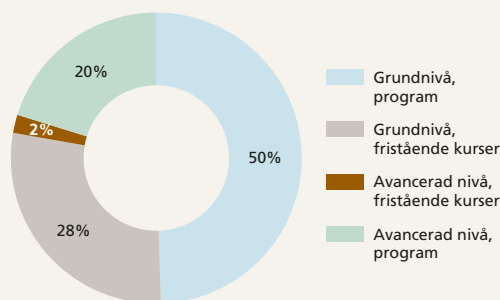
I dag har Ekonomihögskolan nära 50 partnerföretag, och under 2017 har flera nya tillkommit: Sparbankstiftelsen Finn, Volito, Diab och Securitas. Partnerskapets konferens ägde rum i april och publiken fick där bland annat höra Sveriges ambassadör vid FN, Olof Skoog, diskutera världsekonomin efter Trump och Brexit med Business Swedens chefekonom Lena Sellgren och före detta finansministern Anders Borg.

– Tack vare partnerföretagen håller vi liv i vår koppling till arbetslivet utanför akademien, och vi bidrar till varandras verksamheter och inspirerar varandra i båda riktningarna, säger Cecilia Arkestad, som tillträtt som ny verksamhetsansvarig för Stiftelsen Partnerskap under 2017.

Årets hedersdoktorer heter Cristina Stenbeck och Christopher Humphrey – den förra välkänd från sin tid som ordförande för koncernen Kinnevik och den senare professor i redovisning vid Alliance Manchester Business School.

I slutet av året valdes ytterligare två ledamöter med anknytning till Ekonomihögskolan in i IVA – Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien som har till uppgift att till nytta för samhället främja tekniska och ekonomiska vetenskaper och näringslivets utveckling. Fakultetens styrelseordförande John Abrahamson samt professor emeritus Lars Oxelheim gör nu de tidigare invalda ledamöterna sällskap.

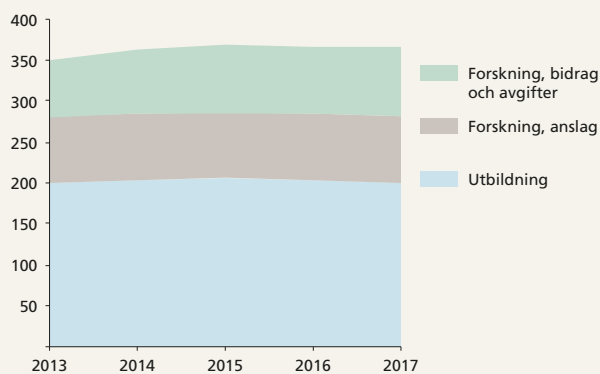
Figur 2.1
Utbildningsprofil EHL (HST)

Figur 2.2
Nyckeltal EHL

	2013	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	3 738	3 807	3 890	3 608	3 713
– kvinnor/män (%)	43/57	43/57	45/55	44/56	45/55
Forskarstuderande (HTE)	111	102	97	92	95
– kvinnor/män (%)	46/54	43/57	41/59	45/55	43/57
Personal (HTE)	335	331	328	327	337
– kvinnor/män (%)	40/60	41/59	41/59	43/57	42/58
Verksamhetens kostnader (mnkr)	342	352	359	359	371

Figur 2.3
Intäkter EHL (mnkr)

Figur 2.4
Största bidragsfinansiärer EHL (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Riksbankens jubileumsfond	13,0
Vetenskapsrådet	9,0
Vinnova	7,5
Wallenbergstiftelser, övriga	6,8
Ragnar Söderbergs stiftelse	6,5

2.2 Humanistiska och teologiska fakulteterna

Dagens globala samhälle står inför stora utmaningar som ökande rasism, nationalism, religiösa konflikter och miljöförstöring. Det finns dessutom en svagare tilltro till kunskap baserad på vetenskap och det demokratiska samhället.

Humanistiska och teologiska fakulteterna bedriver en stor och varierad forsknings- och utbildningsverksamhet som i vid mening syftar till att utveckla och förmedla kunskap om människans levnadsvillkor i det förflutna och i samtiden, vilket sker i samspel med ledande nationella och internationella forskningsmiljöer och på basis av omsorgsfullt förvaltd lärdom.

UTBILDNINGSPROJEKT

Fakulteterna utbildning spänner över ett brett fält, språk – från världsspråk som engelska till minoritetsspråk som jiddisch – historiska, filosofiska, estetiska, religionsvetenskapliga och teologiska ämnen liksom journalistik och lärarutbildning. Utbudet är anpassat för att dels fungera som förberedelse för humanistiskt och teologiskt inriktad yrkesverksamhet, dels som breddning av andra utbildningars kompetensprofiler, dels som kompletterings-, fort- och vidareutbildning, både inom yrkesverksamhet och av mer allmän art.

Utbildningarna på grundnivå och avancerad nivå utvecklas mot allt fler programutbildningar eftersom studenterna efterfrågar detta. För att möta behovet har HT-fakulteterna 2017 startat en kandidatutbildning i historia som ett komplement till övriga programutbildningar. Utbildningen har god forskningsanknytning och ett starkt fokus på historikern i yrkeslivet, varför den är särskilt inriktad på att ge praktiska färdigheter och kompetenser. Inriktningen finns inte på något annat lärosäte i Sverige.

Sommaren 2017 flyttade Institutionen för utbildningsvetenskap och ämneslärarutbildningen från Campus Helsingborg till Lund, vilket blev en av konsekvenserna av att Högskolan Kristianstad och Lunds universitet inte förnyade sitt avtal om gemensam ämneslärarutbildning, som nu avvecklas successivt fram till 2020. Lunds universitet valde då att starta egen ämneslärarutbildning i Lund, där lärarstudenter kan samläsa med studenter inom fristående kurser i lärarutbildningens olika ämnen. Institutionen för utbildningsvetenskap ger också åtta utbildningsvetenskapliga kärnkurser inom ämneslärarutbildningen i Lund. Flytten innebar också att man kunde samlokaliseras med Avdelningen för högskolepedagogisk utveckling, som redan 2016 blev en avdelning inom institutionen.

HT-fakulteterna har sedan start varit delaktiga i universitetets ICM-ansökningar avseende utomeuropeisk mobilitet. Av fyra i år godkända HT-projekt syftar ett, som också engagerar fler fakulteter, till att utveckla doktoranders akademiska skrivande. Deltagare är också Betlehem University och Språkverkstaden.

FORSKNINGSOMRÅDEN

Forskarskolan i ämnesdidaktik inrättades 2012 vid den då nystartade Institutionen för utbildningsvetenskap med universitetens gemensam finansiering. Under 2017 har universitetet

gjort en förnyad satsning på forskarskolan med antagning av sju doktorander, HT- och N-fakulteterna och Institutionen för utbildningsvetenskap. Ett av syftena med forskarskolan är att bidra till ämneslärarutbildningens vetenskapliga grund. Forskarskolan inriktar sig mot såväl enskilda ämnens didaktik som verksamhetsförlagd utbildning. I ett samarbete mellan institutionen och University of Surrey utbildas också doktorander med inriktning mot forskning om högre utbildning.

HT-fakulteterna har fått många stora anslag under året bland annat från Vetenskapsrådet och Riksbankens Jubileumsfond. Med syftet just att stimulera goda ansökningar har fakulteterna inrättat ett forskningsansökningsstöd. Under året har ett 20-tal forskare fått stödet, som innebär att de under en månad kan ägna sig på heltid åt att bättra på sina ansökningar.

Fakulteterna har också gjort en satsning på postdoktorala tjänster. Tjänsterna utlystes under hösten och kommer att stärka och berika forskningsmiljöerna inom ämnena judaistik vid Centrum för teologi och religionsvetenskap (CTR), kunskaps-historia vid Historiska institutionen och medier och medialitet vid Institutionen för kommunikation och medier (KOM).

Ett glädjande beslut är att Ola Wikander, som forskar i historisk lingvistik, biblisk exegetik och religionshistoria, som första forskare vid Centrum för teologi och religionsvetenskap (CTR) har blivit utsedd till Pro Futura-forskare. Att vara med i Pro Futuras 5-åriga spetsforskningsprogram betyder mycket både för forskaren och för universitetet. Forskaren får komma till ett av de mest avancerade forskningsinstituterna inom sitt ämnesområde i världen och knyter därmed viktiga kontakter för sin forskning och gör universitetet mer synligt utomlands.

En annan framgångsrik forskare är kognitionsvetaren Mathias Osvath. Hans forskning på dinosauriers kognition fick under året ett anslag från LMK-stiftelsen på sju miljoner som sträcker sig över fyra år.

– Det kommer bli en upptäcktsfärd in i det okända. Vi vet idag ingenting om kognitionen hos de djur som upptar den kanske mest fascinerande delen av djurens historia. Vem har inte undrat vad som rörde sig i huvudet på en velociraptor? sade Mathias Osvath när han blev intervjuad om projektet.

SAMVERKAN

När samhället och omvärlden förändras måste också skolan söka nya vägar för att fungera i framtiden, vilket speglas i att HT-fakulteterna har flera samverkansprojekt som rör skolans utveckling och behov. Det är forskningsprojekt som handlar om skolans digitala utmaning, elevers sviktande förmåga att skriva och skolans behov av stöd i integrationsfrågan.

I skolsamverkansprojekt *Tillsammans över tröskeln* till framtidens klassrum vill forskarna genom praktisknära forskning tillsammans med lärare och lärarstudenter komma fram till

resultat som är direkt användbara och meningsfulla för lärarna i klassrummet. En webbportal ska fungera som en mötesplats för aktörer inom skolvärlden. Där samlas insatser som gjorts vid Lunds universitet i samarbete med verksamma lärare och lärarstuderande kring kunskapsförmedling och forsknings-samverkan om lärande och undervisning. I centrum är två spetsområden inom vilka Lunds universitet ligger i framkant, dels om internationell lärteknologi, dels om lärande, utbildning och neurovetenskap. Projektet vill vara en motvikt till kommersiella och teknikcenterade drivkrafter för teknologiförnyelse. Det bästa är när forskare och lärare i skolan tillsammans leder utvecklingen och avgör vad som ska komma över klassrums-tröskeln.

Att lära sig det svenska språket är en nyckel för att ta sig in i det svenska samhället. Detta är anledningen till att Skolverket sedan länge har köpt lärarlyftskurser i svenska 2 och i Nyanländas lärande och Nyanländas skolframgång från avdelningen Nordiska språk i Lund. Uppdragsutbildning i svenska 2 finns på flera lärosäten i Sverige men Lunds universitet står för den största andelen. Uppdraget är en del av regeringens satsning för att klara den utmaning som landet står inför med många nyanlända.

I december 2016 fick Språk- och litteraturcentrum (SOL) uppdrag att ta fram modulen *Språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning för nyanlända elever den första tiden*, riktad till ämneslärare. Nyanlända elever ska tillägna sig ett kognitivt komplicerat innehåll på ett språk som de inte behärskar. Målet är dels att ämneslärarna bättre ska kunna ta vara på den kompetens som eleverna har, dels att de ska få redskap som de kan använda för att stötta elevernas språk- och kunskapsutveckling.

De nyanländas situation har också föranlett att projektet

Stärka språket startats hösten 2017 inom *The Birgit Rausing Language Programme*. Enligt önskemål från donatorn ska projektet ske enligt SI-modellen och i samverkan med grund- och gymnasieskolor. SI-modellen är ett komplement till undervisningen med målet att ge eleverna förebilder, bättre studieteknik samt minska social snedrekrytering och vidare att ge de nyanlända ungdomarna möjligheten att få godkänt i svenska språket. Lunds universitet driver projektet i samverkan med Folkuniversitetet. Skolorna som deltar är Olympiaskolan, Johannes Hedbergsgymnasiet och IT-gymnasiet i Helsingborg samt Vipeholmsgymnasiet i Lund, Jensen i Malmö och Tekniska Gymnasiet i Hässleholm.

Sverige har också under de senaste åren mottagit ett stort antal ensamkommande flyktingbarn, och i ett mångkulturellt samhälle hamnar värden i konflikt med varandra. Det för i år nystartade projektet *Det ensamma barnet* vill undersöka just vilka frågor, vilka konflikter och vilken ny kunskap som uppstår i mötet mellan i det här fallet ensamkommande barn och det omgivande svenska samhället.

– Det utvecklas mycket praktisk klokhet över tid i till exempel klassrum och på hem för vård eller boende (HVB-hem), som bör tas tillvara, men ofta finns det inte resurser eller tid att reflektera tillsammans. Projektet vill stå i dialog med olika mottagaraktörer och bidra till en sådan gemensam reflektion, säger Johanna Gustafsson Lundberg projektledare och docent i tros- och livsåskådningsvetenskap.

Projektet, som finansieras av LMK-stiftelsen, hoppas kunna synliggöra både goda exempel och brister och på det sättet ge de mottagande aktörerna ett fågelperspektiv. Förhoppningen är att kunna hjälpa dem som tar emot barnen och i slutändan handlar det om att barnen ska få en så bra väg in i det svenska samhället som möjligt. Projektet är ett tvärvetenskapligt sam-

arbete mellan forskare från Centrum för teologi och religionsvetenskap (CTR), Centrum för Mellanösternstudier (CMES) och Institutionen för utbildningsvetenskap.

I ett sekulärt samhälle som det svenska finns det ofta en ganska fyrkantig syn på religion. Det är lätt att peka på religiösa uttryck hos de andra men inte hos sig själv. I ett nytt projekt *Öppningar till det numinösa: Skärningspunkter mellan religion och estetik i det sekulära samhället* hoppas forskarna kunna bidra till en mer nyanserad diskussion om religion. Var börjar och slutar det religiösa, vad skiljer den estetiska andliga upplevelsen från den religiösa är frågor som står i centrum. Projektet är ett samarbete mellan systematisk teologi och konsthistoria. Då projektet intresserar sig för människans direkta erfarenheter av konst som går genom sinnen – en kroppslig erfarenhet som man inte kan läsa sig till – kommer forskningen ske i nära samarbete med Skissernas Museum i Lund. Det kommer också att hållas öppna seminarier och föreläsningar för allmänheten under projektets gång. Även detta projekt finansieras av LMK-stiftelsen.

ETT ÅR MED JUBILEUMSGULDKANT

Året som har gått har präglats mycket av universitetets 350-årsjubileum. Det har tagit sig olika uttryck som har fått fakulteternas forskare att jobba extra mycket med att vara med i många publika sammanhang.

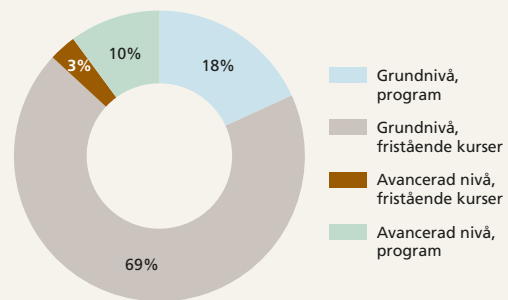
HT-fakulteternas forskare har av naturliga skäl varit djupt involverade både som redaktörer och skribenter i praktverket *En lundensisk litteraturhistoria* som kom ut under året. Boken är en av tre böcker som skrivits med anledning av jubiléet. I den nya litteraturhistorien har drygt 100 skribenter tagit sig an författare och teman för att fånga in universitetets relation till den svenska litteraturen. Det är en annorlunda sorts litteraturhistoria som visar på universitetets roll som litterärt kraftfält och som en plats med betydelse för vårt lands bildning, kultur och litteratur. Författare som Esaias Tegnér, Tove Folkesson, Majken Johansson och Hans Alfredson är några av de namn som finns med, och alla har det gemensamt att de har läst vid eller haft en nära koppling till universitetet som litterär miljö.

Universitetets jubileum sammanföll också med att Humanistlaboratoriet vid HT-fakulteterna fyllde 10 år. Laboratoriet är en ledande tvärdisciplinär och internationell forskningsmiljö. HT-forskare har här fri tillgång till avancerade instrument och tillhörande metodologisk kompetens för avancerade studier av aspekter på mänskligt beteende. Tioårsdagen firades med ett symposium för inbjudna talare och gäster samt en dag då labbet visade upp delar av sin verksamhet för allmänheten.

Vid årets Humanist- och teologdagar (HT-dagar) belönades Tove Marling Kallrén och Karina Klok, som driver bokförlaget Makadam, med det prestigefyllda Rausingpriset.

– Vi vill med detta pris uppmärksamma ett oförtröttligt arbete med att göra det möjligt för humanistiska och teologiska röster att höras. Utan kunniga och modiga förläggare tynar det demokratiska samtalet bort, ett samtal som varje samhälle så väl behöver. Upphovskvinnorna bakom Makadam förlag har visat att ett kvalitetsinriktat svenskt bokförlag har framtiden för sig, säger Lynn Åkesson, dekan vid HT-fakulteterna.

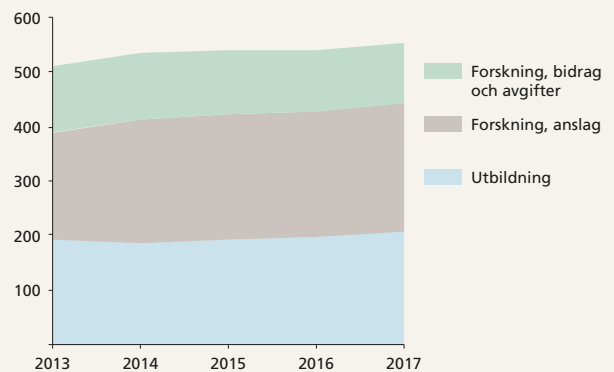
Figur 2.5
Utbildningsprofil HT

Figur 2.6
Nyckeltal HT

	2013	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	4 002	4 152	4 041	3 894	3 835
– kvinnor/män (%)	59/41	59/41	60/40	58/42	61/39
Forskarstuderande (HTE)	185	182	168	152	133
– kvinnor/män (%)	42/58	42/58	44/56	48/52	51/49
Personal (HTE)	604	602	570	559	546
– kvinnor/män (%)	46/54	48/52	47/53	50/50	50/50
Verksamhetens kostnader (mnkr)	522	545	548	558	569

Figur 2.7
Intäkter HT (mnkr)

Figur 2.8
Största bidragsfinansiärer HT (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Vetenskapsrådet	44,4
Riksbankens jubileumsfond	16,1
Övriga svenska organisationer utan vinstsyfte	11,8
LU:s anknutna stiftelser	10,4
Övriga stiftelser	8,7

2.3 Juridiska fakulteten

Den juridiska fakulteten är en av de ursprungliga fakulteterna vid universitetet och har under 2017 aktivt deltagit i det gemensamma 350-årsjubileet med flera särskilda aktiviteter och evenemang. Dessa tillställningar har gett goda möjligheter att informera om ämnet juridik, dess utveckling och om fakultetens verksamhet i stort.

Juridiska studier ger breda kunskaper om samhället och utvecklar förmågan att självständigt, logiskt och metodiskt lösa komplicerade problem och kan tillsammans med den juridiska forskningen påverka och förbättra människors liv och samhällets utveckling

UTBILDNINGSMARKNADEN

Fakulteten erbjuder program och fristående kurser, på grund- och avancerad nivå, med stark forskningsanknytning och internationell prägel genom juristprogrammet, två internationella masterprogram, kurser på Campus Helsingborg, distanskurser och sommarkurser.

Fakultetens studenter är attraktiva på arbetsmarknaden. Nästan fyra av tio studenter på juristprogrammet får jobb innan sin examen och ett halvår efter examen har nästan nio av tio ett kvalificerat arbete. Fakulteten har ett tydligt fokus på arbetsmarknadens behov och studenternas anställningsbarhet vid utformningen av utbildningsutbudet.

Det nio terminer långa juristprogrammet består av sex terminer med obligatoriska kurser och ytterligare tre terminer med fördjupning och möjligheter till specialisering. Fakultetens två masterprogram i European Business Law och International Human Rights (det senare i samarbete med Raoul Wallenberg-institutet) samlar studenter från många olika delar av världen och erbjuder ämnesspecialisering. Fakultetens fristående kurser, varav flertalet bedrivs på distans och delvis som sommarkurser, är alla inriktade mot det livslånga lärandet och har till syfte att tillgodose arbetsmarknadens växande behov av grundläggande juridisk utbildning inom olika områden. Vid fakulteten finns en omfattande uppdragsutbildningsverksam-

het med specialutvecklade kurser i juridik för olika yrkesgrupper, exempelvis gymnasielärare inom ramen för Lärarlyftet.

E-lärande, d.v.s. användandet av digitala resurser och verktyg i undervisningen som ett stöd för studenternas lärande, är sedan länge ett av fakultetens profilområden. Fakulteten strävar efter att befinna sig i framkant när det till exempel gäller flipped classroom-pedagogik, nätkurser och digital examination. Ett exempel på en flipped classroom-kurs, där inspelade föreläsningar kombineras med lärarledda seminarier och övningar, är en kurs på avancerad nivå i juridisk kommunikation som utarbetades i samarbete med yrkesverksamma jurister. Under året har också en liknande kurs i professionell rättsutrednings- och föredragningsteknik utarbetats. Inom ramen för fakultetens moocar (Massive Open Online Courses) i European Business Law ges internetbaserade kurser. Material från denna kurs har använts för att skapa en helt ny engelskspråkig flipped classroom-kurs på avancerad nivå, men också för att förse grundterminernas kurser med kvalificerat engelskspråkigt undervisningsmaterial.

Fakulteten har sedan länge bedrivit ett omfattande och systematiskt arbete med breddat deltagande. Fakulteten använder en nätbaserad distanskurs som ett centralt element i sin satsning på breddad rekrytering. Den utvidgade juridiska introduktionskursen (UJIK) är öppen för alla med grundläggande behörighet och har platsgaranti. Varje år registreras mellan 500–600 studenter från hela landet på kursen, och flertalet har aldrig tidigare läst vid en högskola. Av de studenter som slutfört kursen och som inte har någon tidigare erfarenhet av högskolestudier fortsätter över 70 procent sina högskolestudier, oftast inom andra ämnesområden än juridik. UJIK bidrar även till ett brett deltagande på juristprogrammet i Lund. Av de studenter som fått högsta betyg på kursen antas de 20 med bäst tentamensresultat varje termin till juristprogrammet – oberoende av vilka studiemeriter de har i övrigt. Sedan kursen startade år 2010 har cirka 300 studenter kommit till juristprogrammet via UJIK. En utvärdering visar att dessa studenter klarar sina studier på juristprogrammet i alla avseenden lika bra som de reguljärt antagna. UJIK är emellertid bara en av flera olika åtgärder för brett deltagande. Det handlar också om introduktion till akademiska studier och juristprogrammet, via bland annat sociala medier, redan vid antagning, studentmentorer samt den så kallade Juristverksta'n, med fokus på studieteknik och juridisk metod.

FORSKNINGSMARKNADEN

I takt med att komplexiteten i omvärlden ökar har också kraven på, och betydelsen av, juridisk forskning ökat. Dagens angelägna forskningsfrågor är mångfacetterade och fakulteten

möter dem med ett ämnesövergripande arbetssätt, tvärvetenskapligt inom Lunds universitet och i andra vetenskapliga sammanhang samt i samverkan med den juridiska praktiken och det omgivande samhället. Samtidigt har den nationella rätten ställts inför nya utmaningar genom globaliseringen och Sveriges medlemskap i EU, vilket drivit fram ett ökat fokus på europeiska och internationella frågor.

Forskningen vid fakulteten har det senaste decenniet genomgått en stark utvecklingsfas och vuxit i omfattning, kvalitet, internationalisering och synlighet. Även de externa forskningsbidragen har ökat. Vid fakulteten finns ett flertal forskargrupper som bedriver forskning vid den internationella och europeiska forskningsfronten, exempelvis i allmän rättslära, civilrättens sociala dimension inklusive äldrerätt, EU-rätt, folkrätt inklusive migrationsrätt, miljö rätt samt rätt och utsatthet.

Som ett led i internationaliseringsarbetet medverkar fakulteten aktivt i exempelvis samarbetet inom LERU, i samarbetet mellan olika juridiska fakulteter i Norden och i samarbetet med sina partnerfakulteter i Asien, Australien och i andra delar av världen, bland annat inom ramen för U21-samarbetet.

Fakulteten arbetar för ett tätt utbyte med andra forskningsmiljöer inom Lunds universitet. Inom fakulteten bedrivs forskning – också på Pufendorfinstitutet och inom ramen för de nya så kallade tematiska samverkansinitiativen – i samarbete med forskningsmiljöer på det samhällsvetenskapliga, humanistiska, medicinska och tekniska området samt inom hållbar utveckling, klimat och miljö. Sedan drygt 30 år finns ett nära samarbete med Raoul Wallenberginstitutet kring både forskning och utbildning. Ett gemensamt projekt under det senaste året är Lund Human Rights Research Hub – en tvärvetenskaplig plattform som redan samlat ett 50-tal forskare från många olika discipliner vid Lunds universitet kring frågor om mänskliga rättigheter.

Forskare och doktorander bjuder kontinuerligt in till olika workshoppar och seminarier, och fakulteten har stått värd för ett flertal konferenser under 2017. Ett antal särskilt dedikerade arrangemang med anledning av universitetets och fakultetens 350-årsjubileum har ägt rum under året. Exempelvis kan nämnas symposiet *The Future of Legal Scholarship through*

the Lens of the Present and the Past. The Lund Faculty of Law 350th Symposium. Detta forskningsymposium syftade till att, mot bakgrund av fakultetens historia, diskutera och belysa den intressanta och mångfacetterade utvecklingen av rättsvetenskapen över flera århundraden samt dess innehåll och dess nuvarande och framtida roll i samhället.

Universitetets 350-årsjubileum har dessutom gett anledning till en extra guldkantad inramning på många återkommande arrangemang som till exempel den Juridiska fakultetens forskningsdag, vilken arrangeras årligen i anslutning till promotionen för att särskilt uppmärksamma forskningsfrågor samt för att fira nyblivna doktorer och de för året utsedda hedersdoktorerna.

UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Utbildningen på forskarnivå ska bland annat utgöra en rekryteringsbas för fakultetens framtida forskare och lärare. Söktrycket till de lediga utbildningsplatserna är högt och arbetet med att ytterligare öka rekryteringsunderlaget är en prioriterad fråga för fakulteten. Fakulteten arbetar därför kontinuerligt med att utveckla utbildningen på forskarnivå och har under det gångna året lagt särskilt fokus på frågan om hur intresset ytterligare kan väckas för yrket som forskare. Detta har bland annat behandlats vid ett nätverksmöte i Lund för forskarutbildningsansvariga från de juridiska lärosätena i Sverige. Som ett kvalitetshöjande led i det strategiska arbetet med doktorandrekrytering har rekryteringsprocessen förändrats från en till två årliga antagningsomgångar. Den ena omgången ska främst avse breda utlysningar som är öppna för sökande inom samtliga forskarutbildningsämnen. Sådana allmänna utlysningar underlättar arbetet med rekrytering till utbildningen bland studenter, praktiker och andra externa sökande och håller alltid forskarutbildningen öppen för excellenta sökande. Den andra omgången ska främst avse utlysningar riktade mot ett specifikt forskarutbildningsämne. Sådana riktade utlysningar kan vidareutveckla starka forskningsmiljöer och bidra till en forskningsanknuten utbildning i centrala juridiska ämnen.

För hela doktorandgruppen vid fakulteten arrangerades under året ett externfinansierat tvådagars internat om Legal Academic Writing in Swedish and International Context.

Skrivandet är en central del av arbetet som doktorand i rättsvetenskap och internatet gav goda möjligheter att närmare reflektera över olika aspekter av skrivandet. Många av fakultetens doktorander förlägger en del av sin forskarutbildning vid ett internationellt lärosäte, bland annat med hjälp av ett LERU-doktorandutbyte i juridik, och fakulteten står ofta värd för gästdoktorander från andra lärosäten.

SAMVERKAN

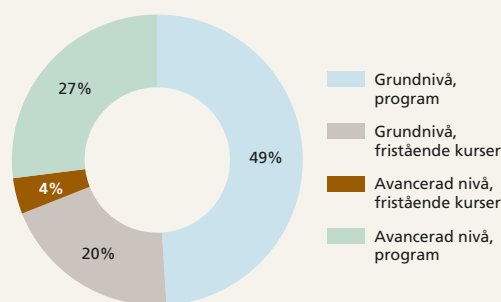
Fakultetens forskare och lärare samverkar på olika sätt nära med den juridiska praktiken, såsom departement, myndigheter, domstolar, advokatbyråer och näringsliv. Forskarna bistår med expertis i statliga utredningar, i rättsliga expertnätverk på EU-nivå och i internationella organisationer och medverkar i stor omfattning i det statliga remissförfarandet. De forskningsfrågor som behandlas vid fakulteten är av stor samhällslig och ekonomisk betydelse, och forskningsprojekten innefattar ofta nära samverkan och kunskaps- och erfarenhetsutbyte med representanter för exempelvis internationella organisationer, domstolar, myndigheter, kommuner, företag, frivilligorganisationer och civilsamhället. Fakultetens forskare deltar vidare i samhällsdebatten och presenterar och diskuterar aktuella forskningsresultat genom exempelvis öppna föreläsningar, debattinlägg och annan medverkan i olika slags media – nu också genom det nya initiativet the Conversation.

Fakulteten har knutit till sig en referensgrupp med yrkesverkssamma jurister från såväl privat som offentlig sektor i syfte att utveckla juristutbildningen, bland annat genom att identifiera färdigheter som är särskilt värdefulla på arbetsmarknaden. Under utbildningen möter studenterna också ofta gästföreläsare och praktiserande jurister, vilket inte bara ger fördjupat innehåll i kurserna utan också värdefulla möten och utbyten för fakultetens medarbetare.

Många av de aktiviteter som ordnats under jubileumsåret 2017 har gett fakulteten fantastiska möjligheter till samverkan på många olika arenor. Exempelvis kan nämnas fakultetens bidrag till den särskilda jubileumskursen som arrangerats vid universitetet. Fakulteten och alumniföreningen Sällskapet Lundajurister arrangerade tillsammans en särskild alumnidag för Lundajurister med fokus på 350-årsjubileet. Programmet bjöd på nätverkande, presentation av dagens och framtidens juridiska utbildning och forskning liksom på en spännande paneldebatt med namnkunniga Lundajurister.

Fakulteten presenterar varje höst sin verksamhet för allmänheten vid ett öppet hus kallat *Juridikens dag*. Under detta jubileumsår bjöd fakulteten på ett extra välfyllt program med intressanta och tankeväckande populärvetenskapliga föreläsningar av fakultetens forskare och alumner. Vidare erbjuds rundvandringar med inspirerande guider, visning av biblioteket och rättegångsspel med domare och studenter. I särskilt fokus var utvecklingen av fakultetens, juridikens och juristernas roll i samhället under de senaste 350 åren.

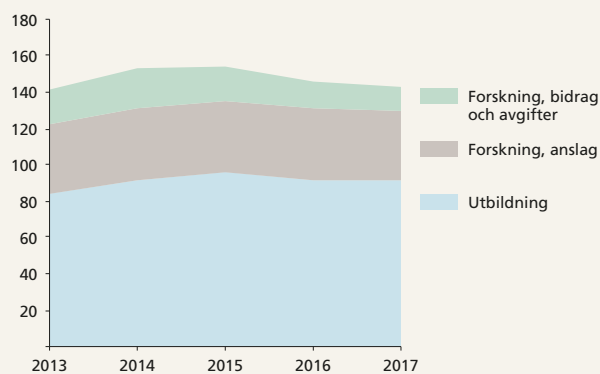
Figur 2.9
Utbildningsprofil J

Figur 2.10
Nyckeltal J

	2013	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	1 765	1 741	1 768	1 784	1 809
– kvinnor/män (%)	59/41	60/40	61/39	60/40	61/39
Forskarstuderande (HTE)	23	26	24	23	19
– kvinnor/män (%)	56/44	67/33	63/37	63/37	58/42
Personal (HTE)	115	118	125	123	118
– kvinnor/män (%)	55/45	55/45	52/48	55/45	56/44
Verksamhetens kostnader (mnkr)	135	139	144	152	149

Figur 2.11
Intäkter J (mnkr)

Figur 2.12
Största bidragsfinansiärer J (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
LU:s anknutna stiftelser	2,9
Kamprads stiftelse	1,9
Övriga statliga myndigheter	1,2
Vetenskapsrådet	1,2
Wallenbergstiftelser, övriga	1,1

2.4 Konstnärliga fakulteten

Konstnärliga fakulteten i Malmö består av Konsthögskolan, Musikhögskolan, Teaterhögskolan, Inter Arts Center och Körcentrum Syd. De har sina egna profiler, men samverkar i många avseenden under fakultetens ledning och samordning.

Här bedrivs utbildning på grundnivå, avancerad nivå samt forskarutbildning och forskning på både konstnärlig och vetenskaplig grund.

MUSIKHÖGSKOLAN

Musikhögskolan har cirka 800 studenter på kandidat- och masternivå för blivande musiker, kompositörer, kyrkomusiker och musiklärare. Många yrkesverksamma musiker och musikintresserade studerar på fristående kurser.

Ett fortsatt fokus på kvalitetssäkringssystemen inom musikerutbildningarna innebar bland annat att en översyn av samtliga utbildnings- och kursplaner gjordes.

Ämneslärarutbildningen i musik vid Musikhögskolan är, sett till antalet studenter, Sveriges största musiklejarutbildning som utbildar musiklärare för grundskola och gymnasieskola och för den frivilliga musikundervisningen i kommunal musikskola/kulturskola. Under 2017 startade *Sång Genrefri ingång* som en ny inriktning för att möta ett ökat söktryck och efterfrågan på sångpedagoger. Inriktningen blev snabbt en succé med långt fler sökanden än platser.

Musikhögskolan arbetar aktivt med internationalisering i läraryrket. De internationella kontakterna stärktes genom ett stort antal utbyten, gästlärarbesök och deltagande i internationella projekt såsom *Improvise to Improve*.

Samarbeten med spetsutbildningar i musik på gymnasieprogram i Kristianstad och Halmstad har upprättats. Det har resulterat i besök och auskultationer av elever från programmet.

KONSTHÖGSKOLAN

Konsthögskolan erbjuder kvalificerade konstnärliga utbildningar på kandidat- och masternivå och har också en välrenommerad forskarutbildning.

Våren 2017 genomförde Konsthögskolan sitt kanske mest ambitiösa tvärdisciplinära projekt hitintills omfattande studenter på såväl kandidat- som masternivå. I samarbete med MAUMAUS visual arts school i Lissabon initierade professor Sarat Maharaj *The World Turned Upside Down, art and ethics in the rise of the Stone Age South*.

Under hela vårterminen hölls workshoppar, föreläsningar, seminarier och projekt i ett projektrum som studenterna gjorde till en parafra av det rum där professor Maharaj en gång läste konsthistoria i apartheid-tidens Sydafrika. Här gavs föreläsningar i arkeologi, kartografi, post-colonial studies och teosofi, här testade professor Paul Gilroy ett nytt sätt att tänka i sin föreläsning om det sydafrikanska begreppet "Inimba". Inimba innebär ett moderligt medlidande med ens barns mördare, en förmåga som kanske är den enda möjligheten att hejda den våldsspiral som annars blir effekten av förtryck. Hit bjöds Sydafrikaaktivister in för att berätta om sin politiska kamp under 1960- och 70-talen, här visades film av den maliske

filmmakaren Manthia Diawara, och konstnärer som Angela Ferreira och Emily Wardill mötte feministiska forskare som Betty Gowinden från University of KwaZulu-Natal.

TEATERHÖGSKOLAN

Teaterhögskolan utbildar och forskar inom dramatiskt skrivande, skådespeleri och konceptuella scenkonstpraktiker. Kandidatutbildningar ges inom skådespeleri och dramatiskt författande. Därutöver ges de fristående kurserna teaterns teori och praktik och konceptuell scenkonst på grundnivå. På avancerad nivå ges master- och forskarutbildning i teater, viss forskning bedrivs inom institutionen och en hög andel av lärarna har egen konstnärlig praktik bredvid undervisningen.

Verksamheten är branschnära och skolan har ett omfattande lokalt, nationellt och internationellt nätverk inom utbildnings- och scenkonstsektorn och genomför ett stort antal samarbeten inom båda dessa sektorer årligen.

För fjärde året i rad undervisade guldbaggebelönade filmregissören Goran Kapetanovic på kursen *Skådespelarens arbete framför kameran*.

Dramatikerstudenterna gör sina examensarbeten i form av korta pjäser som spelas offentligt av skolans avgångsstudenter på skådespelarprogrammet. I år gavs *Kapitalism och modernskap* som även var Teaterhögskolans bidrag på Scenkonstbiennalen i Norrköping.

FORSKNINGSOMRÅDEN

I juni installerades den legendariska konceptkonstnären, feministen och pedagogen Mary Kelly, USA som hedersdoktor vid Lunds Universitet. Konsthögskolan gjorde tillsammans med

Sarat Maharajs ateljé i Sydafrika.

Malmö Konsthall och Malmö Konstmuseum ett fullsatt seminarium om Mary Kelly och hennes betydelse för generationer av konstnärer.

FORSKARUTBILDNINGARNA

Vid Musikhögskolan bedrivs forskarutbildning inom musikpedagogik och konstnärlig forskning i musik. Samtliga doktorander i musikpedagogik presenterade sina pågående forskningsprojekt vid Nordiska Nätverket för Musikpedagogik i Göteborg. Samarbetet resulterade i en forskarutbildningskurs, Vetenskaplig teori i musikpedagogisk forskning. Doktoranderna i musik har turnerat i Asien, USA och Europa, och deltagit i konferenser i samtliga världsdelar.

Det *Tredje Örat* var en konferens med syfte att närma sig hela bredden av konstnärlig kunskap och lärande i musik som utspelade sig en praktisknära kontext på Inter Arts Centers kunskapsbyggande laboratorium. Innehållet tog form som konserter, installationer, föreläsningar och workshoppar med forskare och doktorander från alla former av performativ konst.

Under året har sju disputationer ägt rum vid Konstnärliga fakulteten.

Körcentrum Syd gjorde fortsatt stora insatser för att utveckla körlivet. Satsningen låg på de tre fokusområdena: körforskning, utbildning med seminarier och workshoppar och konsertprojekt. Körcentrum Syds styrelse representeras av ledamöter från Musikhögskolan och Odeum, Malmö högskola, Malmö Opera, Musik i Syd samt Svenska kyrkan.

PROGRAMUTBILDNING OCH FRISTÅENDE KURSER

Kurser i kördirigering, körsång/vokalensemble, damkör, och barn- och ungdomskörmetodik är några exempel av utbildningsutbudet. Studenterna medverkar regelbundet i olika evenemang som Körcentrum Syd organiserar.

SAMVERKAN

Under året startade musikerutbildningen i samarbete med Malmö Opera och Teaterhögskolan en musikdramatisk masterutbildning, den enda i sitt slag i landet, en helt unik operautbildning, tätt knuten till Malmö Operas verksamhet. Musikerutbildningen fortsatte att utveckla täta samarbeten med kulturlivets institutioner, såsom Malmö Symfoniorkester, Helsingborgs Symfoniorkester, Musik i Syd och Musica Vitae.

Musikstudenterna på klassisk inriktning anordnade en "flashmob" på Malmö centralstation som en del av ett internationellt event där J.S Bachs musik spelades i tunnelbanor över hela världen.

Med fokus på format, metoder och lärande inledde Teaterhögskolan ett undersökande samarbetsprojekt med stads-teatrarna i Malmö och Helsingborg, Skånes dansteater och Malmö opera. Samarbetsprojektet ska på sikt dels leda till ny scenisk output för institutionerna, dels leda till att utbildningarna vid Teaterhögskolan ligger ytterligare i framkant vad gäller behoven inom scenkonsten framöver. Projektet har ambitionen att bli en nationell förebild genom sitt långsiktiga, strukturerade och fördjupade samarbete mellan högre utbildnings- och forskningsinstitutioner inom scenkonstområdets många institutioner.

Mary Kelly

I samverkan med det regionala och lokala kulturlivet avslutades sommarkursen *Konceptuellt scenkonst* med en rad offentliga framföranden under Sommarscen Malmö.

I samarbete med Lunds tekniska högskola gavs kursen *Sceniskt Framförande* i föreläsningar för lärare. I kursen undersöks föreläsningssituationen med några av skådespeleriets medel och arbetsmetoder. I form av övningar, improvisationer och ämnesteknik inom områden som röst, kropp och scenisk gestaltning prövas, medvetandegörs och berikas de deltagande lärarnas föreläsningsteknik.

Helsingborgs första fristadskonstnär, Abduljabbar Alsuhibi från Jemen, deltog under våren i en längre workshop tillsammans med skådepelarestudenterna.

Konstnärliga fakulteten har under hela 2017 firat Lunds universitet 350 år. Ett första inslag var en 350 minuter lång konsert på ett fullsatt Malmö Live.

Konsthögskolan gjorde utställningen *Dit Vindarna Bär* på Lunds Konsthall. Här visades ett urval av alla de mycket betydelsefulla konstnärer som har arbetat och arbetar med skolans studenter. Resultatet blev en omtalad och mycket välbesökt utställning som visade det egensinne och den mycket höga konstnärliga nivå som kännetecknar de konstnärer Konsthögskolan har haft förmånen att arbeta med genom åren.

On the Thresholds of knowledge var titeln på utställningen i Kungshuset som var en samproduktion av Inter Arts Center och Skissernas museum. Utställningen reflekterade över frågor kring vad kunskap är, hur den produceras och vem den är till för. I flera konstverk mötte kunskap fiktionens värld i ett utforskande av hur kunskap om världen produceras.

Körcentrum Syd och Musik i Syd arrangerade Akademiska kördagar med huvudsakligt fokus på körer som har anknytning till musikhögskolor, konservatorier och andra lärosäten. Merparten av konserterna hölls i Allhelgonakyrkan i Lund samt i Lunds domkyrka. Chalmers manskör (Göteborg), Allmänna Sången (Uppsala), RAMA Voices (Århus, Danmark) var några av de 15 medverkande köerna.

Fakulteten visar sig i olika publika aktiviteter såsom utställningar, konserter, föreställningar och mycket annat.

De internationella relationerna är många och täta genom bland annat samarbetsavtal, gästlärare och lärar- och studentutbyten men också genom en internationell rekrytering både av lärare och studenter. Interkulturell mångfald och mångfald av uttrycksformer intar en central plats.

Arbetet med jämställdhet, likabehandling och mångfald utmynnade i flera fokusområden. Funktionsvariationer, ändringarna i diskrimineringslagen, höjd kunskapsnivå om meritering inom akademien och könsfördelning för fakultetens lärare, lektorer och professorer var några av dem.

Panelsamtal ägde rum med representanter från Malmö konstmuseum, Malmö konsthall, Moderna Museet och Konsthögskolan med den övergripande frågeställningen: vad innebär #metoo-rörelsen i form av nödvändiga förändringar inom konstområdet?

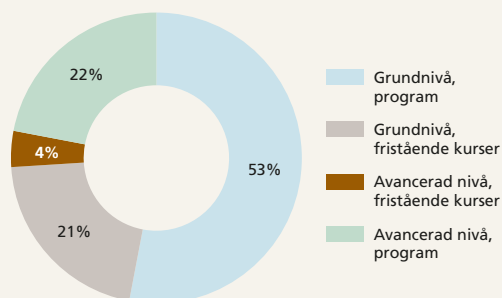
Inom ramen för arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor och mot bakgrund av årets våldsamma händelser i Malmö togs initiativ till *Öppen dialog!* Ett seminarium där polisen samlade in synpunkter med målet att skapa en tryggare stad, genom att koordinera åtgärder och arbeta för att initiativ till nya lösningar tas. Konstnärliga fakultetens medarbetare tillsammans med universitetets säkerhetschef, kommunpolis och säkerhetsansvariga från Malmö stad la grunden till den dialog som på sikt ska öka säkerheten runt våra högskolor och tjänsteställen.

2017 var även ett sorgens år då Teaterhögskolans alumner, skådespelarna Michael Nyqvist och Rikard Wolff lämnade oss.

Utställning i Kungshuset, *On the Thresholds of knowledge*.

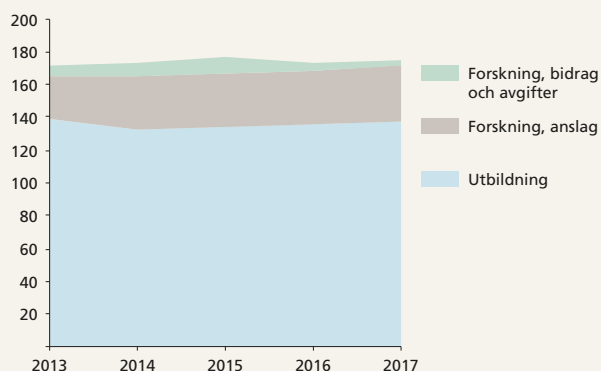
Figur 2.13
Utbildningsprofil K

Figur 2.14
Nyckeltal K

	2013	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	617	636	612	614	625
– kvinnor/män (%)	49/51	49/51	48/52	47/53	47/53
Forskarsuderande (HTE)	25	29	37	34	18
– kvinnor/män (%)	58/42	62/38	59/41	65/35	61/39
Personal (HTE)	139	138	138	140	136
– kvinnor/män (%)	44/56	45/55	48/52	44/56	44/56
Verksamhetens kostnader (mnkr)	169	173	176	172	172

Figur 2.15
Intäkter K (mnkr)

Figur 2.16
Största bidragsfinansiärer K (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Veteskapsrådet	2,2
Övriga svenska organisationer utan vinstsyfte	1,2
Sida	0,3
Riksbankens jubileumsfond	0,3
Nordplus	0,2

2.5 Lunds tekniska högskola

LTH är en av de största fakulteterna vid Lunds universitet och ett av landets större lärosäten för högre teknisk utbildning och forskning.

LTH utbildar och bedriver forskning inom teknikvetenskap, arkitektur och industridesign. Runt 10 000 studenter och 1600 anställda studerar och arbetar här. Merparten av verksamheten finns i Lund förutom högskoleingenjörutbildningarna på Campus Helsingborg samt Trafikflyghögskolan i Ljungbyhed.

LTH:s styrka och konkurrenskraft stärks av att vara en fakultet i ett stort, heltäckande universitet.

De fem styrkeområden som regeringens samverkansprogram pekade ut som viktiga samhällsutmaningar för Sverige – resor och transporter, smarta städer, cirkulär och biobaserad ekonomi, life science, uppkopplad industri och nya material – är alla centrala för LTH.

Under 2017 sjösattes LTH:s *strategiska plan* för åren 2017–2026. Planen är ett viktigt redskap för att driva LTH:s arbete framåt med visionen "Tillsammans utforskar och skapar vi – till nytta för världen". Utifrån den strategiska planen initieras utvecklingsprojekt inom ramen för LTH:s forskning, utbildning, samverkan och innovation.

En viktig fråga under året har varit flytten av delar av LTH:s och LU:s verksamhet till Science Village Scandinavia. LTH arbetar för att etablera sig här, och ser etableringen i Science Village Scandinavia som en universitetsövergripande angelägenhet. LTH verkar också för att olika samarbetsplattformar, till exempel LINXS, (Lund Institute of Advanced Neutron and X-ray Science) ska finnas på plats för att främja forskningen i forskningsanläggningarna MAX IV och ESS.

Satsningar på att utveckla campus-området i Lund pågår. I projektet "Hållbart campus" har LTH samarbetat med LU Bygg, Akademiska hus och Lunds kommun för att hitta nya lösningar som bidrar till en hållbar och attraktiv utveckling av campus.

Pengar har under året avsatts som startbidrag för *externer nyrekryterade professorer* för att uppmuntra till nya infallsvinklar när det gäller strategiskt nytänkande inom både forskning och utbildning.

UTBILDNING

Vid LTH finns 16 civilingenjörsprogram, 13 internationella masterprogram, brandingenjörsprogram, arkitekturprogram, kandidatprogram i industridesign, livsmedelsteknisk högskoleutbildning, fem högskoleingenjörsprogram (Campus Helsingborg) samt tekniskt basår (Campus Helsingborg). Vid TFHS bedrivs också en trafikflygutbildning samt en drönanutbildning i samverkan med Folkuniversitetet.

LTH:s studenter är eftertraktade efter examen och antalet utexaminerade täcker inom de flesta områden inte arbetsmarknadens behov då det finns ett stort sug från näringslivet.

Utvecklingen av LTH:s utbildningsutbud sker dels genom förändringar inom befintliga program vad gäller kursutbud och struktur, dels genom en viss utveckling av nya masterprogram. Masterprogram är också ett utmärkt sätt att attrahera interna-

tionella studenter och LTH önskar öka antalet Masterprogram samt förenkla processen för att förnya programutbudet.

Inom ramen för programmen finns cirka tusen valbara kurser, ett antal som är tämligen stabilt. Dock sker en utveckling av utbudet då kurser både upphör, förändras och nyutvecklas. LTH funderar över hur dynamiken kan öka då många områden har en mycket hög utvecklingstakt.

Utbildningen har fått en ny *utbildningsorganisation* som möjliggör tydligare beslutsvägar och som innebär att utformningen av programmen kan göras i samverkan mellan programansvariga, studenter och institutioner på ett bättre sätt än tidigare.

Alla program skall vara knutna till ett *samverkansråd* som kan vara för ett enskilt program eller en grupp av program. I dessa samverkansråd sitter representanter för näringsliv, samhälle och akademi och här diskuteras bland annat utbildningens relevans för arbetsmarknaden. Kontakten med näringsliv och samhälle är betydelsefull för att matcha utbildningarna mot arbetsmarknadens behov.

Under ett antal år har LTH dragits med en överproduktion vilket medfört att LTH antagit något färre studenter. Nu är *ekonomin i bättre balans* vilket medför att nysatsningar kan göras, speciellt avseende nya masterprogram.

Inför hösten 2017 gjordes en extra satsning på ett av de mest sökta programmen, arkitekturprogrammet, som utökades med tio platser vilket ligger väl i linje med den satsning som gjorts på samhällsbyggnad i budgetpropositionen.

Söktrycket är stabilt. Trots en stor efterfrågan från arbetsmarknaden på högskoleingenjörer har LTH inte lyckats få upp intresset för dessa utbildningar, vilket gör att LTH kommer att arbeta mer med rekrytering av nya studenter. Denna situation liknar den vid många andra lärosäten.

Vad gäller *könsfördelningen* ligger den relativt stabilt på 34–35 procent kvinnliga studenter men snedfördelningen är stor. Speciellt inom utbildningar mot data och elektroteknik är andelen kvinnor lägre, men glädjande nog kan man se en positiv trend med fler kvinnor de senaste åren.

För att stödja det nya nationella *kvalitetssäkringssystemet* vilket lägger stor vikt vid lärosätenas egna kvalitetssystem, har LTH utvecklat och introducerat en ny metod för programutvärdering som syftar till att utvärdera att enskilda utbildningsprogram är utformade så att studenterna når givna mål. För närvarande genomför Universitetskanslersämbetet en nationell utvärdering av forskarutbildningen där ett urval av LTH:s forskarutbildningsämnen ingår.

Inom *Center for Engineering Education* utvecklar LTH pedagogiken och lärometoder. Ett speciellt fokus ligger just nu på hur digitaliseringen kan utnyttjas på ett mer effektivt sätt både inom undervisning examination.

För att underlätta övergången till studier vid LTH för nya

studenter finns *samverkansinläring – SI*. Det är ett pedagogiskt koncept som syftar till att utveckla bra studiestrategier där studenter gemensamt bearbetar studiematerial under ledning av en äldre student (SI-ledaren). Under 2017 deltog fler än 1100 studenter i verksamheten under ledning av cirka 60 SI-ledare. En utvärdering från 2017 visar att SI-programmet bidrar till färre avhopp och ökad genomströmning.

FORSKNING

Vid LTH finns cirka 500 doktorander och under året disputerade cirka 100.

Relationen när det gäller *finansieringen* av forskningen – externa medel cirka 70 procent och fakultetsanslag cirka 30 procent – är relativt stabil men skiljer sig mycket mellan olika forskargrupper.

Sju *finansierare* står för åttio procent av forskningsbidragen; Vetenskapsrådet, EU, Knut & Alice Wallenbergs stiftelse, Statens energimyndighet, Vinnova, Stiftelsen Strategisk forskning och Formas.

Två av många exempel på forskning som fått finansiering i år är stiftelsen Strategisk Forskning, SSF, som i februari beviljade 100 miljoner kronor till det industriella forskningscentrumet *ScanOat* med uppgift att utveckla framtidens havre. LTH ingår också i en satsning på kvantteknologi och Artificiell intelligens, AI. Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse anslog totalt 1,6 miljarder kronor under tio år på dessa framtidsområden i två olika forskningsprojekt vilka involverar flera svenska lärosäten.

Under 2017 har LTH initierat ett fakultetsöverskridande projekt runt utveckling och användning av drönare. Ett initialt fokus har varit på skogs och jordbruk men möjligheterna är enorma. Initiala frågeställningar har varit tekniska men vi ser även utmaningar inom andra områden som spänner över alla fakulteter.

Finansiering av forskningsinfrastruktur är ett stort och ökande problem för många av Sveriges lärosäten vilket leder till att vi måste utnyttja dessa på ett mer samordnat sätt i framtiden. Därför har LTH:s prefekter fått i uppdrag att dokumentera och rapportera in sin *infrastruktur* i syfte att ge LTH:s ledning överblick och underlätta beslut om bidragsfinansie-

ring. Forskare har också i uppgift att lägga in uppgifter i den publika forskningsdatabasen *LUCRIS*. LTH ser över möjlighet till incitament och behov av stöd för att öka närvaron i databasen.

NanoLund är ett av Lunds främsta forskningsområden och för att främja utvecklingen kommer ett nytt *Lund Nano Lab* att byggas i Science Village Scandinavia intill ESS och MAX IV.

I oktober lanserades *SWEbeams* för att få svensk forskning och industri att dra maximal nytta av de båda forskningsanläggningarna MAX IV och ESS. Lunds universitet är en av flera deltagare.

SAMVERKAN OCH INNOVATION

LTH arbetar kontinuerligt med samverkansfrågor med näringslivet och med det omgivande samhället i stort.

Samverkan är till stor del en integrerad del av den dagliga verksamheten. Till exempel gör många studenter sina examens- och projektarbeten i samverkan med industrin vilket leder till ökat och långsiktigt samarbete.

Vid LTH finns 24 adjungerande professorer som har ett ben i forskningen och ett i företagsvärlden. Vidare finns tio gästprofessorer och flera industridoktorander. Alla dessa anställningar avser att föra in ny kompetens samt att främja samverkan med det omgivande samhället.

Sedan flera år träffas LTH och skånska *riksdagsledamöter* en gång per år för avstämning och information. Detta har lett till dessa politiker har blivit införstådda med viktiga frågor för LTH vilket till exempel har lett till skrivelser till ministern för högre utbildning och forskning. Till senaste träffen den 10 november kom sju riksdagsledamöter.

Vid LTH finns ett *näringslivsråd* som träffas fyra gånger per år som består av representanter från näringslivet i regionen. Träffarna ger möjlighet att stämna av vad som är relevant och viktigt för näringslivet samtidigt som näringslivet får inblick i LTH:s aktuella utbildnings- och forskningsområden.

Science and Innovation Talks är ett talar- och möteskoncept som lanserades 2016 tillsammans av LTH och TetraPak. Under året har Science and Innovation Talks utvidgats till även Alfa Laval och har vidgats till att inkludera hela Lunds universitet.

Att utveckla uppdragsutbildningarna är en angelägen fråga

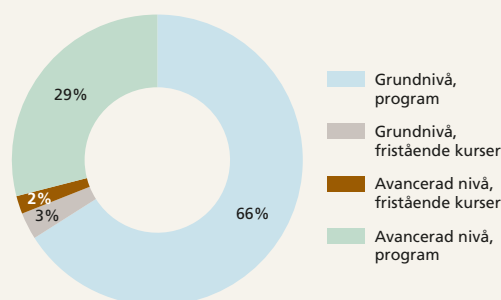
för LTH. Diskussioner förs med LTH:s näringslivsråd och andra nyckelintressenter och för att se på vilket sätt som vi bäst kan utveckla och bredda verksamheten framöver.

Under 2017 etablerades en *innovationsgrupp* kallad *Inno-Vision* där forskare och personal på LTH träffas och pratar om hur innovationskulturen vid LTH kan stärkas ytterligare. Innovation är viktigt för samhällets utveckling och ekonomiska tillväxt.

Vid LTH bedrivs även många projekt som syftar till att främja samverkan med det omgivande samhället i stort:

- Vid *Vattenhallen Science Center* får många barn och unga möjlighet att prova på teknik och naturvetenskap. Under 2017 renoverades 400 nya kvadratmetrar som tas i anspråk vid årsskiftet. I de nya lokalerna planeras bland annat en upplevelseutställning om hjärnan och dess behov av mat, sömn och vila för de minsta barnen. En annan kommande utställning handlar om vår planet jorden (klimatpåverkan, hållbar utveckling) och planeras i nära samarbete med forskare från naturvetenskapliga fakulteten.
- Varje år deltar LTH i *Kulturnatten* med flera engagemang där forskare inom allt från reglerteknik till livsmedelsforskning visar upp och berättar om sin forskning. Till utställningarna i Studiecetrum kom strax under 1200 besökare. Till Vattenhallen Science Center kom 3 000 medan 1000 kom till showerna. Även Ingvar Kamprad Design Center, IKDC, hade öppet och lockade 1 200 besökare.
- I den årliga kunskapsstävlingen för åttondeklassare, *Teknikåttan*, deltog 3 224 elever i kvävlingarna som ägde rum runtom i Skåne i början av året. 16 klasser kom vidare i mars och i april ägde en regionfinal på LTH rum vilken Tunaskolan 8C i Lund vann. I riksfinalen hamnade Tunaskolan på tredje plats av tolv lag.
- Till de årliga så kallade *NMT-dagarna* i mars brukar runt 6 000 gymnasieelever och lärare komma till LTH och de medicinska och naturvetenskapliga fakulteterna. Forskare håller 130 populärvetenskapliga föreläsningar.
- Flera institutioner arbetar aktivt med den publika samverkansuppgiften, däribland Datavetenskap som ordnar återkommande samverkansträffar med näringslivet, en årlig robotvecka för skolelever (357 elever deltog i år). Institutionen var också en av de drivande i "The Digital Society Symposium" i april.

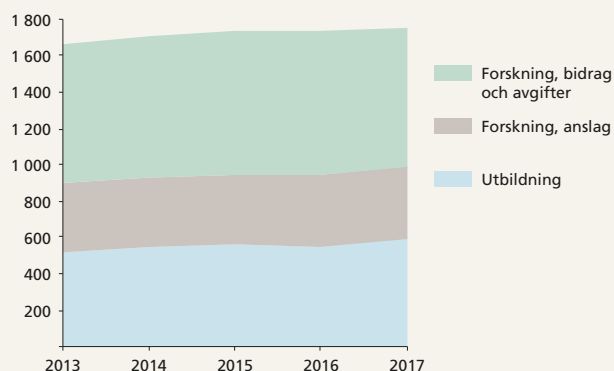
Figur 2.17
Utbildningsprofil LTH

Figur 2.18
Nyckeltal LTH

	2013	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	6 583	6 512	6 408	6 317	5 998
– kvinnor/män (%)	33/67	34/66	34/66	35/65	36/64
Forskarstuderande (HTE)	529	535	528	506	476
– kvinnor/män (%)	32/68	31/69	31/69	31/69	34/66
Personal (HTE)	1 475	1 488	1 438	1 433	1 400
– kvinnor/män (%)	34/66	35/65	34/66	35/65	35/65
Verksamhetens kostnader (mnkr)	1 657	1 694	1 707	1 723	1 765

Figur 2.19
Intäkter LTH (mnkr)

Figur 2.20
Största bidragsfinansiärer LTH (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Vetenskapsrådet	122,6
Statens energimyndighet	80,9
EU	75,8
Vinnova	70,5
Knut och Alice Wallenbergs stiftelse	64,7

2.6 Medicinska fakulteten

I 350 år har det bedrivits utbildning och forskning vid Lunds universitets medicinska fakultet. Idag är Medicinska fakulteten en kunskapsintensiv mötesplats för studenter, lärare och forskare från hela världen. Fakultetens forskare gör ständigt nya upptäckter och tar fram innovationer för att förbättra människors hälsa och livskvalitet.

Våra utbildningar rustar dagens studenter med kunskap och insikter för morgondagens arbetsliv inom medicin, vård och hälsa. Lusten att utforska livets mekanismer och önskan att förbättra människors hälsa är det som driver våra medarbetare och studenter.

UTBILDNINGSPOLITIKEN

I Medicinska fakultetens strategiska plan 2012–2017 anges att Medicinska fakulteten ska ha ett brett utbildningsutbud och kunna tillgodose samhällets behov av kompetent personal inom hälso- och sjukvård, universitet och näringsliv genom att värna om en mångfald av utbildningar inom det medicinska och hälsovetenskapliga området.

Majoriteten av fakultetens utbildningsprogram leder fram till yrkeslegitimation vilket innebär att vi har en naturlig koppling till avnämare inom hälso- och sjukvården. Våra studenter har nära kontakt med sjukvården genom den verksamhetsförlagda utbildningen och därmed har de också en närhet till arbetsmarknaden efter examen.

Utbildningsutbudet har varit relativt stabilt över tid och matchar den efterfrågan av yrkeskategorier som finns inom hälso- och sjukvården. Läkarprogrammet regleras i regeringens regleringsbrev som anger antal utbildningsplatser. Utbildningar som leder till legitimation är prioriterade vid fakulteten. 2015 fick fakulteten ett utökat uppdrag med tillhörande extra medel för att inrätta fler platser för sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor och barnmorskor.

Utbildningsprogram på grundnivå

- Arbetsterapeutprogrammet
- Audionomprogrammet
- Biomedicinprogrammet
- Fysioterapeutprogrammet
- Logopedprogrammet
- Läkarprogrammet
- Röntgensjuksköterskeprogrammet
- Sjuksköterskeprogrammet

Utbildningsprogram på avancerad nivå

- Masterprogram i biomedicin
- Masterprogram i folkhälsovetenskap
- Masterprogram i medicinsk vetenskap
- Specialistsjuksköterskeutbildning med ett tiotal inriktningar

Med start våren 2018 har fakulteten fått i uppdrag att anordna en ny kompletteringsutbildning för läkare utbildade utanför EU/ESS. Totalt finns 20 platser i utbildningen. Det är första gången Medicinska fakulteten får möjlighet att anordna denna kompletterande utbildning som syftar till att ge dessa läkare en möjlighet att komplettera sin utländska utbildning för att kunna söka svensk läkarlegitimation. Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng och en stor del av utbildningen genomförs som en praktisk klinisk utbildning i nära samarbete med hälso- och sjukvården.

FORSKNINGSOMRÅDEN

Efter en generös donation från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse invigdes 2017 Wallenberg Center för molekyllär medicinsk forskning (WCMM) vid Medicinska fakulteten. Centret, som också samfinansieras av Region Skåne och Medicinska fakulteten, har inriktning mot regenerativ medicin, det vill säga olika sätt att rekonstruera celler och vävnad för att återfå förlorad funktion. Samordning nationellt, dels med de tre andra universitet som ingår i satsningen – Göteborg, Umeå och Linköping – och dess samarbetspartners inom hälso- och sjukvården, dels med SciLifeLab, är en essentiell del i den stora satsningen. Under en tioårsperiod kommer unga internationellt framgångsrika experimentella forskare att rekryteras, med ambitionen att parallellt rekrytera kliniska forskare som matchar inom olika forskningsfält för att stärka translationell forskning. Under 2016 har två forskare i vardera experimentell respektive klinisk forskning inom neurovetenskap och kardiovaskulär forskning rekryterats och i år har forskare inom respiratoriska systemet, diabetes, och hematopoietiska systemet rekryterats. För närvarande pågår rekryteringsprocessen för ytterligare sex experimentella och kliniska forskare inom områdena nervsystemet med fokus på plasticitet och funktion, cancer och det muskuloskeletala systemet.

Regeringen beslutade 2009 om en satsning på strategiska forskningsområden (SFO:er) för att skapa världsledande forskning. Fem av dessa områden koordineras av forskare vid Medicinska fakulteten i Lund; Epidemiologi, Diabetes, Neurovetenskap, Stamceller och Regenerativ medicin samt Cancer. Forskare från Medicinska fakulteten är även delaktiga i det strategiska forskningsområdet Nanovetenskap och nanoteknik, som koordineras från LTH. Under året har SFO:erna fått besked om att de (med undantag av den SFO som forskar på cancer, BioCare) fått fortsatt finansiering. Medicinska fakulteten avser att, som en konsekvens av avvecklingen av BioCare, säkerställa att cancerforskningen fortsätter på hög nivå genom ett utarbetat förslag på en struktur för forskning och utbild-

ning inom cancerområdet vid Medicinska fakulteten där en samverkan med andra aktörer är av stor vikt.

Medicinska fakulteten arbetar också för att säkerställa att våra forskare har tillgång till de infrastrukturer som är nödvändiga för att bedriva medicinsk forskning. Fakultetens forsknings- och infrastrukturnämnd ansvarar för arbetet i nära samarbete med andra fakulteter och Region Skåne. En ny forskningsanläggning, som placeras i nära anslutning till MAX IV-laboratoriet för att till fullo utnyttja denna facilitet, projekteras nu. Samarbetet över fakultetsgränserna inom områden så som masspektrometri och proteinproduktion fortsätter och där gör fakulteten särskilda satsningar på infrastruktur med medel från Lunds universitet samt med så kallade ALF-medel för att också stimulera den kliniska och translationella forskningen. I samarbete med Region Skåne bedriver fakulteten forskning med material från regionens och egna biobanker. Inom detta område sker nu en nationell samordning mellan universitet och landsting.

Under året har forskare från Medicinska fakulteten och Hamburgs universitet besökt varandras verksamheter. Detta är en följd av, dels det så kallade MedMAX-initiativet, där forskare från Medicinska fakulteten besökt synkrotronljusanläggningar i Europa för att initiera kontakter och utveckla kompetens för synkrotronljus-imaging inom Life Science-forskning, dels det pågående strategiska partnerskapsprogrammet mellan Lunds universitet och Hamburgs universitet.

Universitetet har en ambition att i högre grad bygga strategiska samarbeten med universitet i afrikanska länder. Sedan 2014 har fakulteten fördjupat samarbeten med universitet i Uganda, Etiopien och Zimbabwe. Samarbetet avseende

forskning och undervisning fördjupas också med europeiska universitet, exempelvis med Lille Universitet, Lille, Frankrike.

Centre of Ageing and Supportive Environments (CASE) har efter 10 års finansiering från Forte nu etablerats som ett centrum där vi tillsammans med LTH, Samhällsvetenskapliga fakulteten och Juridiska fakulteten kommer att fortsätta att bedriva högklassig forskning inom området åldrande och stödjande miljöer.

SAMVERKAN

Lunds universitet och Region Skåne har ett omfattande samarbete för att stärka hälso- och sjukvårdens utveckling och den kliniskt inriktade medicinska forskningen i regionen. Detta samarbete är formaliserat genom ALF-avtalet (ALF är förkortningen för ett avtal mellan den svenska staten och vissa landsting om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården). Under 2017 har verksamheten utvärderats av Vetenskapsrådet och ett intensivt arbete har bedrivits för att ta fram de underlag som krävdes.

Under året har samarbetet med Region Skåne fördjupats ytterligare i form av fem nya gemensamma centrumbildningar inom områdena neurologiska sjukdomar och urologisk cancer. Målet är att binda samman all forskning med hela vårdkedjan för att underlätta implementering av nya forskningsresultat i vården till nytta för patienterna.

Den 16 maj sjösattes Cochrane Sverige i Lund. Cochrane producerar systematiserade, trovärdiga och tillgängliga översikter om det aktuella kunskapsläget inom olika medicinska områden. Tillsammans arbetar 37 000 forskare, läkare, sjuksköterskor, barnmorskor, och annan vårdpersonal i över 130

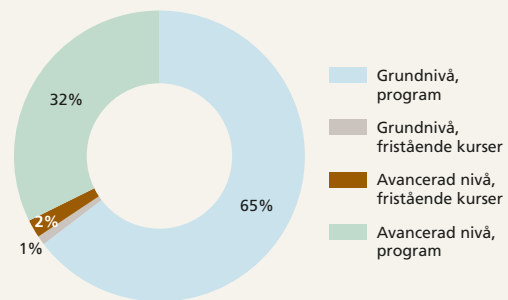
länder med att varje år ta fram hundratals översikter av vetenskapliga publikationer och annan relevant medicinsk information. Det nya Cochrane Sweden Center är knutet till Region Skåne i samarbete med Medicinska fakulteten och Nordiska Cochrane Center i Köpenhamn.

Under detta jubileumsår var det ovanligt många arrangemang och några mycket uppskattade hölls under vetenskapsveckan *Den fantastiska hjärnan* då både allmänhet och skolelever fick fördjupa sig i detta fascinerade organ. Medicinska fakultetens årliga populärvetenskapliga arrangemang *Forskningens dag* i november handlade 2017 om solens betydelse för hälsa och sjukdom. Under Almedalsveckan i Visby passade Medicinska fakulteten på att lyfta den viktiga frågan om regenerativ medicin och stamceller; Är det ett område som vi har för stora förhoppningar på? Eller är de höga förväntningarna realistiska?

Fakultetens arbete för att hitta nya vägar för att finansiera livsviktig forskning fortsatte under 2017 med arrangemang och kontaktskapande nätverkande med fokus på Alzheimers och Parkinsons sjukdom samt sepsis, tidigare kallat blodförgiftning. Under maj månad offentliggjordes en donation, som visar att fakultetens arbete för mer medel till global hälsa burit frukt. Fakultetens forskare som studerar hiv och tuberkulos i Etiopien fick 8 miljoner kronor i donation till sin forskning. Tack vare donationen kan Medicinska fakulteten vidareutveckla forskningsplattformen i Etiopien med bättre infrastruktur och även förstärka de nätverk som byggts upp under de år fakulteten varit verksam i landet. Det gör det möjligt att både utveckla forskningsprojekten inom infektionssjukdomar och global hälsa och även framöver göra denna forskningsplattform tillgänglig för projekt som drivs av andra forskare inom Medicinska fakulteten.

Fakultetens engagemang för global hälsa blev även uppmärksammat vid invigningen i september av ett helt nytt WHO Collaborating Centre med fokus på global kirurgi vid Lunds universitet. Bristen på kirurgisk vård är ett stort folkhälsoproblem i många länder, och sammanlagt saknar drygt 5 miljarder människor tillgång till säker kirurgi, med miljontals dödsfall och funktionshinder som följd – konsekvenser som ofta går att förebygga. Ny forskning ska ge kunskapsunderlag om hur samhällen bäst mäter, utvärderar och planerar kirurgisk vård, särskilt i låg- och medelinkomstländer, där rehabilitering också är en viktig del i omhändertagandet.

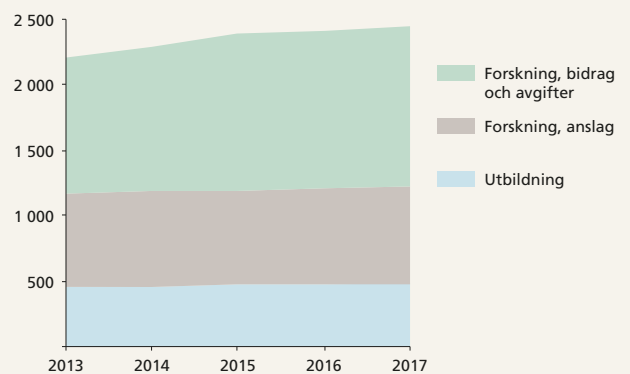
Figur 2.21
Utbildningsprofil M

Figur 2.22
Nyckeltal M

	2013	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	2 809	2 750	2 762	2 766	2 800
– kvinnor/män (%)	66/34	65/35	66/34	67/33	68/32
Forskarstuderande (HTE)	532	530	508	423	440
– kvinnor/män (%)	59/41	57/43	58/42	59/41	60/40
Personal (HTE)	1 560	1 578	1 560	1 540	1 524
– kvinnor/män (%)	61/39	60/40	61/39	61/39	61/39
Verksamhetens kostnader (mnkr)	2 206	2 299	2 366	2 368	2 420

Figur 2.23
Intäkter M (mnkr)

Figur 2.24
Största bidragsfinansiärer M (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Vetenskapsrådet	280,4
Övriga stiftelser	121,4
EU	87,5
Cancerfonden	77,8
Knut och Alice Wallenbergs stiftelse	46,1

2.7 Naturvetenskapliga fakulteten

Naturvetenskapliga fakulteten vid Lunds universitet bedriver utbildning och forskning vid tio institutioner eller motsvarande, samlade inom norra universitetsområdet i Lund.

Ämnesområdena är astronomi, biologi, fysik, geologi, kemi, matematik, medicinsk strålningsfysik, miljövetenskap, molekylärbioologi, naturgeografi och teoretisk fysik. Utöver detta finns en del verksamhet på MAX IV-laboratoriet som från och med 2018 organisatoriskt kommer att ingå i Fysiska institutionen. Därmed kommer fakulteten att ha nio institutioner eller motsvarande.

UTBILDNINGSMARKNADEN

Fakulteten ger utbildningar på grund- och avancerad nivå inom hela bredden av det naturvetenskapliga området. Utbildningarna som ges på mastersnivå är knutna till fakultetens forskningsinriktningar. Programmen leder till naturvetenskaplig kandidatexamen inom åtta huvudområden, naturvetenskaplig masterexamen inom 20 huvudområden samt en yrkesexamen, sjukhusfysikerexamen.

Naturvetenskapliga fakulteten har ett utbildningsuppdrag på 1 450 helårsstudenter, och har genom åtgärder tidigare beslutade av fakultetsstyrelsen under året nått måltalet på cirka 1 500 helårsstudenter. Fakulteten har bland annat lagt fokus på att få en bättre balans i internationella studentutbyten genom att uppmuntra studenter till utlandsstudier, samtidigt som antalet erasmusavtal minskats. Utbytesavtalen är dock fortsatt viktiga för naturvetenskapliga utbildningar i Lund och ger en berikande bredd i studentsammansättningen. Fakulteten har inresande studenter från över 30 länder och fler än 160 universitet.

Fakulteten inrättade under året ett arbetsmarknadsråd, vars uppdrag är att initiera aktiviteter som ger studenter och doktorander ökade karriär- och arbetsmarknadskontakter under utbildningen. Målet är att underlätta studenternas och doktorandernas inträde på arbetsmarknaden efter examen. En klar majoritet av naturvetarstudenterna kommer att arbeta

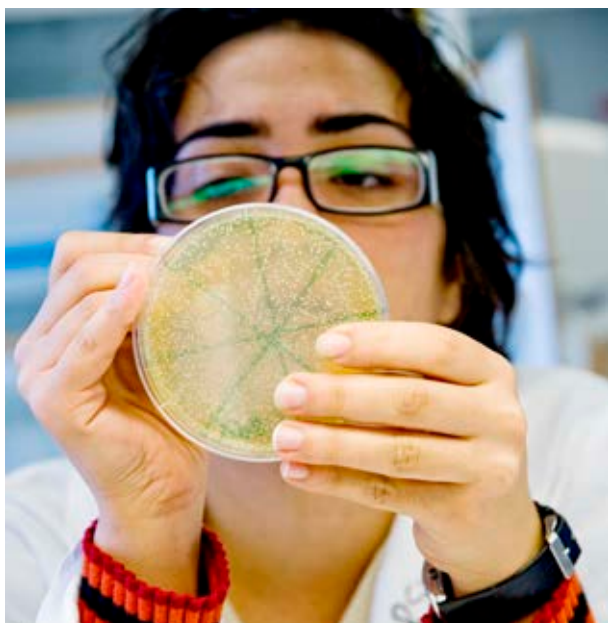
inom näringslivet och den offentliga sektorn utanför universitetet. Medan karriärvägar inom universitetet är relativt kända, är mindre känt om arbetsmarknaden för naturvetare utanför högskolesektorn. Arbetsmarknadsrådets roll är att stödja institutionerna i deras arbete med arbetsmarknadsfrågor och studenterna i deras val under utbildningen. En verksamhetsplan med specifika aktiviteter som arbetsmarknadsrådet ska arbeta med framöver har tagits fram under det gångna året. Fokus inledningsvis har varit att hitta en gemensam nulägesbild vid fakulteten eftersom institutionerna arbetar olika mycket med arbetsmarknadsfrågor i dagsläget.

Under året har fakulteten initierat arbetet med ett kvalitetssäkringsystem, bland annat genom att påbörja en omfattande revidering av ämnenas utbildningsplaner och progressionsplaner. En viktig komponent i fakultetens kvalitetssäkringsarbete utgör också de årliga kvalitetsdialogerna som genomförs mellan fakultetsledningen och institutionerna, där också Lunds Naturvetarkår (LUNA) deltar med egna frågor till institutionerna. Kvalitetsdialogerna resulterar i en åtgärds- och utvecklingsplan som följs upp vid nästkommande dialog. Förutom uppföljning ägnade dialogerna åt internationalisering och kvalitetsfrågan.

För att bättre marknadsföra de naturvetenskapliga kandidatutbildningarna och underlätta för potentiella studenter har fakulteten under året flyttat utbildningsinformationen för alla programgångar från fakultetswebben (naturvetenskap.lu.se) till universitetswebben (lu.se). En annan del i marknadsföringsarbetet har varit produktion och publicering av nya informationsfilmer för alla fakultetens kandidatutbildningar.

FORSKNINGSOMRÅDEN

Naturvetenskapliga fakulteten inrättade och delfinansierar från och med 2017 en ny forskarskola inom kemi, QDETAILSS (High

Quality Detection and Analysis of Liquid and Solid Samples). Fakulteten beslutade också att avsätta medel för två doktordoktorander som nu arbetar inom ramen för forskarskolan i utbildningsvetenskap med inriktning mot ämnesdidaktik – en med inriktning mot kemiämnet och en mot biologiämnet.

Fakulteten bedriver framgångsrik forskning och under året som gått, precis som tidigare år, har flera forskare fått stora prestigefyllda bidrag. Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse (KAW) beviljade ett bidrag för att experimentella och teoretiska partikelfysiker tillsammans ska undersöka universums födelse och hur tillvaron såg ut mikrosekunden efter Big Bang då allt bestod av flytande plasma. Inom teoretisk partikelfysik startade i år också en forskningsmiljö som stöds av Vetenskapsrådet och ska skapa större förståelse för den starka växelverkan hos partiklar. KAW har sedan 2014, tillsammans med Kungliga Vetenskapsakademien (KVA), stöttat den matematiska forskningen i Sverige genom ett omfattande matematikprogram. I år fick två matematiker vid naturvetenskapliga fakulteten varsitt bidrag inom ramen för detta program.

Europeiska forskningsrådet (ERC) har beviljat två anslag till seniora forskare, Advanced Grants, till biologer inom olika fält. Det ena forskningsprojektet handlar om åldrandets gåta och immunförsvarets attacker på kroppens egna celler. Det andra projektet utforskar nattfjärilars förmåga att navigera med hjälp av jordens magnetfält. Ett tredje anslag från ERC, ett Starting Grant, gick till en kemiforskare vars forskning spänner över såväl kemi och fysik som biologi. Målet är att bättre förstå hur vårt immunförsvar fungerar. Ytterligare ett anslag, ERC Consolidator Grant, har beviljats en kemiforskare som bland annat ska utveckla proteiner som kan användas för leverans av proteinläkemedel in i celler.

Naturvetenskapliga fakulteten har under året inrättat ett nytt centrum, Lund Institute of Advanced Neutron and X-ray Studies (LINXS). Centrumbildningen, som är ett samarbete mellan Naturvetenskapliga fakulteten, Medicinska fakulteten och LTH, ska fungera som länk mellan forskarvärlden och ESS och MAX IV. Under året har fokus legat på att öka kännedom om denna forskningsmiljö vars syfte är att locka forskare från hela världen att komma till Lund och öka användningen av de två stora forskningsanläggningarna. Fakulteten har under året

också tagit ett strategiskt beslut om att inrätta ett nytt forskningsområde med fokus på magnetiska material och magnetiska fenomen. Detta gjordes dels genom utlysningen av en anställning som professor inom magnetism, dels genom en satsning på infrastruktur som möjliggör forskningen. Området kommer att ha starka beröringspunkter med LINXS, MAX IV och ESS. Fakulteten vill dessutom stimulera forskare inom flertalet andra områden att använda sig av neutrontekniker och på så sätt stärka och bredda forskningen med koppling till MAX IV och ESS. Under året har bland annat medel utlysts till två forskarutbildningsprojekt, ett i biologi och ett i geologi. För en ökad överblick och ett effektivare utnyttjande av resurser har fakulteten under hösten inventerat samtliga större forskningsinfrastrukturer. Information om infrastrukturerna kommer efter sammanställning att finnas tillgänglig i universitetets databas med forskningsinformation, LUCRIS.

Många naturvetenskapliga forskningsresultat har uppmärksamats medialt under året. Exempelvis har forskning kring nya meteoritfynd som påverkar bilden av solsystemets historia, studier av stående plattor av perovskit som ger effektivare solceller, samt forskning på partiklar av plast som påverkar hjärnan och beteendet, spridits stort både nationellt och internationellt. Detta är bara tre exempel som visar bredden av ämnen och den forskning som bedrivs vid Naturvetenskapliga fakulteten, många fler har synts än vad som kan uppmärksammas i detta sammanhang.

SAMVERKAN

Naturvetenskapliga fakulteten genomför varje år många olika samverkansaktiviteter som riktar sig till olika målgrupper. Många av aktiviteterna är årligt återkommande, så som Naturvetarstråket under Kulturnatten som riktar sig till barnfamiljer och en bred allmänhet, NMT-dagarna i mars som riktar sig till gymnasieelever och LUNE-dagarna i maj och augusti som lockar elever i årskurs 6–9. Året som gått har dessutom präglats av universitetets 350-årsjubileum, och inom ramen för detta har fakulteten genomfört ytterligare aktiviteter för att lyfta naturvetenskapen i ännu bredare sammanhang. Ett exempel är den naturvetenskapliga supershowen som skapades för att fira jubileet och bjuda en bred allmänhet på något

fullständigt världsunikt. Biologishowen, kemishowen och fysik- och lasershowen, slogs ihop till en Naturvetenskaplig supershow. Supershowen hölls på Lunds stadsteater vid fem tillfällen under en helg i oktober och var mycket uppskattad. Ett annat exempel är fotoutställningen som hölls på Grand Hotel under jubileets sista vetenskapsvecka *Framtidens universitet*. Utställningen *Från mikrokosmos till kosmos* visade fotografier som medarbetare vid fakultetens institutioner har tagit. De kommentarer som arrangörerna fick var enbart positiva, både från Grand och från besökarna. En tredje aktivitet som var speciell för året är ett samarbete kring plast mellan Teatern Sagohuset och fakultetens forskare. Plast är ett gigantiskt miljöproblem som innefattar allt från nanopartiklar som letar sig in i djur och människor, till stora sopberg som flyter omkring i världshaven. För att nå ut med budskapet samarbetade skådespelare och naturvetare i projektet *Sjätte kontinenten*. Förutom att bidra med kunskap och vetenskap till själva föreställningen bidrog forskarna både till en utställning om plast, samt höll workshoppar för gymnasieelever på samma tema.

I maj 2017 beslutade LMK-stiftelsen att donera medel till ett modernt forskningsteleskop till Institutionen för astronomi och teoretisk fysik. Med det nya teleskopet öppnas nu nya möjligheter för både amatörastronomer, astronomistudenter och professionella astronomer. Under de stjärnklara nätter när teleskopet inte används i utbildningssyfte för de egna studenterna kommer gymnasieelever att få möjligheten att använda det för sina gymnasieprojekt. Dessutom kommer öppna eller bokade observationskvällar att hållas i samarbete med Vattenhallen Science Center, då besökare får möjlighet att se universum med egna ögon. Just nu förbereds lokalerna för teleskopets installation och en observationsplattform installeras. Teleskopet förväntas invigas under 2018.

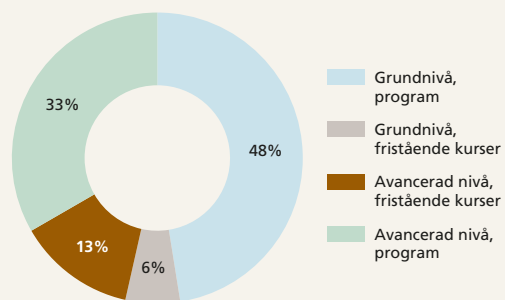
En helt annan samverkansaktivitet som är intressant att lyfta är konferensen som universitetet, fakulteten och fakultetens astronomiforskare anordnade tillsammans med Kungliga Vetenskapsakademien. Konferensen riktade sig till astronomiforskare på högsta vetenskapliga nivå. Samtidigt var evenemanget ett led i firandet av Knut och Alice Wallenbergs Stiftelses 100-årsjubileum. Stiftelsen valde att fira det genom att bland annat ta initiativ till sex vetenskapliga jubileumssymposier runt om i Sverige, där den i Lund var först ut. Astronomiforskningen vid Lunds universitet har en stark ställning internationellt med bland annat flera stora forskningsprojekt finansierade av KAW. Konferensen uppskattades mycket av alla medverkande, samtidigt som allmänheten fick en inblick i universums gåtor på grund av mediernas stora intresse.

NATURVETENSKAP OCH POESI

Naturvetenskapliga fakulteten brukar avsluta med en haiku-dikt, och traditionen består. I år är dikten inspirerad både av forskningsresultat som fått stort medialt genomslag och av samverkansaktiviteter som flera av fakultetens forskare har deltagit i.

*När sopor av plast
smyger sig in i vår kropp
Flytande tystnad*

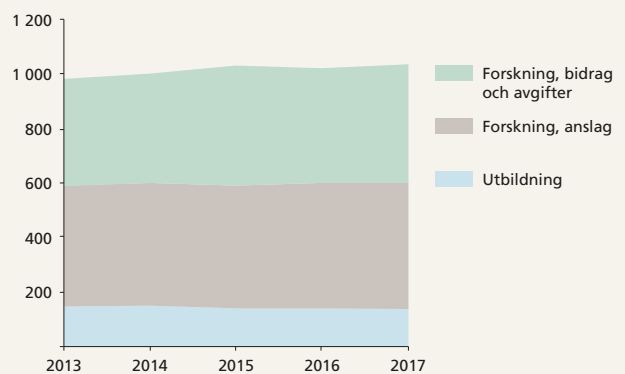
Figur 2.25
Utbildningsprofil N

Figur 2.26
Nyckeltal N

	2013	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	1 982	2 022	1 945	1 756	1 655
– kvinnor/män (%)	48/52	47/53	46/54	46/54	46/54
Forskarstuderande (HTE)	317	318	310	256	273
– kvinnor/män (%)	39/61	41/59	39/61	39/61	43/57
Personal (HTE)	901	901	871	845	870
– kvinnor/män (%)	39/61	38/62	37/63	38/62	40/60
Verksamhetens kostnader (mnkr)	985	1 015	1 032	1 022	1 042

Figur 2.27
Intäkter N (mnkr)

Figur 2.28
Största bidragsfinansiärer N (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Vetenskapsrådet	187,3
EU	90,9
Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse	60,7
Formas	39,0
Övriga stiftelser	12,3

2.8 Samhällsvetenskapliga fakulteten

De flesta av vår tids utmaningar har skapats av människor och måste lösas genom samhälleliga processer. Internationella konflikter och kriser, sociala förhållanden, miljöproblem och hälsofrågor kräver kunskap om vad som styr individuella och kollektiva beslut och hur samhälleliga system kan förändras. På Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Lunds universitet bedrivs forskning och utbildning som bidrar till denna kunskap.

Samhällsvetenskapliga fakulteten utgörs av tio institutioner:

- Genusvetenskapliga institutionen
- Institutionen för kommunikation och medier
- Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi
- Institutionen för psykologi
- Institutionen för service management och tjänstvetenskap
- Institutionen för strategisk kommunikation
- Rättsociologiska institutionen
- Socialhögskolan
- Sociologiska institutionen
- Statsvetenskapliga institutionen

Vid våra institutioner bedrivs framgångsrik forskning som i flera fall har starkt internationellt genomslag. Utbildningsutbudet är ett av universitetets rikaste, med 37 program på grund- och avancerad nivå samt forskarutbildning i 13 ämnen. Cirka 500 personer arbetar inom fakulteten som är placerad både i Lund (8 institutioner) och på Campus Helsingborg (2 institutioner).

UTBILDNINGSMIDLET

Samhällsvetenskapliga fakulteten har ett stort utbildningsåtagande med cirka 5 500 helårsstudenter. Vid vår fakultet ges tre yrkesprogram, 14 program som leder till en generell kandidatexamen och 20 program, varav 13 internationella, som leder till en generell masterexamen. Därutöver finns ett stort utbud av fristående kurser. Utbildningar ges inom ramen för 17 huvudområden: genusvetenskap, geografi, humanekologi, medie- och kommunikationsvetenskap, pedagogik, psykologi, rättsociologi, samhällsgeografi, service management, socialantropologi, socialt arbete, sociologi, statsvetenskap, strategisk kommunikation, underrättelseanalys och utvecklingsstudier.

Samhällsvetenskap är ett populärt ämnesval för de unga som idag söker sig till landets högskolor och universitet. Bland svenska ungdomar mellan 15 och 24 år visar den årliga rikstäckande onlineundersökningen från *Ungdomsbarometern* att hela 58 procent av landets studieintresserade ungdomar kan tänka sig att läsa en utbildning inom ett samhällsvetenskapligt ämne. Samma undersökning visar att intresset för politik och samhällsutveckling inom denna ålderskategori stadigt ökat de senaste sju åren.

Söktrycket till fakultetens program på grundnivå är därför mycket gott. Psykologprogrammet, som ges vid Psykologiska institutionen, var till exempel Lunds universitets fjärde mest sökta program inför höstterminen 2017. Andra utbildningar

som lockar tusentals ansökningar är kandidatprogrammet i kriminologi och socionomprogrammet. Andelen studenter som läser sin utbildning inom ramen för ett program fortsätter att öka och uppgick under 2017 till cirka 73 procent av fakultetens helårsstudenter.

Även söktrycket till fakultetens avancerade utbildningar ökar. Av fakultetens studenter läser 2017 cirka 20 procent kurser eller program på avancerad nivå. Majoriteten av fakultetens utbildningar på avancerad nivå ges idag helt på engelska, 13 av 20 masterprogram leder till en internationell examen. Det stora utbudet av internationella utbildningar gör att även antalet avgiftsstudenter fortsätter att öka. På masternivå utgör de 2017 hela 14 procent av helårsstudenterna vid fakulteten. Tittar vi på hela Lunds universitet läser drygt en fjärdedel av samtliga betalande helårsstudenter en utbildning vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Fakulteten har under många år medvetet arbetat med att stärka den internationella profilen för våra utbildningar – för en samhällsvetare ska Bryssel vara en lika självklar arbetsplats som Trelleborg. Flera av programmen har en inriktning och ett innehåll som relaterar till internationella samhällsutmaningar. Medverkan av studenter från flera olika nationaliteter utgör en förutsättning för hög utbildningskvalitet och bidrar även till internationalisering på hemmaplan. I fakultetens strategi för utbildning på grundnivå och avancerad nivå betonas betydelsen av att arbeta för ett internationellt perspektiv i all utbildning inom fakulteten. Ett exempel på detta arbete är införandet av *Certificate of International Merits* (CIM) – ett intyg som beskriver vilka internationella aktiviteter studenten gjort under sin studietid.

Under 2017 har fakulteten haft ett särskilt fokus på kvalitetssäkringsarbetet för våra utbildningar. Arbetet har gått ut på att ta fram ett nytt fakultetsgemensamt system för kvalitets-säkring. En viktig del i detta arbete är de årliga kvalitetsdialogerna med fakultetens institutioner – dialogerna syftar till att bättre kunna fånga in viktiga kvalitetsaspekter och både ha en uppföljande och kontrollerande roll.

Studenternas inflytande i våra utbildningar är viktigt. Fakulteten verkar kontinuerligt för studentinflytandet genom att säkerställa studenternas medverkan i utvärdering och utveckling av verksamheten. Samhällsvetarkåren har under 2017 fått fortsatt stöd i sitt arbete med arbetsmarknadsdagen *SAMarbete* samt andra insatser för att skapa kontakter med arbetslivet. Fakulteten har 2017 även stött Samhällsvetarkåren ekonomiskt genom att medfinansiera en heltidsarvoderad

student för arbete med karriärutveckling och förbättrade kontakter med arbetslivet för fakultetens studenter.

FORSKNINGSOMRÅDEN

Samhällsvetenskapliga fakulteten ger forskarutbildning inom följande 13 forskarutbildningsämnen: genusvetenskap, humanekologi, hållbarhetsvetenskap, kulturgeografi och ekonomisk geografi, medie- och kommunikationsvetenskap, pedagogik, psykologi, rättssociologi, socialantropologi, socialt arbete, sociologi, statsvetenskap samt tjänstvetenskap. Ansvaret för antagning till och genomförande av forskarutbildning ligger på berörda institutioner medan ett antal aktiviteter och kurser organiseras fakultetsgemensamt. Under 2017 har fakultetens utvecklingsarbete fokuserat på att erbjuda en tydligare, fakultetsgemensam start på forskarutbildningen.

Den samhällsvetenskapliga forskningens uppgift är att göra samhällens funktion och dynamik begriplig och därmed skapa möjlighet till förändring. Detta kräver en kombination av kunskap om och ifrågasättande av mänskligt beteende, mellanmänskliga relationer, normer och våra sociala, ekonomiska och politiska organisationer och institutioner. Vid vår fakultet bedrivs framgångsrik forskning som attraherar betydande resurser och vars resultat ger relevanta bidrag till samhällets utveckling. Forskningen är både av grundforskningskaraktär och baserad på mer behovsstyrd problemformulering. Antalet projekt där forskare och lärare vid vår fakultet är engagerade i arbete tillsammans med externa användare är många och spänner över många olika typer av verksamheter – nationella såväl som internationella. Under 2017 har forskningsresultat från vår fakultet lett till ökad kunskap inom flera olika områden:

Arbetsmarknadspolitik: hårdare kontrollsystem införs ofta för att spara pengar men de verkar inte leda till att fler kommer i arbete. Det visade forskare i statsvetenskap, som studerat arbetsmarknadspolitiska åtgärder i 22 länder från 1970-talet och framåt, i en rapport.

Barn med PTSD: ett par timmars behandling kan räcka för att bota barn och ungdomar med posttraumatiskt stressyndrom. Det visade psykologiforskare från bland annat Lunds och

Amsterdams universitet i en studie som publicerades under året.

Den könssegregerade arbetsmarknaden: kvinnor tvivlar oftare än män på sin kompetens vilket styr val av utbildning, visade en studie utförd av forskare i psykologi under året. Detta upprätthåller den könssegregerade arbetsmarknaden där få kvinnor jobbar med teknik och få män jobbar inom vård och omsorg.

Deprimerade pappor riskerar att inte få hjälp: forskare i psykologi visade i en studie att depressioner bland nyblivna fäder kan vara vanligare än man trott. Forskarna presenterade i studien förslag till bättre mätningmetoder.

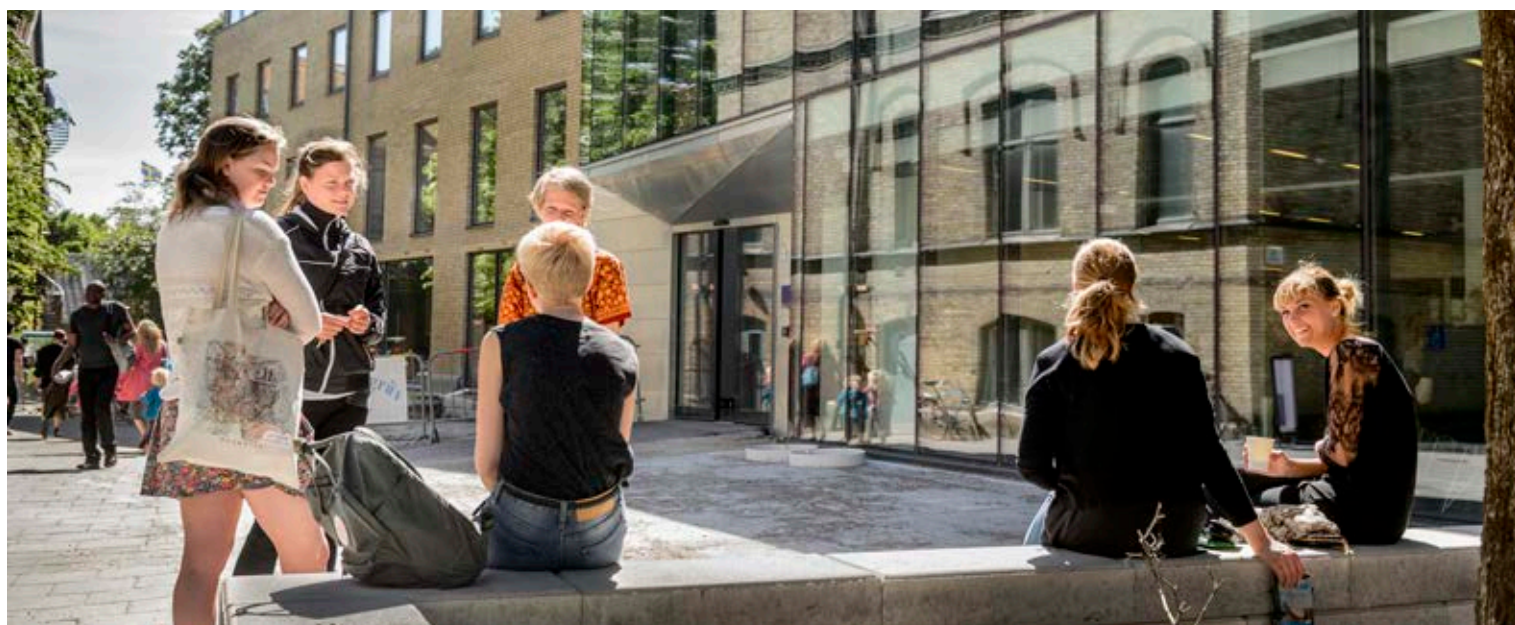
Ovetenskapliga statliga utredningar: statsvetenskapliga forskare lyte i en rapport fram att statliga utredningar har dåligt på fötterna när de pekar ut ett omfattande fusk inom den personliga assistansen. Både sittande och tidigare regeringar har baserat sin assistanspolitik på utredningar som saknar vetenskaplig grund, skriver forskarna.

Reklam på internet som riktar till barn: forskare i medie- och kommunikationsvetenskap uppmärksammade inom ramen för ett forskningsprojekt det växande fenomenet med dold reklam som riktar sig till barn på internet. Nätreklamerna måste regleras bättre, menar forskarna.

SAMVERKAN

Samhälleliga uppgifter inom miljö, ekonomi, social sammanhållning, hälsa och demokrati är komplexa. Lösningen av dem finns i att man förstår olika perspektiv på gemensamma problem och hur dynamik i samverkan med många aktörer kan utvecklas. Därför är forskning och utbildning i samhällsvetenskap på ett naturligt sätt gränsöverskridande. Fakultetens forskare har under de senaste åren kraftigt ökat sitt deltagande i det internationella forskarsamfundet via publicering, konferensdeltagande och partnerskap i internationella projekt. Det har resulterat i att allt fler internationella forskarmöten och stora konferenser arrangeras vid fakulteten.

Våra forskare medverkar fortlöpande i samhällsdebatten i olika debattforum eller nyhetsinslag. Traditionella medier som

dagspress och nationell TV är vanliga arenor, men även i nyare kanaler som den internationellt ansedda forskningssajten *The Conversation* finns ett aktivt deltagande från fakultetens forskare.

Ett mer lokalt initiativ är samverkansprojektet *Doktorander i lärande*. Under 2017 har fakultetens doktorander uppmuntrats att nå ut med sin forskning till skolelever i olika åldrar. Doktoranderna har getts möjlighet att besöka förskolor, grundskolor och gymnasieskolor i nordvästra Skåne i syfte att stimulera och väcka barns och elevers nyfikenhet för forskning och kunskap.

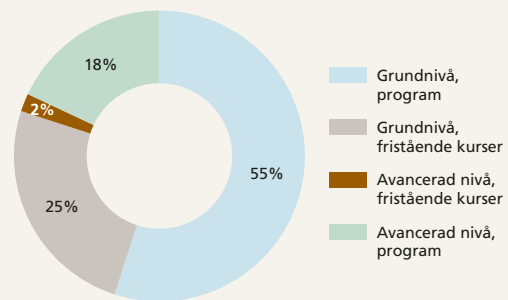
Debatt i Lund är fakultetens återkommande akademiska talkshow där forskare från fakulteten tillsammans med opinionsbildare, studenter och allmänhet diskuterar aktuella samhällsfrågor på scenen i AF-borgen i Lund. Med *Debatt i Lund* vill vi dra in fler forskare i samtidsdebatten, i möten med studenter och engagerad allmänhet, och samtidigt göra universitetet lite angelägnare, vassare, varmare och roligare. Under 2017 har debatterna haft teman som: *Framtidens universitet – varför och för vem? Can neuroscience explain the human mind?* och *Is the world becoming a better place?*.

JUBILEUMSFIRANDE – 350 ÅR OCH TIO ÅR

Universitetet har under stora delar av 2017 präglats av 350-årsjubileet som arrangeras under 2016–2018. Samhällsvetenskapliga fakulteten har under året medverkat i jubileet genom att arrangera olika typer av events – allt från temadagen *Var det bättre förr?* för gymnasieelever till paneldiskussionen *War, extremism and development in Africa and the Middle East* om utveckling i Mellanöstern och Afrika. I början av mars lades särskild fokus på genusperspektiv inom internationell diplomati när utrikesminister Margot Wallström gästade symposiet *Towards a peaceful global order and gender justice in diplomacy*.

Samhällsvetenskapliga fakulteten har under 2017 även uppmärksammat en något yngre jubilar. I år är det tio år sedan fakulteten etablerade enheten *Graduate School* som ett led i en satsning på tvärvetenskapliga internationella masterutbildningar. De tre masterprogrammen i *Development studies*, *Global studies* och *Social Studies of Gender* kom att komplettera fakultetens dåvarande utbud av ämnesbundna master- och magisterutbildningar. Idag läser cirka 150 helårsstudenter något av programmen vid *Graduate School*. Programmen attraherar både studenter och lärare från hela världen och utgör en viktig pusselbit i fakultetens strävan att skapa en internationell miljö på hemmaplan.

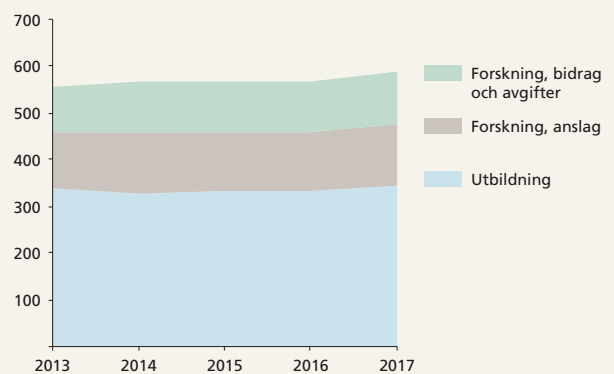
Figur 2.29
Utbildningsprofil S

Figur 2.30
Nyckeltal S

	2013	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	5 807	5 801	5 649	5 746	5 866
– kvinnor/män (%)	71/29	71/29	71/29	71/29	72/28
Forskarstuderande (HTE)	138	133	124	115	109
– kvinnor/män (%)	56/44	59/41	54/46	54/46	55/45
Personal (HTE)	537	564	528	490	504
– kvinnor/män (%)	57/43	57/43	56/44	57/43	57/43
Verksamhetens kostnader (mnkr)	545	564	563	556	570

Figur 2.31
Intäkter S (mnkr)

Figur 2.32
Största bidragsfinansiärer S (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Vetenskapsrådet	22,4
Forte	12,8
Riksbankens jubileumsfond	11,7
Formas	9,9
Universitet och högskolor	6,6

2.9 Universitetets särskilda verksamheter

Universitetets särskilda verksamheter (USV) utgör en plattform för gränsöverskridande verksamheter vid Lunds universitet. Forskningen och utbildningen vid USV syftar till att vara tvärvetenskaplig och samhällsrelevant och sker ofta i samverkan med både interna och externa aktörer, regionalt såväl som nationellt och globalt. Tvärvetenskap och samverkan med det omgivande samhället präglar verksamheternas arbete.

2017 gick i jubileets tecken för många av verksamheterna inom USV, med ett stort antal evenemang och aktiviteter genomförda i samverkan med det omgivande samhället. Det var också ett år då områden som berör USV:s forskning, såsom hållbar utveckling, utvecklingen i Asien och konflikterna i Mellanöstern, fick ett stort utrymme i samhällsdebatten. Inom USV har arbete med att kvalitetssäkra utbildning och stärka forskningsansökningar särskilt uppmärksammats.

VERKSAMHETER

- Centre for Innovation, Research and Competence in the Learning Economy (CIRCLE)
- Centrum för Mellanösternstudier (i vilket Nätverk för Sydasiastudier, SASNET, ingår)
- Centrum för preventiv livsmedelsforskning
- Centrum för Öst- och Sydöstasiastudier
- Internationella institutet för industriell miljöekonomi (IIIEE)
- Lund University Centre for Sustainability Studies (LUCSUS)
- Pufendorfinstitutet

UTBILDNINGSPRODUKTEN

Vid USV erbjuds masterprogram inom områdena hållbar utveckling, industriell miljöekonomi, asienstudier och mellanösternstudier. Alla masterprogram har en stark anknytning till tvärvetenskaplig forskning, och omfattar en hög grad av avgiftsbetalande studenter. 2017 utgjorde den gruppen 20 procent av det totala antalet helårsstudenter.

Vid USV ges även två Special Area Study (SAS)-kurser och två moocar, inom områdena ekonomi och miljö och hållbarhet.

Centrum för Mellanösternstudier har på uppdrag av nationella samordnaren för våldsbejakande extremism under 2017 genomfört kursen *Våldsbejakande extremism i Sverige – individ, samhälle, ideologi och praktik*.

USV:s tvärvetenskapliga lärarkompetens är eftertraktad inom universitetet och lärare vid verksamheterna föreläser regelbundet vid andra fakulteter. Exempelvis undervisar lärare från IIIEE vid Naturvetenskapliga fakulteten och Lunds tekniska högskola, LTH, där lärare från CIRCLE också undervisar. LUCSUS undervisar vid Naturvetenskapliga fakulteten och Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Ett arbete för att kvalitetssäkra utbildningarna vid USV har fortlöpt under året. Strategiska kvalitets- och utbildningsmöten med verksamheterna har genomförts och verksamheternas samarbete med andra fakulteter inom universitetet har formaliserats för att säkerställa en fortsatt hög utbildningskvalitet. Lärarna är drivande i den högskolepedagogiska utvecklingen vid universitetet och har under 2017 haft sitt andra lärarinternat med högskolepedagogiskt tema.

Aktiviteter riktade mot verksamheternas alumner har också genomförts. Både LUCSUS och IIIEE anordnade alumnikonferenser i samband med universitetets 350-årsjubileum. Ett nytt inslag i konferenserna var en gemensam karriärworkshop där alumnerna fick utbyta erfarenheter och ta del av information kring möjliga karriärvägar. USV deltog även vid universitetets gemensamma *Home Coming Weekend* där alumner från hela världen återvänder till Lund.

En karriäreftermiddag har också anordnats för alla studenter vid USV:s verksamheter. Här deltog alumner från USV:s masterprogram samt personal från Venture Lab och delade med sig av inspirerande karriärerfarenheter.

FORSKNINGSOMRÅDEN

Vid USV bedrivs forskning inom områdena hållbar utveckling, livsmedelsforskning, innovationsstudier, asienstudier, industriell miljöekonomi och mellanösternstudier. Forskarutbildning erbjuds inom hållbarhetsvetenskap och industriell miljöekonomi.

I urval kan nämnas forskningsprojekt som *Digital China*, vid Centrum för Öst- och Sydostasienstudier, som syftar till att undersöka vilken inverkan internet har haft på det kinesiska samhället, och det avslutade *GUST – Governance of Urban Sustainability Transitions: Advancing the role of living labs*, där forskare från IIIIEE undersöker hur testplatser på olika ställen i Europa kan användas för att testa sociala och tekniska innovationer i realtid. Andra är det just avslutade tio-åriga projektet *AFC, Anti-diabetic Food Centre*, som omfattade Lunds universitet, Region Skåne och näringslivet, och syftade till att främja forskningsbaserade antidiabetiska livsmedelskoncept, och det nystartade *NATure-based URban innoVATION*, som undersöker hur städer kan ta naturen till hjälp för att klara klimatförändringar. I det senare forskningsprojektet ingår forskare från både LUCSUS och IIIIEE.

Vid Centrum för Mellanösternstudier fortsatte forskning på temat *Mellanöstern i en samtida värld*, ett av Vetenskapsrådets strategiska forskningsområden. Forskningsprojektet *System innovation for societal challenges: A strategic knowledge platform* vid CIRCLE kan också lyftas upp liksom pågående forskning om markanvändning, asienstudier och urban utveckling.

Ett annat exempel är att forskare från USV:s verksamheter ingår i teman och avancerade studiegrupper vid Pufendorf-institutet. I temat *Nature of Peace*, som syftar till att undersöka hur fredsprocesser påverkar naturen, ingår forskare från Centrum från Mellanösternstudier och LUCSUS, vars forskare också deltar i studiegruppen *CRISIS*.

Under året har forskning från USV:s verksamheter syns i både nationella och internationella medier. Många medier har uppmärksammat vilka personliga livsstilsval som har störst klimatpåverkan, men även forskning om tarmbakteriers påverkan på Alzheimers sjukdom, klimatkompensation som miljöstrategi, tillsatta fibrer i bröd, mat och minne, och forskning om mindfulness och hållbarhet.

Ett antal professorer inom forskningsområden vid USV har tillsatts eller befordrats under året. Vid IIIIEE anställdes fyra nya professorer och vid LUCSUS befordrades en forskare till professor. USV har idag 15 professorer och en könsfördelning där det historiskt underrepresenterade könet, det kvinnliga, är i majoritet då nio av professorerna är kvinnor och sex är män.

Ett kvalitetshöjande arbete för att stärka forskningsansökningar från forskare vid USV har också fortlöpt och en gemensam kompetenshöjande workshop har anordnats.

SAMVERKAN

Samverkan med det omgivande samhället präglar verksamheternas tvärvetenskapliga arbete. Verksamheterna samverkar med interna och externa intressenter, inom såväl utbildning och forskning, främst genom nätverk, seminarier och utåtriktade aktiviteter.

2017 gick i jubileets tecken då Lunds universitet firar 350 år. Det medförde ett stort fokus på samverkansaktiviteter för många av USV:s verksamheter. Flera av dessa berörde verksamheternas forskningsområden och belyser aktuella ämnen som hållbar utveckling, asienstudier, mellanösternstudier och livsmedelsforskning.

Ett urval: *Hållbarhetsveckan*, där IIIIEE och LUCSUS anordna-

de evenemang som *Urban Planet*, som fokuserade på hållbar stadsutveckling, och *Global Goals Cafe*, där allmänheten bjöds in till diskussion om hur vi kan möta FN:s globala mål. *The Digital Society Symposium*, där forskare från Centrum för Öst- och Sydostasienstudier talade om den digitala utvecklingen i Kina, samt ett seminarium om livsmedel och hjärnan som Centrum för preventiv livsmedelsforskning anordnade. LUCSUS och Centrum för Mellanösternstudier genomförde även föreläsningar inom ramen för den populära jubileumskursen, som syftade till att visa upp Lunds universitets pågående forskning; en om klimatförändringarnas påverkan på samhället, och en om mänskliga traditioner.

Några övriga samverkansprojekt kan även lyftas upp. LUCSUS samarbetar med företaget Sydsvatten inom ramen för projektet *Tänk H2O*, där verksamhetens forskare utbildat 800 gymnasieungdomar i vattenfrågor, och arbetar med ForumSyd där forskare stöttade återvändande somalier i hur de kan starta upp hållbara företag. USV:s deltagande i Lund universitets *Forskarturné* som syftar till att föra ut forskning till det omgivande samhället kan också nämnas, liksom Centrum för Mellanösternstudiers medverkan under *Almedalsveckan*, där fyra seminarier genomfördes på teman som matsäkerhet, våldsbejakande extremism, och utvecklingen i Mellanöstern.

VERKSAMHETSFÖRÄNDRINGAR OCH NYA FÖRESTÅNDARE

Under året välkomnade USV två nya föreståndare: Annette Stambolovski vid Centrum för preventiv livsmedelsforskning och Dalia Abdelhady, vid Centrum för Mellanösternstudier. Vidare har rektor utsett Ann-Katrin Bäcklund till ny föreståndare för Pufendorfinstitutet från den 1 januari 2018.

2017 beslutade rektor att organisatoriskt flytta Centrum för Mellanösternstudier till Samhällsvetenskapliga fakulteten och att CIRCLE flyttas till LTH. Dessa förändringar sker den 31 december 2017.

Centrum för preventiv livsmedelsforskning upphör som organisatorisk enhet den 1 januari 2018. Forskningen fortsätter inom olika delar av LTH, framförallt vid Institutionen för livsmedelsteknik.

INTERNATIONELLA MILJÖINSTITUTET FÖR INDUSTRIELL MILJÖEKONOMI

Åtterrporteringskrav: Institutets redovisning ska ingå i den årsredovisning som Lunds universitet lämnar. Institutets verksamhet ska därvid redovisas särskilt.

Internationella Institutet för Industriell Miljöekonomi vid Lunds universitet, IIIIEE, inrättades av riksdagen 1994 med uppgift att bedriva forskning och utbildning inom miljöområdet, särskilt inom området industriell miljöekonomi. Institutet leds av en extern styrelse. Under styrelsen leds verksamheten av en chef, professor Lena Neij. Under år 2017 har institutet haft sammanlagt 47 anställda.

Sedan utbildningsverksamheten startade 1995 har institutet utbildat studenter från hela världen inom ramen för de tvååriga masterprogrammen på avancerad nivå, Environmental Management and Policy (EMP) och Environmental Sciences, Policy and Management (MESPOM). EMP-programmet genomgår för

Figur 2.35 Anställda IIIIEE (antal)

	2015 totalt	Andel kvinnor/män (%)	2016 totalt	Andel kvinnor/män (%)	2017 totalt	Andel kvinnor/män (%)
Lärare						
Professor	4	50/50	4	50/50	6	67/33
Lektor	8	12/88	8	13/87	9	11/89
Adjunkt	4	50/50	4	50/50	6	50/50
Meriteringsanställning	1	100/0	3	67/33	4	75/25
Gästlärare	1	100/0	0	-	0	0
Annan undervisande och forskande personal						
Forskare	2	0/100	2	0/100	2	0/100
Doktorand	10	50/50	10	55/45	12	50/50
Övriga	0	0/0	0	0/0	0	0
Teknisk och administrativ personal						
Administrativ personal	8	100/0	8	100/0	7	86/14
Bibliotekspersonal	1	100/0	1	100/0	1	0/100
Totalt	39	54/46	41	51/49	47	49/51

närvarande en stor revision som beräknas vara färdig 2018. Sedan år 2005 är MESPOM ett Erasmus Mundusprogram som bedrivs i samarbete med flera europeiska universitet. Mellan åren 1995–2017 har över 900 studenter från cirka 85 länder utexaminerats från de båda Master-programmen.

Figur 2.33 Masterexamina (antal)

	2014	2015	2016	2017
Environmental Management and Policy (EMP)	22	11	42	9
– Kvinnor/Män (%)	55/45	64/36	55/45	48/52
Environmental Sciences, Policy and Management (MESPOM)	0	63	26	20
– Kvinnor/Män (%)	-	62/38	73/27	70/30
Summa masterexamina	22	74	68	45

Figur 2.34 Helårsstudenter och helårsprestationer

	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	70	76	83	77
– Kvinnor/Män (%)	53/47	57/43	58/42	59/41
Helårsprestationer	68	73	80	78
– Kvinnor/Män (%)	52/48	57/43	59/41	55/45

IIIIEE ger även ett antal fristående kurser i samverkan med naturvetenskapliga fakulteten och Lunds tekniska högskola, samt en fristående kurs för inkommande utbytesstudenter.

Institutet lanserade år 2015 en öppen nätkurs mooc (Massive Open Online Courses) i *Greening the economy, Lessons from Scandinavia and Sustainable cities*, som var en av de tre första mooc-kurser som startats vid universitetet. Kursen fungerar dels som ett rekryteringsverktyg för IIIIEE:s masterprogram och för att utveckla kompetens inom online-utbildning och som ett marknadsföringsverktyg. Sedan starten har mer än 120 000 personer från 176 olika länder besökt kursen och under 2017 anmälde sig 41 000 personer, varav närmare 24 000 deltog aktivt i kursen.

Vid miljöinstitutet bedrivs forskning med fokus på *Advan-*

cing strategies for sustainable solutions. Forskningen som är tvärvetenskaplig och internationell involverar forskare från flera länder.

IIIIEE har under 2017 inrättat fyra nya befattningar som professor, med fokus på styrmedel och företagsstrategier för ett resurseffektivt och koldioxidsnålt samhälle. Resultatet av forskningen ska ge stöd till beslutsfattare i myndigheter och företag.

Oksana Mont, professor i hållbar konsumtion vid IIIIEE, är en av fem lundaforskare som 2017 beviljats europeiska forskningsrådets consolidator Grant under fem år. Finansieringen avser forskning om Urban Sharing: Sustainability and Institutionalisation Pathways.

År 2017 pågick 39 externfinansierade forskningsprojekt vid IIIIEE. Under året har institutet drivit och medverkat i ett antal större forskningsprojekt däribland, *GUST – Governance of Urban Sustainability Transitions: Advancing the role of living labs* (EU), *Urban Reconomy: sharing for circular re* (Formas), *Sharing and the City*, *REES – Resource-Efficient and Effective Solutions*, *NATure-based Urban innovATION* (EU H2020), *Future fashion* och *Closing the loop*, (Mistra), *Lighting Metropolis* (finansierat av EU Interreg), och *Sustainable Products Chains for Plastics-SUSPLAST* (Fam Kamprad) med flera.

Under 2017 bjöds professor Luis Mundaca från IIIIEE in att delta i IPCC:s rapport (Intergovernmental Panel on Climate Change) om att begränsa den globala temperaturökningen till 1,5 grader.

Under året har IIIIEE varit värd för gästforskare docent Ahmed Freewan, Jordan University of Science and Technology-Green architecture and sustainable development, professor James Evans, Manchester University School of Environment, Education and Development i Storbritannien och gästforskare Dr. Fouad Khan, Luc Hoffmann Institute i Schweiz.

TVÄRVETENSKAPLIGT FORSKNINGSPROJEKT

Pufendorf institutet är ett tvärvetenskapligt institut vid Lunds Universitet där forskare i en öppen och kreativ miljö sam-

arbetar över ämnes- och fakultetsgränser. Institutet agerar språngbräda för nya forskningsansatser.

Forskning i grupp i ett tidigt skede

Verksamheten bedrivs i huvudsak av forskargrupper i "teman" eller "Advanced Study Groups" (ASG). Initiativen kommer från forskare inom universitetet och ska inkludera medlemmar från minst tre fakulteter. Grupperna antas på våren för att arbeta under kommande läsår.

Teman befinner sig i ett tidigare skede än egentliga forskningsprojekt. Heminstitutionerna ersätts för en del av forskarnas lön. Pufendorfinstitutet vill verka som en inkubator för nya forskningsansatser. ASG är mer som "mini-teman" med en mindre budget som inte tillåter ersättning för lön.

Samarbeten som varar

Våren 2017 avslutades teman som arbetade med att tvärvetenskapligt stärka sitt kunnande och utveckla sina internationella nätverk. Temat *The Annual Report*, som tidigare arbetat som ASG, undersökte årsrapportens mångsidiga natur, anordnade en seminarierie med inbjudna gästforskare och skapade förutsättningar för fortsatt arbete inom gruppen. Temat *Digi-Work* utforskade digitalisering av arbetslivet genom att skapa "personas" av yrken och roller. Temat *Energy Justice* som undersökte energirättvisa la grunden för en framtida antologi och ansökningar samt utredde möjligheten att bilda ett forskningscentrum. Temat *A Plurality of Lives* arbetade med beredskap inför uppkomsten av en mångfald av liv. De höll presentationer inom och utom universitetet och utkom även med en antologi.

Många av de ASG som avslutades under våren visade också potential för utveckling mot mer långvariga forskarsatsningar. *Imaging for Life* skapade ett universitetsnätverk för kompetenser och resurser inom imaging. Grupperna som forskade om hållbar innovation respektive miljöpåverkan var framgångsrika med sina temaansökningar till 2017–18. Ytterligare grupper om klimat, fattigdom och akademisk kommunikation skapade nätverk som skapade förutsättningar för fortsatt samarbete efter Pufendorfinstitutet.

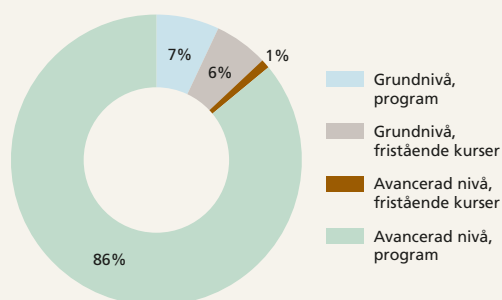
Årets gästforskare var Alevgul Sorman från Autonomous University Barcelona, och Desta Mebratu från Stellenbosch University som arbetat med *Energy Justice*, Klara Anna Capova från Durham University med *A Plurality of Lives* och Melissa Gregg från Intel med *DigiWork*.

Nya forskningsansatser

Hösten 2017 startade tre teman. *DATA* syftar till att öka förutsättningarna för hur vi ska kunna lagra, observera och förstå de data som uppkommer när vi mäter på ett bättre sätt. *The Nature of Peace* studerar länkarna mellan naturmiljö och fredsbyggande i post-konfliktområden. *Social Innovation* utreder frågan om hur universitet kan möjliggöra sociala innovationer för hållbar utveckling.

Även sex nya ASG startade sitt arbete med: allmänningar och gemenskapande, kritiska studier av kris, kommunikation mellan samhälle och forskning, digital påverkan av minne, fotografi i forskning och bredda kunskapsbasen inom rumsupplöst optisk diagnostik. Grupperna samarbetar med en mängd forskare från hela universitetet och internationellt.

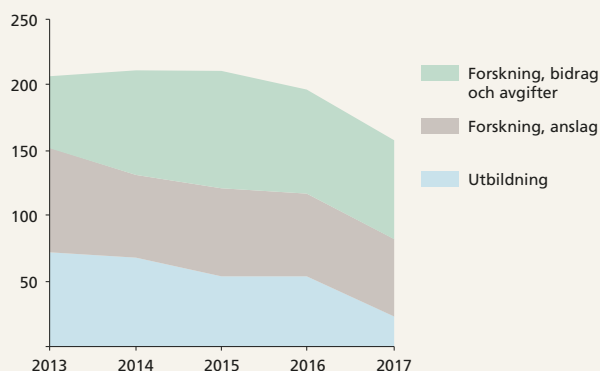
Figur 2.36
Utbildningsprofil USV

Figur 2.37
Nyckeltal USV

	2013	2014	2015	2016	2017
Helårsstudenter	302	295	293	280	266
– kvinnor/män (%)	49/51	51/49	52/48	53/47	59/41
Forskarstuderande (HTE)	25	24	19	22	20
– kvinnor/män (%)	72/28	62/38	63/37	58/42	60/40
Personal (HTE)	136	134	152	138	125
– kvinnor/män (%)	55/45	54/46	57/43	57/43	57/43
Verksamhetens kostnader (mnkr)	212	200	220	206	175

Figur 2.38
Intäkter USV (mnkr)

Figur 2.39
Största bidragsfinansiärer USV (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Vinnova	13,6
Övriga stiftelser	12,1
Formas	9,8
Statens energimyndighet	6,4
Vetenskapsrådet	5,9

2.10 MAX IV

MAX IV-laboratoriet, den nationella synkrotronljusanläggningen vid Lunds universitet, har under 2017 successivt tagits i drift med de första reguljära experimenten utförda av externa forskare. Fullt utbyggd kommer anläggningen årligen ta emot nära 3 000 forskare, eller användare, från Sverige och övriga världen för experiment inom bland annat materialvetenskap, medicin och miljöforskning.

MAX IV-laboratoriet är en nationell synkrotronljusanläggning belägen vid Lunds universitet. Synkrotronjustekniker används inom en rad vetenskapliga områden såsom fysik, kemi, biologi, medicin och materialvetenskap, men nya användningsområden som arkeologi och paleontologi ökar stadigt. MAX IV producerar det mest fotontäta och fokuserade röntgenljuset i världen tack vare revolutionerande teknik inom acceleratorfysik som utvecklats vid MAX-lab, MAX IV:s föregångare.

Den nya MAX IV-anläggningen på Brunshög invigdes sommaren 2016 och har under 2017 successivt gått i drift samtidigt som projektering och installation av nya instrument stadigt fortgår. Verksamheten har fortsatt att växa under 2017 med nyrekrytering av forskare och förstärkning av stödfunktioner för att möta de högt ställda förväntningarna från användare vid den nya anläggningen.

MAX IV

Anläggningen består av tre accelerators och har, då den är fullt utbyggd, utrymme för upp till trettio strålrör. I accelerators produceras röntgenljus som leds ut och filtreras genom olika strålrör till experimentstationerna där forskarna monterar det prov som ska undersökas. Varje strålrör är optimerat för ett speciellt forskningsområde.

I dagsläget har MAX IV-laboratoriet sexton fullt finansierade strålrör. Av dessa strålrör, bidrar Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse (KAW) tillsammans med tolv svenska universitet till sju. Tillsammans med Vetenskapsrådet har KAW även anslagit medel till uppbyggnad och flytt av utrustning för tre strålrör från gamla MAX-lab till MAX IV-laboratoriet. Vetenskapsrådet finansierar ytterligare två strålrör, Finland och Estland finansierar

tillsammans ett strålrör och det fjortonde strålröret finansieras genom ett avtal med de tre danska universiteten Aarhus universitet, Danmarks tekniska universitet och Köpenhamns universitet. KAW beviljade under hösten ett bidrag för infrastrukturstöd för strålröret ForMAX. ForMAX är ett strålrör dedikerat för forskning på nya material baserade på trä och är resultatet av en tät dialog med Wallenberg Wood Science Center vid Kungliga Tekniska Högskolan och Chalmers tekniska högskola och relevanta näringslivsaktörer. Projekt som detta visar på den stora potential som finns kring MAX IV för forsknings-, utvecklings- och samverkansprojekt. I slutet av 2017 beviljade Novo Nordisk-fonden (NNF) en ansökan om finansiering för uppbyggnad och drift av strålröret MicroMAX. Diskussioner förs kontinuerligt med olika användargrupper och potentiella finansiärer med anledning av den framtida strålrörsutbyggnaden. Arbete för färdigställande av teknisk design och finansiering för två nya strålrör, DiffMAX och MedMAX, pågår aktivt.

MAX IV:s stora accelerator, 3 GeV-ringen, är uppbyggd enligt de nya tekniska koncept som tillåter framställandet av röntgenljus med världsunika kvaliteter. Den lilla, 1,5 GeV-ringen är designad för att leverera ljus till forskningsområden där den svenska användarbasen traditionellt har varit stark. Linjäracceleratoren (linacen) levererar de elektroner som producerar röntgenljuset till både 3 GeV-ringen och 1,5 GeV-ringen, men även till strålrör placerade vid dess ände. Under 2017 har driftsättning och finjustering av de tre accelerators fortsatt för att uppnå de uppsatta specifikationerna. 3 GeV-ringen och linacen har under året regelbundet levererat ljus till de första strålrören. I slutet av året tog även strålrör vid 1,5 GeV-ringen emot ljus.

FORSKNING OCH UTBILDNING

Våren 2017 har fyra strålrör på 3 GeV-ringen, BioMAX, NanoMAX, FemtoMAX och HIPPIE, varit öppna för externa användare och totalt har ungefär 50 olika forskningsprojekt utförts. Användare från både akademien och näringslivet har utfört experiment vid MAX IV, de flesta har varit från Sverige och Norden. Sommaren och hösten 2017 har de tre accelerators legat nere för underhålls- och uppgraderingsarbete för att kunna ta ytterligare strålrör i bruk. Senhösten 2017 togs accelerators åter i bruk och strax därefter kunde även det första strålröret vid 1,5 GeV-ringen ta emot ljus. Installationen av övriga strålrör fortgår samtidigt med projektplaneringsarbete och diskussioner om tekniska lösningar med expertpaneler samt nyrekryteringar.

I oktober publicerades den första vetenskapliga artikeln som baserats på resultat från experiment vid MAX IV-anläggningen.

Experimenten var bland de första som utfördes vid strålröret BioMAX vintern 2016 och resulterade även i den första tre-dimensionella strukturen av ett protein som lades till den internationella proteindatabanken.

MAX IV-laboratoriets forskare deltar aktivt i nationella och internationella samarbeten som bidrar till utveckling och uppbyggnad av tekniker och forskningsområden av relevans för anläggningen.

För att främja användandet av synkrotronljusmetod inom högre utbildning, är två procent av MAX IV-laboratoriets stråltid dedikerad till utbildningsinsatser. I december öppnade den första utlysningen, där stråltid kan sökas för kurser, workshoppar eller utbildningar.

FINANSIERING

En överenskommelse med Vetenskapsrådet har undertecknats om finansiering av driftskostnaderna för MAX IV för perioden 2015–2018. Lunds universitet ska enligt överenskommelsen bidra med 52 miljoner kronor per år 2016–2018 samt 47 miljoner kronor 2015. Vetenskapsrådet bidrar under perioden 2016–2018 med 295 miljoner kronor per år. Under året som gått har stort fokus lagts på att säkra finansiering för driften av MAX IV-laboratoriet efter 2018 och en rad finansieringsinitiativ har tagits.

Sedan 2016 har MAX IV-laboratoriet och Chalmers tekniska högskola ett formellt samarbete som sträcker sig över en period om sex år. Under samarbetsperioden tar Chalmers aktiv del av uppbyggnaden och utnyttjandet av MAX IV genom att samfinansiera personal och utrustning.

Vid slutet av året stod det klart att Finland stödjer MAX IV-laboratoriet genom ett bidrag till MAX IV-laboratoriets driftskostnader från Finlands Akademi och ett konsortium av finska universitet.

Driftskostnaderna för MicroMAX täcks av samarbetet med Novo Nordisk-fonden.

SAMVERKAN

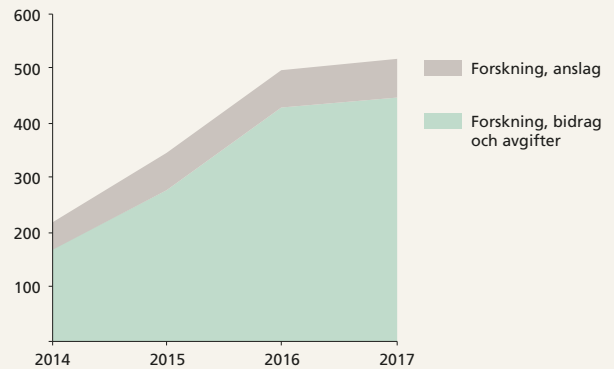
MAX IV-laboratoriet arbetar aktivt för att ta till vara det ökande intresset från andra forskningsanläggningar, forskningsorganisationer, företag och forskare världen över. Laboratoriet deltar till exempel aktivt i projektet *ESS & MAX IV: Cross Border Science and Society*, vilket är ett treårigt samarbete finansierat av den Europeiska regionala utvecklingsfonden Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak (ÖKS). Projektet, som startade hösten 2015, är det största projekt som beviljats inom ramen för Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak. Det inkluderar utöver MAX IV och ESS, 25 partners av vilka åtta är universitet i ÖKS-regionen och har som mål att öka medvetenheten om och kompetensen att använda synkrotronljus- och neutronbaserade metoder genom riktade utbildningsinsatser.

MAX IV:s årliga användarmöte som gick av stapeln i mars var välbesökt av gamla och nya användare. Mötet behandlade statusen av MAX IV-laboratoriet, dess accelerators och strålrör, samt planer för framtiden. Ett stort antal satellitmöten anordnades i anslutning till användarmötet, riktade mot olika användargrupper eller tekniker.

Figur 2.40
Nyckeltal MAX IV

	2014	2015	2016	2017
Personal (HTE)	166	186	190	195
– kvinnor/män (%)	17/83	19/81	20/80	23/77
Verksamhetens kostnader (mnkr)	183	306	484	493

Figur 2.41
Intäkter MAX IV (mnkr)

På grund av att MAX IV haft en varierande organisatorisk sammansättning under uppbyggnadsfasen redovisas uppgifter om personal och ekonomi endast för de senaste fyra åren.

Figur 2.42
Största bidragsfinansiärer MAX IV (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Vetenskapsrådet	391,5
Knut & Alice Wallenbergs stiftelse	85,0
Region Skåne	29,0
Universitet och högskolor	16,2
Chalmers tekniska högskola	9,0

2.11 Kultur- och museiverksamheterna

Lunds universitets kultur- och museiverksamheter (LUKOM) är Botaniska trädgården, Skissernas museum, Historiska museet och Odeum. LUKOM leds av en styrelse som har ett samlat ansvar för verksamhet, samordning och samverkan med övriga verksamheter inom Lunds universitet och externt.

SAMVERKAN MED ÖVRIGA DELAR AV UNIVERSITETET

Kulturverksamheterna är en strategisk resurs för universitetet avseende utbildning och forskning, liksom för kontakter och rekrytering ur ett nationellt och internationellt perspektiv. Verksamheterna arbetar därför aktivt med att knyta varaktiga relationer med fakulteterna för att skapa ökad förståelse för att kulturen och kulturverksamheterna är en naturlig del av ett brett, anrikt och kulturbärande lärosäte.

I maj anordnade LUKOM-styrelsen konferensen *Capacity through Culture*. Syftet med konferensen var att diskutera hur samlingar och museer kan användas i forskning och utbildning. Inbjudna museichefer för universitetsmuseum från Oxford, Harvard och Uppsala delade med sig av goda exempel på hur de arbetar för att öka samverkan och göra verksamheten mer känd och till nytta för hela universitetet. Detta bland annat genom digitalisering av samlingarna för ökad användning i utbildningarna, att ta in studenter som guider och erbjuda gästforskarpositioner för att stärka relationen mellan museer och ämnesinstitutioner. Konferensen väckte stort intresse och över 100 deltagare från olika delar av universitetet deltog.

Ett resultat av konferensen är att Skissernas Museum genomfört ett projekt för att introducera studentguider vid museet. Museet har rekryterat åtta studenter att komplettera de ordinarie guiderna. Genom att engagera studenter med olika bakgrund kan museets samlingar ses genom nya ögon och man kan erbjuda visningar med olika teman beroende på studentens bakgrund, studier och intresse.

Under året har LUKOM också deltagit i *Kulturforum LU*, en ny plattform för samverkan, där representanter från Humanistiska och teologiska fakulteterna, Konstnärliga fakulteten, LTH, Lunds universitets bibliotek och LUKOM sammankallas av vicerektor för att utveckla universitetets kultursamverkan genom kulturstrategisk dialog.

Nedan följer ett axplock av samverkansprojekt och aktiviteter mellan LUKOM-verksamheter och andra delar av universitetet:

Odeum har anordnat en serie lunchkonserter med en ensemble från antingen Odeum eller Musikhögskolan på Universitetsbiblioteket. Odeum har också haft ett samarbete med Historiska museet genom tre solokonserter där sångare ur Palaestra vokalensemble framträtt i museets lokaler.

Historiska museet har inom det tvärvetenskapliga forskningsprojektet kring biskop Peder Winstrups kvarlevor haft samarbete med en rad institutioner. Resultaten har bland annat presenterats i en utställning, i vetenskapliga och populärvetenskapliga publikationer samt i radio och TV, och på så sätt nått en både nationell och internationell publik. Historiska museets samarbete med arkeologiska institutionen i det fler-

åriga projektet *Nyckel till Uppåkra* har även fortgått under året. Digitaliserings- och uppordningsarbetet som pågår vid museet lägger en viktig grund för forskningen kring fyndplatsen samt tillgängliggörandet av nya resultat via utställningar på museet.

Botaniska trädgården har haft flera samarbeten inom utbildningsområdet. Deras samlingar används inom kurser vid Naturvetenskapliga fakulteten och Samhällsvetenskapliga fakulteten, man har tagit emot en examensarbetare från Biologiska institutionen och praktikanter från Hvilan utbildning.

Botaniska trädgården och Skissernas museum har anordnat en sommarkonstskola för barn, där vetenskap och konst kompletterar varandra när det handlar om att upptäcka, uppleva och beskriva växternas värld.

Skissernas museum samproducerade under året en utställning med Inter Art Center från Konstnärliga fakulteten i samband med Lunds universitets 350-årsjubileum. Utställningen *On the Thresholds of Knowledge*, som kurerades av museichefen på Skissernas museum, bestod av verk av tretton internationella och lokala konstnärer och visades i Kungshuset i Lund.

ÖKAD EXTERN SYNLIGHET

Att hitta nya sätt att synas och nå ut till befintliga och nya målgrupper är ett ständigt pågående arbete för verksamheterna. Under året har ett initiativ till podcasts (ljudfiler som går att lyssna på i mobiltelefonen) påbörjats vid flera av verksamheterna. Då verksamheterna sysslar med pedagogik och vetenskapsinformation kan platsspecifika podcasts, som besökare kan lyssna på i sin mobil samtidigt som de guidas runt på en plats, ses som ett bra sätt att kommunicera på. I Botaniska trädgården har man under året kunnat gå på ljudvandringen *Winstrups växter* om de växter som återfanns i Winstrups kista. En utställning på samma tema har också visats i trädgården.

Ytterligare exempel på aktiviteter för ökad synlighet:

Odeum genomförde i maj musikfestivalen *Live i Lundagård*. Framträdande skedde också på Skissernas museum.

I augusti gjorde Skissernas Museum en pop-up på Malmöfestivalen, där besökarna erbjöds en workshop i linoleumtryck. Skissernas har också utvecklat konceptet Skissernas Night, fyra kvällar har anordnats under året. För fri entré har besökarna kunnat uppleva musik, guideade visningar, kroki och performance.

2.12 Lunds universitets bibliotek

Biblioteken vid Lunds universitet är organiserade i ett nätverk, som består av Universitetsbiblioteket och åtta fakultetsbibliotek med verksamheter förlagda i Lund, Malmö och Helsingborg. Bibliotekens syfte är att erbjuda kvalitetsgranskade informationsresurser och högkvalitativt stöd till studenter, forskare och andra anställda samt allmänheten. Nätverket leds av en biblioteksstyrelse.

LUNDS UNIVERSITETS NYA BIBLIOTEKSKATALOG

I juni tog universitetsbibliotekarien beslut om en ny bibliotekskatalog som kommer att ersätta den aktuella katalogen Lovisa. Valet föll på ett så kallat open source-system, ett system med öppen programvara som kan anpassas efter lokala behov. Samma system används på en rad olika universitets- och högskolebibliotek i Sverige och utomlands. Katalogens olika beståndsdelar utvecklas av Universitetsbibliotekets systemutvecklare och många av nätverksbibliotekens medarbetare är löpande involverade i tester av innehållet och funktionaliteten. Lanseringen av det nya systemet, som har fått namnet LUBcat, planeras till juni 2018.

FORSKNINGSDATA

Från flera håll kommer nu krav på att forskare ska tillgängliggöra sin forskningsdata. På universitetet arbetar man på olika håll för att hitta säkra lösningar för att hantera, tillgängliggöra, dela och långtidsbevaka forskningsdata. I detta arbete har biblioteken fått en central roll. Under året har en grupp från biblioteksnätverket arbetat med att identifiera vilket behov av stödfunktioner som finns bland forskarna och hur biblioteken tillsammans med andra strukturer och aktörer inom universitetet på bästa sätt kan utgöra en del av det stödet.

BIBLIOTEKSPEDAGOGISKT SAMARBETE I NORDEN

Biblioteksnätverket är sedan 2016 engagerat i ett nordiskt interkulturellt samarbetsprojekt tillsammans med universitetsbiblioteken i Århus och Bergen. Projektet, som finansieras med medel från *Nordplus Higher Education* och som under året tilldelades medel för ytterligare en period, syftar till att utforma digitala läroböcker inom en rad olika ämnesområden. Arbetet sker i samarbete med studenter och lärare vid respektive lärosäten. Två workshoppar inom ramen för projektet har hitintills arrangerats av biblioteksnätverkets projektdeltagare i Lund.

RAVENSBRÜCK-ARKIVET

På Universitetsbiblioteket finns ett unikt källmaterial från de överlevande vid koncentrationslägret Ravensbrück och från andra koncentrationsläger i det naziöckerade Europa. Arkivet består av drygt 500 vittnesmål från polska koncentrationslägerfångar som kom till Sverige efter krigsslutet. Intervjuerna utfördes åren 1945–1946 och är till vissa delar översatta till engelska. Arkivet innehåller även material från och om lägren som antecknings- och dagböcker, dikter, teckningar och fotografier. Genom donationsmedel från hela världen har delar av

arkivet digitaliserats och i oktober lanserade Universitetsbiblioteket en webbportal som tillgängliggör det unika materialet för allmänhet och forskare världen över.

INKÖP AV E-BÖCKER – NÄR ANVÄNDAREN FÅR BESTÄMMA

Biblioteksnätverket avslutade under året ett projekt som syftat till att testa ett nytt sätt att köpa e-böcker. Genom att ladda upp en stor mängd e-böcker i bibliotekskatalogen har universitetets studenter och forskare kunnat upptäcka och låna e-böcker, som inte hade kunnat tillgängliggöras för lån om de hade köpts direkt. Modellen innebär nämligen att de mest populära böckerna köps in men de som inte lånats i lika stor utsträckning plockas bort från katalogen efter en tid. Det är alltså användarna som genom denna modell styr inköpet baserat på de e-böcker som lånats mest.

KOMPETENSER PÅ BIBLIOTEK

Bibliotekens verksamhet utvecklas och breddas kontinuerligt. Under året har nätverket arbetat med en omfattande omvärldsbevakning som kommer att ligga till grund för en gemensam kompetensförsörjningsplan för biblioteken vid Lunds universitet för de närmaste åren. Medarbetare i en arbetsgrupp har tillsammans satt sig in i metoden strukturerad omvärldsbevakning och därefter lett workshoppar på sina respektive fakultetsbibliotek. Resultaten från detta arbete kommer att ingå i den nya planen.

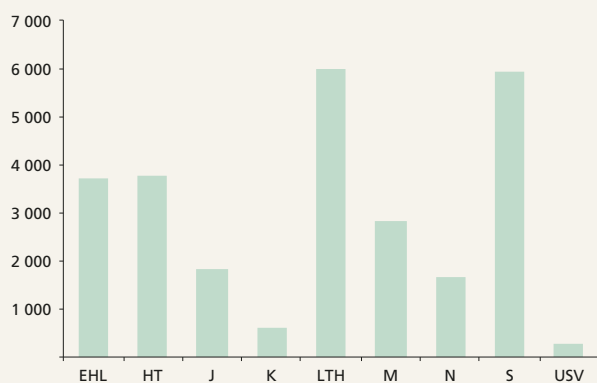

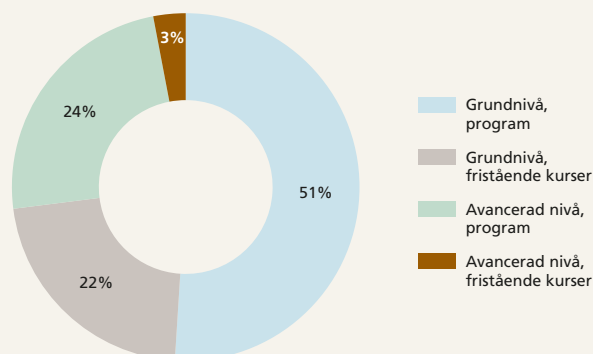
3. Utbildning

Utbildning är en av universitetets grundläggande uppgifter. I detta kapitel presenteras utvecklingen av utbildningen på grundnivå och avancerad nivå avseende volym. Även perspektiv som kvalitetsarbete, internationalisering, likabehandling samt organiserat studentinflytande redovisas här. Återrapporteringskrav som specifikt berör utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå redovisas i detta kapitel.

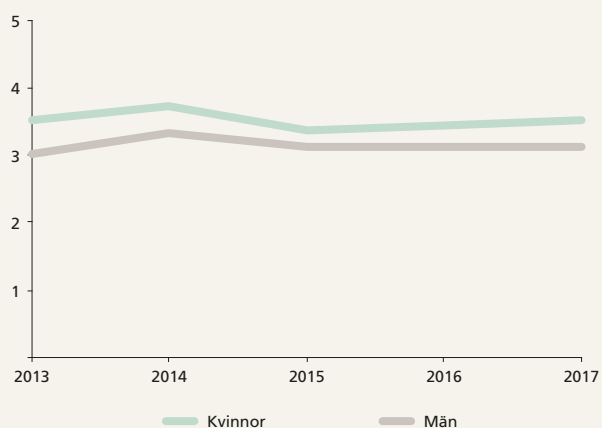
Figur 3.1
Fördelning per fakultet (HST)

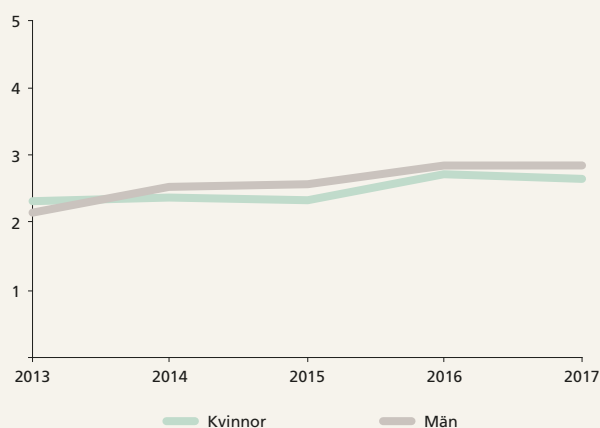
Figur 3.2
Universitetets utbildningsprofil (HST)

Figur 3.3
Söktryck: Program, grundnivå

Figur 3.4
Söktryck: Program, avancerad nivå

Söktrycket definieras här som det totala antalet förstahandsökande dividerat med antal antagna i urval 2.

3.1 Lärarskap och pedagogisk utveckling

Insatser för att utveckla det akademiska lärarskapet och främja högskolepedagogisk utveckling på samtliga utbildningsnivåer görs såväl inom fakulteter och institutioner som av särskilt inrättade utvecklingsenheter. Insatserna består av pedagogiska kurser, utvecklingsprojekt, samverkan med nämnder och utbildningar, stöd för e-lärande, högskolepedagogiska konferenser och forskning.

Vid de pedagogiska utvecklingsenheterna PLUS (N), MedCUL (M), Genombrottet (LTH) samt den universitetsgemensamma avdelningen för högskolepedagogisk utveckling (AHU) är 57 personer (cirka 27 heltidsekvivalenter) verksamma. Elva forskarstuderande är på olika sätt knutna till enheterna och flertalet av dem har högre utbildning som forskningsobjekt.

Under 2017 har högskolepedagogiska kurser motsvarande drygt 2 300 deltagarveckor anordnats för lärare, forskarhandledare, doktorander och övriga undervisande och handledande personalkategorier. Form och innehåll för den högskolepedagogiska utbildningen har under året reviderats i relation till SUHF:s uppdaterade rekommendationer och för att möta behov inom utbildningar och program. Utöver kursverksamheten har ett stort antal seminarier och workshoppar anordnats. I juni anordnade Genombrottet och AHU konferensen *EuroSOTL – Transforming patterns through the scholarship of teaching and learning* med 214 deltagare från 19 länder. Universitetets *Pedagogisk utvecklingskonferens* firade i år 10-årsjubileum i arrangemang av AHU och HT-fakulteterna och med 220 deltagare.

Medarbetare vid utvecklingsenheterna deltar i ett flertal arbets- och beredningsgrupper samt ledningssammanhang där i år bland annat utbildningsutveckling, digitalisering, kvalitetssystem och meriteringsvägar stått i fokus. Vid AHU förvaltas tre digitala undervisningssystem och som ett led i universitetets satsning på e-lärande invigdes under hösten en videostudio till stöd för produktion av undervisningsmaterial.

De fyra pedagogiska enheterna är verksamma inom en rad utvecklingsprojekt och nätverk såväl lokalt, inom fakulteter och på universitetsgemensam nivå, som på nationell och internationell nivå. Exempel på fokus för dessa projekt och nätverk är examination, e-lärande, lärarkompetens, forskarutbildning samt kunskapsbildning om högre utbildning.

Samtliga utvecklingsenheter bedriver forskning och forskarutbildning samt deltar i nationella och internationella forskningsgemenskaper som fokuserar olika aspekter av högre utbildning. Forskningen är i stor utsträckning praktisknära och utförs ofta nära utvecklingsarbetet vid enheterna.

3.2 Organiserat studentinflytande

Det organiserade studentinflytandet är centralt för Lunds universitet då studenterna genom den lagstadgade rätten till representation i beslutande och beredande organ deltar i universitetets utvecklingsarbete. Studenterna har på så vis stora möjligheter att påverka sin utbildning och den miljö inom vilken utbildningen bedrivs.

Universitetet ska enligt högskolelagen ge förutsättningar för ett organiserat studentinflytande. Studentinflytandet bidrar i hög grad till universitetets utveckling. Den lagstadgade representationen i universitetets beslutande organ ger studenter rätt att delta i både beredande och beslutande möten. Studenter har inflytande i alla frågor utom direkta personalärenden. Studenter deltar bland annat i institutionsstyrelser, fakultetsstyrelser, universitetsstyrelsen och i sammanträden då rektor fattar beslut. Studenterna påverkar alltså universitetets utveckling både i den studienära miljön och på ledningsnivå. Studenter bidrar även genom sitt engagemang i studentkårer och nationer och deras närvaro ger avtryck i Lunds stad. Det organiserade studentinflytandet ger även studenter erfarenheter av att arbeta i en komplex organisation, att leda och att samverka genom praktiskt arbete. Studentrepresentanterna är valda av studenterna själva. Det organiserade studentinflytandet drivs av Lunds universitets studentkårer. Anslutningsgraden är fortsatt hög, 77 procent av studenterna är medlemmar i en studentkår.

Universitetet stödjer studentorganisationerna med ekonomiska medel. Dessa medel inkluderar ett statsbidrag till Lunds universitet för stöd till studentinflytande. Totalt sett avsatte universitetet år 2017 11 363 tkr för ändamålet. Den största delen av dessa medel utgörs av ett generellt stöd till godkända studentkårer. Det generella stödet till nationerna är villkorat att det ska användas i icke-alkoholrelaterad verksamhet.

Universitetet bidrar även till studentorganisationernas verksamhet genom riktat ekonomiskt stöd till studentkårerna och Akademiska föreningen. I det riktade stödet ingår bland annat medel till Studentombud (700 tkr), Bopoolen (250 tkr), Tidningen Lundagård (1 200 tkr) och alkoholutbildning för studentaktiva (241 tkr). Vidare bidrar universitetet bland annat med medel till Lunds kommun för en Studentsamordnare (350 tkr) och med medel till Akademiska föreningen för studieplatser i AF-borgen. Dessutom bidrar universitetet med ett generellt stöd till doktorandkåren och med riktade medel till doktorandombudet.

3.3 Kvalitetsarbete

Lunds universitet strävar efter högsta kvalitet i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Kvalitetsarbetet regleras av såväl internationella som nationella standarder och regler, samt av universitetets egna mål. Kvalitetsarbetet innefattar kvalitetssäkring (uppföljning och utvärdering) samt utveckling av utbildningar och sker kontinuerligt vid universitetet.

I början av 2017 avslutades ett projekt som haft i uppdrag att kartlägga och utarbeta nya utvärderingsmetoder, reflektera kring hur vi kan mäta kvalitet, samt konkretisera olika komponenter som kan ingå i ett välfungerande, robust system för kvalitetssäkring av utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Den universitetsgemensamma utbildningsnämnden har sedan projektet avslutades, i samverkan med forskarutbildningsnämnden, arbetat vidare med att formulera en policy för kvalitetssäkring på alla tre utbildningsnivåer. Kvalitetssäkringen vid Lunds universitet föreslås vila på tre grundprinciper: inrättande av ny utbildning, utvärdering av pågående utbildning, samt uppföljning av kvalitetsarbetet och dess resultat (inklusive kursvärdering och kursutvärdering). Kvalitetssäkringsaktiviteter ska enligt policyn bidra till utveckling av utbildning och ska genomföras på ett ändamålsenligt och systematiskt sätt samt vara en del av den ordinarie verksamheten. Målet med kvalitetsarbetet är att få en utbildning av hög kvalitet som värderas högt av studenter och andra intressenter.

De årliga kvalitetsdialogerna mellan fakulteterna och universitetsledningen fokuserar på uppföljning av fakulteternas insatser för utbildningskvaliteten. Dialogerna föregås av ett skriftligt underlag där fakulteterna besvarar frågor från universitetsledningen. Frågorna rör utbildningsutbudet, särskilda utmaningar, vidtagna åtgärder, goda exempel samt effekter av genomfört kvalitetsarbete. Årets tematiska fråga förleddes av Bolognaprocessens tioårsjubileum och svaren visade på att kursplaner och lärandemål fullt ut anpassats till gällande regler vid universitetet. Ett återkommande diskussionsämne var digitalisering av utbildning, där framgångsrika fakulteter tycks ha det gemensamt att enskilda personer eller grupper arbetar engagerat med frågan och har mandat från ledningen att göra det. Även studenterna är en pådrivande faktor i arbetet – inte minst de internationella studenterna. Majoriteteten av fakulteterna har egna kvalitetsdialoger eller motsvarande former för uppföljning av utbildningsfrågor. Några har också kopplat på åtgärdsplaner som ett resultat av dialogerna. Det tyder på att det finns en ambition att uppföljningarna ska resultera i konkret förbättring av utbildningskvaliteten och att arbetet dessutom dokumenteras. Detta är positivt mot bakgrund av de nya nationella kraven på kvalitetssäkringsarbetet där universitetet ska visa på ett systematiskt kvalitetsarbete. Kvalitetsdialogerna synliggjorde också att det bedrivs ett aktivt kvalitetsutvecklingsarbete inom forskarutbildningen (till exempel framtagande av måldokument, förbättrad struktur och uppföljning av individuella studieplaner).

Det universitetsgemensamma ansvaret för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå är delegerat från rektor till två nämnder: utbildningsnämnden och forskarutbildningsnämnden. Nämnderna består av fakultetsrepresentanter med strategiskt ansvar för utbildningarna på respektive nivå, studenter, representanter för personalorganisationerna samt funktioner från universitetets gemensamma förvaltning. Forskarutbildningsnämnden har under 2017 arbetat vidare med Universitetskanslersämbetets nationella utvärderingar av forskarutbildningar. Sammanlagt tio forskarutbildningsämnen har utvärderats under 2017. Erfarenheter från dessa omsätts i arbetet med riktlinjer för fortsatt intern kvalitetssäkring av forskarutbildning vid Lunds universitet.

Utbildningsnämnden har under året hanterat uppemot 100 ärenden, bland annat uppföljning och revidering av studenternas rättighetslista samt införande av ett nytt kvalitetssäkringssystem. Nämnden har också genom utlysning av medel möjliggjort nio utvecklingsprojekt vid fakulteterna, som kommer att avrapporteras i slutet av 2018. Ett helhetsgrepp kring arbetet med breddad rekrytering, studentstöd, skolsamverkan och insatser för nyanlända har formaliserats genom paraplyorganisationen OpenEdu, som samordnar och rapporterar kontinuerligt till utbildningsnämnden. Under 2017 startades också ett pilotprojekt med syfte att möjliggöra digital examination för en större del av universitetets utbildningar.

2016 skickades en enkät ut till knappt 11 000 alumner med frågor rörande deras etablering på arbetsmarknaden och erfarenheter av sina studier vid Lunds universitet. 43 procent svarade på enkäten. Efter att ha analyserat svaren ser vi bland annat att nästan två tredjedelar av studenterna får jobb inom en månad från det att studierna avslutats. Efter sex månader har 88 procent ett jobb. Det första jobbet är i nio fall av tio kvalificerat arbete som kräver högskoleutbildning, och 80 procent av respondenterna anger att de är ganska nöjda eller mycket nöjda med utbildningen som ligger till grund för deras examen.

KVALITETSFÖRSTÄRKNING

Utbildningsområden inom humaniora, teologi, juridik och samhällsvetenskap har de lägsta ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer. Regeringens höjning av ersättning till dessa områden var både välkommen och nödvändig. Den aktuella höjningen var initialt tidsbegränsad till utgången av 2018. I budgetpropositionen för 2018 föreslås att denna höjning ska ligga kvar till 2020. Universitetet fortsätter

att poängtera att satsningar som har som mål att öka kvalitet i utbildning kräver långsiktighet och att tidsbegränsningen därmed bör tas bort.

Ersättningen för varje helårsstudent har under drygt två decennier blivit något lägre för varje år. Det har inneburit en urholkning av ersättningen till högskoleutbildningarna. Universitetet har därför under många år framfört att regeringen behöver genomföra en påtaglig höjning av ersättningen till all högre utbildning.

Den tillfälliga höjningen har varit värdefull för de berörda utbildningarna. Höjningen har inneburit att urgröpningens effekter mildrats något såväl som gett dessa utbildningar en möjlighet att göra strategiska satsningar för att bibehålla och ytterligare höja kvaliteten. En grundläggande strategi för att uppnå högsta möjliga kvalitet är att utbildning och forskning sammanflätas i lärandemiljöer. Detta uppnås inte minst genom att forskningsaktiva lärare möter studenterna. Den ökade ersättningen möjliggör mer kontakttid mellan lärare och student.

Det digitala lärandet rymmer stora pedagogiska möjligheter. Nya satsningar genomförs för att tillse att universitetets lärare får den pedagogiska kompetens som digitalt lärande förutsätter. Det har gjorts olika satsningar för att i större omfattning, och mer systematiserat, kunna använda datastöd och e-lärande i undervisningen. Det har bland annat inneburit att så kallad flipped classroom-pedagogik, där föreläsningar ersätts med

filmmaterial av hög pedagogisk och teknisk kvalitet, ytterligare har kunnat utvecklas.

Under de senaste åren har insatser gjorts för att förstärka det pedagogiska stödet kopplade till studenters uppsatser samt hjälpa och förbättra studenternas förmåga till akademiskt skrivande. Ett fördjupat arbete med att samutnyttja kompetens på olika institutioner och ämnen har genomförts inom flera områden. Lärares kompetensprofiler har kartlagts för att kunna användas så optimalt som möjligt. Det har lett till mer samläsning och möten över ämnesgränser. Satsningar på stöd till studenter med olika typer av särskilda behov har även genomförts. Dessa olika exempel på kvalitetsstärkande åtgärder har underlättats av kvalitetsförstärkningen. Universitetets satsning på en egen lärarutbildning har därutöver även kunnat dra nytta av den aktuella kvalitetsförstärkningen.

Åtterrporteringskrav: Lunds universitet ska i årsredovisningen redovisa och analysera hur de höjda ersättningsbeloppen har bidragit till högre kvalitet inom berörda utbildningar.

Den särskilda höjning av ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, teologi, juridik, samhällsvetenskap, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning som har redovisats i budgetpropositionen för 2017 ska användas för kvalitetsförstärkande åtgärder. Medlen ska i första hand användas för att öka andelen lärarledd tid på utbildningar inom dessa områden.

3.4 Internationalisering

Lunds universitet är en uppskattad aktör på den internationella arenan för högre utbildning och forskning. Universitetet är populärt bland internationella studenter och har omfattande internationella samarbeten.

Internationalisering är ett av sex prioriterade områden i universitetets övergripande strategiska plan 2017–2026. Universitetet ska genomsyras av ett internationellt perspektiv och globalt engagemang. Genom att integrera internationalisering i universitetets dagliga arbete, kan ökad kvalitet i utbildning, forskning, innovation, administration och med det omgivande samhället uppnås. Vidare stärker det Lunds universitets anseende och attraktivitet.

STRATEGISKA PARTNERSKAP

Lunds universitet har ingått strategiska partnerskap med University of Nottingham, University of Toronto, University of Maryland och Universität Hamburg.

Under året har arbetet tillsammans med till exempel University of Nottingham resulterat i en gemensam utlysning av fropengar. Av 37 inkomna ansökningar beviljades 7 medel för forsknings­samarbete i form av kontaktskapande workshoppar. Syftet med utlysningen var att identifiera gemensamma eller komplementära starka forskningsområden och stimulera till samarbeten som på sikt leder till långvariga samarbeten som gagnar båda lärosätena. Dessutom kommer universitetets administrativa personal ges möjlighet att delta i en fem dagar lång språkkurs i engelska vid University of Nottingham under våren 2018.

STRATEGIER FÖR SAMARBETEN

Lunds universitet har utvecklat arbetet med internationalisering genom att strategiskt arbeta mer geografiskt. En Afrikastrategi ar på plats sedan tre ar, arbetet med en Asienstrategi håller på att avslutas och regiongruppen för Latinamerika fokuserar i sitt arbete på ett antal strategiska länder.

I Afrikastrategin pekas enskilda afrikanska lärosäten och andra relevanta afrikanska institutioner ut med vilka universitetet ska initiera, stärka och fördjupa samarbetet med. Afrikastrategin implementeras genom Afrikagruppens arbete i regionen och gruppens arbete redovisas kontinuerligt. Under året har en extern referensgrupp inrättats, en gemensam Afrikadag och ett tematiskt seminarium samt en utlysning av fropengar för samarbete med afrikanska partners genomförts.

SAMARBETEN MED ANDRA LÄROSÄTEN

Historiskt har universitetet i Sverige fokuserat på bilaterala aktiviteter med enskilda partners för att främja internationalisering. Idag har lärosäten i Sverige insett att tillsammans ar universitetet starkare, mer synliga och mer framgångrika.

MIRAI – *Connecting Swedish and Japanese universities through research, education and innovation* – är ett treårigt projekt mellan sju svenska och åtta japanska universitet. Projektet, som finansieras gemensamt genom STINT och de deltagande universiteterna, genomförde sin första gemensamma

seminarievecka på temat *storskaliga forskningsanlagningar och hur dessa kan bidra till forskning och samhället i stort* i mitten av oktober i Lund. På plats fanns cirka 170 forskare, rektorer, dekaner och representanter från myndigheter, forskningsfinansierare och forskningsanlagningar. Genom projektet hoppas man bland annat kunna identifiera forskningsområden inom vilka länderna tillsammans kan utveckla nya samarbeten.

Lunds universitet har tillsammans med Uppsala universitet, Pontificia Universidad Catolica de Chile och Universidad de Chile skapat en plattform i syfte att öka samarbeten inom högre utbildning mellan länderna. Genom plattformen ACCESS – *Academic Collaboration Chile Sweden* – ges möjlighet att identifiera och gemensamt diskutera lösningar på gemensamma utmaningar. Den 17–18 augusti hölls det första seminariet i Lund. Cirka 120 forskare, rektorer, dekaner och myndighetsrepresentanter deltog för att under två dagar lyssna på föredrag och delta i workshoppar med fokus på ett hållbart samhälle.

Lunds universitet ar med i ett STINT-finansierat projekt kallat *South Africa – Sweden University Forum* som samordnas av Uppsala universitet.

UTBYTESVERKSAMHET

Lunds universitet har en stor avtalsbaserad utbytesverksamhet. Av de 2 002 inresande utbytesstudenterna (2 198 år 2016) kom cirka 1 000 från länder utanför EU/EES. Detta motsvarar hälften av utbytesstudenterna. Sedan 2012 har antalet inresande utbytesstudenter från länder utanför EU/EES ökat från 33 procent till 50 procent. En relativt stor ökning beror på att vi har ökat antalet utbytesavtal med utomeuropeiska universitet till följd av en ökad efterfrågan på utbytesplatser utanför Europa bland våra svenska studenter. Det leder i sin tur till att Lunds universitet kan ta emot fler utomeuropeiska utbytesstudenter.

Under året har balansen i utbytesavtalen blivit något battare, antalet utresande studenter har ökat (1 320 studenter under 2017 jämfört med 1 250 studenter under 2016). Antalet inresande har också minskat något från 2 198 till 2 002, vilket gör att universitetet fortfarande har obalans, dvs. fler inresande än utresande inom avtalen. Detta gäller framförallt inom Europa. Balansen är nu -682 (utresande-inresande)

Figur 3.5 Internationell mobilitet (individer)

	2013	2014	2015	2016	2017
Utresande utbytesstudenter	1 164	1 181	1 237	1 250	1 320
– Kvinnor/Män (%)	57/43	54/46	55/45	55/45	56/44
Inresande utbytesstudenter	1 934	2 120	2 074	2 198	2 002
– Kvinnor/Män (%)	55/45	53/47	58/42	57/43	56/44
Avgiftsstudenter	644	823	898	1 071	1 197
– Kvinnor/Män (%)	55/45	55/45	57/43	58/42	57/43

STUDIEAVGIFTER FÖR TREDJELANDSSTUDENTER

Under år 2017 var Lunds universitet en av de mest framgångsrika bland Sveriges lärosäten gällande rekrytering av avgiftsstudenter. Under året fanns det totalt 1 197 registrerade avgiftsstudenter vid universitetet, 126 fler studenter än år 2016. Lunds universitet tar emot tredjelandsstudenter studenter från cirka 100 olika länder.

Idag finansierar knappt 40 procent av avgiftsstudenterna på avancerad nivå sina studier helt eller delvis genom stipendier från Lunds universitet eller Svenska institutet. Övriga studenter finansierar sina studier med exempelvis stipendier från hemlandet eller med egna medel. Vill vi behålla mångfalden i universitetets utbildningar är det därför viktigt att möjligheten till nationella stipendier finns kvar och ökas ytterligare.

Programmet *Study Abroad* (beställd utbildning för universitet utanför EU/EES) fortsätter att locka framför allt amerikanska och japanska studenter till Lunds universitet. Hösten 2017 tog universitetet emot 28 studenter från USA och 31 studenter från Japan.

Den avgiftsfinansierade verksamheten påverkar utbildningsplanering hos fakulteter och institutioner då det är svårt att förutsäga antalet avgiftsstudenter och vilken utbildning de efterfrågar. Diskussioner rörande utbildningsutbud är därför ständigt pågående för att möta behov och efterfrågan.

I strävan att säkerställa att universitetet attraherar internationella studenter, arbetar universitetet intensivt med rekryterings- och mottagandeverksamheten hos såväl fakulteterna som universitetsgemensamt. För Lunds universitet är det mycket viktigt att rekrytera från många länder för att säkerställa att vi har en global studentpopulation.

En viktig del i arbetet med att fortsätta att attrahera studenter från USA är universitetets deltagande i det amerikanska studielånsprogrammet *Federal Student Aid* (FSA). Hösten 2017 har Lunds universitet tagit emot 50 amerikanska studenter som finansierar antingen hela eller en del av studieperioden vid universitetet med amerikanska studielån. Som amerikanska medborgare har de möjlighet att ta lån för både studieavgiften och levnadsomkostnader.

Många studenter har drabbats av Migrationsverkets förlängda handläggningstider både gällande nya ansökningar och förlängning av befintliga tillstånd. Under hösten har universitetet varit tvunget att återbetala studieavgiften till 35 studenter där flertalet fall gällde att de inte fått uppehållstillstånd i tid. För de studenter som väntar på förlängning har situationen lett till en stor frustration då de hindras från att lämna Sverige för att till exempel göra fältstudier eller liknande. Flera studenter uppger att de aldrig skulle ha valt Sverige som studiedestination, om de vetat att de skulle vara fast i landet. Tyvärr så har ett ökat antal avgiftsstudenter blivit nekade förlängning under andra studieåret på grund av migrationsverkets strikta tolkning av försörjningskravet.

Lunds universitet använde sig av separat antagning av sökande som omfattas av studieavgiftsskyldighet för fyra program på Ekonomihögskolan under 2017. 119 studenter antogs separat, varav 41 påbörjade sina studier. För Ekonomihögskolans del är separat antagning till stor del en administrativ fråga

för att underlätta dimensioneringen i programmets samt att det ger en smidigare antagningsprocess.

Lunds universitet ser avsaknaden av möjligheten att använda sig av villkorad antagning till engelska kandidatprogram som ett stort problem. Universitetet ser fram emot ett nationellt beslut som skulle möjliggöra en smidigare antagning till de sex kandidatprogram som Lunds universitet har på engelska.

Åttersrapporteringskrav: I årsredovisningen ska den studieavgiftsfinansierade verksamhetens omfattning redovisas. Årsredovisningen ska även innehålla en redogörelse för den studieavgiftsfinansierade verksamhetens eventuella påverkan på ett universitets eller en högskolas övriga verksamhet. Universitet och högskolor ska redovisa antalet tredjelandsstudenter som har deltagit i utbildning inom ett utbytesavtal och de eventuella förändringar som har skett i denna verksamhet. Vidare ska universitet och högskolor redovisa hur samarbetet med Migrationsverket har fungerat.

Universitet och högskolor ska även redovisa antalet avgiftsskyldiga studenter som har antagits genom separat antagning samt hur den studieavgiftsfinansierade verksamheten har påverkats av detta.

Figur 3.6 Intäkter och kostnader studieavgifter (tkr)

	2015	2016	2017
Intäkter			
Studieavgifter ¹	72 547	86 919	91 022
Anmälningavgifter	820	0	1 471
Studenter Brasilien HT15 (posten flyttad till studieavgifter 2017)	4 995	-2 855	
Kostnader			
Institutionernas utbildningskostnader inkl. kvalitetshöjande åtgärder ²	-50 445	-54 362	-62 595
<i>Kostnader specifikt för avgiftsstudenter</i>			
Personalkostnader	-7 808	-8 695	-9 526
Marknadsföring, agenter, mottagande och service	-7 738	-7 799	-7 659
Avsättning till stipendier	-4 937	-6 144	-6 047
Bostadshantering	-3 094	-3 259	-3 609
Årets kapitalförändring	4 340	3 805	3 057

1) Varav via stipendier som betalas direkt till universitetet 27 616 tkr

2) Institutionernas utbildningskostnader antas motsvara universitetets intäkt för helårsstudenter och helårsprestationer

3.5 Likabehandling och service till studenter

Alla studenter vid Lunds universitet ska under utbildningstiden ha lika rättigheter och möjligheter. Detta oberoende av kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Universitetets likabehandlingsplan anger att all utbildning ska genomföras på så sätt att alla studenter ges lika möjlighet att tillgodogöra sig den. Detta gäller hela processen från planering och information via undervisning till examination. I fastställd rättighetslista, som anger vilka skyldigheter respektive rättigheter studenter har vid universitetet, finns även flera bestämmelser som rör likabehandling och tillgänglighet.

Universitetets studentombud bistår enskilda studenter och studentgrupper med råd och stöd. Bland de studenter som vänder sig till studentombudet finns bland annat de som känner sig orättvist behandlade eller diskriminerade. Studentombudet finansieras av universitetet men är anställt av studentkårerna och får sitt uppdrag av dem.

SERVICE TILL STUDENTER

På universitetsnivå finns flera verksamheter som arbetar mot olika grupper av studenter och som erbjuder verktyg för att studenter ska uppnå sin fulla potential under studietiden. Pedagogiskt stöd, Studieverkstaden, Studenthälsan och Allmänna studievägledningen är fyra verksamheter som har direktkontakt med utbildningsansvariga på fakultets- och institutionsnivå och har kännedom om studenters behov och vilka

typer av verktyg som fungerar för olika studentgrupper. Under hösten 2017 påbörjades en gemensam HBTQ-certifiering för samtliga fyra grupper under ledning av RFSL. Certifieringsprocessen innebär bland annat att alla medarbetare ska delta i en utbildning omfattande fyra halvdagsworkshoppar och att en handlingsplan ska tas fram.

Pedagogiskt stöd erbjuder studenter med varaktig funktionsnedsättning särskilda stödåtgärder, till exempel anpassad examination, studieteknisk handledning, anteckningshjälp, inläst kurslitteratur eller en mentor. Antalet studenter som får särskilda stödåtgärder har ökat under de senaste åren.

Figur 3.7 Antal studenter som har fått särskilda stödåtgärder

2013	2014	2015	2016	2017
800	1 050	1 300	1 600	1 650

Allmänna studievägledningen arbetar både mot befintliga och presumtiva studenter som behöver vägledning och information inför och under sin studietid. Allmänna studievägledningen ingår sedan början av 2017 i NYAK-projektet, med syfte att ge skraddarsydd information och vägledning för nyanlända akademiker som ingår i Arbetsförmedlingens etablering.

Studieverkstaden/Academic Support Centre vänder sig till alla studenter som vill förbättra sitt akademiska skrivande eller behöver hjälp med studieteknik (svenska och internationella, högpresterande såväl som studenter som upplever problem). En växande del av verksamheten är att erbjuda övergripande och fördjupade föreläsningar och workshoppar kring studieteknik, akademisk kultur och akademiskt skrivande.

Studenter som på grund av till exempel stress, ångest, depression eller kris har svårt att bedriva studier kan vända sig till Studenthälsan för att få individuell hjälp eller för att delta i kurser och workshoppar med andra studenter. Studenthälsan arbetar sedan våren 2017 med en ny gruppverksamhet för att motverka prokrastinering (uppskjutandebeteende) hos studenter.

Gemensamt för dessa stödverksamheter är att fler studenter uppsöker någon av dem för att få pedagogiskt stöd, studievägledning, utveckla sin studieteknik eller få hjälp från studenthälsovården.

De fyra grupperna på universitetsnivå samverkar med studentkårerna via Rådgivande gruppen, som träffas två gånger per termin för att diskutera gemensamma och aktuella frågor.

3.6 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det totala antalet helårsstudenter inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå (exklusive uppdragsutbildning) uppgick år 2017 till 26 567. Av dessa var 55 procent kvinnor.

UTVECKLING HELÅRSSTUDENTER OCH HELÅRSPRESTATIONER

Det totala antalet helårsstudenter 2017 var 26 567, i stort sett oförändrat jämfört med 2016 (se figur 3.8). Även andelen kvinnor är oförändrat sedan förra året; 54 procent av antalet helårsstudenter.

Antalet avgiftsskyldiga studenter från länder utanför EU har fortsatt att öka, från 580 helårsstudenter 2015, 630 år 2016, till 732 år 2017. Antalet helårsstudenter inom uppdragsutbildningar skiljer sig inte nämnvärt från förra året, men det är fortfarande en högre andel kvinnor än inom den anslagsfinansierade utbildningen.

PRESTATIONSGRAD

Den totala prestationsgraden (kvoten mellan helårsprestationer och helårsstudenter) har minskat något sedan 2016, från 85 till 84 procent 2017. Den är högre för utbildningsprogram än för fristående kurser, både på grund- och avancerad nivå. Skillnaderna i prestationsgrad ser liknande ut för kvinnor och män, med en gradvis ökande prestationsgrad över en femårsperiod. Kvinnor uppvisar generellt högre prestationsgrad än män, speciellt för utbildning på grundnivå som ges på campus.

Lägst prestationsgrad är det för distanskurser på grundnivå, 55 procent. Prestationsgraden för distanskurser på avancerad nivå är beroende av utbudet det specifika året. Skillnader i fakulteternas utbildningsutbud samt även utbildningens innehåll leder till skillnader i prestationsgraderna.

STUDENTFÖRDELNING

Utbildningen vid Lunds universitet har sin tyngdpunkt på utbildningsprogram, vilket reflekterar universitetets strategi. Utbildningsprogrammen dominerar både på grundnivå och avancerad nivå, vilket man kan se i att andelen studenter som studerar på program har ökat de senaste åren. 74 procent av helårsstudenterna studerar på program 2017, att jämföra med 73 procent 2016 och 70 procent 2012.

Lunds tekniska högskola (LTH) samt Medicinska fakulteten har störst andel programstudenter på grundnivå: 65 procent i båda fallen. Humanistiska och teologiska fakulteterna har flest helårsstudenter på fristående kurser, 75 procent, som av tradition främst har organiserat utbildningen som fristående kurser.

Cirka en fjärdedel av helårsstudenterna studerar på avancerad nivå, och det är framför allt programmen på avancerad nivå som rekryterar avgiftsstudenter.

Figur 3.8 Helårsstudenter och helårsprestationer

	Helårsstudenter			Helårsprestationer		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Enligt uppdrag i regleringsbrevet	26 789	26 135	25 824	22 823	22 229	21 732
– kvinnor/män (%)	54/46	54/46	55/45	55/45	55/45	
varav inresande utbytesstudenter	1 055	1 105	1 056	904	974	910
– kvinnor/män (%)	57/43	57/43	56/44	57/43	57/43	57/43
varav utresande utbytesstudenter	608	607	636	-	-	-
– kvinnor/män (%)	54/46	54/46	55/45	-	-	-
Kompletterande utb. för utl. akademiker			12			8
– kvinnor/män (%)			67/33			75/25
Studieavgifter	580	630	732	517	581	621
– kvinnor/män (%)	57/43	58/42	57/43	57/43	59/41	58/42
Totalt (se Väsentliga uppgifter på omslagets sida 2)	27 370	26 765	26 567	23 348	22 810	22 361
– kvinnor/män (%)	54/46	54/46	55/45	55/45	55/45	55/45
Uppdragsutbildning	237	282	293	233	271	270
– kvinnor/män (%)	66/34	62/38	62/38	65/35	65/35	62/38

Helårsstudent (HST): Studenter registrerade på kurser motsvarande 60 högskolepoäng under ett kalenderår.

Helårsprestation (HPR): Studenter som uppnår godkända studieresultat för 60 högskolepoäng under ett kalenderår.

Även detta år har Samhällsvetenskapliga fakulteten flest avgiftsstudenter med 187 helårsstudenter, följt av LTH med 153 helårsstudenter och Ekonomihögskolan med 132 helårsstudenter.

Fördelningen mellan fakulteterna har varit oförändrad de senaste åren. Den största fakulteten är Samhällsvetenskapliga fakulteten med över 5 800 helårsstudenter, följt av LTH som har drygt 5 700 helårsstudenter. Minst är Konstnärliga fakulteten med sina 628 helårsstudenter.

EFTERFRÅGAN

Under 2017 sökte runt 120 000 personer till en utbildning vid Lunds universitet via den nationella ansökningsidan antagning.se. Cirka hälften av dessa hade Lund som förstahandsval och drygt 22 procent kunde erbjudas en plats.

De senaste fem åren har det totala antalet sökande ökat med 17 procent medan antalet som kunnat erbjudas en plats har minskat något. Antalet förstahandssökande har under samma period ökat med 21 procent.

Universitetet har valt att analysera söktrycket i form av förstahandssökande i relation till antal antagna. Dessa siffror ger en bild av hur många som hade studier i Lund som första prioritet jämfört med antalet tillgängliga utbildningsplatser. Söktrycket redovisas i figur 3.3 och 3.4 (sidan 48).

Om man ser till de senaste fem åren har det totala antalet sökande liksom antalet förstahandssökande till Lunds universitet ökat med 17 procent. Antalet sökande till utbildningsprogram och kurser på grundnivå har dock minskat något (figur 3.10 och 3.14). Minskningen beror till stor del på att gruppen sökande upp till 24 år blivit mindre men också på att det råder ett bättre arbetsmarknadsläge.

När det gäller sökande till program på avancerad nivå har vi sett en anmärkningsvärd ökning de senaste åren. Under de senaste fem åren har antalet anmälningar ökat med hela 60 procent (figur 3.12). Större delen av ökningen utgörs av utländska sökande till internationella masterprogram, där Lunds universitet har flest sökande av alla lärosäten i landet. Gruppen avgiftsskyldiga studenter står för den större delen av ökningen.

EXAMINA

Antalet utfärdade examensbevis på grundnivå och avancerad nivå uppgick under 2017 till 6 663, en minskning med 1 035 (13 procent) från 2016. Minskningen beror i huvudsak på att ett mycket stort antal, särskilt generella, examina utfärdades åren kring 2015, då övergångsreglerna för att ta ut examen enligt den äldre examensordningen gick ut. Ett stort antal studenter, som ofta slutfört sina studier flera år tidigare, tog tillfället att ta ut examen. Detta har i stort sett upphört under 2017 och årets antal utfärdade examensbevis motsvarar läget åren innan uppgången 2014-2016.

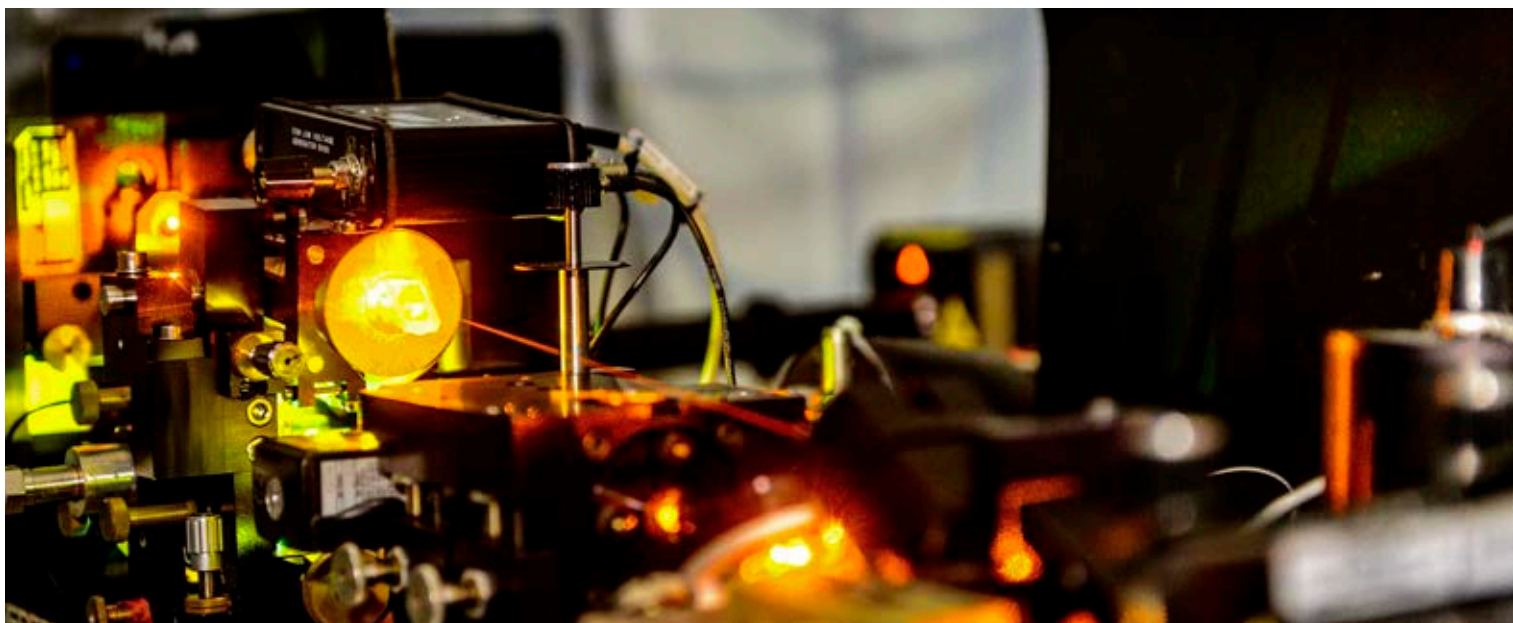
Huvuddelen av de examina som utfärdas av universitetet är på avancerad nivå, 56 procent 2017. Detta är en återgång (från 52 procent 2016) till läget 2013, vilket främst beror på det minskade antalet kandidatexamina.

Precis som större delen av antalet helårsstuderande är kvinnor (55 procent), så utfärdas huvuddelen av examina till kvinnor. 59 procent av samtliga examina 2017 togs av kvinnor. Siffran har varit i stort sett oförändrad de senaste fem åren. Den typ av examina som skiljer sig är yrkesexamina på grundnivå, vilket huvudsakligen är examina med vårdinriktning. Där är andelen kvinnor hela 71 procent. Lägst andel kvinnor finns bland yrkesexamina på avancerad nivå, där 50 procent är kvinnor.

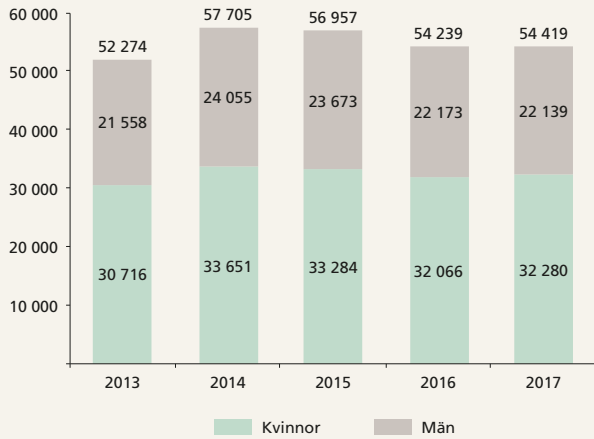
Ungefär 11 procent av de studenter som tog examen under 2017 fick ut fler än ett examensbevis. Detta rör främst studenter som tagit en yrkesexamen, där utbildningen också leder till en kandidatexamen, huvudsakligen inom vårdområdet. Andelen studenter med flera examina har varit på samma nivå de senaste åren.

Figur 3.9 Kostnad per helårsstudent och helårsprestation (tkr)

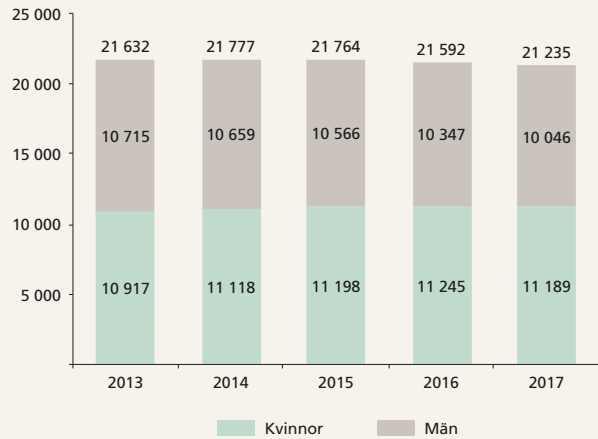
	2013	2014	2015	2016	2017
Kostnad per helårsstudent	85,0	83,3	83,0	86,9	91,1
Kostnad per helårsprestation	101,0	102,9	97,3	102,0	108,2

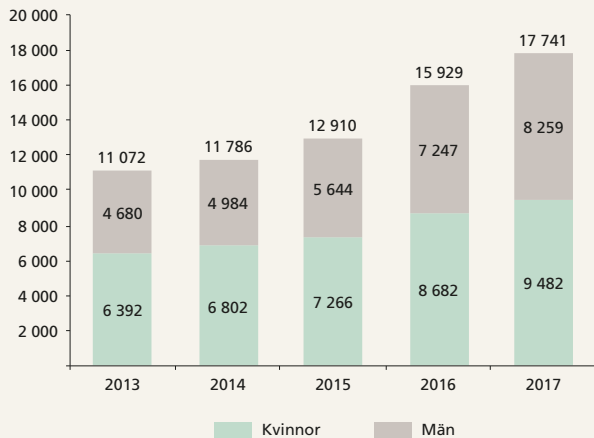
Figur 3.10 Sökande: Program, Grundnivå

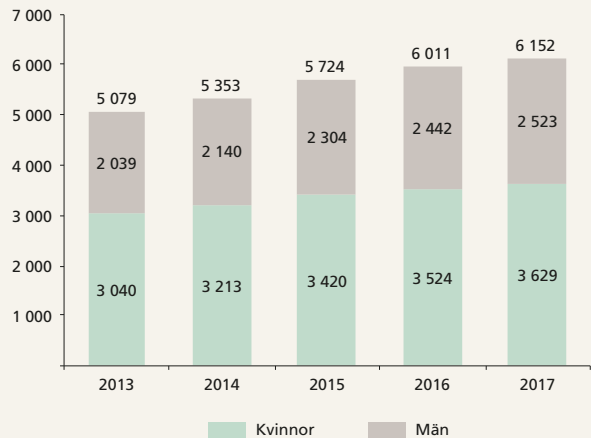
Figur 3.11 Registrerade: Program, grundnivå

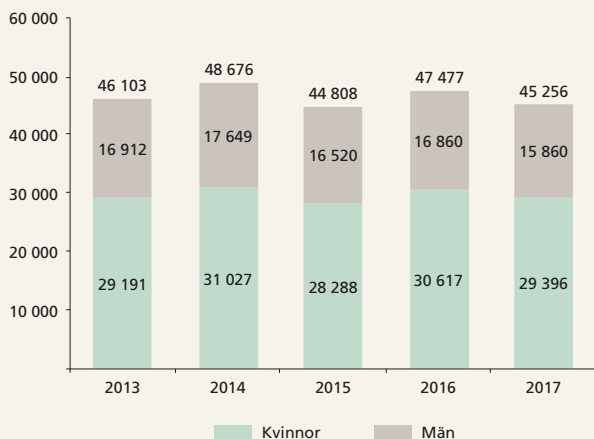
Figur 3.12 Sökande: Program, avancerad nivå

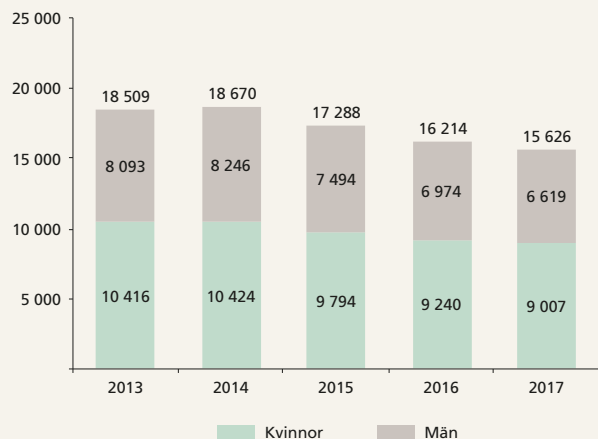
Figur 3.13 Registrerade: Program, avancerad nivå

Figur 3.14 Sökande: Fristående kurser

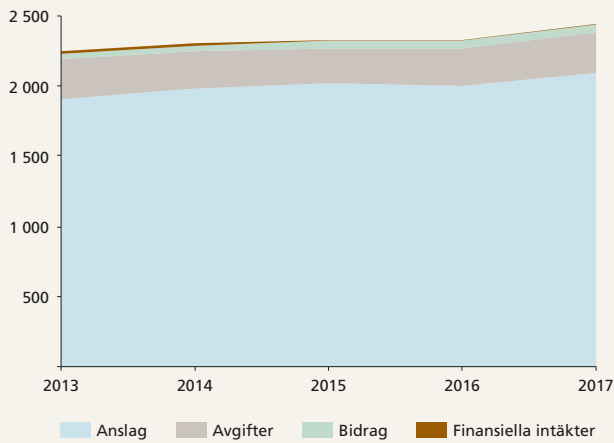

Figur 3.15 Registrerade: Fristående kurser

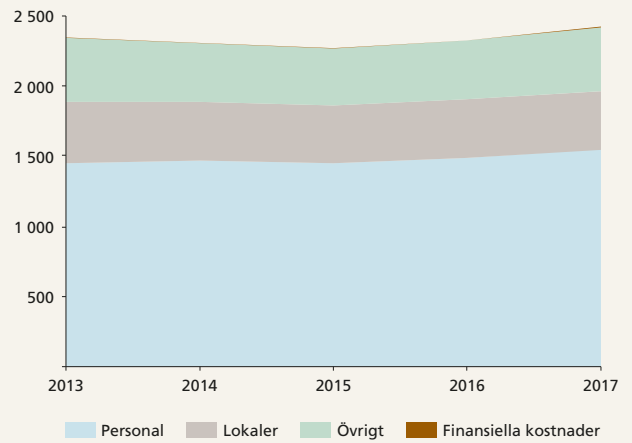

Sökande avser unika individer per utbildningsform, oavsett antagningsomgång, som sökt i tid. Sena anmälningar och avgiftsskyldiga som inte betalat anmälningsavgift, ingår inte. Registrerade avser unika individer per utbildningsform. Studenter som enbart varit omregistrerade ingår inte.

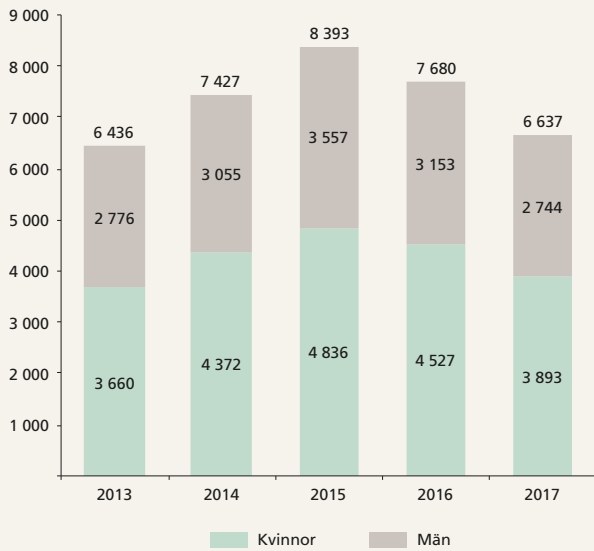
Figur 3.16 Intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsutbildning (mnkr)

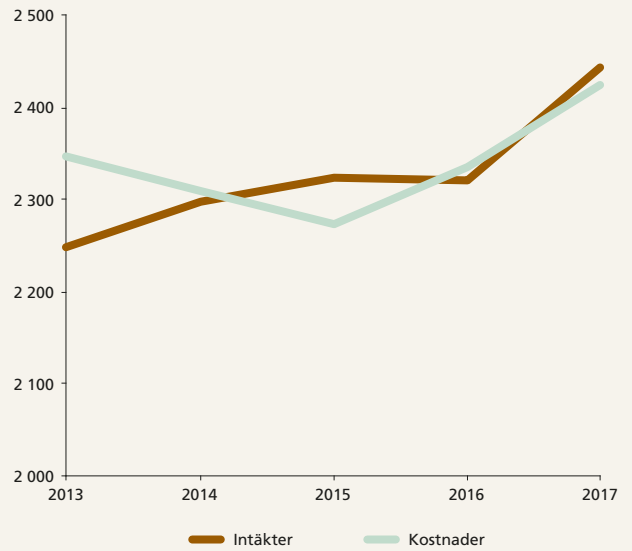
Figur 3.17 Kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsutbildning (mnkr)

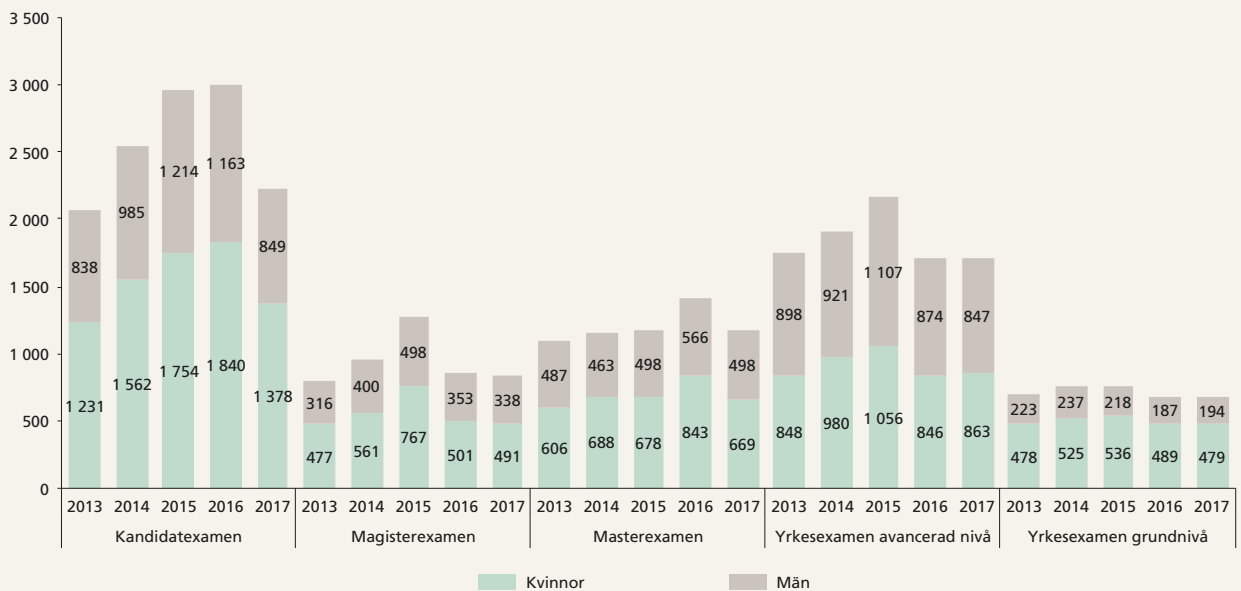
Figur 3.18 Examina

Figur 3.20 Ekonomisk utveckling för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsutbildning (mnkr)

Figur 3.19 Examina per examenstyp

3.6.1 UTBILDNINGSBUDGET

Utbildningsbudgeten vid universitet och högskolor ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Åtterrappporteringskrav: Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsbudgeten. Ett universitets eller en högskolas avvägningar när det gäller till exempel fördelningen mellan program och kurser på olika nivåer och med olika förkunskapskrav samt fördelningen mellan campus och distansutbildning ska redovisas.

Därutöver ska en redovisning lämnas över hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning.

Lunds universitet har en stor och omfattande bredd i sin utbildning. Universitetets utbildningsbudget grundar sig på studenternas efterfrågan, arbetsmarknadens behov, universitetets forskningskompetens och olika former av strategiska överväganden. Den generella trenden under de senaste åren är att allt fler utbildningar ges inom ramen för program. Antalet fristående kurser har därmed minskat och allt färre distansutbildningar erbjuds.

Utbildningarna vid universitet är i ständig förändring. Nya utbildningar skapas och gamla stöps om för att än bättre anpassa sig till arbetsmarknadens och samhällets behov såväl som studenternas efterfrågan. Fakulteternas samlade bedömning är att utbildningsbudgeten generellt sett är väl avvägt. Samarbetet mellan utbildningsanordnarna och olika arbetsgivare och omgivande intressenter är ständigt i fokus. Flera av de stora utbildningsprogrammen har en nära och levande koppling till avnämarna genom bland annat verksamhetsförlagd utbildning.

ETT STORT OCH OMFATTANDE UTBILDNINGSBUDGET

Universitetet erbjuder över 2 000 fristående kurser, 80 utbildningsprogram på grundnivå och över 150 program på avancerad nivå. Universitetet har ett fortsatt högt söktryck. Söktrycket till höstterminen fortsätter dock att minska något, vilket även speglar en nationell trend. Universitetet har sedan några år

tillbaka fler studenter än vad som kan ersättas genom det årliga statliga anslaget. Detta påverkar fakulteternas upplägg och beslut om utbildningsbudgeten. När de fakulteter som har överproduktion drar ner på utbildningsvolymen görs detta ofta på fristående kurser och distansutbildningar för att i möjligaste mån skydda de längre programmen.

Det stora och omfattande utbildningsbudgeten ger unika möjligheter till ämnesöverskridande verksamheter och korsbefruktande möten. Tillsammans kan de olika delarna bidra till att skapa en helhet som är starkare än dess enskilda delar. Universitetet eftersträvar att skapa lärandemiljöer där utbildning och forskning är naturligt och nära sammanflätat. Inom flera utbildningsområden sker en förändring av utbildningsbudgeten med ett växande antal engelskspråkiga kurser och program. På avancerad nivå har universitetet sedan länge attraherat många studenter från hela världen, men under de senaste åren har fler fakulteter även inrättat engelskspråkiga kurser och program på grundnivå.

ETT ANPASSAT UTBILDNINGSBUDGET

I kapitel 2 beskriver fakulteterna hur de arbetar med utbildningsbudgeten. Av fakulteternas beskrivningar framgår inte minst universitetets betydande bredd. Bredden i utbildningen, såväl som den nära och naturliga kopplingen till forskningen, är universitetets enskilt viktigaste styrka. I fakulteternas beskrivningar framgår hur de på olika sätt bland annat arbetar med digitalisering i form av bland annat flipped classroom, e-lärande och digital examination, skapar och upprätthåller kontakter med arbetsgivare och det omgivande samhället, eftersträvar breddad rekrytering och breddat deltagande, underlättar för och stimulerar internationell rekrytering såväl som internationella samarbeten och utbyten.

Detta, som genomförs av en eller flera fakulteter, påverkar utbildningsbudgeten i olika omfattning och på olika sätt. Flera av de nämnda aktiviteterna är inte nya för 2017 utan utgör delar av ett långsiktigt arbete. Men det illustrerar den stora och komplexa bredden av faktorer som fakulteterna utgår ifrån och tar hänsyn till i sitt arbete med att ständigt utveckla utbildningsbudgeten.

Figur 3.21 Utbildningsprogram och fristående kurser (antal)

	2013	2014	2015	2016	2017
Yrkesprogram (examen på grundnivå)	13	13	12	15	15
Yrkesprogram (examen på avancerad nivå)	51	47	63	46	49
Utbildningsprogram (examen på grundnivå)	69	62	67	62	65
Utbildningsprogram (examen på avancerad nivå)	153	154	160	157	115
Fristående kurser på grundnivå	1 148	1 147	1 092	1 112	1 113
Fristående kurser på avancerad nivå	975	1 042	944	967	970

UTBILDNINGSPROJEKTET

Återrapporteringskrav: Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa uppgifter om antalet programnybörjare, antalet helårsstudenter samt antalet examinerade de senaste tre åren på utbildningar som leder till följande examina:

- barnmorskeexamen,
- civilingenjörsexamen,
- förskollärarexamen,
- grundlärarexamen (med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3),
- högskoleingenjörsexamen,
- ämneslärarexamen som avläggs efter kompletterande pedagogisk utbildning,
- läkarexamen,
- sjuksköterskeexamen,
- speciallärarexamen och specialpedagogexamen,
- specialistsjuksköterskeexamen, och
- tandläkarexamen.

Figur 3.22 Programnybörjare, helårsstudenter och examina för vissa utbildningar

Civilingenjörsexamen	2014	2015	2016	2017
Programnybörjare	1 190	1 184	1 188	1 140
– kvinnor/män (%)	33/67	32/68	33/67	35/65
Helårsstudenter	4 797	4 662	4 568	4 268
– kvinnor/män (%)	32/68	32/68	33/67	34/66
Examina	833	913	782	763
– kvinnor/män (%)	35/65	31/69	33/67	34/66
Högskoleingenjörsexamen	2014	2015	2016	2017
Programnybörjare	196	188	197	197
– kvinnor/män (%)	24/76	19/81	23/77	24/76
Helårsstudenter	475	473	453	424
– kvinnor/män (%)	22/78	21/79	21/79	24/76
Examina	138	109	97	88
– kvinnor/män (%)	26/74	24/76	23/77	28/72
Specialistsjuksköterskeexamen	2014	2015	2016	2017
Programnybörjare	132	168	173	153
– kvinnor/män (%)	90/10	85/15	83/17	83/17
Helårsstudenter	152	163	149	154
– kvinnor/män (%)	88/12	87/13	83/17	84/16
Examina	168	136	119	181
– kvinnor/män (%)	84/16	84/16	85/15	82/18
Sjuksköterskeexamen	2014	2015	2016	2017
Programnybörjare	171	187	192	180
– kvinnor/män (%)	78/22	81/19	81/19	83/17
Helårsstudenter	431	451	430	449
– kvinnor/män (%)	80/20	81/19	81/19	83/17
Examina	127	127	138	117
– kvinnor/män (%)	82/18	82/18	81/19	82/18

Läkarexamen	2014	2015	2016	2017
Programnybörjare	263	273	254	255
– kvinnor/män (%)	52/48	57/43	55/45	57/43
Helårsstudenter	1 214	1 217	1 243	1 243
– kvinnor/män (%)	49/51	50/50	53/47	54/46
Examina	193	225	176	262
– kvinnor/män (%)	50/50	50/50	42/58	49/51
Barnmorskeexamen	2014	2015	2016	2017
Programnybörjare	26	29	29	26
– kvinnor/män (%)	100/0	100/0	100/0	100/0
Helårsstudenter	30	35	35	52
– kvinnor/män (%)	100/0	100/0	100/0	100/0
Examina	19	20	20	28
– kvinnor/män (%)	100/0	100/0	100/0	100/0
Ämneslärarexamen som avläggs efter kompletterande pedagogisk utbildning	2014	2015	2016	2017
Programnybörjare	26	63	39	59
– kvinnor/män (%)	100/0	57/43	69/31	56/44
Helårsstudenter	30	46	52	52
– kvinnor/män (%)	100/0	60/40	61/39	60/40
Examina	19	9	26	42
– kvinnor/män (%)	100/0	100/0	73/27	60/40
Ämneslärarexamen	2014	2015	2016	2017
Programnybörjare	136	164	145	173
– kvinnor/män (%)	60/40	62/38	49/51	53/47
Helårsstudenter	239	294	350	408
– kvinnor/män (%)	55/45	56/44	52/48	53/47
Examina	7	5	47	48
– kvinnor/män (%)	71/29	60/40	47/53	60/40

Följande utbildningar ges inte vid Lunds universitet:

- förskollärarexamen,
- grundlärarexamen (med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3),
- speciallärarexamen och specialpedagogexamen,
- tandläkarexamen.

UTBYGGNAD AV VISSA UTBILDNINGAR

Återrapporteringskrav: Utbyggnaden ska genomföras under 2017 och ska redovisas i årsredovisningen. Antalet programnybörjare ska vid Lunds universitet öka på de utbildningar som framgår av tabellen

Kompletterande pedagogisk utbildning: 20

Sjuksköterskeutbildning: 32

Ämneslärare: 50

En utbyggnad av platser har skett på de utbildningsprogram där universitetet har fått ett särskilt uppdrag att öka antalet programnybörjare.

I den jämförelse som sker över åren 2014–2017 i figuren ovan framgår hur utbyggnaden utvecklats. Sjuksköterskeutbildningen har ännu inte byggts ut i enlighet med uppdraget. En anledning till detta är att tillgången på VFU-platser är begränsad.

De 50 platser som tillsattes för ämneslärarutbildning möjliggjorde bland annat en ingång på ämneslärarutbildningen inom svenska som andraspråk. Ämneslärarutbildningen inom universitetet är under uppbyggnad och utbildningen har därför ännu inte byggts ut i enlighet med uppdraget. Även här är tillgången till verksamhetsförlagd utbildning begränsad.

Den kompletterande utbildningen för lärare (KPU) är en viktig väg in till lärarutbildningen för de studenter som väljer att läsa fristående kurser i framför allt naturvetenskap och moderna språk. KPU: n är utökad med 20 platser enligt uppdrag.

ÄMNESLÄRARUTBILDNING

Lunds universitets ämneslärarutbildning flyttade under 2017, enligt ett rektorsbeslut 2016-03-16, från Campus Helsingborg till Lund. Ett programråd inrättades, där representanter från ämnena matematik, fysik, moderna språk, historia, svenska, engelska, UVK (utbildningsvetenskaplig kärna) och VFU (verksamhetsförlagd utbildning) finns företrädde.

Dimensioneringen har gjorts utifrån studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Faktorer som påverkar arbetsmarknaden för ämneslärare är den demografiska utvecklingen, konjunkturförändringar, ökad rörlighet på arbetsmarknaden och politiska beslut såsom den nya skollagens krav på utbildade lärare. På sikt ser arbetsmarknaden för ämneslärare god ut och dimensioneringen är gjord med hänsyn till detta. Regelbundet möter utbildningsledare huvudmännen för skollagsstyrda verksamheter för att diskutera dimensionering och behov av lärarkategorier. Information till studenterna utgår från nationella prognoser i relation till den regionala situationen. Studenterna vägleds genom utbildningsdagar, öppet hus, information, hemsida samt studieinformation på skolor i regionen.

Dimensionering med mera av ämneslärarutbildningen i musik redogörs för i kapitel 2.4 *Konstnärliga fakulteten*.

Åtterrporteringskrav: Universitetet och högskolor som har tillstånd att utfärda lärar- och förskollärarexamina ska planera för dimensioneringen av olika examina, inriktningar och ämneskombinationer så att dimensioneringen svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens nationella och regionala behov. De överväganden och åtgärder som har gjorts för att informera och vägleda studenterna i detta val ska redovisas i årsredovisningen.

JIDDISCH

Universitetet erbjöd 7 olika kurser under 2017 i ämnet jiddisch. Totalt sökte 177 personer en eller flera av de erbjudna kurserna som resulterade i att 53 platser på kurserna togs i anspråk.

Figur 3.23 Sökande, helårsstudenter och helårsprestationer i jiddisch (antal)

	2014	2015	2016	2017
Sökande	162	123	101	177
– kvinnor/män (%)	54/46	55/45	45/55	51/49
Helårsstudenter	8,9	8,2	9,5	13,4
– kvinnor/män (%)	39/61	62/38	47/53	62/38
Helårsprestationer	6,40	7,50	7,00	9,2
– kvinnor/män (%)	35/65	47/53	37/63	62/38

Åtterrporteringskrav: Universitetet ska varje läsår erbjuda utbildning i jiddisch. Av årsredovisningen ska framgå antalet erbjudna platser, antalet sökande samt antalet helårsstudenter och helårsprestationer.

3.7 Integrationsåtgärder och bedömning av reell kompetens

Universitet och högskolor kan spela en stor roll i arbetet med att integrera akademiker med utländsk examen på den svenska arbetsmarknaden. Lunds universitet arbetar med detta på flera plan, dels genom utbildning som kompletterar utländsk examen men även genom andra insatser.

Universitetet ger uppdragsutbildning både i form av arbetsmarknadsinsatser till nyanlända och genom uppdragsutbildning till lärare och handledare på Migrationsverket. Universitetet driver även projekt och insatser tillsammans regionala samarbetspartners såsom andra lärosäten i regionen, Region Skåne, Arbetsförmedlingen, Kommunförbundet Skåne och Länsstyrelsen. Erfarenheter från dessa projekt visar att samarbete med myndigheter ibland kan vara tungrovt och att de modeller vi arbetar med och projekt vi startar upp bör vara långsiktiga.

KOMPLETTERANDE UTBILDNING FÖR PERSONER MED UTLÄNDSK AKADEMISK EXAMEN

Åtterrporteringskrav: Samtliga lärosäten som tilldelas medel från denna anslagspost ska i årsredovisningen redogöra för antalet sökande och antagna till utbildning som bedrivs enligt förordning (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning samt antalet helårsstudenter som har deltagit i utbildning enligt ovan uppdelat på antagningstermin.

I årsredovisningen ska redogöras för hur arbetet med att bygga upp utbildningarna fortlöper. Av årsredovisningen ska även framgå utbildningens upplägg och de viktigaste erfarenheterna av satsningen. Medverkande lärosäten ska göra en uppskattning av kostnaderna för satsningen uppdelat på nedlagda kostnader för planering, antagning, validering, undervisning och verksamhetsförlagt utbildningen.

Medverkande lärosäten ska i årsredovisningen även redovisa:

- antalet studenter som har genomgått utbildningen med godkänt resultat, och
- antalet studenter som har avbrutit studierna under utbildningens gång och anledningen till detta.

Slutligen ska medverkande lärosäten redogöra för hur de arbetar med uppföljning av utbildningen och resultatet av sådan uppföljning samt lämna underlag för uppföljning och utvärdering av området som utförs av Universitetskanslersämbetet. Lunds universitet har möjlighet att anordna kompletterande utbildning omfattande högst 120 högskolepoäng för personer med avslutad utländsk läkar- sjuksköterskeutbildningen enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning.

Figur 3.24 Kompletterande utbildning för personer med utländsk akademisk examen

Utbildning	Sökande	Antagna	Avbrutna studier
Ekonomi	34	21	1
Systemvetenskap	5	2	-
Läkare	214	20	-
Psykologer	46	13	0

KOMPLETTERANDE UTBILDNING I EKONOMI

Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng. Huvudområdet är företagsekonomi. Även studier i närliggande områden som ekonomisk historia och handelsrätt ingår. Det har funnits möjlighet att läsa svenska även om det formellt inte ingår i utbildningen. Undervisningen är upplagd för att stimulera och stödja studentens utveckling av professionell kompetens och självständigt lärande.

De viktigaste erfarenheterna är bland annat att det har varit svårt att nå ut med information om att utbildningen erbjuds. Personerna som sökt utbildningen har generellt vistats länge i landet. Kunskaperna i svenska är varierande trots att samtliga antagna uppfyller de formella behörighetskraven. Intresset för redovisning och revision är större än intresset för marknadsföring och organisation.

Ekonomihögskolan (EHL) arbetar kontinuerligt med uppföljning av utbildningen, primärt i enlighet med de krav som ställs via fakultetens internationella ackrediteringar. 9 av 10 studenter är godkända i de moment som examinerats.

Planeringskostnaderna uppgår till 305 tkr. Antagningskostnaderna uppgår till 20 tkr. Utöver ordinarie undervisningskostnader har EHL konstaterat att det behövs vägledning på veckobasis. Kostnaden för detta uppgår för HT 2017 till 55 tkr. Planeringskostnader för VFU inför vårterminen 2018 uppgår till 50 tkr.

KOMPLETTERANDE UTBILDNING I SYSTEMVETENSKAP

Den kompletterande utbildningen i systemvetenskap startades inte HT 2017 på grund av för få sökande. Den huvudsakliga anledningen till det låga antalet sökande verkar vara att det efterfrågas kortare utbildningar som inkluderar praktik.

Planeringskostnaderna för utbildningen uppgår till 240 tkr.

KOMPLETTERANDE UTBILDNING FÖR LÄKARE

Utbildning kommer att starta vårterminen 2018. Utbildningen omfattar 60 hp och har sammanlagt fyra separata kurser på

avancerad nivå där varje enskild kurs utgör 15 högskolepoäng. I de olika kurserna ingår såväl lärarledd undervisning i helklass som undervisning i mindre grupper men det finns också moment som kräver enskilda studier. En stor del av utbildningstiden genomförs som en praktisk klinisk utbildning i nära samarbete med hälso- och sjukvården, så kallat verksamhetsintegrerat lärande (VIL). Det huvudsakliga ämnesområdet är teoretisk och praktisk medicin, men det finns även moment som rör samhälls- och författningskunskap.

De viktigaste erfarenheterna så här långt är att det är en stor utmaning i att få platser för dessa studenter i den verksamhetsförlagda utbildningen. En annan utmaning är att skapa ett rättvist och transparent urvalssystem då konkurrensen om platserna är mycket stor. Utbildningen har 20 platser. Sammanlagt 214 personer har sökt utbildningen, varav 178 var behöriga.

Planeringskostnaderna uppgår till 215 tkr och kostnaderna för antagning och validering uppgår till cirka 36 tkr. Undervisnings- och VFU-kostnader redovisas inte eftersom utbildningen ännu inte startat.

Medicinska fakulteten har inte bedrivit någon utbildning för sjuksköterskor från länder utanför EU/ EES och Schweiz och har därmed inte erhållit några medel för detta ändamål under 2017.

KOMPLETTERANDE UTBILDNING FÖR PSYKOLOGER

Utbildningen omfattar maximalt 90 hp och innehåller teoretiska och praktiska inslag inom ramen för ett kurspaket. Individuella studieplaner inrättas med hänsyn till personens tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet. Delar av det kurspaket som ingår läses integrerat med befintliga kurser på psykologprogrammet.

De viktigaste erfarenheterna som har gjorts är att kunskaperna i svenska är mycket varierande och att det finns ett behov av att på ett effektivt sätt kunna ge nödvändiga kunskaper i skriftlig och talad svenska till personer med utländsk akademisk examen.

Studenterna har hög närvaro vid undervisningen och resultaten på de prov som hittills har hållits är generellt goda. Svenska språket bedöms däremot vara en av de större utmaningarna inför mer tillämpade moment framöver.

Planeringskostnaderna uppgår till 230 tkr. Antagningskostnaden uppgår till 100 tkr. Kostnader för validering uppgår till 170 tkr (inklusive framtagande av studieplaner). Undervisningskostnaderna uppgår till 600 tkr. Kommande termin kommer studenterna att ha VFU och kostnaderna för undervisningen kommer därmed öka.

Kompletterande utbildning för civilingenjörer planeras starta höstterminen 2018.

REELL KOMPETENS

Återrapporteringskrav: I årsredovisningen ska Lunds universitet redogöra för hur arbetet med bedömningen av reell kompetens utvecklats. Redovisningen ska också innefatta hur lärosätet har bidragit till Universitets- och högskolerådets arbete inom ramen för det nämnda uppdraget.

Universitet och högskolor har i regleringsbrevet för 2016 fått regeringens uppdrag att under 2016–2018 utveckla arbe-

tet med bedömning av reell kompetens både när det gäller tillträdet till högre utbildning som tillgodoräkandet i högre utbildning

Under 2016 och 2017 har universitetet arbetat med att ta fram en universitetsgemensam process för bedömning och validering av reell kompetens. Arbetet bedrivs i form av ett projekt som har inventerat den nuvarande verksamheten med bedömning av reell kompetens, studerat hur frågan hanteras på andra lärosäten inom och utanför Sverige och utarbetat ett förslag till hur frågan ska hanteras vid universitetet. I sin slutrapport, som lämnas i januari 2018, kommer projektet att ge ett förslag till process för arbetet med bedömning av reell kompetens, hur samordning och administrativt stöd ska fungera. Projektet tittar också på en modell för hur bedömningsarbetet ska genomföras.

Universitets- och högskolerådet har en nationell samordnande roll i arbetet med validering av reell kompetens och finansierar bland annat ett antal mer specialiserade projekt. Lunds universitet driver eller deltar i tre sådana:

Vägen till validering, som omfattar både validering av tidigare erfarenhet och utbildning och kompletterande utbildning i de fall det behövs.

Socialhögskolan arbetar med ett projekt om att skapa en metod för bedömning och validering för tillgodoräkning av odokumenterad utländsk utbildning.

Tillsammans med övriga universitet med läkarutbildning drivs ett projekt med syfte att utveckla enhetliga och kvalitets-säkrade bedömningarna av reell kompetens vid antagning till läkarutbildningen.

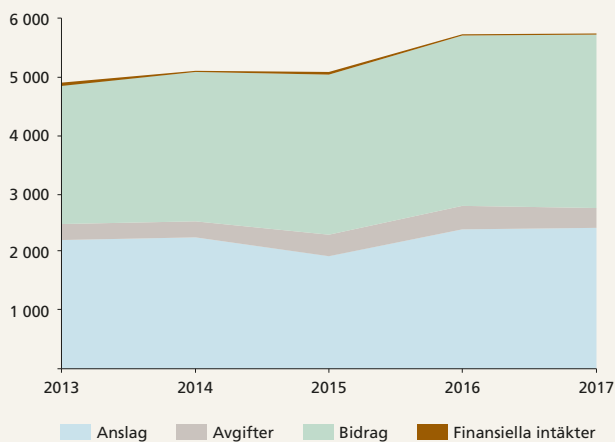

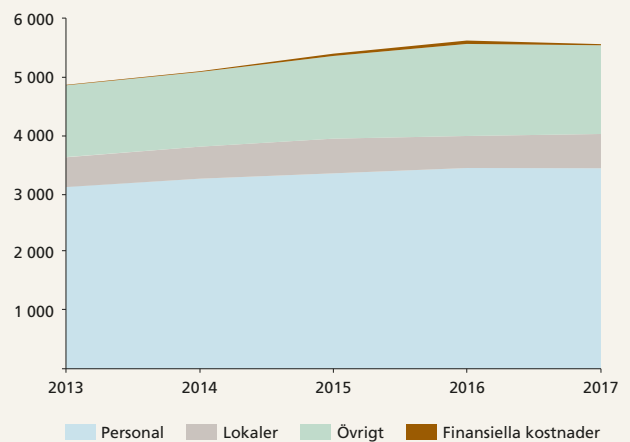
4. Forskning

Forskning är en av universitetets grundläggande uppgifter. Två tredjedelar av universitetets intäkter avser forskning. I detta kapitel presenteras utbildning på forskarnivå och utvecklingen vad gäller strategiska forskningsområden, särskilda forskningsbidrag, forskningsinfrastruktur och vetenskapliga publikationer.

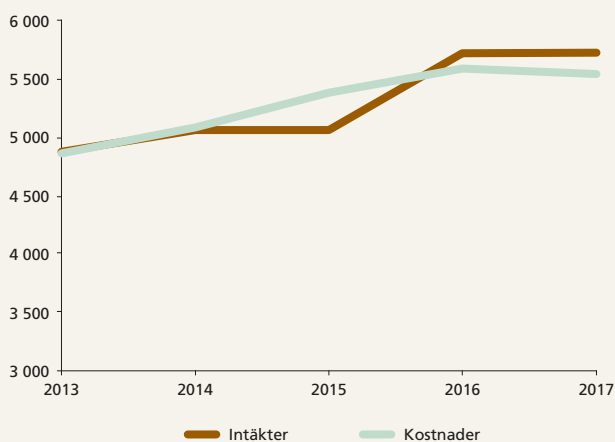
Figur 4.1 Intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå inkl uppdragsforskning (mnkr)

Figur 4.2 Kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå inkl uppdragsforskning (mnkr)

Figur 4.3 Ekonomisk utveckling för forskning och utbildning på forskarnivå inkl uppdragsforskning (mnkr)

Figur 4.4 Universitetets största bidragsfinansiärer (inkomster, mnkr)

Finansiär	2017
Vetenskapsrådet	1066,7
EU	280,7
Knut & Alice Wallenbergs stiftelse	257,8
Vinnova	127,9
Formas	105,7

4.1 Ett dynamiskt forskningsuniversitet

I en allt mer föränderlig omvärld utgör Lunds universitet ett stabilt internationellt forskningsuniversitet. Men Lunds universitet är ingen ö utan beroende av trender, reformer och händelser i såväl Sverige som resten av världen.

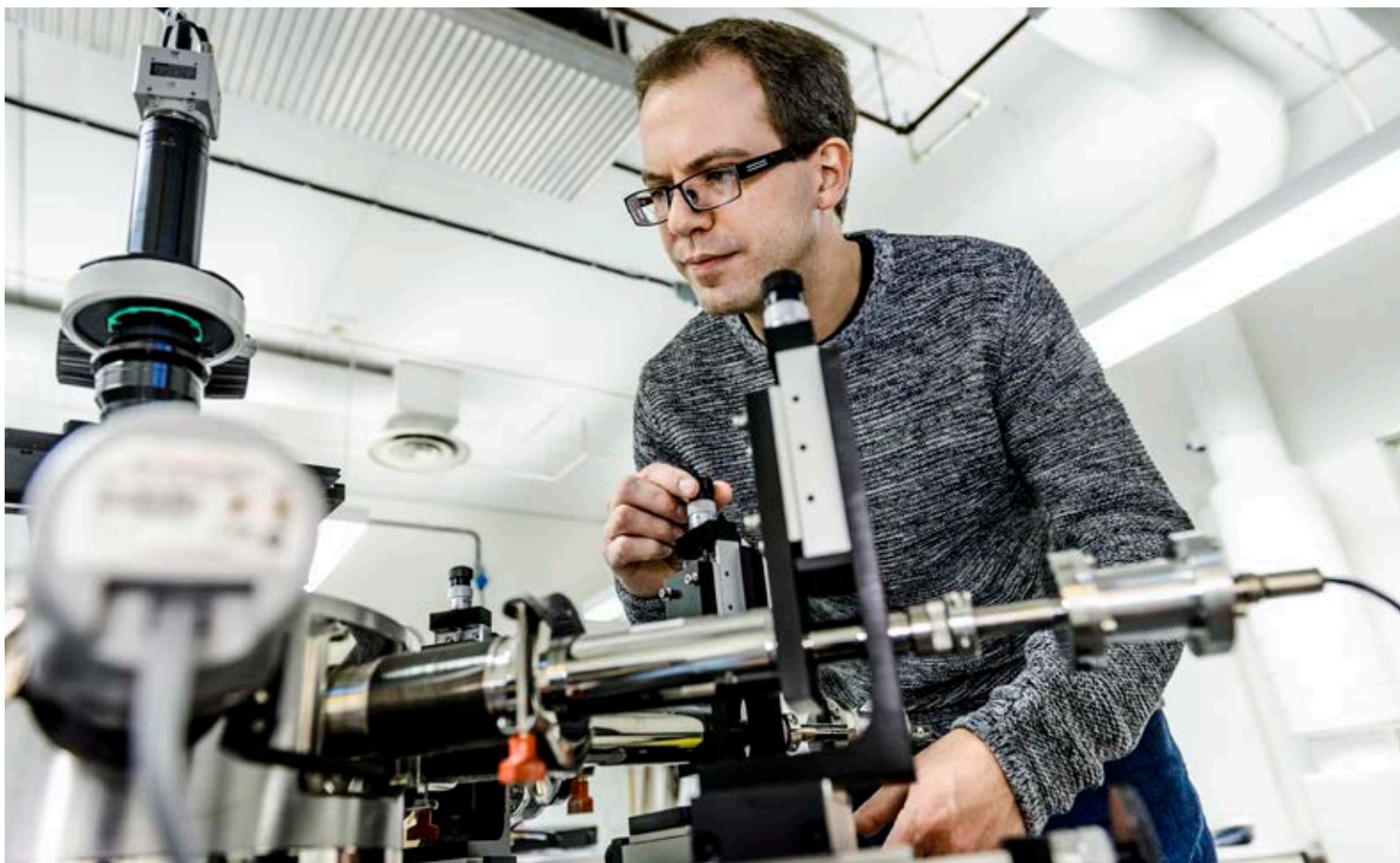
I detta sammanhang kan tre aktuella rörelser i omvärlden nämnas, alla med betydelse för Lunds universitet. För det första Storbritanniens beslut att lämna EU, Brexit, vilket kommer att få konsekvenser när det gäller det kommande EU-ramprogrammet FP9. För det andra den offentliga diskussionen om så kallad faktaresistens, dvs. ett ökat ifrågasättande av forskningsbaserad kunskap, som eskalerat och ställer ökade krav på forskningskommunikation och samverkan. För det tredje utredningen *Styrning för starka och ansvarsfulla lärosäten*, tillsatt av regeringen 2017, som ska göra en översyn av lärosätens styrning, inklusive resursfördelning av statliga forskningsanslag.

Lunds universitet är proaktiv inom dessa och andra processer som kommer att påverka förutsättningarna för forskningen. Lunds universitet är till exempel en av 23 medlemmar i LERU, League of European Research Universities, som samlar de främsta universiteten i Europa och som arbetar intensivt med att påverka utformningen av det kommande ramprogrammet inom EU. Lunds universitet har under det gångna året gjort särskilda insatser för att motverka faktaresistens och att öppna upp forskningen mot omvärlden, inte minst genom ett stort antal mycket välbesökta jubileumsevenemang. Lunds univer-

sitet har också inlett ett strategiskt arbete i syfte att påverka utredningen om resursfördelning och att på sikt hantera förändringar av denna.

Lunds universitets framtid som ledande forskningsinstitution är ljus. Lunds universitet har excellenta forskningsmiljöer, inte minst de 12 strategiska forskningsområden (varav LU leder nio) som sedan 2010 har fått särskild forskningsfinansiering. Lunds universitet är dessutom ett av de mest framgångsrika lärosätena i Sverige inom EU:s nuvarande ramprogram för forskning och innovation Horizon 2020. Genom de två forskningsanläggningarna MAX IV, som nu är i drift, och ESS, som planeras vara i drift 2023, blir Lund ett nav för europeisk forskningsinfrastruktur. Universitetets anseende, som mäts i olika rankingar, är högt och Lunds universitet rankas som ett av världens 100 främsta universitet. Konkurrensen har dock ökat varje år, inte minst genom framsteg av asiatiska universitet.

Den totala forskningsfinansieringen avseende både statliga anslag och bidrag sökta i konkurrens har ökat de senaste fem åren. De tre största forskningsfinansierarna är liksom tidigare Vetenskapsrådet, Knut och Alice Wallenbergs stiftelse och EU.

4.2 Utbildning på forskarnivå

Universitetets gemensamma forskarutbildningsnämnd utgörs av en representant för varje fakultet med ansvar för forskarutbildningen, vanligen en pro- eller vicedekan. Under året har forskarutbildningsnämnden haft 6 sammanträden. Forskarutbildningsnämndens verksamhetsplan utgörs av aktiviteter som syftar till att stärka kvaliteten i utbildningen på forskarnivå vid Lunds universitet.

PÅGÅENDE ARBETE MED UNIVERSITETETS STYRDOKUMENT FÖR UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Under året har universitetet slutfört en övergripande uppföljning av fakulteternas implementering av universitetets huvudsakliga styrdokument för forskarutbildning – *Antagningsordning och föreskrifter för utbildning på forskarnivå*. Särskilt fokus har i uppföljningen riktas mot innehåll och implementering av allmänna- och individuella studieplaner, samt innehåll och implementering av handlingsplan för att förebygga och hantera konflikter mellan doktorand och handledare. Uppföljningen som inleddes under hösten 2016 utgjordes av en analys av fakulteternas egna styrdokument för forskarutbildningen vilket utgjorde underlag för diskussioner vid dialogmöten med fakulteterna.

Uppföljningen visar på behovet att företa en allmän genomgång av de allmänna studieplanerna, som kan och bör användas mer aktivt som styrdokument i forskarutbildningen, samt fakultetsvisa översyner av respektive fakultets styrdokument för utbildning på forskarnivå för att säkerställa enhetlighet, kongruens och gemensam terminologi. Universitetet arbetar vidare med att säkerställa att det finns fakultetsvisa rutiner för handledarbyte samt handlingsplan för att förebygga och hantera konflikter mellan handledare och doktorand i enlighet med universitetets gemensamma föreskrifter.

Ett arbete som rör styrdokumentet för utbildning på forskarnivå har under året gjorts för att uppdatera riktlinjerna gällande förlängning av anställning som doktorand på grund av förtroendeuppdrag inom studentorganisationer och studentrepresentation.

Vidare har universitetet arbetat med att förnya föreskrifterna om indragning av rätten till handledning och övriga resurser för doktorand, nu med en tillhörande förtydligande handläggningsordning.

BEVAKNING AV STIPENDIEFINANSIERADE DOKTORANDER

Som exempel på pågående arbete som avslutas under 2017 och som rör kvalitetsarbetet i utbildning på forskarnivå utgörs av universitetets fortsatta bevakning av frågan om stipendiefinansierade doktorander. Universitetsstyrelsen fattade i juni beslut om tilläggsstipendier för doktorander. Tilläggsstipendium ska tilldelas som kompletterande studiefinansiering till doktorander som ska antas till forskarutbildning med externt stipendium (inrättade av en annan aktör än Lunds universitet). Sammantaget ska doktoranden ha en försörjning motsvarande

doktorandlönen som också följer motsvarande löneutveckling för doktorander med doktorandanställning. Beslutet gäller från och med den 1 januari 2018. Förutom tilläggsstipendier är det som tidigare inte tillåtet att inom universitetet inrätta stipendier för utbildning på forskarnivå.

INDIVIDUELLA STUDIEPLANER

Individuella studieplaner för doktorander är ett område som universitetet arbetar kontinuerligt med och där fakulteterna successivt fastställer rutiner för uppföljning. Exempelvis har den samhällsvetenskapliga fakulteten och Ekonomihögskolan under året infört ett digitalt system för individuella studieplaner. Universitetet lägger, utifrån uppföljningen som nämns ovan, särskilt fokus på formulering av universitetets respektive doktorandens åtaganden samt att efter hand dokumentera de aktiviteter som genomförs i enlighet med respektive åtaganden. Universitetet skriver i nu gällande verksamhetsplan att regelbundna stickprovskontroller av individuella studieplaner ska göras.

Därutöver har universitetet fortsatt pågående arbete med att kartlägga och utveckla strukturer för karriärvägledning och karriärvägar. Parallellt med den interna kartläggningen och med att iscensätta pilotkurs i karriärplanering följer universitetet under 2017 regeringens hantering av utredningen *Trygghet och attraktivitet – en forskarkarriär för framtiden* (SOU 2016:29).

Med utgångspunkt från kommande nationella utvärderingar, har universitetet arbetat med att identifiera befintliga kvalitetssäkringsprocesser samt föreslå en universitetsgemensam standard för kvalitetssäkring av forskarutbildningen. Arbetet har skett parallellt med UKÄ:s utvärdering av forskarutbildningsämnen samt ovan nämnda uppföljning av fakulteternas implementering av universitetets styrdokument för forskarutbildningen.

NÅGRA EXEMPEL FRÅN FAKULTETERNA

Under 2017 har Konstnärliga fakulteten medverkat till att etablera och vidareutveckla ett nationellt nätverk för konstnärlig forskning och forskarutbildning. Verksamheten utmynnar från den nationella konstnärliga forskarskolan som bedrivits med stöd av Vetenskapsrådet i syfte att utveckla forskarutbildning inom det konstnärliga området. Under perioden 2015-2017 har Konstnärliga fakulteten erhållit ytterligare medel från Vetenskapsrådet för att följa upp och kvalitetssäkra forskarutbildningen.

På Konstnärliga fakultetens initiativ har ett nationellt nätverk

för konstnärlig forskning i *musik* initierats, och ett nationellt nätverk för administratörer vid lärosäten som har konstnärlig forskarutbildning har startats och haft nätverksträff vid fakulteten under hösten 2017.

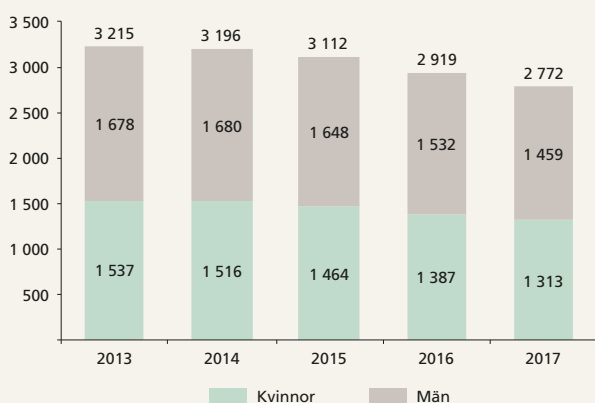
Samhällsvetenskapliga fakulteten har under året beslutat om en fakultetsgemensam doktorandutlysning för att därigenom skapa en större doktorandkohort som påbörjar sina studier samtidigt. En översyn av kursutbudet har företagits som bland annat lett till satsning på kurser i akademiskt skrivande för doktorander, införande av en obligatorisk 3-poängskurs i forskningsetik samt etablerandet av en obligatorisk introduktionsdag för doktorander.

Tidigare utvärdering visar att forskarskolorna inom naturvetenskap fungerar väl och bidrar till kvalitet och bredd i forskarutbildningen. Under 2017 har naturvetenskapliga fakulteten startat en ny forskarskola, i detta fall inom kemi. Forskarskolan

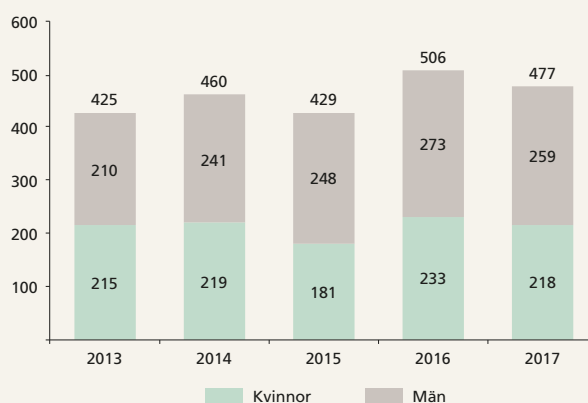
heter qDETAILSS (high Quality DETection and Analysis of Liquid and Solid Samples) och med dess inrättande täcker nu forskarskolorna in en ämnesmässig bredd som gör att de flesta av fakultetens doktorander kan samverka med någon av dem. Naturvetenskapliga fakulteten medfinansierar sedan flera år forskarskolor som har hemvist på fakultetens institutioner:

- ClimBEco (Biodiversity and Ecosystem services in a Changing Climate)
- Compute (A research school dedicated to scientific discovery using computers)
- Geneco (Genomic Ecology)
- Admire (Advanced Microscopy Research Environment)
- Imaging (for x-ray and neutron science linked to MAX IV and ESS) som en gemensam satsning av fakulteterna N, M och LTH tillsammans.

Figur 4.5 Forskarstuderande (individer)

Figur 4.6 Examina på forskarnivå (antal)

Figur 4.7 Forskarstuderande per finansieringsform (HTE)

	2013	2014	2015	2016	2017
Doktorandanställning	1 461	1 424	1 349	1 245	1 141
– kvinnor/män (%)	46/54	46/54	45/55	45/55	47/53
Utbildningsbidrag	0	0	0	0	0
– kvinnor/män (%)	-	-	-	-	-
Annans finansiering	429	458	469	450	442
– kvinnor/män (%)	47/53	45/55	45/55	48/52	47/53
Totalt	1 890	1 882	1 818	1 695	1 583
– kvinnor/män (%)	46/54	45/55	45/55	46/54	47/53

Figur 4.8 Kostnad per forskarstuderande (tkr)

	2013	2014	2015	2016	2017
Kostnad per forskarstuderande (HTE)	940	1 006	858	839	856
Kostnad per doktorsexamen	3 950	4 530	4 094	3 819	4 044

Figur 4.9 Forskarstuderande med anställning utanför universitetet (HTE)

	2013	2014	2015	2016	2017
Företagsdoktorander	60	58	51	56	53
– kvinnor/män (%)	37/63	28/72	32/68	35/65	37/63
Anställning i offentlig sektor m.m.	41	39	37	33	36
– kvinnor/män (%)	58/42	54/46	49/51	58/42	58/42
Anställning på undervisningssjukhus	106	125	123	96	90
– kvinnor/män (%)	52/48	54/46	52/48	52/48	54/46

4.3 Strategiska forskningsområden

De strategiska forskningsområdena vid Lunds universitet bedriver excellent forskning inom flera ämnesområden. Denna forskning kommer samhället till godo på många olika sätt.

Universitetet är verksamt i 12 av 43 nationella strategiska forskningsområden (SFO) och är huvudman för nio av dem. Totalt har universitetet erhållit 1 282 miljoner kronor för SFO:erna under perioden 2010–2017, varav 190 miljoner kronor för 2017.

Prorektor Stacey Ristinmaa Sörensen har under våren 2017 haft möten med universitetets strategiska forskningsområden (SFO) för att följa upp deras verksamhet. Det framkommer tydligt att miljöerna förutom att bedriva excellent forskning, också verkar för att forskningen ska komma samhället till godo. Miljöerna har flera olika fasetter för nyttiggörande. Här följer några exempel som illustrerar detta.

INNOVATIV LÖSNING FÖR CANCERDIAGNOSTIK

På basis av forskning inom universitetets SFO-miljö för cancer har företaget SAGA Diagnostics AB etablerats. Företagets idé bygger på att med blodprov identifiera och kvantifiera tumör-DNA i blodet och identifiera mutationer för målinriktad behandling. SAGA Diagnostics har, i stor konkurrens, beviljats bidrag från *Instrumentet för små och medelstora företag* i EU:s ramprogram för forskning och innovation. Detta är en bekräftelse på att företaget är på rätt väg med att erbjuda innovativa lösningar inom cancerdiagnostik utifrån samhällets

behov och marknadens efterfrågan. Företaget har redan fått flera läkemedelsbolag som kunder.

SAMVERKAN GENOM UPPDRAGSUTBILDNING

Universitetets SFO-miljö med inriktning på Mellanöstern arbetar i en tid då frågor som rör miljöns kärnområden har fått stort utrymme i det offentliga samtalet. Miljön spelar en viktig roll när det gäller samverkan med det omgivande samhället. Ett exempel är en uppdragsutbildning om våldsbejakande extremism. Kursen gavs i samarbete mellan nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism, Kulturdepartementet och Lunds universitet. Projektet har genererat betydande uppmärksamhet på hög politisk nivå.

KUNSKAPSUNDERLAG TILL FN:S KLIMATPANEL

Genom SFO-miljön för klimatmodeller har universitetet åtagit sig att bidra med simuleringar av det globala klimatet som tar hänsyn till interaktiva kopplingar mellan atmosfären, kolcykeln på land och i hav, vegetationsdynamik och förändringar i markanvändning. Simuleringen sker i den förbättrade jordsystemmodellen EC-Earth. Resultatet av detta arbete, som påbörjades under året, kommer att förbättra kunskapen om jordens framtida klimat och ge underlag till den sjätte rapporten från FN:s klimatpanel (IPCC).

4.4 Europeiska unionens ramprogram för forskning och innovation

Halvtid för Horizon 2020, EU:s ramprogram för forskning och innovation. Nya utlysningar av forskningsmedel är publicerade och 30 miljarder euro finns att ansöka om.

EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horizon 2020, har under 2017 blickat både bakåt och framåt. Programmet har passerat halvtid, nu återstår tre av sju år. En utvärdering har genomförts för att förbättra och utveckla det under återstående år. Som en del av utvärderingen har en högnivågrupp av experter under ledning av Pascal Lamy fått i uppdrag att formulera en vision för EU:s kommande ramprogram FP9. Gruppen har tagit fram rekommendationer för hur forsknings- och innovationssatsningarna ska kunna ge maximal avkastning på områden viktiga för Europas medborgare. Bland annat pekar man på att prioritering av utbildning, forskning och innovation både nationellt och på EU-nivå är nödvändiga, satsningen på att lösa globala problem ska fortsätta, forskningens genom-

slag i samhället ska lyftas fram och ramprogrammet måste förenklas ytterligare.

För Lunds universitet är deltagandet i Horizon 2020 viktigt ur flera aspekter. Det ger som ett av få program finansiering till internationella forskningssamarbeten som är både tvärvetenskapliga och går över sektorsgränser, med akademi, företag, myndigheter, intressegrupper med flera som deltagare. Det breddar universitetets kontaktytor, ger en ökad internationisering och synlighet samt inflytande på många nivåer, bland annat kommande forskningssatsningar. Programmet ger utöver samarbeten utrymme för individuella forskningsprojekt av hög kvalitet, forskarmobilitet samt integrering och ökad tillgänglighet av nationella forskningsinfrastrukturer.

Lunds universitet är en av Sveriges mesta deltagare i ramprogrammet och är fortsatt starkast inom den del av programmet som kallas *Excellent vetenskap*. I detta program ingår Europeiska forskningsrådet (ERC), där sex bidrag tilldelats yngre forskare under 2017, forskarmobilitetsprogrammet Marie S. Curie Actions och programmet för forskningsinfrastruktur.

Denna del av ramprogram attraherar flest ansökningar från Lunds universitet och resulterar i flest beviljade projekt och den största andelen kontrakterade medel. Bland samarbetsprogrammen under *Samhälleliga utmaningar* är, liksom tidigare år, universitetets starkaste områden hälsa och informations- och kommunikationsteknologi.

Figur 4.10 Antal projekt samt kontrakterade medel per år och totalt, Horizon 2020 (mnkr)

	Antal projekt i H2020 som startade 2015 ¹	Kontrakterade medel SEK (ca) 2015	Antal projekt i H2020 som startar 2016	Kontrakterade medel SEK (ca) 2016 ²	Totalt antal projekt, 2015–2016	Totalt kontrakterade medel, 2015–2016
Samarbetsprojekt	33	141,3	22	125,4	55	266,7
– varav koordinerade vid LU	5	45,7	3	35,3	8	81,0
Individuella projekt	7	74,8	11	162,7	18	237,5
– varav ERC-projekt	5	71,4	10	160,7	15	232,1
Totalt antal projekt/kontrakterade medel	40	216,1	33	288,1	73	504,2

1) Horizon 2020 startade 2014 men projekten som söktes under 2014 startade först 2015

2) En uppskattning beräknad med en eurokurs på 9,8 SEK/euro

4.5 Forskningsinfrastruktur

Under större delen av året har diskussioner pågått för att säkra den långsiktiga finansieringen av MAX IV-laboratoriets verksamhet. Lunds universitet, som är värd för MAX IV, och Vetenskapsrådet, som är laboratoriets huvudfinansierare, har en central roll i överläggningarna. Frågan har engagerat Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, Vinnova och de svenska lärosätena (via Universitetens referensgrupp för forskningsinfrastruktur, URFI). Ansträngningarna har resulterat i en bred överenskommelse om hur laboratoriets driftskostnader gemensamt ska täckas och som ger hållbara förutsättningar för dess verksamhet åtminstone fram till år 2023. Som en del i detta avser Vetenskapsrådet bidra med minst 310 miljoner kronor årligen till laboratoriet.

Ansvaret för att tillhandahålla ändamålsenlig lokal forskningsinfrastruktur vilar tungt på de svenska lärosätena. Möjligheten att beviljas externa medel för detta är mycket begränsad. Som komplement till de pengar som institutioner och fakulteter avsätter för exempelvis anskaffning eller uppgradering av instrumentering samt dess drift avsätter Lunds universitet därför tjugo miljoner kronor årligen av gemensamma medel för stöd till forskningsinfrastruktur som är av påtagligt intresse för forskare från flera institutioner och/eller fakulteter. Under 2017 beviljades 23,2 miljoner kronor för perioden 2018–2022 till åtta sådana initiativ.

Vetenskapsrådet har ett nationellt ansvar för att långsiktigt planera tillgången till infrastruktur för svensk forskning och för att ekonomiskt stödja infrastrukturens utveckling genom att fördela medel till dyrbar vetenskaplig utrustning, nationella forskningsanläggningar med mera. Under hösten inbjöds forskargrupper, lärosätesledningarna med flera att anmäla framtida behov av gemensam svensk forskningsinfrastruktur. Universitetets forskare var mycket aktiva i behovsinventeringen och medverkade i nästan hälften av förslagen. Årets behovsinventering lägger grunden för nästa nationella utlysning våren 2019.

Ansökan om stöd till sådan *Infrastruktur av nationellt intresse* kan numera endast ske vartannat år. Under våren ägde en sådan utlysning rum. Lunds universitet medverkade i 21 ansökningar, varav två – *Riksrigger* och *ISOLDE-experimentet vid Cern* – samordnas av universitetet. Båda dessa, samt 15 andra initiativ som universitetet medverkar i har godkänts av Vetenskapsrådet.

4.6 Vetenskapliga publikationer

Forskare vid Lunds universitet publicerar årligen omkring sex tusen vetenskapliga publikationer som förmedlar de forskningsresultat som uppnått till övriga forskarsamhället.

Artiklar och översiktsartiklar i referentbedömda tidskrifter står för den större delen, cirka fem tusen årligen, medan övriga bidrag utgörs av bokkapitel, konferensartiklar, monografier samt editerade volymer.

Publiceringsstatistiken i årsredovisningen för 2016 avvek på grund av att införandet av ett nytt system för registrering av forskningsinformation, LUCRIS, skapade en eftersläpning i registreringen av publikationer. Den effekten är nu borta och den totala mängden publikationer är tillbaka på ungefär samma nivå som tidigare.

Mindre fluktuationer för olika publikationskategorier kan förklaras lika mycket av den förändrade praxis för hur forskningen ska registreras som infördes 2016, som av faktiska förändringar av publiceringsmönster. Om man istället studerar hur Lunds universitet representeras i externa databaser som Web of Science och Scopus är det tydligt att antalet artiklar författade av LU-forskare i internationella tidskrifter ökar stadigt för varje år sedan 2010. Att den vetenskapliga publiceringen ökar är en generell trend, och jämför vi med Sveriges totala publicering under samma period har Lunds universitet andel av landets årliga produktion av artiklar och översiktsartiklar legat relativt konstant kring 16 procent (källa: SciVal).

CITERINGSGRAD

Ett vanligt sätt att mäta forskningens genomslag i vetenskaps-samfundet är att mäta citeringsgrad, d.v.s. hur ofta andra forskare refererar till de publicerade rönen. Chansen att bli citerad varierar stort mellan olika forskningsfält och därför är det lämpligt att kompensera för dessa skillnader i beräkningen. Genom att använda så kallad fältnormerad medelcitering kan man få ett mått på hur ofta forskare från Lunds universitet citeras i förhållande till vad som är en normal nivå inom just de forskningsområden som de är verksamma inom.

Lunds universitets fältnormerade citeringsgrad för publikationer från 2013–2016 är 1,08 (en viss försämring jämfört med 2012–2015 då värdet var 1,11). Värdet innebär att universitetets citeringsgrad ligger 8 procent över världsgenomsnittet för de forskningsområden som publiceringen sker inom.

KOSTNAD PER PUBLIKATION

Måttet visar den totala kostnaden för forskning fördelat på antalet referentbedömda artiklar och översiktsartiklar. Eftersom siffrorna för 2017 ännu är preliminära, redovisas endast uppgifter t.o.m. 2016.

Figur 4.11 Kostnad per vetenskaplig publikation (tkr)

	2013	2014	2015	2016
Kostnad per vetenskaplig publikation (prestation)	1 012	1 025	985	1 088

Måttet beräknas på sakkunniggranskade publikationer, dvs. artiklar i referentbedömda tidskrifter och vetenskapliga översiktsartiklar.

På grund av att årets siffror ännu är osäkra, redovisas endast uppgifter till och med 2016.

Figur 4.12 Publikationer

	2014	2015	2016	2017
Artiklar i referentbedömda tidskrifter	4 612	5 124	4 804	4 572
Vetenskapliga översiktsartiklar	228	257	212	244
Konferensartiklar	638	481	525	283
Bokkapitel	666	555	699	541
Vetenskapliga monografier	88	86	94	77
Editerade volymer	83	70	65	48
Totalt	6 315	6 573	6 399	5 765
Övriga publikationer (övriga vetenskapliga artiklar, rapporter, översättningar, recensioner etc)	1 449	1 497	1 481	1 379
Doktorsavhandlingar	394	401	450	421
Licentiatavhandlingar	33	19	20	19
Totalt	8 191	8 490	8 350	7 584

Uppgifterna för 2017 är preliminära på grund av eftersläpning i registreringen.

En dialog med det omgivande samhället har alltid varit en naturlig del av Lunds universitets arbete. Samarbete med företag, forskningsinstitut, myndigheter, kommuner och landsting har länge varit en viktig del av vårt arbete. Lunds universitet ser samverkan som en central interaktiv process som skapar ömsesidig nytta, både för lärosäten och samverkanspartners. Detta är en process som inte sker åtskilt ifrån våra övriga uppgifter utan är en integrerad del när vi bedriver forskning och utbildning.

5. Samverkan och innovation

Figur 5.1 Innovationsresultat (antal)

	2013	2014	2015	2016	2017
Idéer lärare/forskare	110	119	104	125	116
Idéer studenter	**	133	126	220	279
Kommersialiseringsprojekt	56	84	81	103	139
Patentansökningar*	27	16	23	18	14
*) Varav PCT ansökningar (Patent Cooperation Treaty)	7	7	7	12	4
Bildade bolag	14	15	10	20	15
Portföljbolagsinvesteringar	5	5	6	6	12

**) Uppgift saknas

5.1 Innovationsverksamhet

LU Innovation, med ett tjugotal anställda, är navet för innovation och kommersialisering vid Lunds universitet. Genom framgångsrikt nyttiggörande av kunskap, tillkommen vid universitetet bidrar vi till ökad tillväxt i Sverige. Från LU Innovation drivs och koordineras verksamheter, samverkansprojekt och särskilda satsningar som hjälper forskare och studenter att omvandla forskningsresultat till nya framgångsrika produkter, tjänster eller metoder i samhället.

Innovationsverksamheten består av myndighetsdelen LU Innovation och holdingbolaget LU Holding AB, som tillsammans verkar för att idéer utvecklas och bidrar till fler arbetstillfällen, ökad tillväxt och att värdefulla lösningar snabbare kommer till nytta i samhället.

INNOVATIONRESULTAT

En översikt över verksamhetens resultat utifrån antal idéer, patentansökningar och bildade bolag under åren visas i figur 5.1. Under året har LU Innovation fått in 116 nya idéer från forskare och 279 nya idéer från studenter vid universitetet. Kommersialiseringprojekt avser de idéer som gått vidare i utvecklingsprocessen. Totalt har våra affärsutvecklare under året arbetat aktivt med 139 idéer. Patentansökningar är det antal ansökningar som lämnats in med stöd från LU Innovation inklusive internationella ansökningar.

Bildade bolag avser de bolag som under året bildats ur de forskningsprojekt som gått igenom idéutvecklingsprocessen och portföljbolagsinvesteringar inkluderar de bolag som fått investeringar av LU Holding AB.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE SAMARBETE FÖR NYTTIGGÖRANDE

LU Innovation arbetar kontinuerligt med gränsöverskridande satsningar för att främja idéutveckling och nyttiggörande. Genom ett aktivt arbete med uppsökande verksamhet kan goda och långsiktiga relationer med näringslivet utvecklas.

Tillsammans med Lunds universitets Diabetescentrum (LUDC) har vi under året fortsatt arbeta med att stödja forskare i innovationsutveckling. LUDC har i samarbete med LU Innovation sökt och beviljats Industrial Research Centre från Stiftelsen för strategisk forskning; 100 miljoner kr under åtta år beviljades 2017 för att i samverkan med läkemedelsindustrin utveckla nya läkemedel och diagnostiska metoder för förbättrad diabetesbehandling. Vidare är LU Innovation en aktiv part i Diabetes Samverkan Syd, ett regionalt nätverk som bland annat syftar till att implementera en nationell infrastruktur för nyttiggörande av diabetesforskning. Nätverket är ett forum för små- och medelstora företag för att samverka med akademi, industri, sjukvård och patientorganisationer.

Life Science Innovation Board, ett innovationsråd vid Medicinska fakulteten, har fastslagit att nyttiggörande, samverkan och innovation kan vara meriterande vid tillsättning av kommande befattningar som professor vid Medicinska fakulteten.

En koordinator ska tillsättas för att samordna utbildningsmoment för doktorander och docenter.

LU Innovation var under hösten sponsor av Nordic Life Science Days. Konferensen samlar näringsliv, akademi och investerare i ett vetenskapligt program som presenterar de senaste trenderna inom branschen, i kombination med möjligheter till nätverkande.

LU Innovation har etablerat ett tätare samarbete med SmiLE (Life Science-inkubatorn på Medicon Village) i syfte att arbeta bättre ihop i gränssnittet mot industri och investerare.

Science for Society är namnet på ett Interreg-projekt där Lunds universitet är ett av fyra partneruniversitet. Projektet syftar till att inspirera doktorander och post-doktorander till entreprenörskap och synliggöra möjligheter även utanför universitetet.

Under året arrangerades Lunds universitets och Sparbanken Skånes pris för framtidens innovationer som ska uppmuntra till en innovativ kultur inom universitetet och premiera goda idéer med potential att bli innovationer. Tävligen var öppen för anställda och studenter och totalt inkom 77 bidrag. Vinnarna utsågs i mars och sammanlagt delades 200 000 kronor ut.

STUDENTINNOVATION

VentureLab arbetar för att uppmuntra entreprenörskap och hjälpa studenter och nyexaminerade som funderar på att starta eget, via exempelvis inspirationsaktiviteter, kostnadsfri och konfidentiell idéutveckling samt möjlighet till gratis kontorsplats i studentinkubatorn.

VentureLab har under 2017 kommit i kontakt med över 270 idéer. 44 projekt och företag har deltagit i inkubatorsprogrammet, där 10 har blivit företag och 1 har mottagit investeringar från LU Holding.

Några exempel på aktiviteter som bedrivits av VentureLab under året är:

- *VentureCafé*, ett sedan 2016 återkommande event som arrangeras tillsammans med olika lokala organisationer. Tanken är att inspirera studenter och nyligen utexaminerade till entreprenörskap och på ett effektivt sätt kunna matcha ihop idéer med kompetens.
- Tillsammans med Bisnode Sweden har VentureLab fått ekonomiskt stöd från Vinnova för att arrangera *Lund Innovation Challenge*, ett så kallat hackathon. VentureLab projektledde evenemanget som samlade cirka 100 studenter från LTH och EHL med hjälp av en

projektgrupp bestående av studenter, medan Bisnode delade sin data för evenemanget.

- Under det andra halvåret inledde VentureLab och SLU Holding ett samarbete om studentinnovation. En resurs, delfinansierad av LU Innovation, har utsetts för att arbeta med att etablera studentinfrastrukturen kopplad till innovationer på SLU Alnarp, samt hitta synergieffekter mellan studenterna från de två olika universiteten.
- *Nordic Entrepreneurship Hub* är ett Interreg-projekt där Lunds universitet genom VentureLab verkar för att bidra till att fler studenter startar eget företag samt säkra ett bättre användande av inkubatorerna. Partneruniversitet i detta projekt är DTU – The Technical University of Denmark samt KEA – Copenhagen School of Design and Technology.

Leapfrogs är namnet på ett stöd för att stimulera entreprenörskap bland studenter, initierat av LU Innovation, finansierat av Vinnova och Innovationskontor Syd (IKS). Leapfrogs har under sex år beviljat stöd till 224 studentprojekt, varav 35 under 2017.

Under de tre sommarmånaderna fick dessa studenter möjlighet att arbeta heltid med sina affärsidéer. Två exempel på Leapfrogsprojekt är kameratillbehöret Trilens vars upphovsman lyckades generera 2 MSEK via en crowdfunding-kampanj och Flowcup som utvecklar och säljer menstruationsbägare för kvinnor och där en bägare doneras till behövande unga kvinnor i Afrika varje gång företaget säljer en produkt.

INNOVATIONSKONTOR SYD

Åtterrporteringskrav: Universiteten ska i sin årsredovisning redovisa hur de medel som har tilldelats har använts för att bedriva verksamheten vid innovationskontoret. Redovisningen ska beskriva inriktningen av innovationsverksamheten och målen med denna samt om, och i så fall vilken, expert- och specialistkompetens som har byggts upp. De universitet som har fått medel för att främja högskolor bör ange vilka högskolor de stödjer och med vilka tjänster. Av årsredovisningen ska också följande flödestal rapporteras:

- antal idéer som har kommit in för prövning eller rådgivning från forskare respektive studenter samt hur en idé definieras och avgränsas,
- antal idéer som går vidare till s.k. verifiering från forskare respektive studenter, samt hur verifiering definieras och avgränsas och
- antal idéer som har gått vidare till inkubatorer.

Lunds universitet ansvarar, genom LU Innovation, för plattformen Innovationskontor Syd (IKS), som inkluderar Malmö högskola, Högskolan Kristianstad och Blekinge Tekniska Högskola. Målsättningen är att professionalisera nyttiggörandet av forskning och att öka den positiva påverkan av lärosätenas kunskapsstillgångar i samhället. Strategin för att göra detta är genom ett gränsöverskridande samarbete med gemensamma stöd, strukturer och kompetensutveckling.

Innovationskontoret erbjuder stöd till studenter och forskare för att förädla idéer som kan utvecklas till produkter och tjänster, som tillför ett värde i samhället.

Stödet består bland annat av stöd och expertkompetens inom patent, juridik och affärsutveckling samt processtöd, databaser, modeller för samarbeten, metoder och finansieringsverktyg.

Sammantaget har idéflödet från forskare och studenter 2017 till Innovationskontor Syd uppgått till 519 idéer. Under perioden har 139 projekt hanterats i verifieringsfasen och 15 projekt har gått vidare till regionens inkubatorer. Ambitionen har varit att öka idéflödet och antalet verifieringsprojekt.

Figur 5.2 Innovationsverksamhetens flödestal (antal)

	2014	2015	2016	2017
Idéer som kommit in för prövning eller rådgivning¹				
– från forskare	119	131	141	133
– från studenter ²		169	279	386
Idéer som går vidare till s.k. verifiering³				
– från forskare	54	38	34	30
– från studenter	11	14	9	9
Idéer som gått vidare till inkubatorer²	**	10	3	15

**) Uppgift saknas

- 1) Definition idé: nya idéer där idébärare vill ha råd och/eller stöd för att utvärdera och utveckla en idé där ett första möte har genomförts runt idén. Avgränsning görs utifrån de affärsidéer som idébäraren anser ha kommersiell eller socioekonomisk potential.
- 2) Före 2015 gjordes ingen strukturerad uppföljning av dessa flödestal.
- 3) Definition verifiering: verifieringsaktivitet har inletts för att studera nyckelfrågor/förutsättningar, för minskad risk och ökad mognad, inom minst ett område för innovationsutveckling. Avgränsning görs utifrån att ett initialt affärskoncept är konkretiserat.

För året fick Lunds universitet 11,9 miljoner kronor för Innovationskontor Syd. Användningen av tilldelade medel för IKS framgår av figur 5.3.

Figur 5.3 Fördelning av medel till Innovationskontor Syd (mnkr)

	2014	2015	2016	2017
Personal – juridik, patent, process	1,2	2,4	2,8	2,8
Medel till övriga lärosätens innovationsstruktur	2,2	1,8	1,8	1,8
Medel för finansieringsstöd för projekt	3,6	4,8	5,7	5,7
Drift, struktur (databaser etc)	1,5	0,7	0,8	0,5
Samverkansaktiviteter (projekt, seminarier och föreläsningar)	0,5	0,5	0,7	0,5
Studentstöd, kompetensutveckling	1,6	0,7	0,8	0,6
Totalt tilldelade medel	10,6	10,8	12,6	11,9

Det finns olika finansiella verktyg för att ge projekten stöd under de forsknings- och kunskapsnära faserna. Under 2017 har IKS gett finansiellt stöd till 75 projekt till ett belopp på cirka 9,6 miljoner kronor:

- *Teststödet* ges för initiala bedömningar om en idé verkar ha kommersiell potential. Upp till 15 000 kronor kan användas för till exempel nyhetsgranskning eller tidig marknadsanalys. Utfall för 2017: 24 projektstöd, totalt beviljat belopp om 230 000 kronor.
- *Verifieringsstödet* ingår i Vinnovas program Verifiering för tillväxt, för idéer som formas till affärskoncept. Upp till 300 000 kronor kan användas för aktiviteter som stärker affärskonceptet. Utfall för 2017: 51 projektstöd, totalt beviljat belopp om 5,3 miljoner kronor.
- *Acceleratorstödet* ger möjlighet för nystartade bolag med tydlig marknadspotential att arbeta med försäljning och kundkontakt, för att etablera sig på en marknad. Ett stöd upp till maximalt 300 000 kronor per bolag med ursprung i forskning, och maximalt 150 000 kronor per bolag bildat av studenter. Utfall för 2017: 17 projektstöd, totalt beviljat belopp om 3,7 miljoner kronor.
- *Verifiering för samverkan* syftar till att skapa långsiktiga relationer mellan akademi och externa organisationer som leder till socioekonomiskt eller kommersiellt nyttiggörande. Maximalt 150 000 kronor per projekt kan finansiera den akademiska partens kostnader. Utfall för 2017: 5 projektstöd, totalt beviljat belopp om 660 000 kr.

IKS har under 2017 också haft fortsatt utbyte med andra stöd-systemaktörer som inkubatorer, företag och organisationer, för att driva på förädlingen av idéer och sporra till en mer effektiv process. Man har också varit drivande part i genomförandet av ett nationellt erfarenhetsutbyte mellan landets alla Innovationskontor.

FÖRDJUPAD KOMMERSIELL VERIFIERING INOM LIVSVETENSKAP

Åtterrapporeringskrav: Kammarkollegiet utbetalar 1 200 tkr till Lunds universitet. Medlen avser bidrag för att stödja idéer inom området för livsvetenskap med fördjupad kommersiell verifiering.

I budgetpropositionen uttrycker Utbildningsdepartementet vikten av att överbrygga gapet mellan grundforskning och kommersialisering av forskningsresultat inom livsvetenskap.

Regeringen har därför beslutat att etablera fördjupad kommersiell verifiering, så kallad förinkubation, vid innovationskontor på följande lärosäten; Karolinska institutet, Uppsala, Umeå, Göteborgs och Lunds universitet.

Lunds universitet fick 1,2 miljoner kronor för år 2017 som universitetet beslutade att fördela till projekt vid IKS, genom ett utlysningförfarande (Exploratory Pre-Seed). Under 2017 har vi tillsammans med övriga universitet, som fått dessa medel, utvecklat "best practices" kring genomförandet av uppdraget. Inom ramarna för denna utlysning inkom 12 ansökningar med ett totalt sökt belopp om cirka 3,6 miljoner kronor. För utvärdering av projekten involverades SciLifeLab, som är ett nationellt center för molekylärbioforskning. 7 olika projekt inom Innovationskontor Syd beviljades stöd om knappt 1,7 miljoner kronor.

SWELIFE – SAMVERKAN FÖR EN INNOVATIV LIFE SCIENCE-SEKTOR

Swelife är ett nationellt strategiskt innovationsprogram som möjliggör förnyelse och innovation inom life science. Genom Swelife samverkar vården, akademien och näringslivet i aktiviteter som ska bidra till en mer värdeskapande hälso- och sjukvård samt öka tillväxten inom life science-sektorn i Sverige. Lunds universitet är via LU Innovation administrativ bas för programkontoret. Swelife finansieras av Vinnova samt en rad deltagande parter. Under 2017 har Swelife haft tre fokusområden:

- Ökad nationell samverkan inom och mellan akademi, hälso- och sjukvård och näringsliv. Exempel: Tillsammans med Medtech4Health driver Swelife ett påverkansarbete för att stärka life science i Sveriges position gentemot övriga EU, bland annat vad gäller möjligheter till EU-finansiering.
- Ökad kvalitet liksom förbättrad nationell tillgänglighet och användbarhet av vårdrelaterade data. Exempel: Sweper är ett projekt som syftar till att ge tillgång till och dra nytta av den patient- och vårddata som finns i Sverige.
- Ökad nationellt tillgänglig kompetens, kapital och infrastruktur. Exempel: två utlysningar varav den ena är en acceleratorutlysning där åtta extra lovande bolag beviljats upp till fem miljoner kronor vardera. Samtliga sökande erbjuds affärsutveckling genom Swelifes nationella nätverk av innovationsaktörer.

Swelifes Hands-on modell: Ökar chanserna för innovationsprojekt

Modellen är en skräddarsydd coachningsprocess som erbjuds alla projekt som deltar i Swelifes utlysningar. Den optimerar förutsättningarna för att projektet ska bli investeringsbart och nå kommersialisering. Arbetet bedrivs genom ett nätverk av koordinatörer och affärsutvecklare hos regionala innovationsstödsaktörer, exempelvis LU Innovation.

LU HOLDING AB – UNIVERSITETETS HOLDINGBOLAG

LU Holding AB investerar i bolag som har ett unikt koncept som på ett konkurrensmässigt sätt löser ett tydligt kundbehov. Under 2017 har 12 bolagsinvesteringar gjorts och i dagsläget är LU Holding AB delägare (upp till maximalt 20 procent ägarandel) i 51 bolag. Genom att vara aktiv i tidig fas kan LU Holding AB investera i lovande bolag i ett skede där det kan vara svårt att attrahera externt riskkapital. Holdingbolaget kan ge finansieringsstöd på upp till 500 000 kronor i form av ägarkapital. Investeringen ger förutom trovärdighet till bolaget, även tillgång till ett stort kontaktnät. Dessutom ger LU Holding AB stöd i utvecklingen bland annat med att bygga team och vara aktiva i styrelsearbetet. Under året tillkom 12 nya bolag i portföljen:

- *Apertilis* tillhandahåller trygghetssystem till i första hand äldreården.
- *Brantu* tillhandahåller e-handelslösningar för handelsbolag i MENA-regionen (Middle East, North Africa).
- *C2Amps* möter det ökande behovet av högpresterande komponenter och kretsar i kommunikationssystem och radar.
- *Corsmeds* utvecklar mjukvara för en virtuell magnetrontgen-kamera som finns tillgänglig via en webbaserad molntjänst driven av en kraftfull processor.
- *Elonroad* arbetar med att utveckla system för elvägar som möjliggör kontinuerlig laddning för fordon under körning.
- *Safe Mimo* utvecklar kostnadseffektiva och energieffektiva Massive MIMO system för Wigig och 5G.
- *Scientific Ed Tech AB* utvecklar en app för inläring av grundläggande matematikkunskaper för de tidigaste årskurserna i skolan.
- *MedVasc* utvecklar ett instrument för en säkrare, mindre smärtsam och mer kostnadseffektiv behandling av åderbräck.
- *Mireca Medicines* utvecklar behandlingsmetoder för ärftliga och tidigare obotliga ögonsjukdomar.
- *Sinntaxis* utvecklar metoder för att hjärnan ska kunna återhämta sig efter stroke, hjärntrauma och hjärtstillestånd.
- *Xenergic* utvecklar teknik och lösningar för extremt strömsnåla integrerade kretsar.
- *Medotemic* utvecklar och marknadsför en applikation som mäter patientens rörelsemönster för att säkerställa att patienten gradvis håller mindre efter knä/höftledsoperationer.

Några exempel på aktiviteter i övriga portföljbolag under året:

- *Acconeer* utvecklar en mycket liten och mycket strömsnål radar att användas i bland annat mobiltelefoner och hemelektronik exempelvis med syfte att mäta avstånd, upptäcka rörelser och identifiera olika material. De första produkterna utvärderas nu i ett brett spektrum

av användarapplikationer. Teknikföretaget noterades på Nasdaq First North i december 2017.

- *Gedeo Biotech* utvecklar en antibiotikafri behandling mot vaginala infektioner. Bolaget vann 2017 Lunds universitet och Sparbanken Skånes pris för framtidens innovationer samt Venture Cup Crowd Award.
- *Saga Diagnostics* medicinteknik gör det möjligt att upptäcka och mäta mängden tumör-DNA som finns i blodet med mycket hög precision. Genom ett vanligt blodprov är det möjligt att inte bara upptäcka cancer i ett tidigt skede, utan även följa hur patienten svarar på en behandling. Bolaget vann tävlingen Startup Challenge vid Nordic Life Science Days 2017 för bästa pitch.
- *Glo* har fått in 120 miljoner kronor från Google i en emission. Glo har de senaste åren arbetat hårt på att få ut sina nanoteknikbaserade lysdioder på marknaden, i första hand som en del av displayer i bland annat smarta klockor, mobiltelefoner och VR-glasögon.

LU Holding AB har under 2017 sålt följande bolag ur portföljen:

- A1M Pharma
- Optifreeze
- Gasporox
- Bioactive polymers
- ISET – likvidation
- Picology – likvidation
- Efficax Energy – likvidation
- Finja Five – likvidation
- Mistbase – industrial exit
- Enza Biotech – industrial exit

Figur 5.4 visar tillväxt för åren 2012–2016 för de bolag som LU Holding AB har investerat i. Vi ser en ökande trend i omsättning för bolagen. För 2016 visas att företagen hade 358 anställda heltidsekvivalenter, med en omsättning på 283 miljoner kronor, att de fått in 984 miljoner kronor i riskkapital och att de bidragit med 255 miljoner kronor i skatteintäkter.

Långsiktighet är centralt då effekterna av investeringarna syns först på längre sikt.

Figur 5.4 LU Holding AB:s portföljbolag 2012–2016*

	2012	2013	2014	2015	2016
Omsättning (mnkr)	171	248	262	215	283
Årsarbetskrafter (HTE)	261	237	268	295	358
Riskkapital (mnkr)	239	341	510	446	984
Skatteintäkter (mnkr)	98	86	70	119	255

*) Underlaget bygger på portföljbolagens årsredovisningar vilket medför en eftersläpning på ett år. Data för år 2017 redovisas i årsredovisningen 2018.

5.2 Donationskampanj

Lunds universitet har under 2017 arbetat vidare med att attrahera finansiering från den privata sektorn inom ramen för donationskampanjen Lunds universitet – För en bättre värld. Kampanjen invigdes i januari 2014 och avslutas i januari 2018.

Satsningen är universitetsgemensam och syftar till att öka finansieringsandelen främst gällande privata forskningsbidrag. Ett led i detta arbete är införandet av nya betalningsmöjligheter, exempelvis Swish, i syfte att underlätta mindre donationer.

INKOMNA DONATIONER UNDER ÅRET

Universitetet genomför, som ett led i donationskampanjen, en särskild satsning på stipendier. Under året har den genererat drygt tre miljoner kronor, bland annat via Lunds universitets stipendiestiftelse, LUSS. LUSS är grundad för att skapa en långsiktig lösning för stipendier vars avkastning ska delas ut och grundkapitalet ska bestå.

Flera stiftelser har under åren donerat omfattande belopp till Lunds universitet. Tre aktuella exempel från 2017 är donationer från Sparbanksstiftelsen Finn, Crafoordska stiftelsen och LMK-stiftelsen.

Sparbanksstiftelsen Finn har under året donerat 400 000 kronor till projektet Skissernas Night – ett samverkansprojekt för ett rikare kulturliv i Lund.

Crafoordska stiftelsen har under året donerat till flera olika projekt vid Lunds universitet, exempelvis fem miljoner kronor till Forum Medicum, åtta miljoner kronor till en professor i fonetik och tre miljoner kronor till LINX. LINX syftar till att skapa en prestigefylld plattform för att engagera världens

främsta forskare som i sitt arbete fokuserar på användandet av neutroner och synkrotroner.

LMK-stiftelsen har donerat 4.9 miljoner kronor till projektet *Nanoteknologi för framtidens ljuskällor* och Einar Hansens Allhemsstiftelse tre miljoner kronor som bidrog till att rekrytera en ny professor i bok- och bibliotekshistoria.

Under året har det även inkommit flera donationer från såväl privata bolag som från privatpersoner. Exempelvis har investmentkoncernen Volito AB valt att stödja området samverkansinläring med 600 000 kronor.

En av alla de privatpersoner som visat sitt stöd är Viveca Jeppsson, som donerat fyra miljoner kronor till forskningsområdet cancer. Medicinska fakulteten har från en anonym donator mottagit åtta miljoner kronor till projektet *Global Health*. Utöver detta har universitetet emottagit ett stort antal mindre gåvor, exempelvis i samband med olika jubileumsevenemang.

NÄTVERK FÖR ENGAGEMANG

Under året har universitetet arrangerat flera evenemang i syfte att uppmärksamma donatorer och attrahera nya externa medel, exempelvis en vetenskaplig salong, ett musikevenemang inom ramen för universitetets 350-årsfirande samt invigningen av Ravensbrück-arkivet.

5.3 Alumnverksamhet

Alumnverksamhetens främsta syfte är att underlätta för universitetet att bibehålla en god relation till tidigare studenter. Alumnernas erfarenheter och kunskaper är viktiga och bidrar till den fortsatta utvecklingen av universitetet. Alumnverksamhet bedrivs både centralt och på fakulteterna.

Universitetets alumndatabas gör det möjligt att behålla kontakten med alumnerna. Antalet registrerade alumner i alumn nätverket har under året ökat med 2 750 personer och är nu uppe i 34 800 personer.

Alumner spelar en viktig roll, som förebilder och goda exempel, för studenter. Under året har det gjorts ett flertal satsningar på evenemang där studenter och alumner träffas och utbyter erfarenheter. Universitetet har även erbjudit karriärrelaterade seminarier och studentaktiviteter med fokus på nätverkande och förberedelser inför arbetslivet. Dessa aktiviteter bidrar till studenters personliga utveckling och ökar samtidigt medvetenheten om alumn nätverket.

För att stärka banden ytterligare till universitetets alumner arrangerades en hemvändarhelg i samband med universite-

tets 350-årsjubileum. Hemvändarhelgen omfattade tre dagar i oktober. Alumnerna erbjöds guidade visningar, föreläsningar, sociala aktiviteter och en galamiddag. En av de mer populära aktiviteterna under helgen var *Lunch with a pro*, där alumner och studenter träffades över en lunch för att prata om studentliv och karriärval. Över 200 alumner deltog under helgen. Cirka 40 procent av deltagarna var internationella alumner, främst från Tyskland, Nederländerna och Danmark, men även från Indien, USA, Hong Kong och Bangladesh.

Under året har Alumnverksamheten arrangerat ett flertal internationella evenemang, bland annat firandet av universitetets 50-åriga samarbetsavtal med University of California. Det har även anordnats nätverksträffar i bland annat Portland, New York och Harare.

5.4 Uppdragsutbildning

Lunds universitet tillhandahåller skräddarsydd fortbildning till yrkesverksamma, så kallad uppdragsutbildning. Den betalas av deltagarens arbetsgivare och kan ske i många olika former. Förfrågningar kommer från världens alla hörn, vilket innebär att utbildningarna stöder samhällsutvecklingen både nationellt och internationellt. På samma gång berikas universitetets forskning och undervisning, genom att omvärldens erfarenheter och perspektiv fångas upp.

Allt fler institutioner vid Lunds universitet vill föra ut sin forskning och kunskap till samhället. Under det gångna året, 2017, har totalt 136 uppdragsutbildningar genomförts inom en rad olika ämnesområden. Flest utbildningar till antalet genomfördes inom området Medicin & hälsa där Region Skåne och andra landsting i Sverige var de största köparna.

Inom teknikområdet har det varit en mycket stor efterfrågan under året på kurser inom bland annat 3D-printning, eller additiv tillverkning. Additiv tillverkning omfattar en rad teknologier som har potential att addera ett stort värde inom tillverkningsindustrin och anses ofta vara en "game changer technology". Den tvingar industrin att tänka annorlunda kring konstruktionsdesign. Det största uppdraget under året kom från Siemens Industrial Turbomachinery AB där Lunds universitet nu utbildar över 700 ingenjörer inom Siemens globalt.

Lund som stad präglas alltmer av initiativ inom området mänskliga rättigheter (MR), bland annat genom Lunds kommuns arbete för att bli en människorättsstad samt lanseringen av olika initiativ såsom Lund Human Rights Research Hub och Child Rights Institute (CRI@LU). Uppdragsutbildning är idag en viktig

del i CRI@LU där LUCE (Lund University Commissioned Education) bland annat stöder utvecklingen av en digital plattform som ska underlätta implementeringen av barnkonventionen globalt. LUCE arbetar också för att kunna erbjuda fler utbildningar inom MR, och framförallt barnrätt, för att nyttiggöra den kunskap som finns i staden och för att bidra till Lunds MR-profil.

Ekonomihögskolan och Raoul Wallenberginstitutet genomförde 2017 en uppdragsutbildning inom mänskliga rättigheter och decentralisering. Utbildningen finansierades av Svenska institutet och riktade sig till unga statstjänstemän från Östeuropa, Baltikum och Sverige.

Lunds universitets arbete med nyanlända akademiker har utökats under 2017, där ett fokusområde varit webb- och systemutveckling. Genom ett nära samarbete med Region Skåne, Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen och Ideon AB är Lunds universitet en viktig spelare för att förse det regionala näringslivet med kompetent personal, samt för att stötta nyanlända akademiker så att de snabbare ska komma ut på arbetsmarknaden.

5.5 Samverkan

Ett stort universitet som Lunds har en bred kontaktyta mot omvärlden och har en naturlig och mycket omfattande samverkan med bland annat offentlig sektor, näringsliv, civilsamhället och kultursamhället.

Samverkansfrågor har blivit allt viktigare för Lunds universitet och det har blivit mycket tydligt att universitetet genom omfattande samverkan befruktar många verksamheter, nyttiggör sin kunskap och utvecklas självt genom tät interaktion och samverkan.

I strategiska planen för 2017-2026 betonas detta mycket starkt. Sålunda fastslås att "aktiva samarbeten stimuleras för att lösa samhällsutmaningarna" som ett av de sex prioriterade målen.

Huvudparten av all samverkan sker genom fakulteterna. För att värna samverkansmålet på universitetsövergripande nivå har ett särskilt samverkansråd inrättats med ledamöter från samtliga fakulteter och under ledning av vicerektor för samverkan. Samverkansrådet har blivit en naturlig plats för att gemensamt driva samverkansfrågor genom att vara ett forum för diskussion, initiering och planering av universitetets samverkansuppgift för att därigenom aktivt skapa samverkan och förenkla

förankrings-, beredning och prioriteringsprocessen. Genom samverkansrådet kan också universitetets stödfunktioner inom samverkansområdet optimeras och genom en ökad dialog kan synergieffekter mellan olika verksamhetsområde öka.

För att ytterligare stärka samverkan har under året den särskilda avdelningen för samverkan inom förvaltningen stärkts. Bland annat har sex samverkansprojektledare knutits till avdelningen. Dessa arbetar som stöd för samverkan till fakulteterna i frågor rörande bland annat smarta städer, mobilitet, material, livsmedel och cirkulär biobaserad ekonomi.

För att stimulera och underlätta för samverkansformer och nya tvärvetenskapliga samarbeten inom och utom universitetet har under 2017 samverkansrådet ledigförklarat medel för skapande av nya initiativ. Tanken är att samla forskare inom minst tre fakulteter och minst en extern part i nya initiativ med inriktning mot framtida utmaningar. Efter ett ansökningsförfarande utsågs sex sådana nya initiativ. Dessa löper nu under minst 3 år.

6. Kompetensförsörjning

Lunds universitets anställda är vår viktigaste tillgång. Universitetet behöver därför såväl attrahera och rekrytera nya medarbetare som tillse kompetensutveckling av nuvarande chefer och anställda. Förmåga att rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetenser är viktig för framtidens kunskapsutvecklare, problemlösare och ledare.

Figur 6.1 Antal anställda (HTE)¹

	2015 totalt	Andel kvinnor	Andel män	2016 totalt	Andel kvinnor	Andel män	2017 totalt	Andel kvinnor	Andel män	Förändring 2017-2016	%
Lärare											
Professor	675	24%	76%	677	26%	74%	655	27%	73%	-22	-3%
Lektor	859	41%	59%	867	41%	59%	854	40%	60%	-13	-2%
Adjunkt	254	50%	50%	239	53%	47%	227	53%	47%	-12	-5%
Meriteringsanställning	283	43%	57%	288	42%	58%	320	42%	58%	32	11%
Annan undervisande och forskande personal											
Forskare	610	40%	60%	579	39%	61%	630	41%	59%	51	9%
Forskningsingenjör	188	47%	53%	201	44%	56%	209	45%	55%	8	4%
Projektassistent	94	51%	49%	66	51%	49%	76	46%	54%	10	15%
Doktorand	1 468	45%	55%	1 397	45%	55%	1 303	46%	54%	-93	-7%
Övriga	38	61%	39%	38	54%	46%	41	64%	36%	2	6%
Teknisk och administrativ personal											
Administrativ personal	1 428	70%	30%	1 420	70%	30%	1 463	69%	31%	43	3%
Bibliotekspersonal	160	64%	36%	158	64%	36%	159	64%	36%	0	0%
Teknisk personal	717	50%	50%	716	50%	50%	701	50%	50%	-15	-2%
Totalt	6 777	48%	52%	6 647	49%	51%	6 637	49%	51%	-9	0%

1) Avser oktober månad respektive år

6.1 Strategiskt arbete inom HR

HR-arbetet måste hela tiden utvecklas för att på kort och lång sikt kunna ge våra chefer och övriga anställda bättre förutsättningar för sina respektive uppdrag.

I dialog med verksamheten på olika nivåer har behov av ett utvecklat HR-stöd identifierats under året, vilket universitetet kommer att arbeta vidare med på olika sätt. Syftet är att utveckla HR-processerna samt skapa större tydlighet och enhetlighet i tillämpningen av regelverk. Under året har ett antal webbaserade chefstöd utvecklats, bland annat inom områdena arbetsmiljö och diskriminering.

INTERNATIONALISERING

Internationalisering är fortsatt fokus i de övergripande HR-processerna i allmänhet och inom området kompetensförsörjning i synnerhet. Lunds universitet har ett nära samarbete med *International Citizen Hub* i Lund och med *Invest in Skåne*,

förenade i strävan att göra vistelsen i Sverige så friktionsfri som möjligt, både för internationell personal och för deras medföljande anhöriga.

Euraxess är Europakommissionens nätverk för ökad forskarmobilitet med syfte att koordinera stödet till internationell personal. Lunds universitet är ett av tolv Euraxess Service Centres i Sverige. Lunds universitet kommer under 2018 att stå värd för en konferens för och med nordiska Euraxess Service Centers. Konferensen, *Gearing up for the Nordic Brain Gain*, har som målsättning att finna konkreta nordiska HR-samarbeten som syftar till att gemensamt kunna attrahera och behålla internationella forskare, särskilt de som söker nya forskningsmöjligheter i samband med brexit.

Figur 6.2 Personalomsättning¹ för vissa befattningskategorier

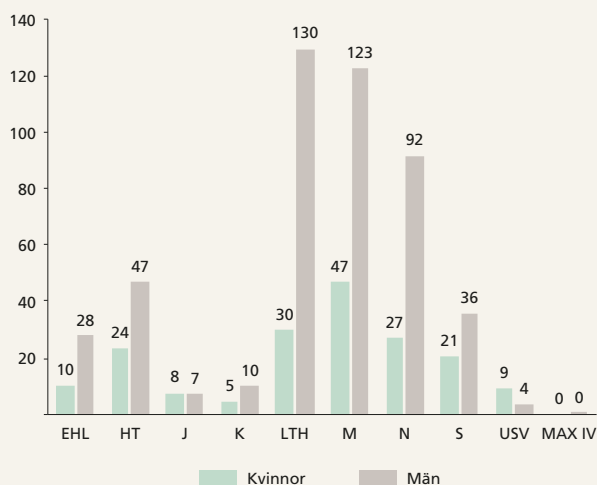
	Anställda oktober 2016	Avgångar oktober 2017 ²	Nyanställda oktober 2017 ²	Anställda oktober 2017	Netto	Omsättning (%)
Professor	817	65	49	801	-16	6%
Lektor	973	69	49	953	-20	5%
Adjunkt	303	45	33	291	-12	11%
Meriteringsanställning	297	60	91	328	31	19%
Annan undervisande och forskande personal ³	1 071	266	394	1 199	128	23%
Teknisk och administrativ personal	2 508	277	229	2 460	-48	9%
Totalt	5 969	782	845	6 032	63	13%

1) Omsättning = lägsta tal av avgångar och nyanställda dividerat med genomsnittet av antalet anställda i oktober 2016 och oktober 2017

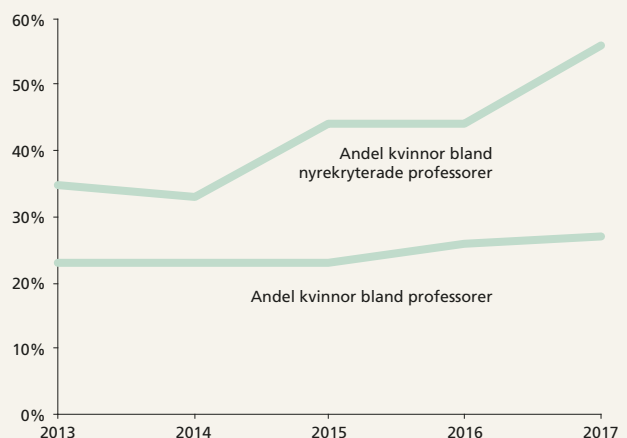
2) Nyanställda och avgångar november 2016–oktober 2017

3) Exklusive doktorander

Figur 6.3 Professorer per fakultet (HTE)

Figur 6.4 Andel kvinnor bland nyrekryterade professorer (exkl. adjungerade professorer)

NY MERITERINGSANSTÄLLNING

Regeringen fattade under sommaren 2017 beslut om ändringar i högskoleförordningen. Förändringen innebär att regeringen ersatt den tidsbegränsade meriteringsanställningen i högskoleförordningen med en ny meriteringsanställning, biträdande universitetslektor, med rätt att ansöka om befordran till en tillsvidareanställning som lektor. Denna karriärväg liknar den som universitetet och de kollektivavtalsbärande parterna kom överens om att införa 2013. Arbete har påbörjats med att tydliggöra skillnaderna i förhållande till tidigare meriteringsanställning samt att införa den nya meriteringsanställningen i Lunds universitets anställningsordning. Lunds universitet kommer att kunna rekrytera enligt de nya bestämmelserna från den 1 april 2018.

STATENS SERVICECENTER

Lunds universitet tecknade den 5 maj 2017 en överenskommelse med Statens servicecenter för hantering av lönerelaterade tjänster. Volymmässigt innebär det cirka 120 000 lönespecifikationer och 32 000 reseräkningar per år. Under året har projektet framskridit med en översyn och förändring av de lönerelaterade processerna. Projektet har också påbörjat en anpassning av flöden och roller i det systemstöd som Statens servicecenter erbjuder anslutna myndigheter. Övergången till Statens servicecenter kommer att påbörjas under våren 2018.

FORTSATT SATSNING PÅ OMSTÄLLNING

Den partsammansatta grupp som bildades 2015 fortsatte 2017 sitt arbete med de lokala omställningsmedlen. Aktiviteter som finansieras genom dessa medel syftar till att förbättra omställningsarbetet vid Lunds universitet och gynna såväl organisation som enskilda arbetstagare vid omställning.

Under 2017 har beslut fattats om satsningar som syftar till att underlätta för organisation och individ vid arbetsbrist- och omplaceringssituationer. Beslut har även fattas som omfattar bland annat finansiering av individärenden, karriärutveckling, kompetensutveckling, rehabiliteringsomställning och outplacement. Åtgärder som beslutats om under året kan spänna över flera år, men besluten under 2017 hade ett samlat värde på totalt 9,9 mnkr.

UTVECKLING AV REKRYTERINGSPROCESSEN

Projektet *Rekryteringsprocessen inom Lunds universitet* startade under 2016 efter ett konstaterat behov av en tydlig och universitetsgemensam rekryteringsprocess som säkerställer att universitetet följer lag och avtal, liksom behovet av att effektivisera administrationen av rekryteringsarbetet.

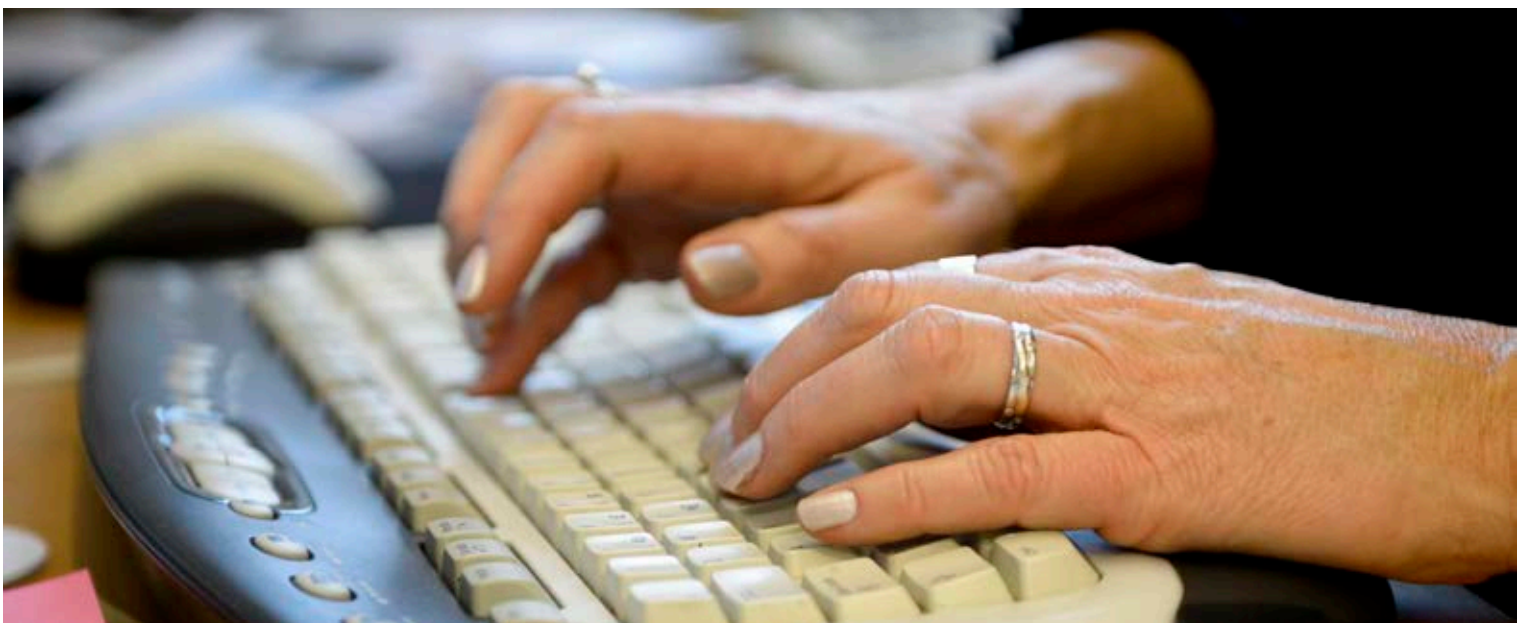
Bakgrunden till översynen är de diskussioner som förts med nätverket för HR-funktioner vid Lunds universitet och berörda personalorganisationer. Även internrevisionens granskning av frågan under våren 2016 har föranlett att rekryteringsprocessen har prioriterats. Projektet är finansierat av omställningsmedel.

Projektet kommer att ta fram stödmaterial för att underlätta rekryteringsarbetet för TA-anställningar i verksamheten och ge rekryterande chefer och HR-funktioner bättre förutsättningar att genomföra en lyckad, transparent och rättssäker rekryteringsprocess. Leveransmålen för projektet är bland annat att ta fram ett webbaserat processverktyg som innehåller olika steg i rekryteringsprocessen samt ett tydligare arbetssätt för att behandla företrädesrätter vid universitetet.

MODERNA BEREDSKAPSOJBB OCH PRAKTIK I STATEN

På uppdrag av regeringen anställer statliga myndigheter personer som står långt från arbetsmarknaden, långtidsarbetslösa eller nyanlända. *Moderna beredskapsjobb* är tidsbegränsade anställningar med lägre kvalifikationskrav och syftar till att ge arbetslivserfarenhet och referenser inför framtida arbetsökande. Under 2017 har rutinbeskrivningar och arbetsgång utvecklats i samverkan med Arbetsförmedlingen och fackliga organisationer.

Regeringsuppdraget *Praktik i staten* syftar till att erbjuda praktik för nyanlända och arbetsökande med nedsatt arbetsförmåga. Under året har 27 personer varit i praktik vid universitetet.

6.2 Jämställdhet

En av de prioriterade frågorna för Lunds universitet är jämställdhet och lika villkor. Lunds universitet strävar efter en jämställdhetsintegrerad verksamhet och arbetar kontinuerligt med jämställdhets- och likabehandlingsfrågor.

JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING

Åtterrporteringskrav: Universitet och högskolor ska ta fram en plan för hur lärosätet avser att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen (skr. 2016/17:10), till exempel i fråga om lika möjligheter till karriärvägar, könsbundna studieval och genomströmning. Planen ska innehålla utvecklingsbehov, mål och aktiviteter som lärosätet avser att vidta under 2017–2019. Vidare ska planen beskriva på vilket sätt jämställdhet ska integreras och bli en del av lärosätets ordinarie verksamhet, exempelvis i lärosätets styrprocesser. Planen ska vara upprättad senast den 15 maj 2017 och varje universitet och högskola ska redovisa åtgärder och resultat utifrån planen i sina årsredovisningar för 2017–2019. Universitetet och högskolorna får i sitt arbete med jämställdhetsintegrering inhämta stöd från Göteborgs universitet.

Universitetets plan för jämställdhetsintegrering för åren 2017–2019, upprättades genom beslut av rektor den 4 maj 2017. Utvecklingen av arbetet med jämställdhetsintegrering under perioden 2017–2019 ska omfatta två delmål:

- Rekrytering av anställda till Lunds universitet är jämställd och fri från diskriminering på grund av kön.
- Rekryteringen av studenter samt studenters deltagande i verksamheten ska vara jämställd och fri från diskriminering.

Arbetet med delmålen är påbörjat, koordinatörer för aktiviteter har identifierats och kontaktats.

Rektor och samordnaren för jämställdhetsintegrering har inventerat lärarförslagsnämndernas arbete för att belysa goda exempel på jämställd rekrytering som kan spridas mellan nämnderna.

REKRYTERINGSMÅL FÖR PROFESSORER

Åtterrporteringskrav: Under 2017–2019 har lärosätet ett mål för könsfördelningen bland nyrekryterade professorer om 46 procent kvinnor. I målet inkluderas befordrade professorer och gästprofessorer, men inte adjungerade professorer.

Lunds universitets satsningar på en jämn könsfördelning bland professorer ger fortsatt utdelning under 2017, då 56 procent av nyrekryterade professorer var kvinnor.

UNIVERSITETSGEMENSAM LEDNINGSGRUPP FÖR JÄMSTÄLLDHET OCH LIKABEHANDLING

Vid Lunds universitet finns *Ledningsgruppen för jämställdhet och likabehandling* som är ett rådgivande organ till rektor och rektors ledningsråd. Gruppens arbete syftar till att motverka diskriminering och främja jämställdhet för universitetets med-

arbetare och studenter. Ledningsgruppen lämnar förslag till rektor i frågor som rör diskriminering, jämställdhet och likabehandling. Parallellt arbetar fakulteterna med jämställdhet och likabehandling utifrån sina specifika villkor och behov. Organisationen kring dessa frågor ser olika ut beroende på varje verksamhets förutsättningar. Ledningsgruppen arbetar med omvärldsbevakning inom området och samarbetar med andra lärosäten för att hitta bra exempel på framgångsrika metoder att arbeta med jämställdhet, lika villkor och mot diskriminering. De två sakkunniga i ledningsgruppen stöttar verksamheten med arbetet kring de nya reglerna i diskrimineringslagen om systematiskt förebyggande arbete mot diskriminering (SFAD), med utbildning, workshoppar och mallar.

STIMULANSMEDEL FÖR ATT FRÄMJA JÄMSTÄLLDHET

I en satsning på att lyfta fram underrepresenterat kön inom akademien, avsattes under året 4 mnkr till gästprofessorer av underrepresenterat kön. Rektor beslutade efter förslag från ledningsgruppen för jämställdhet och likabehandling att 2017 fördela medel till en gästprofessor på Ekonomihögskolan, om totalt 600 tkr.

Universitetet satsar på långsiktiga strategier för att bygga jämställdhet i verksamheten och avsatte därför under året 4 mnkr som extra stimulansmedel för att främja ett långsiktigt arbete mot en jämn könsfördelning bland professorer. Rektor beslutade efter förslag från ledningsgruppen för jämställdhet och likabehandling att 2017 fördela medel till insatser vid fakulteterna såsom mentorprogram för seniora och juniora forskare samt processobservatörer vid rekryteringar. Totalt fördelades 2 228 tkr.

Ledningsgruppen för jämställdhet och likabehandling reserverade 500 tkr av årets budget för att främja lika villkor inom Lunds universitet. Medlen fördelades efter ett ansökningsförfarande. Totalt fördelades 295 tkr till insatser såsom seminarier på temat jämställdhet, HBTQ-certifiering och högtidlighållande av IDAHOT-dagen.

6.3 Arbetsmiljö och hälsoarbete

Ett förebyggande arbetsmiljöarbete gynnar hela verksamheten. En viktig uppgift är att skapa en arbetsmiljö som upplevs som utvecklande och stimulerande.

En god arbetsmiljö är en grundförutsättning för att anställda och studenter ska utvecklas i sina roller och trivas på sitt arbete eller i sin studiemiljö. I enlighet med Lunds universitets strategiska plan ska universitetet utmärkas av god arbetsmiljö, jämställdhet och förmåga att säkerställa likabehandling för både studenter och medarbetare.

Universitetet har under året erbjudit utbildningar främst för chefer, skyddsombud och HR-funktioner kring grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete, rehabilitering samt organisatorisk och social arbetsmiljö.

Universitetet har under året utvecklat en webutbildning i grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete och flera web-baserade chefsstöd och verktyg, exempelvis rutiner för hantering av kränkande särbehandling, psykosocial skyddsron och årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Ett nätverk för fakulteternas arbetsmiljösamordnare startades i december 2016 och har utvecklats ytterligare under året.

FÖREBYGGANDE HÄLSOARBETE

För att hantera arbetets utmaningar och krav vill universitetet bidra till att möjliggöra en hälsosammare livsstil genom friskvårdssatsningar. Därför erbjuder universitetet sedan länge friskvårdssättning. Under året har cirka 2 400 anställda utnyttjat denna möjlighet vilket är oförändrat jämfört föregående år.

Universitetet erbjuder även en friskvårdstimme i veckan under arbetstid som uppmuntran till ett ökat hälsomedvetande och möjligheten till att regelbundet delta i hälsofrämjande aktiviteter.

HÄLSOSAMMA ARBETSPLATSER UPPSTÅR INTE AV EN TILLFÄLLIGHET

Under åren 2014 och 2015 genomfördes projektet *Arbetsmiljöorganisation* vilket resulterade i ett antal förslag rörande organisationen för arbetsmiljöarbetet inom universitetet. Ett nytt projekt, *Hälsosamma arbetsplatser uppstår inte av en tillfällighet*, startades under 2016 för att arbeta med de utvecklingsbehov som identifierats. Syftet med projektet är att implementera de strukturella faktorer som utgör förutsättningar för ett systematiskt arbete med anställdas och studerandes arbetsmiljö. Detta ska ske genom att tydliggöra roller och ansvar samt skapa struktur och stöd för undersökning, riskbedömning, åtgärder och kontroll av arbetsmiljön. Projektet ska bidra till att de organisatoriska förutsättningarna för ledning, styrning och uppföljning av arbetsmiljöarbetet utvecklas. Projektet syftar även till att chefer genom olika former av stöd ska ges bättre förutsättningar att leva upp till sitt arbetsmiljöansvar. Anställda och studenter ska ges bättre

förutsättningar att bli delaktiga i arbetsmiljöarbetet. Projektet förväntas pågå fram till hösten 2018.

Under 2017 har ett fokus för projektet varit att implementera ny föreskrift för uppgiftsfördelning inom arbetsmiljö och brandskydd. Vid halvårsskiftet 2017 hade samtliga dekaner (motsvarande) mottagit uppgifter från rektor och i sin tur fördelat uppgifter till prefektnivån vid flertalet fakulteter, sammantaget har 102 uppgiftsfördelningar för dessa organisatoriska nivåer registrerats i diariet. Arbetet med att vidarefördela uppgifter vid de fakulteter som ännu inte genomfört uppgiftsfördelning till prefekter och inom institutioner (motsvarande) pågår.

NYTT LOKALT KOLLEKTIVAVTAL OM ARBETSMILJÖSAMVERKAN

Mot bakgrund av projektet *Hälsosamma arbetsplatser uppstår inte av en tillfällighet* konstaterades ett behov av att tydliggöra hur universitetet ska utveckla sitt arbetsmiljöarbete. Under året har Lunds universitet och de kollektivavtalsbärande organisationerna tecknat ett lokalt kollektivavtal *Om arbetsmiljösamverkan vid Lunds universitet*, vilket fastställer formerna för en effektiv arbetsmiljösamverkan mellan arbetsgivare och anställda. Avtalet följer universitetets arbetsordning med arbete och uppföljning på tre nivåer, institution, fakultet och universitetsgemensam nivå. Grundläggande för avtalet är också att det bygger, dels på proaktivt arbete i samverkan med skyddsombud, dels på uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

SJUKFRÅNVARO

Återrapporteringskrav: Uppgift ska lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. Den totala sjukfrånvaron ska anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

Den totala sjukfrånvaron har haft en stigande trend sedan 2012, men under 2017 ses en marginell minskning. Sjukfrånvaron uppgick under 2017 till 2,6 procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden, vilket motsvarar en minskning med 0,1 procentenheter jämfört med föregående år.

Sjukfrånvaron minskar något för åldergrupperna yngre än 29 år och äldre än 50 år. Åldersgruppen 30–49 år ökar med 0,1 procentenheter. Kvinnors sjukfrånvaro minskar med 0,2 procentenheter och mäns sjukfrånvaro ökar med 0,1 procentenheter jämfört med föregående år. Andelen långtidssjuka har minskat jämfört med år 2016.

Figur 6.5 Sjukfrånvaro

	2013	2014	2015	2016	2017
Totalt Lunds universitet	2,1%	2,2%	2,4%	2,7%	2,6%
Kvinnor	3,0%	3,2%	3,6%	4,0%	3,8%
Män	1,2%	1,3%	1,3%	1,4%	1,5%
Anställda –29 år	0,9%	1,3%	1,8%	1,4%	1,3%
Anställda 30–49 år	2,1%	2,2%	2,3%	3,0%	3,1%
Anställda 50 år–	2,6%	2,6%	2,8%	2,8%	2,6%
Andel av sjukfrånvaron som utgörs av långtidssjuka (60 dagar eller mer)	63,3%	65,0%	62,1%	65,5%	61,8%

6.4 Kompetensutveckling

Engagerade medarbetare är en av de enskilt viktigaste faktorerna för att uppnå hög kvalitet i verksamheten. En förutsättning är även en väl fungerande stödverksamhet.

CHEF- OCH LEDARUTVECKLING

Enligt Lunds universitets strategiska plan är ett välutvecklat ledarskap en framgångsfaktor. Det kollegiala ledarskapet ska utvecklas för att stärka det kritiska samtalet och nå uppsatta mål. Ledare och chefer på alla nivåer ska ha rätt kompetens och förmåga att prioritera, leda och genomföra förändringar som utvecklar verksamheten och dess kvalitet samt ha tillgång till ett ändamålsenligt administrativt stöd. Som ett led i detta erbjuds kontinuerligt utbildningar och program för chefer och ledare. Ett material för introduktion av nya chefer har tagits fram. Arbete pågår för att öka och strukturera olika former av stöd till chefer och ledare. Arbetet med ledningsgruppsutveckling har fortsatt under året och kommer att pågå även framöver.

KARRIÄRSTÖD FÖR FORSKARE

Lunds universitets kompetensutvecklingsprogram för forskare och lärare (luPOD), som pågått sedan 2009, vidareutvecklades

under 2016. Under läsåret 2016–2017 gavs luPOD 2.0 på engelska för en grupp seniora postdocs, samtliga nya eller blivande forskargrupsledare. Under hösten 2017 har erfarenheterna av luPOD och tidigare projekt analyserats med målsättningen att ta fram karriärutvecklingskoncept på engelska för doktorander, postdocs och blivande/nya forskargrupsledare. Syftet med konceptet är målgrupperna ska kunna navigera i de karriärmöjligheter som finns, både inom akademien och utanför.

Som en del i karriärutvecklingskonceptet, testade Lunds universitet under 2017 ett e-program för doktorander. Denna pilotstudie föll väl ut. Mot bakgrund av dessa erfarenheter och tidigare erfarenheter vad gäller ett liknande e-program för yngre postdocs, genomfördes en upphandlingsprocess av två e-baserade karriärutvecklingsprogram, dels för målgruppen doktorander, *Career Control for Researchers*, dels för målgruppen postdocs, *Postdoc Career Success*. E-programmen bekostas av omställningsmedel och löper under 2017–2019 med möjlighet till förlängning två år.

Under hösten 2017 fick dekanen vid Juridiska fakulteten i uppdrag av rektor att se över karriärmöjligheter vid Lunds universitet. Sektionen Personal utgör ett stöd i detta arbete, som är ett av de prioriterade områdena i universitetets strategiska plan (2017–2026).

PROCESSTÖD FÖR KOMPETENSUTVECKLING

Lunds universitet erbjuder processtöd för kompetensutveckling med god effekt. Stödet utgörs främst av personlig konsulta-

tion, nätverk och upparbetade samarbeten med externa konsulter. Därutöver erbjuds leverans av interna kurser och program i Kompetensportalen. Universitetet ser ett ökat intresse för interna online-utbildningar och en ökad efterfrågan på tjänster inom processtöd. Under 2017 har lokala kursutvecklare och administratörer i Kompetensportalen ökat med 75 procent jämfört föregående år.

6.5 Personalstruktur

Universitetet är en stor och dynamisk organisation, vilket bland annat speglas i förändringar av personalstrukturen över tid.

I oktober 2017 hade universitetet 7 391 anställda månadsavlönade individer. Dessa motsvarade 6 637 heltidsekvivalenter (HTE), vilket är en minskning med 9 HTE jämfört med motsvarande tidpunkt 2016 (se figur 6.1). Trenden med en minskning av antalet HTE som kunnat ses de senare åren fortsatte sålunda även 2017. Den största minskningen under året ses för gruppen doktorander (-93 HTE). Samtliga lärargrupper minskar i någon omfattning, med undantag av meriteringsanställning, vilket framför allt beror på en ökning av biträdande universitetslektorer (28 HTE). Flera personalgrupper ökar, vilket framför allt kan ses för gruppen forskare (51 HTE), men även för administrativ personal (43).

Av samtliga anställda har 63 procent en tillsvidareanställning, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med

föregående år. Andelen visstidsanställningar förhållandevis hög, 37 procent. Den huvudsakliga förklaringsfaktorn till detta är att flera befattningskategorier till sin natur är tidsbegränsade, framför allt inom gruppen annan undervisande och forskande personal, vilket även speglas av en förhållandevis hög personalomsättning för denna grupp (se figur 6.1 respektive 6.2).

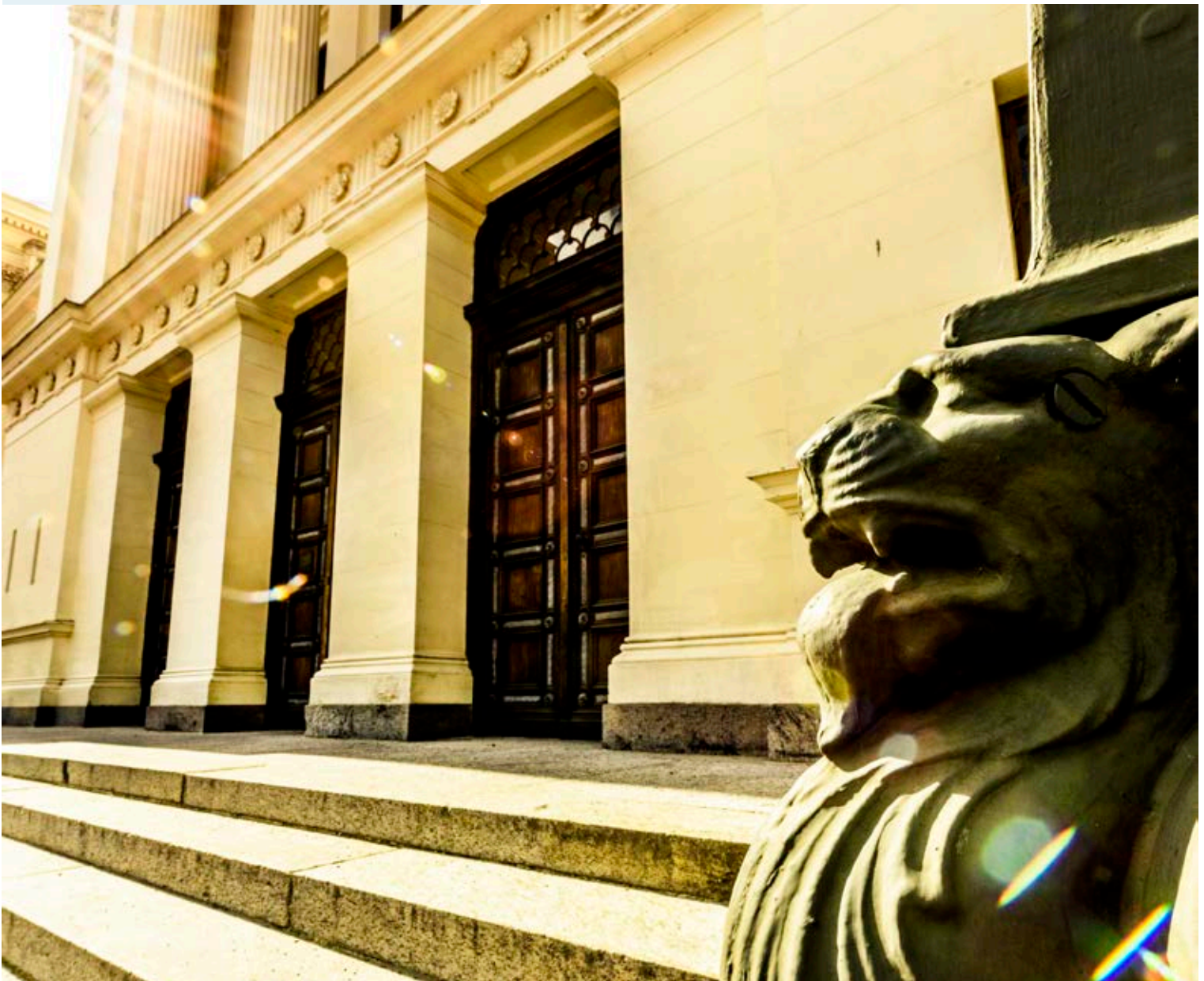
Könsfördelningen bland de anställda är oförändrad jämfört föregående år, 49 procent kvinnor och 51 procent män. Könsfördelningen bland tillsvidareanställda är alltså jämt fördelad, 50 procent kvinnor och 50 procent män. Även könsfördelningen bland tidsbegränsat anställda är oförändrad vid 47 procent kvinnor och 53 procent män.

I detta kapitel återfinns ekonomiska analyser och finansiella rapporter samt redovisning av takbelopp och överproduktion. Även uppgifter om donationsmedel samt stiftelser med anknuten förvaltning redovisas här.

7. Ekonomisk analys och finansiella rapporter

7.1 Ekonomisk utveckling

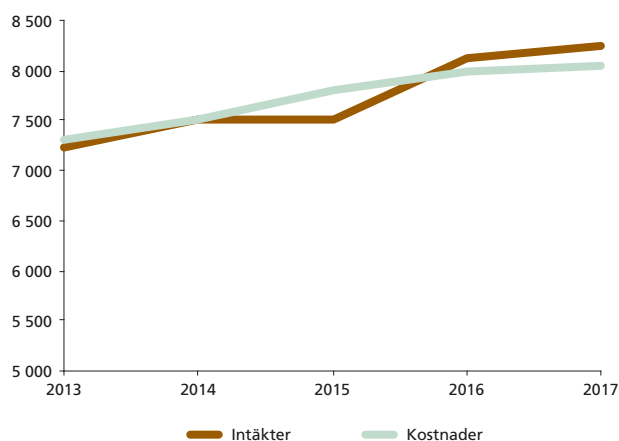
Lunds universitet har haft en fortsatt god ekonomisk utveckling under 2017, och verksamhetsnivån mätt i kostnader uppgick till 8 046 mnkr. Det är en ökning med 53 mnkr sedan föregående år och med 738 mnkr sedan 2013. Under femårsperioden har bidragsinkomsterna ökat med 617 mnkr och ökningen 2017 var 169 mnkr.

Resultatet för 2017 är ett överskott på 201 mnkr fördelat på ett överskott inom utbildningen på 19 mnkr och ett överskott inom forskningen på 182 mnkr. Inför 2017 planerades satsningar av myndighetskapitalet inom både utbildning och forskning men det ekonomiska utfallet blev bättre än förväntat för samtliga fakulteter. Inom utbildningen förklaras resultatförändringen i jämförelse mot budget i huvudsak med att avgiftsintäkterna ökade med 78 mnkr, personalkostnader ökade med 55 mnkr och att övriga driftskostnader minskade med 28 mnkr. Inom forskningen förklaras resultatförändringen i huvudsak med lägre avgiftsintäkter med 93 mnkr, lägre bidragsintäkter med 30 mnkr, övriga driftskostnader minskade med 277 mnkr och 17 mnkr lägre personalkostnader.

Figur 7.1 visar ekonomisk balans under perioden 2013 och 2014, däremot visade åren dessförinnan överskott som byggde upp ett myndighetskapital. Vid utgången av 2017 uppgår myndighetskapitalet till 1 660 mnkr fördelat på 377 mnkr inom utbildning och 1 283 mnkr inom forskning. Stora delar av myndighetskapitalet inom forskningen finns hos institutioner och forskargrupper vid de fakulteter som har stor andel extern finansiering. Universitetsstyrelsen har beslutat att det samlade måltalet för myndighetskapitalet vid utgången av 2018 ska vara 15 procent (måltalet beräknas genom att myndighetskapitalet sätts i relation till verksamhetens kostna-

der). Utfallet för myndighetskapitalet 2017 är 20,6 procent. De senaste årens ökning av bidragsinkomster har skett snabbare än verksamhetsnivån har ökat, och vissa inkomster är avsedda att användas under flera år. Till exempel har MAX IV erhållit medel som ska användas för kommande års drift och avskrivningar. Sammanlagt uppgår de oförbrukade bidragen till 3 839 mnkr varav 261 mnkr beräknas vara uppbundna för framtida avskrivningar.

Figur 7.1 Ekonomisk utveckling

Figur 7.2 Verksamhetsutfall totalt (mnkr)

	2017	2016	Förändring	%	2015
Verksamhetens intäkter					
Anslag	4 505	4 400	105	2,4%	3 946
Avgifter	719	732	-13	-1,8%	754
Bidrag	3 005	2 964	41	1,4%	2 776
Finansiella	16	17	-1	-5,9%	25
Summa	8 245	8 113	132	1,6%	7 501
Verksamhetens kostnader					
Personal	5 023	4 945	78	1,6%	4 850
Lokaler	998	1 004	-6	-0,6%	1 008
Övrigt	2 005	2 015	-10	-0,5%	1 917
Finansiella	20	29	-9	-30,1%	17
Summa	8 046	7 993	53	0,7%	7 792
Verksamhetsutfall	199	120	79	0	-291
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	2	3	-1		12
Årets kapitalförändring före uppbördsverksamhet och transfereringar	201	124	77	0	-279

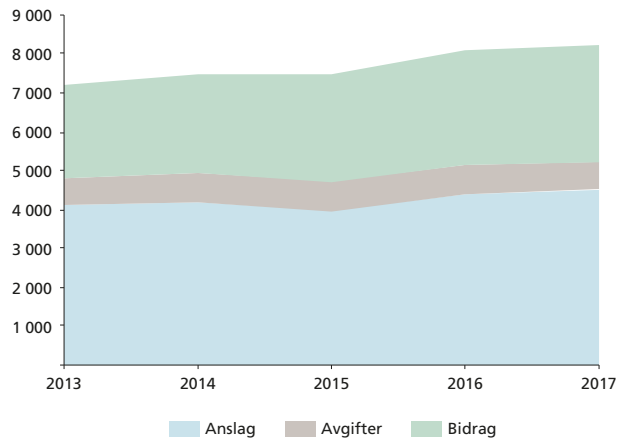
7.2 Intäkter

Verksamhetens intäkter 2017 uppgår till 8 245 mnkr exklusive uppörd och transfereringar vilket är en ökning med 132 mnkr jämfört med 2016. Bidragsintäkterna fortsätter att öka medan avgiftsintäkterna minskar. De finansiella intäkterna är på fortsatt låg nivå vilket beror på den negativa räntan på kontot i Riksgälden. Intäkter av anslag uppgår till 4 505 mnkr fördelat på 2 094 mnkr inom utbildning och 2 411 mnkr inom forskning. Det är en ökning på 106 mnkr (2,4 procent) i jämförelse med 2016 fördelat på 84 mnkr på utbildning och 21 mnkr på forskning. Intäkter av avgifter uppgår till 719 mnkr vilket är en minskning med 12 mnkr (1,6 procent) sedan föregående år. Intäkter av bidrag uppgår till 3 005 mnkr, en ökning med 40 mnkr (1,4 procent) sedan föregående år. Ökningen består av mindre förändringar på alla fakulteter. De största bidragsgivarna är Vetenskapsrådet (1 067 mnkr), EU (281 mnkr) och Knut och Alice Wallenbergs stiftelse (258 mnkr).

I figur 7.3 framgår de senaste fem årens intäktsökning (exklusive finansiella intäkter) som totalt uppgår till 1 046

mnkr. Bidragsökningen uppgår till 593 mnkr, avgiftsökningen till 52 mnkr och anslagsökningen till 401 mnkr. Det innebär att bidragsdelen utgör en växande del av universitetets intäkter.

Figur 7.3 Intäkter (mnkr)

7.3 Kostnader

Verksamhetens kostnader 2017 uppgår till 8 046 mnkr exklusive uppörd och transfereringar vilket betyder en ökning med 53 mnkr (0,7 procent) sedan 2016. Den största posten är personalkostnaderna som uppgår till 5 023 mnkr och visar en ökning med 78 mnkr (1,6 procent). Ökning är mindre än vad den normala årliga löneökningen ger. Vilket förklaras med ett minskat antal medarbetare (omräknat till heltidsekvivalenter). Jämfört med föregående år har antalet minskat med 9.

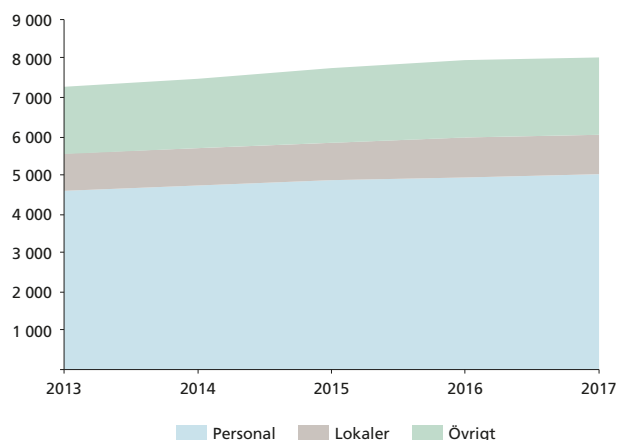
Flera personalkategorier minskar och några ökar. Den antalsmässigt största minskningen är doktorandanställningar (-93). De största minskningarna inom denna grupp redovisas för Humanistiska och teologiska fakulteterna (-28), Lunds tekniska högskola (-24) och Medicinska fakulteten (-19). Den antalsmässigt största ökningen är inom gruppen meriteringsanställning (32) fördelat på biträdande universitetslektor (21), postdoktor (19) och forskarasistent (-5).

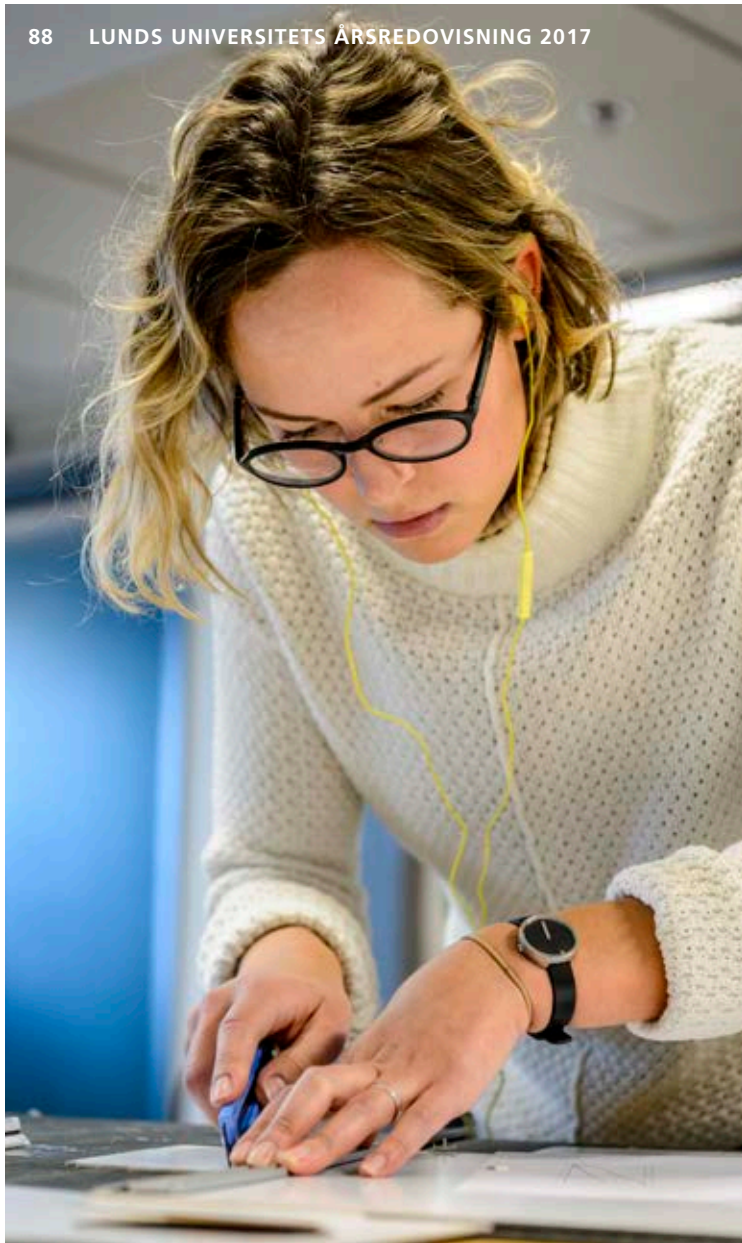
Lokalkostnaderna som uppgår till 998 mnkr har minskat med 6 mnkr (-0,6 procent) sedan föregående år. Minskningen förklaras bland annat av att hyran för MAX IV:s lokaler bygger på en rörlig ränta som under året varit lägre än beräknat.

Posten övrigt uppgår till 2 005 mnkr och består av driftkostnader (1 534 mnkr) och avskrivningar (471 mnkr). Det är en minskning med 10 mnkr (0,5 procent) sedan 2016. Större

poster inom driftkostnaderna är köpta tjänster enligt ALF-avtal, övriga köpta varor och tjänster samt biljetter och resor. Avskrivningarna som uppgår till 471 mnkr har ökat med 24 mnkr (5,4 procent). MAX IV har ökat sina avskrivningar med 38 mnkr medan andra har minskat sina. De finansiella kostnaderna uppgår till 20 mnkr vilket är en minskning med 9 mnkr (30 procent). Skillnaden förklaras främst av en reaförlust vid avyttring som skedde under 2016 som ej påverkade utfallet 2017.

Figur 7.4 Kostnader (mnkr)

7.4 Utbildning

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (inklusive uppdragsutbildning) visar ett överskott på 19 mnkr att jämföra med förra årets underskott på 9 mnkr.

Årets utbildningsproduktion på grundnivå och avancerad nivå, som får avräknas mot takbeloppet, uppgår till ett belopp motsvarande 2 020 mnkr vilket är 38 mnkr mer än årets takbelopp. Eftersom universitetet under tidigare år har utnyttjat möjligheten att spara överproduktion för ett framtida behov när produktionen inte når upp till takbeloppet, kan endast 6 mnkr av årets överproduktion sparas.

Intäkterna inom utbildningen uppgår till 2 530 mnkr, en ökning (5,6 procent) jämfört med föregående år då de uppgick till 2 396 mnkr. Anslagsmedel är den största intäktsposten och motsvarar 83 procent av intäkterna. Av de totala avgiftsintäkterna på 377 mnkr utgör 92 mnkr avgifter från tredjelandsstudenter, en ökning med 5,5 mnkr sedan föregående år. Kostnaderna inom utbildningen uppgår till 2 512 mnkr, en ökning med 105 mnkr jämfört med föregående år. Personalkostnaderna, som är den största posten, ökar med 64 mnkr till 1 592 mnkr. Kostnaderna för lokaler har minskat med 11 mnkr till 412 mnkr och posten övrigt har ökat med 46 mnkr till 501 mnkr jämfört med föregående år. Uppdragsverksamheten som består av uppdragsutbildning och beställd utbildning redovisar intäkter på 79 mnkr, vilket är i samma nivå som föregående år. Det finansiella nettot inom utbildningen är -4 mnkr och beror på det negativa ränteläget.

Figur 7.5 Verksamhetsutfall för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)

	2017	2016	förändring	%	2015
Verksamhetens intäkter					
Anslag	2 094	2 010	84	4,2%	2 020
Avgifter	377	335	42	12,5%	375
Bidrag	58	50	8	16,0%	46
Finansiella	2	1	1	100,0%	1
Summa	2 530	2 396	135	5,63%	2 442
Verksamhetens kostnader					
Personal	1 592	1 528	64	4,2%	1 497
Lokaler	412	423	-11	-2,6%	416
Övrigt	501	455	46	10,1%	488
Finansiella	6	0	6		3
Summa	2 512	2 406	105	4,36%	2 404
Verksamhetsutfall	19	-10	30		38
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	0	1	-1		3
Årets kapitalförändring före uppföringsverksamhet och transfereringar	19	-9	29		41

7.5 Forskning

Forskning och utbildning på forskarnivå (inklusive uppdragsforskning) visar ett överskott på 182 mnkr att jämföra med förra årets överskott på 133 mnkr. I universitetets ekonomiska planering är åtagandet till ESS utlagt med 55 mnkr per år under perioden 2013 till 2022. Under 2014 utbetalades 82 mnkr, och under 2015 ett återstående belopp på 512 mnkr. Finansieringsåtagandet är därmed slutreglerat. Den årliga avsättningen i universitetets interna finansiering kommer framöver att redovisas som ett överskott i universitetets resultaträkning. Av överskottet 182 mnkr 2017 beror alltså 55 mnkr på denna interna avsättning. Verksamhetsresultatet inom forskningen är således 127 mnkr i överskott 2017.

Universitetet har haft en stark tillväxt inom forskningen under senare år. Samtidigt som verksamhetsnivån har ökat har också reserver för framtida strategiska satsningar byggts upp i form av myndighetskapital och oförbrukade bidrag. Även under 2017 har det från vissa fakulteter kommit signaler om att tillväxten håller på att plana ut genom att bidragsinkomsterna på dessa fakulteter visar en nedåtgående trend. Bidragsinkomsterna (årets nya bidragsmedel) uppgår till 3 141 mnkr att jämföra med 2 990 mnkr 2016. En del fakulteter visar

ökade bidragsinkomster för året och de största ökningarna visar Naturvetenskapliga fakulteten (63 mnkr) och MAX IV (50 mnkr). Andra fakulteter visar minskade bidragsinkomster för året och de största minskningarna visar Samhällsvetenskapliga fakulteten (12 mnkr) och Ekonomihögskolan (10 mnkr).

Intäkterna inom forskningen uppgår till 5 715 mnkr vilket är en minskning med 2 mnkr jämfört med föregående år. Den största intäktsposten är bidragsintäkter som ökat med 32 mnkr till 2 947 mnkr. Medicinska fakulteten har störst andel av universitetet bidragsintäkter inom forskningen med 35,2 procent. Avgiftsintäkterna uppgår till 342 mnkr och har minskat med 55 mnkr sedan föregående år.

Kostnaderna inom forskningen uppgår till 5 534 mnkr vilket är en minskning med 52 mnkr (1 procent). Personalkostnaderna som uppgår till 3 431 mnkr har enbart ökat med 14 mnkr (0,4 procent) vilket beror på personalminskning. Störst minskningen finns inom personalkategorin doktorander.

Lokalkostnaderna har ökat med 5 mnkr till 586 mnkr. Posten övrigt består av drift- och avskrivningskostnader och har minskat med 57 mnkr (3,7 procent).

Figur 7.6 Verksamhetsutfall för forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)

	2017	2016	förändring	%	2015
Verksamhetens intäkter					
Anslag	2 411	2 390	21	0,9%	1 926
Avgifter	342	397	-55	-13,9%	379
Bidrag	2 947	2 915	32	1,1%	2 730
Finansiella	14	16	-2	-12,5%	24
Summa	5 715	5 717	-4	-0,07%	5 059
Verksamhetens kostnader					
Personal	3 431	3 417	14	0,4%	3 353
Lokaler	586	581	5	0,9%	592
Övrigt	1 503	1 560	-57	-3,7%	1 429
Finansiella	14	28	-14	-50,0%	14
Summa	5 534	5 586	-52	-0,93%	5 388
Verksamhetsutfall	181	131	50		-329
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	1	2	-1		9
Årets kapitalförändring före uppbördsverksamhet och transfereringar	182	133	49		-320

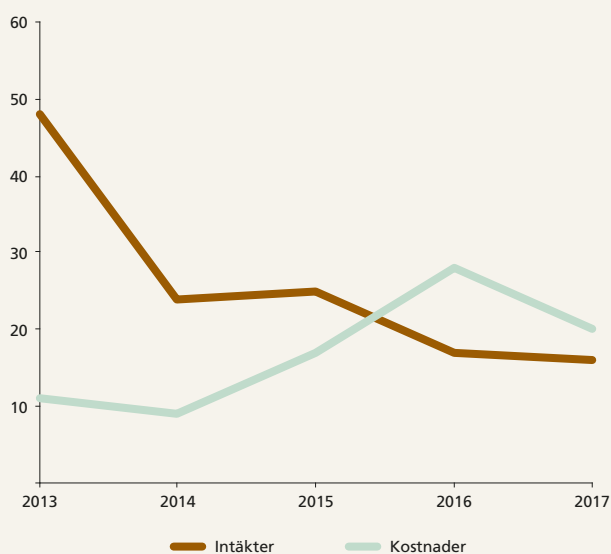
7.6 Finansnetto, likviditet och upplåning

Lunds universitet visar ett negativt finansiellt resultat med 4 mnkr för 2017 och en behållning i kassa och bank på 3 693 mnkr vid utgången av året, en ökning med 508 mnkr sedan 2016. Under 2017 har räntan på räntekontot hos Riksgälden varit fortsatt negativ. Universitetet, som enligt förordning ska placera överskottslikviditet på räntekonto i Riksgälden, har därigenom fått en kostnad för placerade medel. På motsvarande sätt har en ränteintäkt erhållits för den upplåning som universitetet enligt förordning ska göra hos Riksgälden för bidragsfinansierade investeringar. Räntenettet på kontot har minskat kraftigt de senaste åren och är för 2017 negativt. Minskningen sedan 2013 är 41 mnkr. Universitetets in- och utlåningsräntor hos Riksgälden är lika stora. De finansiella intäkterna uppgår till 16 mnkr mot 17 mnkr 2016. De finansiella kostnaderna uppgår till 20 mnkr (29 mnkr 2016) och består till största delen av räntekostnader avseende kontot hos Riksgälden (17 mnkr). 2016 finns utfall på 8 mnkr med anledning av förluster vid avyttring av kortfristiga placeringar. Eftersom det ej finns liknande utfall 2017 förklarar det skillnaden mellan åren. Universitetet har fattat beslut om riktlinjer för placering av överlikviditet som gör det möjligt att inom ramen för regelverket placera likviditeten hos Riksgälden till bundna räntor med bindningstid upp till ett år. Ränteläget för kortfristiga placeringar har under 2017 varit sådant att det enligt den gjorda bedömningen inte har varit aktuellt att binda räntan. Vid utgången av 2017 uppgick likvida medel till 3 693 mnkr varav 3 625 mnkr på räntekonto hos Riksgälden och 68

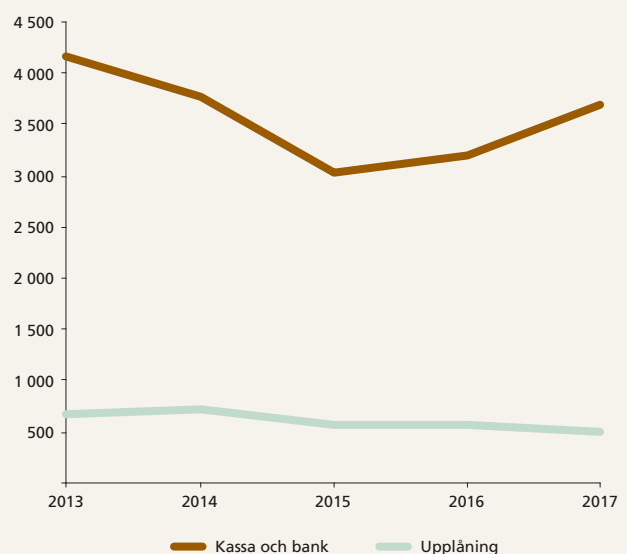
mnkr på övriga konton. Sista året har de likvida medlen ökat 508 mnkr vilket beror på årets överskott och ökningen av de oförbrukade bidragen. Upplåningen hos Riksgälden har under året minskat med 56 mnkr och uppgår vid utgången av 2017 till 499 mnkr. De senaste fem åren har låneskulden minskat med 177 mnkr.

Figur 7.7 Finansiella intäkter och kostnader (mnkr)

Figur 7.8 Likvida medel och upplåning (mnkr)

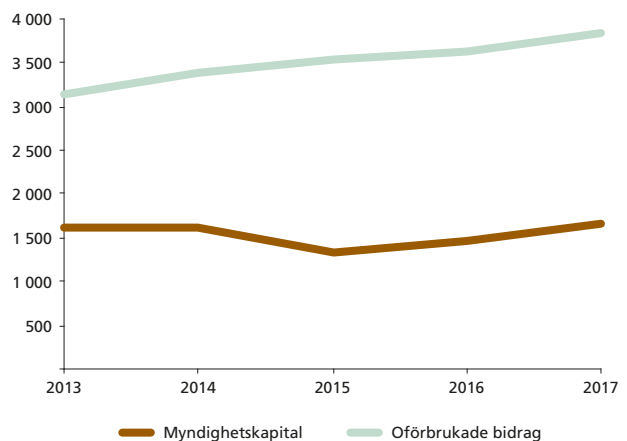

7.7 Myndighetskapital och oförbrukade bidrag

Det totala myndighetskapitalet inklusive årets resultat uppgår till 1 660 (1 457) mnkr varav 1 593 (1 395) mnkr avser den ackumulerade kapitalförändringen (balanserad kapitalförändring och årets kapitalförändring). Resterande del av myndighetskapitalet är statskapital, donationskapital och resultatandelar i dotter- och intresseföretag. Myndighetskapitalet har, inklusive de senare posterna, ökat med 203 mnkr under året och sedan 2013 ökat med 35 mnkr. Under 2015 minskade myndighetskapitalet kraftigt genom en utbetalning av ovillkorat kapitaltillskott till ESS på sammanlagt 512 mnkr. De flesta fakulteter ökar sina myndighetskapital under 2017. Störst myndighetskapital har Medicinska fakulteten med 443 mnkr följt av Lunds tekniska högskola med 342 mnkr. Störst andel myndighetskapital i förhållande till de egna kostnaderna har Naturvetenskapliga fakulteten och Ekonomihögskolan, 27 procent respektive 25 procent. För universitetet totalt är andelen 21 procent. Målsättningen är att myndighetskapitalet ska vara högst 15 procent vid utgången av 2018. De oförbrukade bidragen fortsätter att öka och uppgår till 3 839 mnkr vilket är en ökning med 213 mnkr eller cirka 5,9 procent sedan 2016. Sedan 2013 har de oförbrukade bidragen ökat med 701 mnkr. Vissa fakulteter visar en ökning och andra en minskning. Störst ökning visar MAX IV med 103 mnkr och Medicinska

fakulteten med 62 mnkr. Störst minskning visar Lunds tekniska högskola med 14 mnkr. MAX IV:s oförbrukade bidrag ska i första hand användas till framtida avskrivningar och drift. MAX IV och Medicinska fakulteten svarar tillsammans för 2 406 mnkr eller 63 procent av de oförbrukade bidragen. I figuren nedan visas att myndighetskapitalet åter ökar under 2017 och att de oförbrukade bidragen fortsätter att öka.

Figur 7.9 Myndighetskapital och oförbrukade bidrag (mnkr)

7.8 Möjligheter och utmaningar

Lunds universitet har haft en stark ekonomiskt tillväxt de senaste åren. Det är framför allt de externa bidragen till forskningen som ökat. Sedan 2013 har bidragsintäkterna ökat med 593 mnkr. Då de statliga anslagen till forskning inte har förstärkts i samma takt har andelen externfinansiering nu nått en sådan proportion att de hämmar universitetets möjligheter att göra egna strategiska val.

Det ökade beroendet av externa bidrag har medfört att de ekonomiska förutsättningarna inte längre är lika stabila. Detta är i sin tur huvudorsaken till att myndighetskapitalet har ökat inom forskningen. Samtidigt som myndighetskapitalet är en tillgång som ger viss stabilitet och långsiktighet utgår universitetet från att de årliga anslagen ska användas effektivt i verksamheten. Myndighetskapitalet är ett verktyg som kan skapa förändringar, förbättringar och är en möjlighet som lyfts fram i universitetets strategiska plan.

Inom utbildningen har den ekonomiska tillväxten varit svagare. Ekonomin inom grundutbildningen blir allt mer ansträngd, inte minst på grund av det effektiviseringskrav som finns inbyggt i den årliga pris- och löneuppräknings. Det blir allt svårare att genom effektivitetsåtgärder klara av att hålla uppe samma utbildningskvalitet, sköta fler uppdrag och samtidigt kunna hävda sig i en ökad konkurrens på en global utbildningsmarknad.

Sveriges forskningslandskap kommer påtagligt att förändras genom de stora forskningsanläggningarna MAX IV och ESS. Dessa anläggningar kommer att stärka Sveriges attraktionskraft och internationella profil väsentligt, men är samtidigt en stor ekonomisk utmaning. För att uppnå full utdelning och för att säkerställa att anläggningarna används optimalt behöver nationella strategier utarbetas. Det krävs även ett aktivt intresse såväl som långsiktiga planeringsförutsättningar från regeringen och involverade parter.

7.9 Donationsmedel

Kapitalet inklusive disponibel avkastning för donationsmedel som förvaltas enligt § 12 donationsförordningen uppgår till 171,9 mnkr (157,5 mnkr). Marknadsvärdet av tillgångarna uppgick per bokslutsdagen till 172,4 mnkr (165,2 mnkr). Avkastningen har under året uppgått till +2,2 mnkr (-4,5 mnkr). Utdelning har skett enligt donatorernas önskemål. Under 2017 har 12,4 mnkr (12,8 mnkr) delats ut till institutioner inom Lunds universitet, varav 12,4 mnkr (12,5 mnkr) från kapitalet. Universitetets kostnader för förvaltning har beräknats och debiterats donationerna. Den erhållna ersättningen för uppkomna kostnader uppgår till 232 074 kronor (232 074 kronor).

Den globala konjunkturen utvecklades i positiv riktning under året och den synkroniserade konjunkturuppgången var bredare och starkare än på länge. En stark tillväxt i kombination med låg inflation gjorde att vi under 2017 kunde se kraftiga kursstegringar nästan överallt på världens aktiemarknader. Svängningarna på aktiemarknaden har också varit ovanligt små under året, trots politisk oro med Brexit-förhandlingar, ett flertal terrorattacker och inte minst spänningarna mellan USA och Nordkorea. Det breda svenska aktieindexet (SIXRX) steg under året med 9,5 procent och globalindex steg med 8,3 procent.

På den internationella räntemarknaden har det, i likhet med den svenska, varit ett förhållandevis händelseöst år, där långa statsräntor uppvisade små rörelser. Korträntorna har varit mycket stabila och 3-månders Stibor gick från -0,59 procent till -0,47 procent under året. Även den 5- och 10-åriga statsobligation har rört sig inom ett snävt intervall på cirka 10–20 punkter. 5-årsräntan stängde året på minus 9 punkter (0,09 procent) och 10-årsräntan på 0,8 procent.

Universitetets placeringar har gett en genomsnittlig utdelningsbar avkastning inklusive rearesultat på +1,3 procent (-2,8 procent). Räntan för statsskuldväxlar har under året uppgått

till -0,8 procent (-0,7 procent). Totalavkastningen för portföljen uppgick till +5,8 procent (+1,6 procent). Utvecklingen för portföljens jämförelseindex var +3,0 procent (+2,4 procent). Avkastningen för den svenska aktiefonden blev +9,4 procent, placeringen i den hållbara indexnära globala aktiefonden +12,1 procent (i svenska kronor) samt placeringen i den aktivt förvaltade globala aktieportföljen +18,9 procent (i svenska kronor). Utvecklingen av det svenska utdelande indexet SIXRX uppgick till +9,5 procent, Eurostoxx (i SEK) +14,1 procent samt T-bill -0,8 procent. Jämförelseindexet utgörs av: 15 procent SIXRX, 15 procent Eurostoxx50 och 70 procent T-bill.

Universitetet har under året mottagit följande donationer på en miljon kronor eller mer:

- Donation från Viveca Jeppsson för stöd till cancerforskning. 4,0 mnkr
- Donation för stöd till forskning om infektionssjukdomar och folkhälsa i Etiopien. 7,8 mnkr
- Donation från Allan och Maj-Britt Johansson för stöd till forskning rörande hjärntumörsjukdomar. 2,6 mnkr
- Donation från Lennart Löfkvist för stöd till forskning rörande diabetes och cancer. 3,4 mnkr

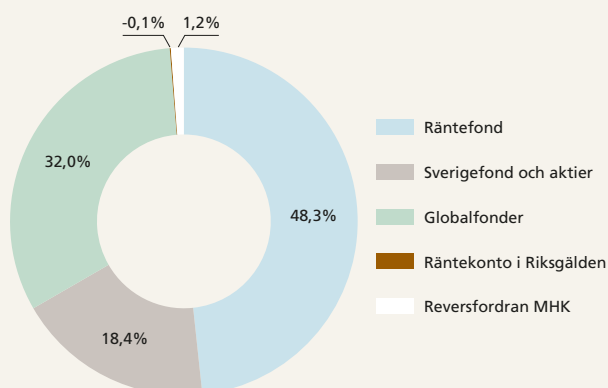
Erhållna nya donationer, i tusental kronor, för perioden 2013–2017 framgår av figuren nedan

Figur 7.10 Erhållna nya donationer (tkr)

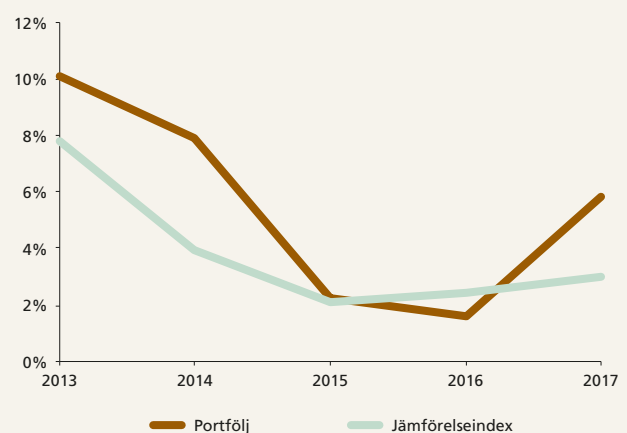
2013	2014	2015	2016	2017
17 834	21 659	5 888	3 329	17 950

Den donation som redovisas som Donationskapital uppfyller inte kraven för att bli stiftelse enligt donationsurkunden. Kapitalet är placerat, enligt donators önskan, som långfristig fordran i balansräkningen.

Figur 7.11 Placeringar av donationsmedel (160 mnkr)

Figur 7.12 Förmögenhetsutveckling av donationsmedel (%)

7.10 Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	4 505 391	4 399 760
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2, 43, 44	718 897	731 971
Intäkter av bidrag	3	3 004 850	2 964 422
Finansiella intäkter	4	15 934	17 187
= Summa		8 245 071	8 113 339
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-5 023 307	-4 944 621
Kostnader för lokaler	6	-998 047	-1 004 211
Övriga driftkostnader	7	-1 533 890	-1 568 241
Finansiella kostnader	8	-20 067	-28 539
Avskrivningar och nedskrivningar	11, 12, 13, 14	-470 729	-447 016
= Summa		-8 046 040	-7 992 628
Verksamhetsutfall		199 032	120 712
Resultat från andelar i hel- och delägda företag		1 660	2 968
Transfereringar	9		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		48 152	52 400
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		177 835	151 326
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		61 449	64 081
Lämnade bidrag		-287 437	-267 808
= Saldo		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	10	200 692	123 679

7.11 Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	11	7 057	690
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	12	9 831	15 523
Summa immateriella anläggningstillgångar		16 888	16 213
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	291 320	330 154
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	1 778 723	1 615 241
Pågående nyanläggningar	15	212 640	423 936
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	0	6 800
Summa materiella anläggningstillgångar		2 282 683	2 376 131
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	17	60 014	56 354
Andra långfristiga värdepappersinnehav	18	170 368	163 210
Andra långfristiga fordringar	19	2 000	2 000
Summa finansiella anläggningstillgångar		232 383	221 564
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		5 274	7 799
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	20	97 458	114 073
Fordringar hos andra myndigheter	21	124 093	142 655
Övriga kortfristiga fordringar	22	1 174	1 400
Summa kortfristiga fordringar		222 725	258 127
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	23	266 931	255 665
Upplupna bidragsintäkter	24	440 716	428 053
Övriga upplupna intäkter	25	20 032	25 500
Summa periodavgränsningsposter		727 679	709 219
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	26	0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	27	3 625 494	3 072 163
Kassa och bank	28	67 770	112 768
Summa kassa och bank		3 693 264	3 184 931
SUMMA TILLGÅNGAR		7 180 896	6 773 983

7.11 Balansräkning forts.

Belopp i tkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	29	27 206	23 073
Donationskapital	30	6 060	5 260
Resultatandelar i hel- och delägda företag	31	34 354	33 386
Balanserad kapitalförändring	32	1 391 820	1 271 109
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	10	200 692	123 679
Summa myndighetskapital		1 660 132	1 456 507
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	33	37 714	34 596
Övriga avsättningar	34	51 078	47 230
Summa avsättningar		88 792	81 826
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	35	499 399	554 755
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	36	162 860	158 976
Leverantörsskulder	37	254 556	191 413
Övriga kortfristiga skulder	38	156 698	202 263
Depositioner	39	3 418	4 731
Summa skulder m.m.		1 076 931	1 112 138
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	40	314 587	323 607
Oförbrukade bidrag	41	3 838 712	3 626 497
Övriga förutbetalda intäkter	42	201 741	173 408
Summa periodavgränsningsposter		4 355 041	4 123 511
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		7 180 896	6 773 983
ANSVARSFÖRBINDELSER			
1. Statliga garantier för lån och krediter		Inga	Inga
2. Övriga ansvarsförbindelser		Inga	Inga

7.12 Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag	Benämning	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisp. anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
16.2:5	<i>Lunds univ: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå¹</i>							
16.2:5:1	Takbelopp (ram)	0	1 982 302	0	0	1 982 302	-1 982 302	0
	Summa	0	1 982 302	0	0	1 982 302	-1 982 302	0
16.2:6	<i>Lunds univ: Forskning och forskarutbildning¹</i>							
16.2:6:6	Basresurs (ram)	0	2 119 873	0	0	2 119 873	-2 119 873	0
	Summa	0	2 119 873	0	0	2 119 873	-2 119 873	0
16.2:65	<i>Särskilda medel till universitet och högskolor</i>							
16.2:65:4	Nationellt resurscentrum i fysik (ram)	0	1 396	0	0	1 396	-1 396	0
16.2:65:6	Omhändertagande av arkeologiska fynd (ram)	0	3 041	0	0	3 041	-3 041	0
16.2:65:62	Spetsutbildning i entreprenörskap (ram)	0	3 875	0	0	3 875	-3 875	0
	Summa	0	8 312	0	0	8 312	-8 312	0
16.2:66	<i>Ersättningar för klinisk utbildning och forskning</i>							
16.2:66:2	Lunds universitet (ram)	0	438 346	0	0	438 346	-438 346	0
	Summa	0	438 346	0	0	438 346	-438 346	0
23.1:23	<i>Sveriges länbruksuniversitet</i>							
23.1:23:5	Analysverksamhet vid Lunds universitet (ram)	0	4 710	0	0	4 710	-4 710	0
	Summa	0	4 710	0	0	4 710	-4 710	0
	Summa totalt	0	4 553 543	0	0	4 553 543	-4 553 543	0

Noter till anslagsredovisningen

- 1) Lämnade bidrag finansierade med statsbudgetmedel uppgår till 48 152 tkr och redovisas under transfereringar i resultaträkningen. Dessa lämnade bidrag avser finansiering av forskarskolor med 3 662 tkr, överföring av strategiska forskningsmedel med 37 236 tkr, kärstöd 7 254 tkr.

Andra finansiella villkor

Anslag 16.2:5:1 Pedagogiskt stöd för studenter med funktionshinder

Det pedagogiska stödet till studenter med funktionshinder har inte överstigit 0,3 procent av grundutbildningsanslaget.

Anslag 16.2:5:1 Kostnader för personskadeförsäkringar för studenter

Helårspremierna år 2017 är 159 886 kr baserat på 29 445 helårsstudenter.

Personskadeförsäkringar hanteras numera via Universitets- och högskolerådet och de kan inte ta fram statistik per lärosäte.

7.13 Tilläggsupplysningar och noter

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Brytdagen för periodens löpande bokföring var den 5 januari 2018.

Om inget annat anges redovisas beloppen i den ekonomiska redovisningen i tusental kronor.

För universitet och högskolor gäller undantag från vissa bestämmelser i förordningar enligt nedan;

Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om redovisning av anslagsmedel enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som utnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst tio procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.

Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska istället lämna uppgifter enligt bilaga 6 Väsentliga uppgifter i regleringsbrevet.

Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av

- Låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
- Beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.

Av 2 kap. 4 a § högskoleförordningen följer att styrelsen för ett universitet eller en högskola får uppdra åt ordföranden att efter samråd med rektorn fatta beslut om delårsrapport. Vidare följer det av 8 kap. 1 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag att delårsrapporten ska skrivas under av myndighetens ledning. Med undantag från nämnda bestämmelse får styrelsen för ett universitet eller en högskola som ska lämna en delårsrapport uppdra åt ordföranden att efter samråd med rektorn under-teckna delårsrapporten.

Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) andra stycket om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.

Universitet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar. En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statlig givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.

Lunds universitet medges rätt att förvalta donationsmedel i aktier och andra värdepapper enligt 12 § donationsförordningen (1998:140). Lärosätet får även uppdra åt någon annan att placera dessa medel i enlighet med 12 § andra stycket. Universitetet ska redovisa hur avkastningen har utvecklats i förhållande till marknadsindex.

Universitet och högskolor medges undantag från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret, ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår, ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Värdering av bankmedel i utländsk valuta

Innestående behållning på EUR-konto per 2017-12-31 har omvärderats till balansdagskurs.

Värdering av fordringar och skulder

Kundfordringar uppgår till 129 miljoner kronor vilket är en minskning med 6 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kundfordringar som är äldre än sex månader har skrivits av som befarad kundförlust. Leverantörsskulder uppgår till 304 miljoner kronor, en ökning med 64 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen förklaras delvis av hyresfakturor på drygt 25 miljoner kronor som förfaller först 2018 samt en datalicens för fem år framåt på närmare 10 miljoner kronor. Fordringar respektive skulder i utländsk valuta har omräknats till balansdagskurs.

Värdering av varulager

Varulager har värderats till verkliga värdet på balansdagen.

Värdering av anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar utgörs främst av balanserade utgifter för utveckling av befintlig infrastruktur för att säkerställa framtida ekonomiska och kvalitativa fördelar för verksamheten genom användning av nyare och effektivare IT-relaterade stödsystem. Den ekonomiska livslängden ska vara minst 3 år och anskaffningsvärdet minst 500 tkr. I anskaffningsvärdet ingår både externa inköp och universitetets egna direkta kostnader för den enskilda tillgången. Immateriella anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda

ekonomiska livslängden med utgångspunkt från den månad tillgången tas i bruk.

Materiella anläggningstillgångar utgörs främst av inventarier och utrustning med mera. Den ekonomiska livslängden ska vara minst tre år och anskaffningsvärdet minst 20 tkr. Materiella anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden med utgångspunkt från den månad tillgången tas i bruk

Förbättringsutgifter på annans fastighet som avser reparation och underhåll aktiveras då anskaffningsbeloppet överstiger 100 tkr och den ekonomiska livslängden beräknas vara mer än tre år. Avskrivningstiden för förbättringsutgift på annans fastighet anpassas till hyreskontraktets återstående längd.

Avskrivningstider tillämpas enligt följande:

Immateriella anläggningstillgångar	3, 4 eller 5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3–25 år, enl. hyreskontrakt + ev. förlängning
Byggnadsinventarier	3, 5, 7 eller 10 år
Datorer och kringutrustning	3, 5, 7 eller 10 år
Lab/verkstadsutrustning	3, 5 eller 10 år
Kontorsmaskiner och kopieringsutrustning	3, 4 eller 5 år
Inredning	3, 5 eller 10 år

För konstföremål sker ingen avskrivning. Endast anskaffningsvärde för konstföremål som förvärvats eller överlåtit från Statens konstråd från och med år 2004 tas upp i balansräkningen. Någon invärdering av tidigare förvärvade konstföremål har inte gjorts.

Periodavgränsningsposter

Periodisering innebär att intäkter och kostnader hänförs till det år de avser. I allt väsentligt har periodisering skett för till exempel leverantörsskulder, semesterlöneskuld, avgifter och bidrag. För utgiftsperiodiseringar har en beloppsgräns om 50 tkr tillämpats. De fakturor som ankomstregistrerats men som inte bokförts senast brytdagen och som avser 2017 har bokats upp som leverantörsskuld och kostnad.

Universitetet reserverar sedan 2004 för upplupna kostnader avseende lärarlöneskulder. Reserveringen har skett för sådan skuld vilken inte kommer att regleras inom läraravtalets tre-årsperspektiv. Skulden bygger på ett verkligt antal timmar och beräknas enligt en schabloniserad medellön per befattningskategori.

För externfinansierade bidrag och uppdrag tillämpas den gällande statliga redovisningsprincipen för intäktsredovisning i projekt. För pågående projekt tas intäkter upp motsvarande upparbetade kostnader under året. Erhållna medel från bidragsgivare som ännu inte använts i verksamheten redovisas som oförbrukade bidrag i balansräkningen. För under året avslutade projekt redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som över/underskott i resultaträkningen. Projekt där bidrag, enligt kontrakt, ännu ej erhållits bokförs som fordran på bidragsgivaren för den del som är en upparbetad kostnad. En prövning görs också av fordrans giltighet mot kontrakt eller motsvarande avtal.

Redovisning av indirekta kostnader

Universitetet tillämpar den sektorsgemensamma modellen för redovisning av indirekta kostnader, SUHF-modellen. Enligt modellen fördelas indirekta kostnader månadsvis baserat på nedlagda kostnader vilket medför en fullständig kostnadsredovisning på lägsta verksamhetsnivå (kostnadsbärare) och förutsättningar för en korrekt periodisering av bidragsinkomster.

Universitetet fördelar stödverksamhetens kostnader – de indirekta kostnaderna – på kostnadsbärarna i relation till direkta löne- och driftskostnader (fördelningsbas).

Transfereringar

Universitetet särredovisar transfereringar då dessa inte representerar någon egentlig resursförbrukning inom universitetet. Transfereringar är medel som är avsedda att användas för finansiering av bidrag till externa samarbetspartner samt till stipendier med mera. Finansiering motsvarande kostnaderna har hämtats från anslag och bidrag. Exempel på transfereeringar är stipendier, medel från EU till projekt där universitetet är koordinator samt överföring av strategiska forskningsmedel till andra lärosäten.

Avstämning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter

Vid inrapportering till statsredovisningen ska varje transaktion till annan statlig myndighet kunna särredovisas. Erhållna bidrag och avgifter samt givna bidrag och köp ska redovisas och stämmas av med varje statlig motpart för belopp överstigande en miljon kronor. För fordringar och skulder över årsskiftet gäller att belopp över ett hundra tusen kronor ska stämmas av. Lunds universitet har i sin kodsträng en unik kod för varje myndighet och en gemensam kod för samtliga övriga motparter för att kunna särskilja dessa transaktioner. Efter årets avstämning med andra statliga myndigheter har universitetet inga oförklarade differenser.

Donationsmedel

Universitetet har medgivande från regeringen, enligt § 12 donationsförordningen, att placera donationsmedel som inte skall förbrukas inom de närmaste två åren utanför Riksgälden. Behovet av likvida medel de närmaste två åren beräknas uppgå till 14 mnkr.

NOTER

Belopp i tusentals kronor där annat ej anges.

1. Intäkter av anslag

	2017	2016
Forskning/forskarutbildning	2 078 949	2 043 209
Grundläggande utbildning	1 983 386	1 923 113
Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	438 346	428 785
Ersättningar för ekonomiska analyser	4 710	4 653
Summa intäkter av anslag	4 505 391	4 399 760

Lämnade bidrag finansierade med statsbudgetmedel uppgår till 48 152 tkr och redovisas under transfereringar i resultaträkningen. Dessa lämnade bidrag avser finansiering av forskarskolor med 3 662 tkr, överföring av strategiska forskningsmedel med 37 236 tkr och kärstöd 7 254 tkr.

2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2017	2016
Uppdragsforskning	98 685	116 161
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	92 493	86 919
Uppdragsutbildning	75 311	74 802
Uthyrning bostäder studenter/gästforskare	55 521	67 339
Högskoleprovsavgifter	4 185	4 796
Beställd utbildning	4 022	3 781
Museum, entréavgifter	2 845	1 258
Summa intäkter av avgifter enl regleringsbrev	333 063	355 057
Rådgivning och annan liknande service	216 205	207 802
Lokaler, parkering	104 684	100 095
Konferenser och kurser	13 376	12 233
Informations- och kursmaterial	4 582	7 934
Tidskrifter o andra publikationer	1 125	1 193
Summa intäkter enligt § 4 Avgiftsförordningen	339 972	329 257
Kopior allmänna handlingar (avg förordn §15)	-175	300
Summa kopior allmänna handlingar (avg förordn §15)	-175	300
Vidarefaktureringskostnader, försäljning av material	34 530	35 535
Redovisningstjänster stiftelser mm	6 936	6 960
Förseningsavgifter och skadestånd	2 305	3 512
Sponsring	2 232	1 237
Summa intäkter av andra ersättningar	46 003	47 244
Reavinst försäljning anläggningstillgångar utomstatligt	34	113
Summa reavinst förs anl tillg utomstatl	34	113
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	718 897	731 971
Intäkter enl § 4 (exkl lokaler) i förhållande till totala kostnader*	3,0%	3,0%

*) Fr o m 2009 får universitet och högskolor ta ut avgifter för lokaler som ursprungligen har hyrts för lärosätets egen verksamhet utan den begränsning som följer av § 4 andra stycket. Intäkter av lokalhyror uppgick 2017 till 96 354 tkr (91 249 tkr).

Särredovisning av avgiftsbelagd verksamhet – tjänsteexport

Intäkter	169 511	169 457
Kostnader	-169 511	-169 457

Som tjänsteexport definieras universitetets försäljning av tjänster till utländska motparter. Kostnaderna beräknas vara lika stora som intäkterna. Fr o m 2013 används SUHF:s rekommendation vid beräkning av tjänsteexport. Studieavgifterna har ökat med 5,9 miljoner och uppdragsforskning med 2,4 miljoner men upplåtande av bostadslägenhet har minskat med 4,5 miljoner och uppdragsutbildning med 3,4 miljoner.

3. Intäkter av bidrag (per finansjär)

	2017	2016
Statliga myndigheter inkl statliga affärsverk	1 576 433	1 568 015
Övriga organisationer och ideella föreningar	929 450	887 827
EU:s institutioner	242 542	236 897
Övriga länder och internationella organisationer	133 828	140 404
Kommuner och landsting	58 856	59 053
Privata företag	51 337	74 139
Bidrag från enskilda	12 760	-5 345
Statliga bolag	-355	3 432
Summa intäkter av bidrag	3 004 850	2 964 422

4. Finansiella intäkter

	2017	2016
Orealiserade värdeökningar aktier	6 745	7 407
Ränteintäkter m.m., övrigt	3 498	3 892
Ränteintäkter lån RKG	2 717	2 777
Valutakursvinster	2 617	2 351
Orealiserade värdeökningar räntefonder	283	0
Ränteintäkter, donationsmedel	74	74
Reavinst avyttr kortfristiga placeringar	1	686
Summa finansiella intäkter	15 934	17 187

5. Kostnader för personal

	2017	2016
Lönekostnader exkl arbetsgivaravgifter	3 293 289	3 253 496
Övriga personalkostnader	1 730 018	1 691 125
Summa kostnader för personal	5 023 307	4 944 621

Andelen av lönesumman som avser arvoden till styrelse, kommittéer eller ej anställd personal (uppdragstagare) uppgår till 3%.

6. Kostnader för lokaler

	2017	2016
Hyror exkl el och värme	888 791	898 897
Driftskostnader (el, gas, fjärrvärme, vatten)	73 530	63 118
Renhållning, bevakning och övriga driftskostnader	35 726	42 197
Summa kostnader för lokaler	998 047	1 004 211

Sammanställning av lokalkostnader enl. SUHF modell		
	2017	2016
Total årshyra enl hyresavtal	834 594	831 502
Total mediakostnad, el, värme, kyla, vatten etc.	76 440	70 947
Reparation av lokaler	5 529	7 523
Totala avskrivningar	40 237	39 066
Total lokalvårdskostnad	138 500	106 088
Driftskostnader för bevakning, larm, skalskydd, säkerhet	6 188	6 207
Övriga lokalkostnader/lokaltillbehör	14 360	12 696
Kostnader för förprojektering		
Kostnader för egna fastigheter		
Kostnader för student-och gästforskarbostäder	58 106	72 787
Totala externa hyresintäkter	-93 371	-89 657
Summa lokalkostnader	1 080 582	1 057 160
Summa lokalkostnader exklusive studentbostäder	1 022 477	984 373

7. Övriga driftskostnader

	2017	2016
ALF-avtal	438 346	428 785
Övriga tjänster	272 849	310 228
Övriga varor	246 857	271 845
Resor	97 963	101 393
Konsultuppdrag	97 948	97 157
Datatjänster	90 725	79 705
E-resurser	76 095	70 503
Utbildningstjänster	47 458	50 499
Reparationer och underhåll	39 675	41 886
Korttidsinvesteringar, livslängd 1–3 år och/eller 500 euro	28 580	29 947
Tryckning, publikationer och pappersvaror	28 428	27 880
Post och Tele	18 934	19 045
Forskningsuppdrag	16 930	20 765
Leasingavgifter vid operationell leasing och maskinhyror	9 434	5 805
Varutransporter och fraktavgifter	8 319	5 344
Reaförlust avyttring anläggningstillgångar	5 913	941
Kontorsmateriel	5 593	5 568
Avsättning MAX IV	2 000	0
Offentligrättsliga avgifter	1 547	1 601
Skatter	305	417
Varulagerförändring	-8	-1 074
Summa övriga driftskostnader	1 533 890	1 568 241

8. Finansiella kostnader

	2017	2016
Räntekostnader räntekonto RGK	16 784	14 974
Valutakursförluster	3 074	4 755
Räntekostnader, övrigt	204	326
Övriga finansiella kostnader	4	2
Reaförlust avyttr kortfristiga placeringar	0	8 482
Summa finansiella kostnader	20 067	28 539

9. Transfereringar (per finansier)

Erhållna medel för finansiering av bidrag		
	2017	2016
Statliga myndigheter inkl affärsverk	177 835	151 326
Fr statens budget för finansiering av bidrag	48 152	52 400
Övriga organisationer och ideella föreningar	41 722	53 627
EU-institutioner	9 293	7 882
Övriga länder och internationella organisationer	7 239	208
Privata företag	2 970	2 132
Kommuner och landsting	225	0
Statliga bolag	0	231
Summa erhållna medel	287 437	267 808
Lämnade bidrag		
Statliga myndigheter exkl affärsverk	-123 783	-113 994
Enskilda personer	-83 965	-88 297
Övriga länder och internationella organisationer	-27 302	-23 370
Privata företag och privatägda ekonomiska föreningar	-21 071	-19 295
Övriga organisationer och ideella föreningar	-12 171	-12 110
Övriga statliga sektorn	-11 425	-6 161
Landsting	-6 867	-3 284
Kommuner och kommunala bolag	-743	-1 298
Statliga bolag	-110	0
Summa lämnade bidrag	-287 437	-267 808
Saldo transfereringar	0	0

10. Kapitalförändring enligt resultaträkningen

	2017	2016
Anslagsfinansierad verksamhet	160 792	91 417
Bidragsfinansierad verksamhet	51 584	45 361
Avgiftsfinansierad verksamhet	-11 684	-13 098
Redovisad kapitalförändring	200 692	123 679

Kapitalförändring per område

Belopp i tkr	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	323 966	19 422	343 388
Uppdragsverksamhet	18 774	-895	17 879
Summa	342 739	18 528	361 267
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	1 037 675	192 953	1 230 629
Uppdragsverksamhet	11 406	-10 789	617
Summa	1 049 081	182 164	1 231 245
Total	1 391 820	200 692	1 592 512

Förändring av myndighetskapitalet (tkr)

	Stats- kapital	Dona- tions- kapital	Resultat- andelar i hel- och delägda	Invärderat kapital	För- ändring dona- tions- kapital	Kapital- förändring Anslag	Kapital- förändring Avgift	Kapital- förändring Bidrag	Kapital- förändring enligt RR	Summa
Utgående balans 2016	23 073	5 260	33 386	0	34 661	1 026 818	43 277	166 352	123 679	1 456 507
<i>Ändrade redovisningsprincip Rättelser</i>										
A Ingående balans 2017	23 073	5 260	33 386	0	34 661	1 026 818	43 277	166 352	123 679	1 456 507
Föregående års kapitalförändring, 20900 ingående 2017						91 417	-13 098	45 361	-123 679	0
Utdelning från hel-och delägda företag			968			-742		-2 226		-2 000
Anslagsfinansierad tillgång	133					0				133
Kapitaltillskott holdingbolag	4 000									4 000
Erhållen donation		800								800
Omföring kapital, resultat					2 789			-2 789		
Årets kapitalförändring UB 20900						160 792	-11 684	51 584	200 692	200 692
B Summa årets förändring	4 133	800	968	0	2 789	251 467	-24 782	91 929	77 013	203 625
C Utgående balans 2017 A + B	27 206	6 060	34 354	0	37 450	1 278 285	18 496	258 281	200 692	1 660 132

11. Balanserade utgifter för utveckling

	2017	2016
IB anskaffningsvärde	9 969	22 652
Årets anskaffningar	1 568	646
Årets försäljning/utrangering	0	-13 329
Årets slutförda pågående nyanläggningar	6 839	0
UB anskaffningsvärde	18 376	9 969
IB ack avskrivningar	-9 279	-21 739
Årets avskrivningar	-2 040	-869
Årets försäljning/utrangering	0	13 329
UB ack avskrivningar	-11 319	-9 279
Bokfört värde	7 057	690

13. Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2017	2016
IB anskaffningsvärde	693 014	652 178
Årets anskaffningar	18 310	60 201
Årets försäljning/utrangering	-6 995	-19 365
Omklassificering	-486	0
UB anskaffningsvärde	703 843	693 014
IB ack avskrivningar	-362 861	-327 630
Årets avskrivningar	-56 320	-54 502
Årets försäljning/utrangering	6 658	19 271
UB ack avskrivningar	-412 523	-362 861
Bokfört värde	291 320	330 154

12. Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

	2017	2016
IB anskaffningsvärde	37 583	32 826
Årets anskaffningar	4 164	4 756
Årets försäljning/utrangering	0	0
Årets slutförda pågående nyanläggningar	-6 839	0
UB anskaffningsvärde	34 908	37 583
IB ack avskrivningar	-22 060	-17 685
Årets avskrivningar	-3 017	-4 375
Årets försäljning/utrangering	0	0
UB ack avskrivningar	-25 077	-22 060
Bokfört värde	9 831	15 523

14. Maskiner, inventarier, installationer m.m.

	2017	2016
IB anskaffningsvärde	3 978 031	3 764 878
Årets anskaffningar	285 665	272 036
Årets försäljning/utrangering	-206 818	-175 568
Årets slutförda pågående nyanläggningar	293 044	116 686
UB anskaffningsvärde	4 349 922	3 978 031
IB ack avskrivningar	-2 362 791	-2 149 638
Årets avskrivningar	-409 352	-387 270
Årets försäljning/utrangering	200 943	174 118
UB ack avskrivningar	-2 571 200	-2 362 791
Bokfört värde, exklusive finansiell leasing	1 778 723	1 615 241
Finansiell leasing		
IB anskaffningsvärde	301	811
Årets anskaffningar	0	0
Årets försäljning/utrangering	0	-510
UB anskaffningsvärde	301	301
IB ack avskrivningar	-301	-811
Årets avskrivningar	0	0
Årets försäljning/utrangering	0	510
UB ack avskrivningar	-301	-301
Bokfört värde	0	0
Totalt bokfört värde för maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	1 778 723	1 615 241
Finansiell leasing, maskiner/inventarier	0	0
Summa maskiner, inventarier, installationer m.m.	1 778 723	1 615 241

15. Pågående nyanläggningar

	2017	2016
IB anskaffningsvärde	423 936	341 776
Årets anskaffningsvärde	81 262	198 846
Färdigställda anläggningar	-293 044	-116 686
Omklassificering	486	0
UB anskaffningsvärde, bokfört värde	212 640	423 936

16. Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	2017	2016
Förskott mikroskop Kemicentrum leverans 2017	0	6 800
Summa förskott avseende materiella anläggningstillgångar	0	6 800

17. Andelar i hel- och delägda företag

Antal styck	Företag	Nom värde innehavet	Anskaffningsvärde	Värde 2017	Värde 2016
100	LU Holding AB	100	10 802	60 014	56 354
Summa andelar i hel- och delägda företag				60 014	56 354

18. Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2017	2016
Aktier och andelar:		
IB anskaffningsvärde	68 093	60 444
Uppskrivningar till marknadsvärde	6 745	4 677
Årets anskaffningar	12 130	41 033
Årets försäljningar	0	-38 061
UB anskaffningsvärde aktier och andelar	86 968	68 093
Marknadsvärde aktier och andelar	86 968	68 093
Obligationer och andra värdepapper:		
IB anskaffningsvärde	95 117	95 775
Nedskrivning till marknadsvärde	283	2 730
Årets anskaffningar	0	105 151
Årets försäljningar	-11 999	-108 539
UB anskaffningsvärde obligationer och andra värdepapper	83 401	95 117
Marknadsvärde obligationer och andra värdepapper	83 401	95 117
Värdepapperens sammanlagda marknadsvärde	170 368	163 210

Värdepapper som är anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde.

19. Andra långfristiga fordringar

	2017	2016
Revers med låntagare Stiftelsen Michael Hansens kollegium	2 000	2 000
	2 000	2 000

20. Kundfordringar

	2017	2016
Kundfordringar, utomstatliga	100 073	116 896
Reservering osäkra fordringar	-2 615	-2 823
Summa kundfordringar	97 458	114 073

21. Fordringar hos andra myndigheter

	2017	2016
Mervärdesskattfordran och övriga fordringar	92 936	121 620
Kundfordringar	31 157	21 034
Summa fordringar hos andra myndigheter	124 093	142 655

22. Övriga kortfristiga fordringar

	2017	2016
Reseförskott	1 017	876
Övriga fordringar	157	523
Summa övriga kortfristiga fordringar	1 174	1 400

23. Förutbetalda kostnader

	2017	2016
Förutbet hyreskostnader, övriga	211 267	207 342
Förutbetalda köpta tjänster och varor	45 199	38 091
Förutbet hyreskostnad avs andra myndigheter	10 465	10 232
Summa förutbetalda kostnader	266 931	255 665

I posterna Förutbetalda hyreskostnader ingår långa (vanligen 10 år) förskottsbetalda hyror med belopp 3 232 tkr (6 015 tkr).

24. Upplupna bidragsintäkter

	2017	2016
Upplupna bidragsintäkter övriga	256 777	245 863
Upplupna bidragsintäkter utländska	92 848	101 263
Upplupna bidragsintäkter andra myndigheter	91 091	80 927
Summa upplupna bidragsintäkter	440 716	428 053

25. Övriga upplupna intäkter

	2017	2016
Upplupna intäkter uppdrag o övr förs, övriga	14 524	21 303
Upplupna intäkter uppdrag o övr förs andra myndigheter	5 508	4 197
Summa övriga upplupna intäkter	20 032	25 500

26. Avräkning med statsverket

	2017	2016
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	4 553 543	4 452 160
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-4 553 543	-4 452 160
<i>Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	0	0

27. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

	2017	2016
Räntekontot	3 625 494	3 072 163

I behållningen på räntekontot ingår -143 tkr som avser donationsmedel som är placerade i RGK.

Beviljad kredit på räntekontot uppgår till 0 kr (0 kr).

28. Kassa och bank

	2017	2016
Bankmedel, EU-medel	67 770	112 768
Summa kassa och bank	67 770	112 768

29. Statskapital utan avkastningskrav

	2017	2016
Överföring till LU Holding AB	24 000	20 000
Kulturtillgångar överförda från Statens konstråd	2 076	1 943
Anslagsfinansierad konst	1 130	1 130
Summa statskapital	27 206	23 073

Korrigerig av kapitaltillskott från Kammarkollegiet har korrigerats med 2 000 tkr för år 2014 och 2015 från resultatandelar i hel och delägda företag och kapitaltillskottet för 2016 och 2017 har bokförts mot statskapital direkt.

30. Donationskapital

	2017	2016
Donationsfinansierad konst Skissernas museum, UB och LU 350-årsjubileum	3 260	2 860
Donation från bokförläggare Michael Hansen	2 000	2 000
Årets donation LU 350-årsjubileum	800	400
Summa donationskapital	6 060	5 260

Donationskapitalet från Michael Hansen är, enligt stiftelseförordnandet, utlånat till Stiftelsen Michael Hansens Kollegium (se not 19). Avkastningen (ränteutäkt) utdelas till samma stiftelse. Utdelningen sker samma år som avkastningen erhålls.

31. Resultatandelar i hel- och delägda företag

	2017	2016
IB resultatandelar	33 386	20 169
Överfört från föregående års resultat	2 968	12 226
Kapitaltillskott Kammarkollegiet	-2 000	0
Justering av resultatandelar	0	991
UB resultatandelar	34 354	33 386

Korrigerig av kapitaltillskott från Kammarkollegiet har korrigerats med 2 000 tkr för år 2014 och 2015 till statskapital.

32. Balanserad kapitalförändring

	2017	2016
Balanserad kapitalförändring, IB	1 271 109	1 562 028
Kapitalförändring föreg år	123 679	-278 654
Disp av resultat		
- omföring anslagsfinansierad konst	0	-40
- till Resultatandelar i hel- och delägda företag	-2 968	-12 226
Rest kapitalförändring föreg år	120 712	-290 919
Balanserad kapitalförändring, UB	1 391 820	1 271 109

33. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2017	2016
Pensionförmåner som ska bekostas av universitetet		
Ingående avsättning	34 970	32 215
+ Årets pensionskostnad	18 829	18 361
+ Särskild löneskatt	4 568	4 454
- Årets pensionsutbetalningar	-20 653	-20 434
Utgående avsättning	37 714	34 596

34. Övriga avsättningar

	2017	2016
Avsättning för kompetensutveckling enligt avtal		
Ingående avsättning	47 230	45 875
Årets förändring	3 849	1 355
Utgående avsättning	51 078	47 230

35. Lån i Riksgäldskontoret

	2017	2016
Lån anläggningstillgångar IB	554 755	564 221
Nyupptagna lån	113 476	158 883
Amorteringar	-168 832	-168 348
Lån anläggningstillgångar UB	499 399	554 755
Beviljad låneram i Riksgälden	724 000	810 000

36. Kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2017	2016
Skuld till Skatteverket (Arbetsgivaravg)	87 796	85 748
Leverantörsskulder andra myndigheter	49 696	48 753
Utg mervärdesskatt	25 362	24 467
Övriga skulder	6	8
Summa skulder till andra myndigheter	162 860	158 976

37. Leverantörsskulder

	2017	2016
Leverantörsskulder utomstatliga	254 556	191 413

38. Övriga kortfristiga skulder

	2017	2016
Personalens källskatt	84 641	81 168
Avräkningskonto EU	67 770	112 768
Div avräkningskonton (outreda inbetalningar mm)	3 077	6 124
Bidrag för vidareförmedling från icke-statliga bidragsgivare	750	1 909
Övriga skulder	460	294
Summa övriga skulder	156 698	202 263

39. Depositioner

	2017	2016
Depositioner från studenter för nycklar/kodkort	3 418	4 731

40. Upplupna kostnader

	2017	2016
Upplupen semesterlöneskuld	184 853	180 935
Upplupna sociala avgifter	105 732	103 457
Upplupna löner	31 869	31 451
Övriga upplupna kostnader av statl myndigheter (kombinationsläkare mm)	1 000	5 703
Övriga upplupna kostnader	-8 867	2 060
Summa upplupna kostnader	314 587	323 607

41. Oförbrukade bidrag (per finansjär)

	2017	2016
Statliga myndigheter inkl statliga affärsverk	2 086 079	2 064 062
Övriga organisationer och ideella föreningar	1 062 025	933 858
EU:s institutioner	195 072	138 152
Övriga länder och internationella organisationer	142 964	152 093
Donationsmedel ¹	115 269	141 258
Kommuner och landsting	97 539	79 421
Privata företag	89 814	70 291
Bidrag från enskilda	46 878	45 469
Statliga bolag	3 073	1 894
Summa oförbrukade bidrag	3 838 712	3 626 497

1) Donationsmedel är till största delen bidrag från enskilda.

I det totala beloppet för oförbrukade bidrag år 2017 ingår för framtida avskrivningar uppbundet belopp 260 516 tkr (488 468 tkr år 2016). Detta motsvarar en andel av 6,79% (13,47% år 2016).

Förbrukningstakt för oförbrukade statliga bidrag beräknad enligt HFRs modell

Oförbrukade bidrag 2 094 304 tkr (2 064 372 tkr 2016) minus upplupna bidragsintäkter 91 091 tkr (80 927 tkr 2016).

Förbrukningshastighet	2017	2016
Inom 3 mån	401 853	384 257
3–12 mån	1 205 559	1 152 771
1 år–3 år	395 801	446 417
>3 år	0	0
Summa	2 003 213	1 983 445

Differensen mot oförbrukade bidrag per finansjär beror på statliga medel som är utbetalda via icke statlig finansjär.

42. Övriga förutbetalda intäkter

	2017	2016
Förutbet int uppdrag o övr försäljn, övriga	158 776	131 524
Förutbet int uppdrag o övr försäljn avs andra myndigheter	41 650	38 270
Förutbet hyreintäkter, utomstående	1 315	3 613
Summa övriga förutbetalda intäkter	201 741	173 408

I det totala beloppet för övriga förutbetalda intäkter år 2017 ingår för framtida avskrivningar uppbundet belopp 2 635 tkr (13 404 tkr år 2016). Detta motsvarar en andel av 1,31% (7,73% år 2016).

43. Redovisning av avgifter enligt FÅB 3 kap 2 §

Redovisning av avgiftsfinansierad verksamhet (tkr)						
Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2015	Över-/underskott 2016	Intäkter 2017	Kostnader 2017	Över-/underskott 2017	Ack över-/underskott, utgående 2017
<i>Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå</i>						
Beställd utbildning	3 835	-4 507	4 022	5 452	-1 430	-2 102
Yrkeshögskolan, KY m.m.						
Uppdragsutbildning	15 730	3 715	75 311	74 776	535	19 980
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	-6 713	3 805	92 493	89 436	3 057	149
Summering	12 852	3 013	171 826	169 664	2 162	18 027
<i>Forskning eller utbildning på forskarnivå</i>						
Uppdragsforskning	23 712	-12 306	98 685	109 474	-10 789	617
Summering	23 712	-12 306	98 685	109 474	-10 789	617
<i>Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller</i>						
Högskoleprovet	-1 691	128	4 185	4 846	-661	-2 224
Upplåtande av bostadslägenhet utbytesprogram och gästforskare	-79 129	-2 230	55 521	54 529	992	-80 367
Upplåtande av bostadslägenhet regeringsbeslut (U2010/4277/UH)						
Övrigt enligt bilaga 4	0	0	2 845	2 845	0	0
Summering	-80 820	-2 102	62 551	62 220	331	-82 591

Tjänsteexport ingår med 23 910 tkr i intäkterna för uppdragsutbildning 2 871 tkr för beställd utbildning, 23 085 tkr för uppdragsforskning och 92 493 tkr för utbildning för studieavgiftsskyldiga studenter.

44. Redovisning enl 25 a § avgiftsförordningen

	2017	2016
A. Ackumulerat överskott i avgiftsfinansierad verksamhet	18 644	27 271
B. Årets totala omsättning i avgiftsfinansierad verksamhet	270 181	281 663
A i procent av B	6,9%	9,7%

7.14 Stiftelser med anknuten förvaltning

Universitetet förvaltar 692 (694) anknutna stiftelser. Sammanlagt uppgår placeringarnas marknadsvärde till cirka 2,7 miljarder kronor (2,6 miljarder kronor). Universitetets kostnader för förvaltningen av de anknutna stiftelserna har beräknats och debiterats stiftelserna. Totalt uppgår den erhållna ersättningen till 6,9 mnkr (7,0 mnkr).

Universitetsstyrelsen är förvaltare för Lunds universitets anknutna stiftelser. Vissa frågor har delegerats till en särskild inrättad styrelse, donationsstyrelsen.

Universitetets anknutna stiftelser äger bland annat aktier, obligationer, byggnader och mark. Markinnehavet ger i viss mån möjlighet till markbyten som kan vara till nytta för universitetets nuvarande verksamhet och framtida expansion. En av stiftelserna, Stiftelsen Akademiemman, äger 30 procent av aktierna i bolaget Science Village Scandinavia AB och fastigheter där universitetet bedriver verksamhet exempelvis Pufendorfinstitutet och Juridicum.

Av universitetets 692 stiftelser samförvaltas 648 stycken. I dessa stiftelser kan aktiva placeringsbeslut fattas inom ramen för ett av Universitetsstyrelsen fastställt placeringsreglemente. Övriga stiftelser har i varierande grad, i sina förordnanden, begränsningar i placeringsinriktningen. Kapitalet i samförvaltningen förvaltas i egen regi. De finansiella tillgångarna i samförvaltningen uppgick vid årets slut till 2 415 mnkr (2 272 mnkr). Allokeringen av tillgångarna utgjordes av svenska aktier

(67 procent), strukturerade produkter och obligationer (19 procent) samt banktillgodohavanden (14 procent).

Avkastningen för de samförvaltade stiftelserna uppgår under året till +9,3 procent (+10,0 procent). Utvecklingen av stiftelsernas jämförelseindex uppgår till +4,7 procent (+6,3 procent). Stiftelsernas jämförelseindex utgörs av SIXRX (50 procent), T-bond (35 procent) samt T-bill (15 procent).

De anknutna stiftelserna har under året delat ut 79,0 mnkr (90,4 mnkr) för ändamål i enlighet med donatorernas önskemål. Merparten av detta belopp finansierar universitetets forskning, men en del av medlen finansierar även resebidrag och stipendier till universitetets studenter. Universitetsstyrelsen beslutade 2016 om att göra en extrautdelning ur stiftelserna med 20 mnkr med anledning av universitetets 350-årsjubileum. Stora delar av denna extrautdelning har använts under 2017.

Under 2017 har inga nya stiftelser bildats.

Under året har 26,0 mnkr inbetalats till redan befintliga stiftelser.

7.15 Redovisning av takbelopp

Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR). Utfall avseende perioden 2017-01-01–2017-12-31

Utbildningsområde	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning (tkr)
Humaniora	3 287	2 233	102 922	45 551	148 473
Teologi	246	155	7 717	3 158	10 876
Juridik	2 213	1 805	69 277	36 820	106 097
Samhällsvetenskap	7 394	6 068	231 481	123 803	355 284
Naturvetenskap	2 185	1 770	116 631	79 691	196 322
Teknik	5 341	4 878	285 129	219 618	504 747
Farmaci					
Vård	1 396	1 305	79 234	64 130	143 364
Odontologi					
Medicin	2 311	2 182	146 593	168 349	314 942
Undervisning	138	121	5 238	4 846	10 084
Verksamhetsförlagd utb.	22	17	1 208	891	2 099
Övrigt	301	250	12 919	8 697	21 616
Design	140	140	21 179	12 904	34 083
Konst	74	74	15 893	6 823	22 715
Musik	384	384	50 116	31 687	81 804
Opera					
Teater	55	55	16 541	8 239	24 780
Media					
Dans					
Idrott					
DE, KO, MU, TA över tak	336	295	17 959	13 271	31 230
Summa	25 824	21 732	1 180 039	828 477	2 008 516
Takbelopp (tkr)					1 982 302
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)					26 214

ANTAL HELÅRSSTUDENTER INOM VISSA KONSTNÄRLIGA OMRÅDEN

Totalt antal utbildade helårsstudenter 338 inom design. Högst får 140 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.
 Totalt antal utbildade helårsstudenter 151 inom konst. Högst får 74 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.
 Totalt antal utbildade helårsstudenter 432 inom musik. Högst får 384 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.
 Totalt antal utbildade helårsstudenter 68 inom teater. Högst får 55 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.
 Övriga helårsstudenter har avräknats mot utbildningsområdet Teknik.

7.16 Anslagssparande och överproduktion

Anslagssparande och överproduktion (tkr)	
A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp	1 982 302
+ Ev. ingående anslagssparande	
Summa (A)	1 982 302
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	11 508
Utfall total ersättning enligt 7.15	2 008 516
+ Ev. ingående överproduktion	192 251
Summa (B)	2 212 275
Summa (A-B)¹	-229 973

1) Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan. Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

Anslagssparande	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	
- Ev. anslagssparande över 10% av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	0
Överproduktion	
Total utgående överproduktion	229 973
- Ev. överproduktion över 10% av takbeloppet ²	31 742
Utgående överproduktion	198 230

2) Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

7.17 ALF-ersättning

ALF-medel (Avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården) för år 2017 uppgick till 438 346 tkr. ALF-medel utgör ersättning för de kostnader som uppkommer i hälso- och sjukvården i samband med att resurser i form av lokaler, personal med mera ställs till förfogande i samband med universitetets forskning och utbildning. Fördelningen av dessa medel görs i särskild ordning, i samråd med Region Skåne.

För 2017 avsattes 110 782 tkr av ALF-medel till grundutbildning av läkare, sjukhusfysiker och logopedier samt till praktikplatsfördelning för fysioterapeuter. Enligt ALF-avtalet ersätts Lunds universitet inom läkarutbildningen för högst 1 262 helårsstudenter, vilket är det minsta antalet helårsstudenter som staten förväntar sig att landstinget ska ta emot för den verksamhetsintegrerade utbildningen av läkare.

För 2017 avsattes 252 300 tkr av ALF-medel till forskningsutrymme för yngre forskare, forskningsutrymme för ST-läkare,

innovativa projekt och kliniska forskningsprojekt som söks i konkurrens. Forskningsmedlen ledigkungs och genomgår en vetenskaplig prioritering av en särskilt utsedd prioriteringskommitté. Resterande 75 264 tkr av ALF-medlen avser avsättningar för finansiering av infrastruktur, plattformstöd, startpaket med mera.

Figur 7.13 ALF-medel (tkr)

	2015	2016	2017
Lokalkostnader	109 904	99 323	103 737
Lönekostnader	178 716	209 119	196 385
Övriga kostnader	135 391	120 343	138 224
Summa kostnader	424 011	428 785	438 346

Åtterrporteringskrav: Lunds universitet ska i årsredovisningen lämna uppgifter om hur ALF-ersättningen har fördelats när det gäller lokalkostnader, lönekostnader och övriga kostnader.

7.18 Utveckla klinisk utbildning och forskning

För utveckling av kvaliteten i sjukvården är det väsentligt att de som utbildas för framtida arbete i sjukvården har blivit väl förberedda för sina yrken. För att utbildningarna ska hålla hög kvalitet är det angeläget att utbildningarna kontinuerligt utvecklas och evidensbaseras i samverkan med sjukvården. Årets medel avsedda för utveckling av klinisk utbildning och forskning, 1 112 000 kronor, har använts till forskning om hur sådan utbildning kan utvecklas. Forskningsmedlen har sökts i konkurrens. De beviljade projekten är:

- Mikael Bodelsson: Flipped classroom inom läkar- och sjuksköterskeprogrammen: utveckling, ordnat införande, och utvärdering av nya studentaktiverande lärandeformer, 294 000 kronor.

- Eva K Persson: Inläring och professionell utveckling genom skriftliga dagliga reflektioner – handledares upplevelse, 515 309 kronor.
- Läkarutbildningen: Ett delprojekt inom utveckling av digitalt stöd för bedömning och utveckling av studenter under utbildning vid Medicinska fakulteten med särskild inriktning på utbildningsdelar som sker inom läkarprogrammets verksamhetsintegrerade lärande, 302 691 kr

Åtterrporteringskrav: Karolinska institutet ska utbetala 1 112 tkr till Lunds universitet för utveckling av klinisk utbildning och forskning. Av årsredovisningen ska framgå på vilket sätt Lunds universitet har använt medlen för att utveckla verksamheten.

7.19 Upplåtelse av lägenheter för bostadsändamål

UTHYRNING AV BOSTÄDER TILL STUDENTER OCH GÄSTFORSKARE

Studentbostäder till utländska studenter

Lunds universitet bedömer behovet av studentbostäder till 1 500 platser.

År 2017 förhyrde universitetet 1 128 studentbostäder till utländska studenter fördelade på orterna Lund, Malmö och Helsingborg.

Gästforskarbostäder

Lunds universitet förhyrde 284 gästforskarbostäder fördelade på orterna Lund och Malmö.

Åtterrporteringskrav: Berörda lärosäten ska i årsredovisningen lämna den redovisning av uthyrningen som framgår av ovan nämnda regeringsbeslut (U2010/4277/UH). Intäkter och kostnader som är hänförliga till lärosätenas uthyrningsverksamhet ska särredovisas från övrig verksamhet. Av redovisningarna ska det framgå antal lägenheter som hyrs av lärosätet, beläggningsgraden, intäkter fördelade på avgifter respektive anslag samt prognos avseende motsvarande uppgifter för kommande år.

Figur 7.14 Uthyrning av bostäder

	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Prognos 2018
Antal lägenheter som förhyrs	1 737	1 784	1 412	1 562
Beläggningsgrad, procent	82%	82%	87%	85%
Intäkter (tkr)				
– avgifter	65 406	67 339	55 521	56 273
– anslag	14 187	15 000	15 000	15 000
– bostadshantering för avgiftsstudenter	3 094	3 259	3 609	3 000
Kostnader (tkr)	-85 703	-87 828	-73 138	-74 205
Årets kapitalförändring (tkr)	-3 016	-2 230	992	68

Uppgifter om styrelsen

Enligt regeringsbeslut utgår arvode till de externa ledamöterna med 28 000 kronor per år. Till ordförande utgår ett arvode med 66 000 kronor per år. I de fall inget annat anges är mandatperioden för ledamöterna 2017-05-01–2020-04-30. Nedan redovisas skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut till ledamöterna under räkenskapsåret samt deras uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

ERSÄTTNINGAR OCH ÖVRIGA UPPDRAG

Ordförande utsedd av regeringen

F.d. VD Mats Svegfors t o m 2017-04-30		9 tkr
Dagens Samhälle AB, ordförande		
Verksamhetschef Sofia Halth, t o m 2017-04-30		9 tkr
F.d. ambassadör Jonas Hafström	73 tkr	Vice ordförande Wanja Lundby-Wedin
		Fairtrade Sverige AB, ordförande
		Berling Media AB, ledamot

Rektor Lunds universitet utsedd av regeringen

Rektor Torbjörn von Schantz	1 435 tkr
Arbetsgivarverket, ledamot	
Forsknings- och Innovationsrådet (FIRS), ledamot	
Knut och Alice Wallenbergs Stiftelses Huvudmannaråd, ledamot	
Stiftelsen Hans Cavalli Björkmans fond för rättsvetenskaplig forskning, ledamot	
Stiftelsen Lunds Universitets Gästhem, ordförande	
Stiftelsen Sydsvenska Dagbladets hundraårsfond, ordförande	
Thora Ohlssons stiftelse, ordförande	

Ledamöter utsedda av regeringen

Generaldirektör Anna Stelling	28 tkr
Chefsekonom Annika Winsth	19 tkr
Utrikispolitiska institutet, ledamot	
Ambassadör Börje Ljunggren t o m 2017-04-30	9 tkr
Raoul Wallenberginstitutet för mänskliga rättigheter, ledamot	
Stockholm China Economic Research Institute Stockholm School of Economics, ledamot	
Vicerektor Cecilia Christersson t o m 2017-04-30	9 tkr
Gudrun Malmers stiftelse, ordförande	
Författare Gunnar Wetterberg	48 tkr
Sveriges Radio AB, ledamot	
Länsförsäkringar Liv AB, ledamot	
Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, ledamot	
Ackum&Wetterberg AB, ledamot	
Strategisk rådgivare, Ingrid Bengtsson-Rijavec	30 tkr
Odontologiska fakultetsstyrelsen Malmö Högskola, ledamot	
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets (TLV) tillsynsråd, ledamot	
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, ledamot	
Skåne Care AB, ordförande	
Bengtsson-Rijavec Consulting AB, ledamot	
Professor Jens Oddershede	19 tkr
Faaborg Gymnasium, ordförande	
Danmarks Forsknings- och Innovationspolitiska Råd, ordförande	
Presidium för Reformationsjubileet, Kirkeministeriet, ordförande	
Gemensamma styrelsen för Fjord&Bält og NATURAMA, Kertemind og Svendborg, ordförande	
Insynsrådet för Universitetskanslerämbetet, Stockholm, ledamot	
Styrelsen för Odense Zoologiske Have, ledamot	
Styrelsen för VELUX FONDEN, ledamot	
Styrelsen för Luciaklinikken, Dallund Slot, Sønderød, ledamot	
Museumsrådet för Danmarks Nationalmuseum, ledamot	
Chef Lars Ljungälv tom 2017-04-30	9 tkr
LU Holding AB, ledamot	
Malmö FF, ledamot	
Vice koncernchef Magnus Mandersson	47 tkr
Intergoro Foundation, ledamot	
Albert Immo, ledamot	

F.d. VD Mats Svegfors t o m 2017-04-30 9 tkr
Dagens Samhälle AB, ordförande

Verksamhetschef Sofia Halth, t o m 2017-04-30 9 tkr

Vice ordförande Wanja Lundby-Wedin 19 tkr
Fairtrade Sverige AB, ordförande
Berling Media AB, ledamot

Verksamhetsföreträdare

Professor Anne L'Huillier 877 tkr
Kungliga Fysiografiska Sällskapet, ledamot
Kungliga Ingenjörssakademien, ledamot
Kungliga Vetenskapsakademien, ledamot

Docent Ann-Katrin Bäcklund 919 tkr
LU Holding AB, ledamot

Professor Sven Lidin t o m 2017-04-30 1 150 tkr
Academia Europea, ledamot
Camurus Lipid Research Foundation, ledamot
Kungliga Fysiografiska Sällskapet, ledamot
Kungliga Ingenjörssakademien, ledamot
Kungliga Vetenskapsakademien, ledamot

Professor Tommy Andersson 1 121 tkr
WntResearch AB, ledamot

Studentrepresentanter

Johan Reimer fr o m 2017-07-01 47 tkr

Björn Sanders fr o m 2017-07-01 14 tkr

Linn Svärd fr o m 2017-10-01 7 tkr

Amanda Bjernestedt fr o m 2017-07-01
t o m 2017-08-31 28 tkr

Cecilia Skoug t o m 2017-06-30 26 tkr

Emil Nilsson t o m 2017-06-30 14 tkr

Oskar Styf t o m 2017-06-30 14 tkr

Åtterrporteringskrav: Myndigheten skall i årsredovisningen redovisa de skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret samt de framtida åtaganden som avtalats för var och en av

1. ledamöter i myndighetens styrelse,
2. de ledamöter i myndighetens råd som utsetts av regeringen, och
3. de ledande befattningshavare vid myndigheten som utsetts av regeringen.

För dessa personer skall myndigheten också uppge uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Intern styrning och kontroll

Universitetets arbete enligt förordningen om intern styrning och kontroll rapporteras regelbundet till universitetsstyrelsen. En gång om året lämnas en riskvärdering som underlag för bedömningen av den interna styrningen och kontrollen.

Riskvärderingen baseras på riskvärderingar som genomförts av samtliga fakulteter, Universitetets särskilda verksamheter (USV), Lunds universitets kultur- och museiverksamhet (LUKOM), Lunds universitets bibliotek, MAX IV samt av den gemensamma förvaltningen.

Ett viktigt underlag är också de riskintyg som berörda chefer, i huvudsak dekaner och sektionschefer, har lämnat in. I dessa riskintyg gör de en bedömning av den interna styrningen och kontrollen inom sina respektive ansvarsområden.

Utvecklingen av arbetet med intern styrning och kontroll inom Lunds universitet har ytterligare utvecklats under 2017.

Syftet har bland annat varit att kvalitetssäkra processen och innehållet såväl som successivt integrera den i arbetet med verksamhetsplan och omvärldsanalys.

Systematiserade och dokumenterade riskdialoger har genomförts med universitetets olika verksamheter i syfte att uppnå ett mer enhetligt arbetssätt. Universitetsstyrelsens riskutskott har deltagit i arbetet med riskhanteringen och bidrar till att stärka och utveckla arbetet med intern styrning och kontroll.

Universitetsstyrelsen bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Styrelsebeslut

Universitetsstyrelsen har vid sitt sammanträde den 16 februari 2018 fastställt årsredovisningen för verksamhetsåret 2017. Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Jonas Hafström, ordförande

Torbjörn von Schantz, rektor

Anna Stelling

Annika Winsth

Gunnar Wetterberg

Ingrid Bengtsson-Rijavec

Jens Oddershede

Magnus Mandersson

Wanja Lundby-Wedin

Anne L'Huillier

Ann-Katrin Bäcklund

Tommy Andersson

Johan Reimer

Björn Sanders

Linn Svärd

LUNDS UNIVERSITETS VISION

Ett universitet i världsklass som förstår, förklarar och förbättrar vår värld och människors villkor.

GRAFISK FORM OCH PRODUKTION: Media-Tryck, Lunds universitet.
FOTO (med start överst till vänster): Framsida: Mikael Risedal.
Sid 4: Johan Nyman. Sid 8: Kennet Ruona. Sid 10: Kennet Ruona.
Sid 11: Kennet Ruona. Sid 12: Kennet Ruona. Sid 13: Kennet Ruona,
Charlotte Carlberg Bårg. Sid 15: Kennet Ruona, Kennet Ruona,
Kennet Ruona, Charlotte Carlberg Bårg, Kennet Ruona. Sid 16:
Kennet Ruona. Sid 17: Håkan Kogg Röjder. Sid 20: Håkan Kogg Röjder.
Sid 22: Stefan Bengtsson. Sid 23: Stefan Bengtsson. Sid 25: privat arkiv.
Sid 26: Åsa Lundén. Sid 27: Emma Krantz. Sid 29: Kennet Ruona. Sid 32:
Martin L Olsson. Sid 34: Kennet Ruona. Sid 35: Kennet Ruona. Sid 38:
Kennet Ruona. Sid 40: Kennet Ruona. Sid 44: Salar Haghighatafshar.
Sid 45: Johan Båvman. Sid 47: Johan Båvman. Sid 48: Kennet Ruona.

Sid 51: Kennet Ruona. Sid 54: Kennet Ruona. Sid 56: Kennet Ruona.
Sid 61: Charlotte Carlberg Bårg. Sid 63: Tove Möller Gunnarsson. Sid 64:
Gunnar Menander. Sid 65: Kennet Ruona. Sid 69: Kennet Ruona. Sid 71:
Kennet Ruona, Anna Gianuzzi, Kennet Ruona, Håkan Kogg Röjder.
Sid 73: Kennet Ruona. Sid 78: Louise Larsson. Sid 80: Kennet Ruona.
Sid 82: Kennet Ruona. Sid 84: Kennet Ruona. Sid 85: Kennet Ruona.
Sid 88: Kennet Ruona. Sid 90: Louise Larsson. Sid 111:
Chris Potter CC BY 2.0.

TRYCK: Svanenmärkt trycksak, 3041 0903 från Media-Tryck,
Lunds universitet.

PAPPER: Omslag: Scandia Smooth White 240 g,
inlaga: Mondi 120 g. Tryck på miljövänligt papper.

LUNDS
UNIVERSITET

LUNDS UNIVERSITET

Box 117
221 00 Lund

Tel 046-222 00 00

www.lu.se